

VAS VÁRMEGYE

SZÍVE-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK ÉS ÉLMÉNYEK
TELEPÜLÉSEINKRŐL

VAS VÁRMEGYE SZÍVE-JAVA

A kiadvány létrejöttéért köszönet illeti a benne szereplő települések polgármestereit, akik fontosnak érezték, hogy készüljön egy képes-szöveges kordokumentum-gyűjtemény.

Köszönet a Vas Vármegyei Közgyűlés elnökének, Majthényi Lászlónak az előkészítő munkában nyújtott támogatásért.

*Sári Andrea
szerkesztő*

VAS VÁRMEGYE

SZÍ♥E-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK ÉS ÉLMÉNYEK
TELEPÜLÉSEINKRŐL

SZERKESZTETTE:
SÁRI ANDREA

KEDVES OLVASÓ!

Majthényi László
címzetes egyetemi docens
a Vas Vármegyei Közgyűlés elnöke

Bizonyára érdeklődéssel veszi kézbe ezt a színes kiadványt, amely vármegyénk „szíve-javát” hivatott bemutatni. Egy olyan vármegyét, ahol évszázadok óta békében élnek magyarok, horvátok, szlovének, németek és romák. Egy olyan vármegyét, ahol a katolikusok mellett jelentős evangélikus és református közösségek is vannak, így nem meglepő, hogy egy településen több templomtornyot is látunk...

„A táj maga is csupa átmenet: síkságok és domborulatok, sehol nem tárul eléd annyi templomtorny, mint itt, ha fölhágsz egy szőlőtől és akáctól zöldülő dombra. Minden átmeneti itt, de úgy, hogy állandó és nem ideiglenes: átmenet kelet és nyugat, katolikus és evangélikus, pagony és liget között, falvak, mezők és városok, utak és fürdők, római légiók nyomai és szentmártoni zarándoklatok ösvényei egymás közelében, és ezért érezhetjük, hogy ott vagyunk ég és föld között. A földben latin betűs kövek és ázsiai őseink nyílhegyei. A nap körbejár a veleméri templomban vagy nyolcszáz éve, aztán rápillant Pál apostol szavaira Kőszegen a Sgraffitós-ház homlokzatán, és talán megtorpan azon a ponton, ahol a Vashegy átvált Eisenbergbe, Magyarországról Ausztriába, a királyság császárságba, de persze ki nem mozdultunk Vas vármegyéből. Itt (is) magára ismer a nyugati Európa – azok között a tájelemek között, amelyekben ott lappanganak a keleti terek ősi üzenetei. A génuszok nem szorulnak védelemre a tér és az idő démonaival szemben.

Ez az a vidék, ahol a Mediterráneum életteli öröme őszi időben találkozhat az északi tájak hűvösebb szeleivel, bizony: itt lelt rá a sztyeppe lélek a kereszténységre. Cser, Rába mente, Kőszegi-hegység, Kemenesalja, Hegyhát, Őrség, Ság, Hegyes Kissomlyó...

A vármegye az a hely, ahol mindenki megtalálja a maga helyét – a mindennapokban és metaforikusan is. Itt nem maradsz idegen, ha messziről érkeztél is.” (Alexa Károly)

Ez a hely a szentek földje – mondta II. János Pál pápa, amikor Szombathelyen járt: Szent Kvirin, Szent Rutilus, Szent Márton, Szent Leonianus a római időkben, és Boldog Batthyány-Strattmann László és Boldog Brenner János a közelmúltból.

Természeti értékeinknek se szeri, se száma. Legnagyobb folyónk a gyors sodrású és kiszámíthatatlan Rába, amelyet két ezer évvel ezelőtt a rómaiak még hadi szállításra használtak, ma a vadvízi sport szerelmeseinek kedvelt terepe. Izgalmas táj a Kőszegi-hegység túraútvonalával és a velemi Szent Viddel; a Ság hegy, kráterével és Trianon Emlékeresztjével; hazánk egyik legnagyobb, összefüggő erdeje, a Farkas-erdő; a kámoni, a jeli vagy a szelestei arborétum; az Európa szerte ismert gyógy- és termálfürdőink egész évben várják a vendégeket. Nálunk nyílt meg hazánk első vidéki ötszintes szállodája. Folyamatosan fejlesztjük kerékpárútjainkat, túraútvonalainkat és horgászhelyeinket, hogy az aktív turizmus kedvelőit vármegyénkbe csábítsuk. Több ezer év gazdag épített kulturális örökségét őrzik és gondozzák településeink. Ahogy az egykori Savariában, ma is végig sétálhatunk a Borostyánkő úton, vagy elmerenghetünk a múlton a kétezer éves Szent Márton temetőben. Vármegye szerte műemlékek, köztéri alkotások, kúriák, kastélyok, várkastélyok és várak, több felekezet templomai várják, hogy felfedezzék őket.

Büszkék vagyunk elődeinkre, a szellemi- és kulturális élet nagyjaira Berzsenyi Dánieltől Weöres Sándorig és Nagy Gáspárig, Batthyány Lajostól Mindszenty Józsefig.

Azt kívánom a Kedves Olvasónak, hogy a könyv lapozgatása után kerekedjen fel bátran, hogy felkeresse Vas vármegye „szíve-javát”! És ne feledjék Weöres Sándor sorait: „Vas megye országunk legváltozatosabb megyéje. Sűrítve és kicsiben majdnem az egész Európa benne megtalálható”.

DEAR READER!

I am convinced that you will love to read this colourful publication, which is intended to present the very best of our county. A county where Hungarians, Croats, Slovenians, Germans and Roma have lived in peace for centuries. A county where there are significant Lutheran and Reformed communities in addition to Catholics, so it's not surprising that you can see several church towers at the same settlement...

"The landscape itself is full of transitions: plains and hills, nowhere else can you see so many church towers if you climb a green hill full of vineyards and acacia trees. Everything is transitional here, but it's permanent and not temporary: transition between East and West, Catholic and Lutheran, fields and groves, villages and cities, roads and baths, traces of Roman legions and St. Martin's pilgrimage routes near each other, so you can feel that you are between heaven and earth. Stones with Latin letters and arrowheads of our Asian ancestors in the ground. The sun has gone around the Velemér church for about 800 years, then it glances at the words of Paul the Apostle on the facade of the Sgraffitós House in Kőszeg and perhaps it stops at the point where the Hungarian Vashegy turns into the Austrian Eisenberg, from kingdom to empire, while, of course, we have not moved out of Vas County. Western Europe recognises itself (also) here – among landscape elements hiding the ancient messages of eastern spaces. Geniuses need no protection from the demons of space and time.

This is the region where lively Mediterranean joy can meet in autumn with the cooler winds of northern landscapes, indeed: this is where the soul of the steppe found Christianity. Kőszeg Mountains, Cser, Rába River, Kemenesalja, Hegyhát, Őrség, Ság, Hegyes Kissomlyó...

This is the county where everyone finds their place – both in everyday life and metaphorically. You won't stay a stranger here, even if you've come from far away." (Károly Alexa)

This place is the land of saints, said Pope John Paul II when he visited Szombathely: St. Quirinus, St. Rutilus, St. Martin and St.

Leonianus from Roman times, and Blessed László Batthyány-Strattmann and Blessed János Brenner from the recent past.

We have countless natural assets. Our largest river is the fast-flowing and capricious Rába, which the Romans used for military transport 2,000 years ago, and today it is popular with lovers of white-water sports. The Kőszeg Mountains with an exciting landscape and hiking trails; St. Vid in Velem; the Ság Mountain with its crater and with the Trianon Memorial Cross; the Farkas forest, one of our country's largest continuous forests; the Kámon, Jeli or Szeleste arboretum and our spas and thermal baths, which are known throughout Europe, welcome guests all year round. Hungary's first rural 5-star hotel opened here. We are constantly improving our bike paths, hiking routes and fishing spots in order to attract people who like active tourism.

Our settlements preserve and cherish the rich built cultural heritage of thousands of years. Just as in the former Savaria, you can still walk along the Amber Road or reflect on the past in the 2,000-year-old St. Martin cemetery.

Historic monuments, public artworks, manors, mansions, castles, palaces and churches of several denominations are waiting to be discovered all over the county.

We are proud of our predecessors, the greats of intellectual and cultural life, including Dániel Berzsenyi, Sándor Weöres, Gáspár Nagy, Lajos Batthyány and József Mindszenty.

I encourage you, Dear Reader, to come and visit the very best of Vas County after turning the pages of this book. And don't forget the lines of Sándor Weöres: "Vas County is the most diverse county in Hungary. Almost the whole of Europe can be found here in a small and condensed form".

László Majthényi

*honorary associate professor
president of the Assembly of Vas County*

ELŐSZÓ

Szerkesztői gondolatok...

Egy sokszínű, ezer természeti és ember alkotta értékkel rendelkező vármegye településeinek csokrát tartja kezében a Kedves Olvasó.

Vas Vármegye Szíve-Javát, olyan varázslatos városokat, községeket – a kisebbektől a nagyobbakig – jelenít meg ez az album, melyek történelmi gyökerekkel, gazdag látnivalóval, és a hamisítatlan magyar vendégszere-
tettel várják mindazokat, akik szeretnék megismerni őket.

A kötet létrejöttét az a gondolat vezette, hogy az elmúlt 10-15 évben sokat fejlődtek, épültek, változtak a települések. A kor, a jelen alkotó embere most rakja oda keze nyomát a helyre, ahol él, ezt pedig érdemes megörökíteni, és dacolva a változó világ trendjével: papíron, nyomtatott, maradandó formában.

86 település kapott helyet ebben a magyar-angol nyelvű ismertetővel és fotókkal tarkított kiadványban.

Velük találkozhat az olvasó 3-3 oldalon, kordokumentum jelleggel. Minden településről, a saját maga által megfogalmazott ismertető olvas-

ható, – ki, hogyan értelmezte és szerette volna megmutatni magát – ezért a kötet nem egysíkú és nincs benne a stílust, a mondanivalót illető uniformizáltság.

2024 lenyomata, de értékét talán nem is a jelen, hanem a jövő adja majd.

Kívánom, hogy lapozzák ezt a kiadványt érdeklődéssel, és ragadja el olvasóként Önöket az érzés: Vas Vármegye igazi gyöngyszeme Magyarországnak, ahol találkozik a történelem, a természeti sokszínűség, és olyan kellemes elegyet alkot, amit érdemes egy esszenciává gyúrni és tovább adni.

Sári Andrea
szerkesztő

FOREWORD

Dear Reader, what we are about to present you is a collection of villages in a diverse county that offers thousands of natural and man-made wonders.

This album presents the very best of Vas County: charming towns and villages both small and large, with historical roots, rich sights and genuine Hungarian hospitality, waiting for those who are eager to discover them.

The inspiration behind this book was the idea that villages have undergone significant development, growth and change in the last 10-15 years. It is in this day and age that the creative minds of our time are leaving their mark on the place where they live. This mark is worth preserving, and – defying the trend of a changing world – preserving it on paper, in print, in a permanent form.

86 towns and villages have requested to be included in this publication, which contains photos and a Hungarian-English guide.

A representation of the times we live in, this album dedicates 3 pages to each of them. Each village was asked to write its own introduction. These

introductions reflect how the villages see and want to present themselves, so the book is never one-dimensional and has no uniformity of style or message.

The book is representative of the year 2024, but its value lies not so much in the present as in the future.

I hope that you will read this publication with interest, and the book will convey the message that Vas is a real gem of a county in Hungary, where history and natural diversity meet and form a pleasant blend, the essence of which is worth capturing and sharing.

Andrea Sári
editor

TELEPÜLÉSEK

ALSÓÚJLAK

Vas vármegyében, a Vasvári járásban, a Hegyhát északi csücskében, a Csörnőc – Herpenyő mellett, Vasvár szomszédságában, a Rába irányában fekszik Alsóújlak. A 8-as számú főút hosszanti irányban szeli ketté. A táj völgyekkel tagolt, hullámos felszínű, kavicsos fennsík.

Első okleveles említése 1388-ból származik. Neve arra utalhat, hogy Árpád-kori birtokos új lakóhelye állhatott itt. Legfőbb nevezetessége a régi temetőben álló Árpád-kori, román stílusú Szent Péter és Pál titulusú templom, melynek falában római kori feliratos kövek is láthatóak. Az úgynevezett Szelenkás-domb tetején álló szentély építéséhez római korból származó, faragott köveket is felhasználtak, melyeket a közel 20 évvel ezelőtti, Műemlékvédelem felügyelete mellett zajló felújításkor találtak.

A 14-15. században Szent István tiszteletére épülhetett a falu közepén álló, ma is használatos templom. A gótikus jellegű épületet 1775-ben barokk stílusban átalakították.

Az újlaki temetőben 38 év után, 2015 novemberében szólalt meg újra a harang, amit az Alsóújlaki Önkormányzat új haranglábkakkal felállítva adott át.

A falu ipartörténeti emléke az egykori Bezerédj-vízimalom és környéke. A település 1986-tól a rendszerváltásig átmenetileg Vasvárhoz tartozott, majd 1993-tól önálló községként működik, közigazgatásilag a Kámi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

Intenzív a mai napig a betelepülés, így a falu lélekszáma évről évre gyarapszik, demográfiai képe egyre fiatalodó, köszönhetően az egyre több gyermekvállalásnak.

A településen körülbelül 50 hektár szőlőterületet gondoznak generációk óta a helyiek. A közel 100 pincetulajdonos a jól ismert világfajták mellett, nagyrészt hazánk ősi szőlőit termesztik itt, ezek közül is azokat, amelyek a Vasi Hegyhát természeti adottságait kedvelik. Ilyen például a delevári, az izabella, a noha, az elvira, a százszoros, a kunbarát és a seibel.

A helyi közösségformáló ereje sem elhanyagolható. A szüret időszakában hagyományra vált a „Nyitott pincék éjszakája”, ahol a pincetulajdonosok várják a csoportokban érkező vendégeket, s egy-egy jól teljesített feladatért cserébe vendégül látják őket.

Szintén a szőlőhöz, szürethez kapcsolódik a Szüreti felvonulás és mulatság. A látványos és vidám rendezvényen a falu apraja-nagyja feldíszített kocsira, traktorra ül és jelmezekben végigvonulnak a falun.

1998-tól a falu határában található Varga Károly őshonos állatparkja. A dimbes-dombos, körülbelül 80 hektáros park területén körülbelül félszáz állat él. A házigazda egész napos szabadidős programot kínál itt a turisták számára, akik az őshonos és honos állatokkal ismerkedhetnek meg. A természetközeli és a hagyományos falusi életmód jegyében lehetőség van a természetesen tartott állatok húsból készült termékek kóstolására is.

A Vasi-Hegyhát Magyarország első Kneipp-térségének, Kneipp-településeinek sorába tartozik Alsóújlak is. A Szent István templom melletti, pihenőpadokkal körülvett parkban gyógynövények, vizes könyöklő és lábáztató is található. Emellett az Őshonos Állatparkban található Kneipp-parkban is felfrissülhet a pihenni vágyó. De tartalmas kapcsolódási lehetőséget nyújt az Alsóújlak területén található Tó kert is. Az ide látogató a csodálatos természet nyújtotta szépséges látvánnyal körülvéve pihenhet, illetve a horgászok számára is ideális helyet biztosítanak a kiépített stégekkel. A tulajdonosok szívesen fogadnak csoportokat is, akiket vendégházaikban el is tudnak szállásolni.

A település polgármestere: Kántorné Varga Mónika

Alsóújlak is located in Vas County, in the Vasvár district, near Vasvár, at the northern tip of Hegyhát, next to the Csörnőc-Herpenyő stream, towards the River Rába. Main road no. 8 crosses the village longitudinally. The landscape is a gravelly plateau with an undulating surface divided by valleys.

It was first mentioned in a document in 1388. Its name probably indicates that the owner had his new (új) residence here in the Árpád era. Its main attraction is the Romanesque St. Peter and Paul church from the Árpád era, which stands in the old cemetery and its walls feature stones with inscriptions from Roman times. Carved stones from the Roman era were also used for constructing the sanctuary on top of the Szelenkás Hill, which were found nearly 20 years ago during the renovation organised by the Monument Protection Directorate.

The church probably built in the 14-15th century in honour of Saint István in the middle of the village is still in use today. The Gothic building was remodelled in 1775 in Baroque style.

In November 2015 the bell rang again in the Újlak cemetery after 38 years, as the Alsóújlak Municipality renovated it and gave it a new base.

The former Bezerédj water mill with its surroundings is an industrial history monument of the village. The settlement temporarily belonged to Vasvár from 1986 until the regime change, since 1993 it has operated as an independent village, and administratively it belongs to the Kám Joint Municipality.

People keep moving in to the settlement, so the population is increasing year by year, and its demographic profile is getting younger thanks to the increasing number of children.

The locals have cultivated around 50 hectares of vineyards for generations. In addition to the worldwide varieties, the nearly 100 cellar owners mostly grow ancient Hungarian grape varieties here, including those that like the natural features of the Vas Hegyhát, for example, Delaware, Izabella, Noha, Elvira, Százszoros, Kunbarát and Seibel.

The community-forming power of the hill cannot be neglected either. The "Night of Open Cellars" has become a tradition during the harvest season, when the cellar owners welcome groups of guests and treat them in exchange for their helping hand.

The Harvest parade and party are also connected to grapes and wine. At the spectacular fun event, the young and old of the village ride on decorated carts and tractors and parade through the village in costumes.

Since 1998, Károly Varga's native animal park has been open on the border of the village. About fifty animals live in the hilly, 80-hectare park area. The host offers a full-day leisure programme for tourists, who can meet native and indigenous animals here. In the spirit of being close to nature and the traditional village lifestyle, it is also possible to taste products made from the meat of naturally kept animals.

Alsóújlak is part of Hungary's Kneipp region and Kneipp villages in Vasi Hegyhát. In the park next to the Saint Stephen church you can find rest benches, medicinal plants, an arm basin and a treading pool. You can also have a rest in the Kneipp park located in the Native Animal Park, and the Lake Garden of Alsóújlak offers further opportunities for relaxation. Visitors can enjoy the beautiful view of nature, and the gangplanks also make the place ideal for fishermen. The owners also welcome groups, who can be accommodated in guesthouses.

The mayor of the settlement: Mónika Kántorné Varga

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Templombelső; Szent István templom; Kemenceavató az Őshonos Állatparkban; Kultúrház és könyvtár épülete; A Magyar Kneipp Szövetség nemzetközi konferenciája az alsóújlaki Őshonos Állatpark rendezvénytermében; Szent Péter Pál templom; Alsóújlak madártávlatból; Bivalyok az itatónál az alsóújlaki Őshonos Állatparkban; Kóstoló a gazdaság helyben előállított termékeiből; Szent Mihály napi tűzgyújtás az Őshonos Állatparkban; Alsóújlaki Tókert

ALSÓÚJLAK

ALSÓÚJLAK

APÁTISTVÁNFALVA

A község Vas vármegyében, az osztrák-magyar-szlovén határ találkozásánál lévő szentgotthárdi kistérségben helyezkedik el, az osztrák határátkelőhelytől tíz kilométerre, a szlovén határátkelőhelytől három kilométerre.

Valamikor a település egészét összefüggő erdő borította, mai napig megmaradtak a csodálatos kaszálórétek. A háborítatlan, tiszta levegőjű természeti környezetben igen változatos az állatvilág is. A kis- és nagyvadak mellett értékes fészkelő madarak, és Magyarország leggazdagabb lepkefaunája is itt él, valamint a település és térsége hazánk gombákban egyik leggazdagabb területe.

A néprajzilag is önálló, sajátos kultúrát őrző táj településszerkezete egyedi, szórvány beépítettség jellemzi. Egy-egy ház többségében külön áll a dombokon, körülötte szántók, kaszálógyümölcsösök és rétek. Jellemző volt a keresztvéges boronafalas építkezési mód, az épületek elhelyezését tekintve pedig a vonalas építkezés.

A vidék egyedülálló létesítménye a „tóka”, azaz a 2-3 méter mély és kb. 2 méter széles gödör, mely esővízből töltődik fel, és a vízzáró agyagréteg nem engedi a vizet elfolyni. A korábbi évtizedekben leginkább állatok itatására használták az itt lakók.

A terület természeti adottságaihoz igazodva elsősorban az erdőgazdálkodás és az állattenyésztés volt jelentős. A szántóföldi gazdálkodás az ún. bakhátas gazdálkodás volt, elsősorban önellátásra termesztettek rozst, árpát, zabot, kölest, hajdinát, káposztát, répát és tökféléket. A tökfélék magjából a mai napig helyben olajat ütnek, a többi részét pedig az állatok etetésére hasznosítják. A gyümölcsösökben szilva, alma és körte terem, melyekből lekvárt és pálinkát főznek (ez utóbbit szintén a helyi főzdeben).

Írásos dokumentumok alapján a község első fennmaradt okleveles említése 1328-ból való. A település a 9. század végén Istvánfalu és Újbalázsfalva összevonásával jött létre. Nevadója az angliai származású Harding Szent István ciszterci apát, akiről 1683 óta minden év július 16-án megemlékeznek a település lakói búcsú ünnepség keretében.

Az 1664-es szentgotthárdi csata idején a falut a törökök elpusztították, ezért néhány német családot is betelepítettek. Ők hamar beilleszkedtek, s mára csak nevük utal származásukra. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc honvédseregébe Istvánfalva is adott szlovén honvédeket. A szabadságharcban részt vett nyolc honvéd közül a források külön kiemelik Koszár Mátyásnak a csornai ütközetben tanúsított hősiességét.

A falu lakói a 19. században, s egészen az I. világháború végéig sertés- és borjúhúst szállítottak Stájerországba, de jelentős volt a fazekasság is (a cserépfazék volt a legkelendőbb áru). Az I. világháború és az új határok meghúzása után a falu elvesztette ezt a jövedelemforrást. A második világháborútól kezdődően egy jelentős elvándorlás indult meg, elsősorban a nehéz helyi megélhetés miatt. Az elvándorlás ugyan lelassult, de teljes mértékben napjainkig sem szűnt meg.

A lakosság katolikus vallású, 90 %-ban szlovén anyanyelvű. Jellemzőes tájnyelvüket a mai napig őrzik és használják az emberek, nemcsak hétköznapijainkban, de ünnepi hagyományőrző rendezvényeiken is.

A község kül- és belterülete 1978 óta szigorúan védett, 2002 márciusa óta az Őrségi Nemzeti Parkhoz tartozik. Kedvező földrajzi fekvése, csodálatos természeti adottságai folytán, kellő anyagi segítséggel a település egyetlen kitörési lehetősége a környezetkímélő turizmus felvirágoztatása.

The village is located in Vas County, in the Szentgotthárd small region, at the junction of the Austrian-Hungarian-Slovenian border, 10 km from the Austrian border crossing and 3 km from the Slovenian border crossing.

Once the entire settlement was covered by a continuous forest, and the wonderful mowing fields have remained to this day. The clean, undisturbed natural environment has a very diverse fauna. In addition to small and large game, valuable nesting birds and Hungary's richest butterfly fauna also live here, and the settlement and its area are one of Hungary's richest areas with mushrooms.

The settlement structure of the ethnographically independent region has its own unique culture and a scattered housing pattern. Most of the houses stand alone on the hills, surrounded by fields, natural orchards and meadows. The construction method with cross-ended timber walls was typical, and the buildings were constructed in line.

The unique feature of the region is the “tóka”, an appr. 2-3-m deep and 2-m wide pit filled with rainwater, where the waterproof clay layer does not let the water flow away. In previous decades, the residents mostly used it for watering animals.

The natural features of the area were suitable mainly for forest management and animal husbandry. Ridge planting was typical on the arable lands, and rye, barley, oats, millet, buckwheat, cabbage, beets and pumpkins were mainly grown for self-sufficiency. To this day, oil is extracted from the seeds of cucurbits locally, and the rest is used to feed animals. The orchards grow plums, apples and pears, from which jam and pálinka are made (the latter also in the local distillery).

The village was first mentioned in a document in 1328. The settlement was set up in the late 9th century by merging Istvánfalu and Újbalázsfalva. It was named after the English Cistercian abbot St. Stephen Harding, who the residents of the settlement have commemorated every year on 16 July since 1683, as part of a farewell festival.

The Turks destroyed the village during the Battle of Szentgotthárd in 1664, so some German families were settled here. They blended in quickly, and now only their names indicate their origin.

In the 1848-49 revolution and war of independence, Istvánfalva also gave Slovenian soldiers. – Among the eight soldiers, documents highlight the heroism of Mátyás Koszár in the battle of Csorna.

The village residents transported pork and veal to Styria in the 19th century until the end of World War I, but pottery was also important (ceramic pots were the best-selling item). The village lost this income source after World War I, when the new borders were drawn. When WWII broke out, many people left the village mainly because it was difficult to make a living. Although emigration has slowed down, it has not stopped completely even to this day.

The population is Catholic, and 90% speak Slovenian as their mother tongue. People preserve and use their characteristic regional language to this day, not only in everyday life, but also at their festive traditional events.

The internal and external areas have been strictly protected since 1978, and the village has been part of the Őrség National Park since March 2002. The settlement's only chance for breakthrough is to develop environmentally friendly tourism due to its favourable geographical location and wonderful natural features, with sufficient financial support.

A település polgármestere: Fodor Sándor

The mayor of the settlement: Sándor Fodor

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Stáció ; Kápolna; Sírkő fal; Emlékmű; Apát templom; Határőr emlékhely; Önkéntes tűzoltó emlékhely; Apát Hotel; Köszöntő tábla

APÁTISTVÁNFAVA

BAJÁNSENYE

Vas vármegye délnyugati sarkában, három országhatár találkozásánál terül az Őrség, amely természetileg, történelmileg és néprajzilag is az egyik legérdekesebb magyar tájegység.

A Kerka teraszos völgye itt alig tagolt dombsági tájat alkot, mely délkelet felé lejt. A Kerka patak völgyében fekszik Bajánsenye, a tájegység második legjelentősebb települése, az úgynevezett Belső-Őrség gazdasági, kulturális központja. A Kerka bal partján hosszan húzódó falu a történelmi Őrség régi települése, mely Őrbajánháza, Senyeháza, Dávidháza és Kotormány egyesítéséből keletkezett. A községrészek ma is mutatják ezt a tagoltságot. A település Körmentől és Szentgotthárdtól közel egyforma távolságra, 30 kilométerre, a megyeszékhelytől 65 kilométerre fekszik. Vele szomszédos települések: Őriszentpéter, Kercaszomor, Kerkáskápolna és Magyarföld, valamint a határ túloldalán Őrihodos.

Annak ellenére, hogy a szőlőművelés sosem játszott komolyabb szerepet a falu gazdasági életében, a falu határában emelkedő dombokat szőlőhegyeknek nevezik. A családok csak saját borszükségetük ellátására termeltek, hagyományosan direkt termő fajtákat. Annak idején a szőlősgazdák a közös szabályozás érdekében hegybíróvá választottak; ő fogadta fel a termés megőrzéséért megfizetett hegypásztorokat (szőlőpásztorokat) is. Ő őrizte a hegykönyvet, ő jegyezte be abba a fontosabb eseményeket és teendőket.

Az Országos Kéktúra útvonala által érintett, Kis-hegynek nevezett magaslat a Bajánsenye és Kercaszomor közötti dombvonulat része; területe közigazgatásilag is e két község között oszlik meg. Főleg a dávidházi és a senyeházi családoknak voltak itt szőlőik. Az egykori szőlőhegyek közül ez őrizte meg leginkább eredeti jellegét: a telkek mintegy felén még ma is természetnek szőlőt. A Kis-hegy hegykönyve az 1800-as évektől tartalmaz bejegyzéseket. A dombon áthalad a Dél-dunántúli Kéktúra. 2005. augusztus 5-én kopjafát állítottak itt a régi szőlősgazdák emlékére. A Kis-hegytől nyugatra, Kapornak határában magasodik a Kotormányi hegy, ahol a kotormányi családoknak voltak szőlőik. A művelt terület ezen a dombon a legkisebb, a legtöbb egykori ültetvényt feladták és azok beerdősültek.

A Berki-hegy, vagyis a Bajánsenyétől délre emelkedő domb hagyományosan a falu legnagyobb szőlőhegyének tekinthető annak ellenére, hogy közigazgatásilag Magyarföldre tartozik. Hagyományosan az Őrbajánházán, illetve Senyeházán élő családoknak voltak itt telkei. Napjainkra az egykori ültetvények mintegy 85%-át már felhagyták, a terület fokozatosan visszaerdősül.

A természet szépsége mellett számos épített látnivaló is várja az erre kirándulót. A Helytörténeti gyűjtemény, a Református templom, a Katolikus Imaház udvarán a Székely jellegű harangláb, vagy a település déli részén lévő 34 hektáros víztározó, amely sporthorgász tóként működik.

Szálláshelyet a Határcsárda Panzió és Étterem, a Malom Panzió és a Kerka Vendéglő Panzió biztosít a fáradt utazóknak, míg a helyi finomságokat a Határcsárda Panzió és Étterem, és a Berek Halászkert kínálja. Mindezek mellett jól felszerelt vegyesbolt és Mini Market is a helyiek és a turisták rendelkezésére áll.

Őrségi látogatás során mindenképpen meg kell állni ezen a páratlan szépségű településen, s megismerkedni Bajánsenye történetével, történelmi múltjával és jelenével. Aki eltölt itt néhány pihentető napot, bizonyosan átérzi a táj varázsát, s a legjobb döntést hozza, ha igénybe veszi a település nyújtotta szolgáltatásokat.

A település polgármestere: Györke Gyula Tibor

Őrség lies in the southwest of Vas County, at the junction of 3 country borders. It's one of the most interesting Hungarian regions in terms of nature, history and ethnography. The terraced valley of the Kerka stream forms a barely divided hilly landscape here, sloping towards the southeast. Bajánsenye lies in the valley of the Kerka stream, it's the second most important settlement and the economic-cultural centre of the Inner Őrség region. The village on the left bank of the Kerka is an old settlement of the historical Őrség, formed by merging Őrbajánháza, Senyeháza, Dávidháza and Kotormány. The parts of the village still show this division today. The settlement is located at an almost equal distance (30 km) from Körment and Szentgotthárd, and 65 km from the county seat town. Neighbouring settlements are Őriszentpéter, Kercaszomor, Kerkáskápolna and Magyarföld as well as Őrihodos on the other side of the border.

The hills in the village border are called vineyard hills although viticulture never played a major role in the village's economic life. Families only produced direct-growing grape varieties for their own needs. Winegrowers used to elect a head of the wine community for common control, who also hired hill (vine) guards to take care of the harvest. He kept the vineyard registry to record the most important events and tasks.

The Kis-hegy Hill, touched by the BLUE trail hiking route, is part of the hill range between Bajánsenye and Kercaszomor; its territory is administratively divided between these 2 municipalities. Mainly families from Dávidháza and Senyeháza had vineyards here. This one has best preserved the original character of the former vineyard hills: grapes are still grown on about half of the plots. The vineyard registry of Kis-hegy contains entries from the 1800s. The South Transdanubian Blue Trail hiking route passes through the hill. On 5 August 2005, a grave post was erected here in memory of the former vineyard owners.

Kotormány Hill rises in the west of Kis-hegy, near Kapornak, where families from Kotormány had vineyards. The cultivated area is the smallest on this hill, most of the former vineyards have been replaced with forests.

Berki Hill rising south of Bajánsenye is considered the village's largest vineyard although it administratively belongs to Magyarföld. Families living in Őrbajánháza and Senyeháza used to have land plots here. About 85% of the former vineyards have been abandoned by now, and the area is gradually reforested.

In addition to the beauty of nature, many built attractions also welcome hikers: the Local History Collection, the Reformed church, the Székely-style belfry in the yard of the Catholic House of Worship and the 34-hectare reservoir in the southern part of the settlement, which is also a sport fishing lake.

The Határcsárda Motel-Restaurant, the Malom Motel and the Kerka Motel-Restaurant provide accommodation for travellers, while local delicacies are offered by the Határcsárda Motel and Restaurant and the Berek Halászkert restaurant. A General Store and Mini Market are also available to locals and tourists with a wide product range.

If you visit Őrség, stop at this settlement of unparalleled beauty, spend a few relaxing days here, find out about the historical past and present of Bajánsenye, experience the charm of the landscape and enjoy the local services.

The mayor of the settlement: Gyula Tibor Györke

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Légifotó a településről; Református templom; Katolikus imaház; Általános iskola; Községi színtér; Községi ház; Utcarészlet; Kis-hegy; Óvoda; Horgásztó; Malom Panzió

BAJÁNSENYE

BAJÁNSENYE

BŐ

A község a Répce folyó partján helyezkedik el Vas vármegyében, a Sárvári Járás területén, a nemzetközi híró Bükfürdő szomszédságában.

Régóta lakott település, története a honfoglalás koráig nyúlik vissza. A 10-11. században itt élő népeség feladata a nyugati határszél védelme volt, de sokan Sur vezér nyári szállásaként tartják számon. Az első írásos emlék 1239-ben Beu néven említi a települést. Ekkor Szatmár fia, Miklós a Templomos Lovagrendnek adományozta birtokait. A rend feloszlása után a johanniták kapták meg az egész falut, amelyet többször elzalogosítottak. A fehérvári johanniták 1434-ben a soproni rendház vezetőjének adták át birtokukat. Ő Mátyás királytól kiváltságot szerzett alattvalóinak, ami azt jelentette, hogy a lakókat senki nem tartóztathatta le, adót is csak földesuruknak fizettek. Ezt a kiváltságot II. Ulászló tized- és vámmentességgel bővítette ki, majd a vásártartási joggal együtt Bő mezőváros rangra emelkedett.

1500 körül, valószínűleg a Csepreg környéki harcokban elpusztult, de lakói néhány év múlva újjáépítették. 1586-ban egy bűnügyről maradtak fenn adatok, amikor Fejér Péter özvegye pert indított a megyei közgyűlésnél férje gyilkosai ellen.

A Nádasdyak révén a lakosság a reformáció hívévé vált, de amikor a jezsuiták katonai segítséggel 1660-ban visszavették a templomot, megszűnt a protestáns vallás.

1666-ban a földesurak megerősítették a település vásártartó jogát, így továbbra is mezőváros volt, ahol évente négy országos állatvásárt is tartottak. A környékbeli céhek közül először a takácsok, majd a csizmadia és a vargák szereztek még privilégiumlevelüket. 1872-től a falu elvesztette mezővárosi rangját. Innentől a lakosság közép-, kis-, és nincstelen parasztokból állt. Sokan a környék uradalmaiba jártak idénymunkára. Voltak, akik cselédként tengették életüket.

A vasúti közlekedésbe 1913-ban kapcsolták be Bőt, amely növelte a falu szerepét. Mind az első, mind a második világháború nehézségeket és embervesztéseket hozott a község életébe. 1950-ben a Sopron vármegyéhez tartozó Bő települést Vas vármegye közigazgatásához csatolták. S mivel a két világháború között is körjegyzői székhely volt, így a hatvanas években a közös tanácsi székhelyet is meg tudta szerezni. Bő azóta és most meg tudta őrizni a közigazgatás tekintetében elért székhely település funkciót.

A főtéren álló Szent Imre herceg titulusú római katolikus templom a település központját díszíti, kertjében a világháborús emlékművel. A Nepomuki Szent János kápolna az egykori kastély előtti területen áll. Bő is része lett a Termál kerékpáros túraútnak, kerékpáros pihenő is létesült a faluban és két játszótér is található, ahol a kicsik szívesen tartózkodnak. A nagyobbak a focipályát és a sportpályát vehetik igénybe. A Répcevízgyógykezelő Sportkör mérkőzéseit is sokan látogatják.

Az elmúlt öt évben a falu lakossága jelentősen nőtt. Ennek okai a kedvező földrajzi helyzet miatti bevándorlás, a gyermekszületés szám növekedése, a szolgáltatások megléte, valamint a jó intézményi ellátottság.

Összességében elmondható, hogy a folyamatosan fejlődő és szépülő falu egy nyugodt, tiszta település, ahol minden megtalálható helyben, és ahonnan könnyen el lehet jutni bárhova.

A település polgármestere: Hajós Attila

Forrás: Bán Emilla: Bői krónika, Szerk: Boda László: Élet a Répce mentén.

The village is located on the bank of the Répce river in Vas County, Sárvár District, in the neighbourhood of the internationally renowned Bükfürdő.

The settlement has been inhabited for a long time, since the Conquest. In the 10th and 11th centuries the task of the local population was to protect the western border, but many consider it as the summer residence of leader Sur. The first written record mentions the settlement as Beu in 1239. At that time, Miklós, Szatmár's son, donated his estates to the Knights Templar. After the order was dissolved, the Johannites received the entire village, and they mortgaged it several times. In 1434, the Johannites of Fehérvár handed over their property to the head of the monastery in Sopron. He obtained privileges from King Matthias for his subjects, which meant that no one could arrest the residents, and taxes were only paid to their landlords. Vladislaus II expanded this privilege with exemption from tithe and customs, then Bő became a town with the right to hold fairs.

It was destroyed around 1500, probably in the battles around Csepreg, but its inhabitants rebuilt it a few years later. In 1586 a criminal case was recorded, when Péter Fejér's widow filed a lawsuit against her husband's murderers at the county assembly.

The population became supporters of the Reformation through the Nádasdy family, but the Protestant religion ceased when the Jesuits took back the church with military help in 1660.

In 1666, the landlords confirmed the settlement's right to hold fairs, so it continued to be a market town, where 4 national animal fairs were also held every year. From among the guilds in the area, first the weavers, then the boot-makers and cobblers obtained privileges. From 1872, the village lost its status as a market town. From then on, the population consisted of middle, small and poor peasants. Many people went to do seasonal work at the surrounding estates. Some people lived their lives as servants.

Bő was connected to railway transport in 1913, which increased the role of the village. Both the First and the Second World Wars brought difficulties and loss of lives to the village. Bő belonged to Sopron County but in 1950 it was attached to the administration of Vas County. Since it was the seat of the notary district between the two world wars, it also managed to become the seat of the joint council in the 1960s. Since then, the settlement has preserved its role as an administrative seat.

The Roman Catholic church dedicated to prince St. Emeric decorates the main square of the settlement, with the World War II monument in its garden. The chapel of Saint John of Nepomuk stands in front of the former mansion. Bő has also become a part of the Thermal cycling trail, the village has a resting area for cyclists and there are also two playgrounds, where the little ones love to go. Older children can use the soccer field and the sports field. Many people visit the matches of the Répcevízgyógykezelő Sports Club.

The population of the village has grown significantly in the last 5 years. The reasons for this are immigration due to the favourable geographical location, the increase in the number of births and the availability of services and institutions.

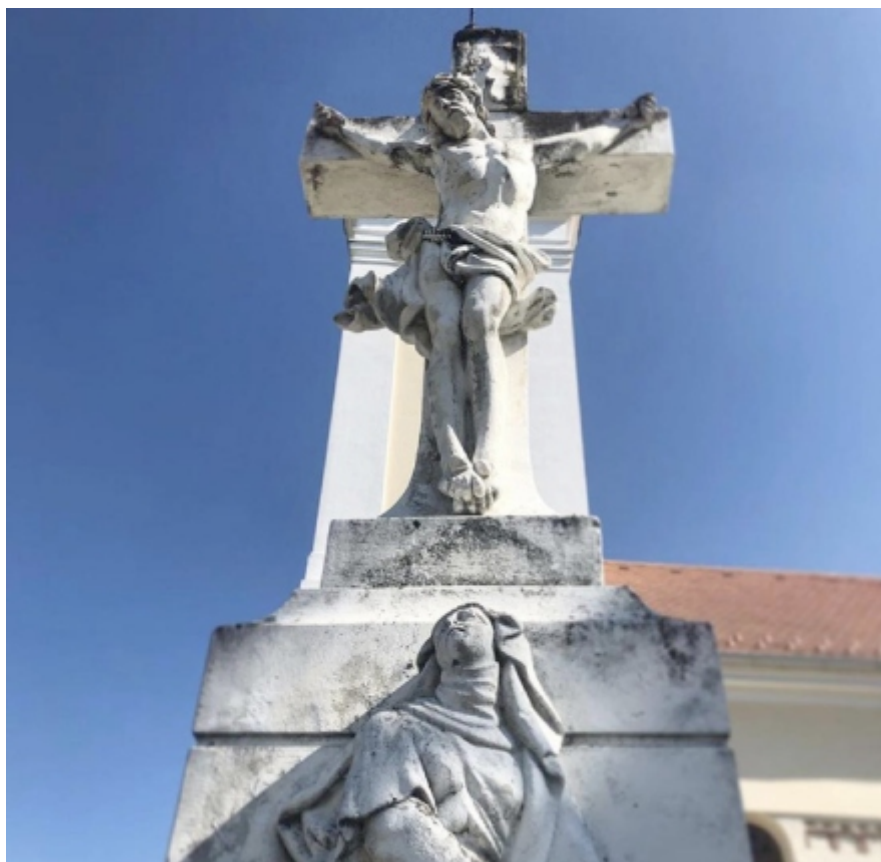
Overall, it can be said that this is a calm and clean, constantly developed and beautified village, where everything can be found locally and from where you can easily get anywhere.

The mayor of the settlement: Attila Hajós

Source: Emilla Bán: Bői krónika, Editor: László Boda: Élet a Répce mentén.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Pietà; Szent Imre templom; Bői Általános Iskola; Szűz Mária szobor; Önkormányzat; Óvoda; Egészségház; Művelődési ház és templom; Játszótér; Művelődési ház

CÁK

Cák község Kőszeg-hegyalja egyik legszebb gyöngyszeme. A Kőszeg környéki kis tájegység települései: Kőszegszerdahely, Velem, Kőszegdoroszló és Bozsok mellett a Kőszeghez legközelebbi elhelyezkedésű, közvetlenül a Kőszegi-hegység lábához, a patakmeder két oldalára épült völgyi falu.

A község területe már a római korban lakott volt, a falu határában római kori sírdombokat és a 20. század elején két frank mintájú, 9. századi típusú szárnyas vas lándzsát találtak. A honfoglalás utáni első írásos emlék 1279-ből való, akkor villa Chak néven említik. Kezdetben a velemi Szent Vid várának tartozéka volt, majd 1405-ben Luxemburgi Zsigmond Garai Miklósnak adományozta. A későbbiekben Morgenwerder Jakab, Mátyás király tüzérmestere, ezután a Baumkirchner család, majd a Batthyányiak voltak a birtokosai. A 13-14. században a Németújváriak birtoka lett. 1940-ig a település neve Czák volt, ezután egyszerűsödött a ma is használt elnevezésre.

1980-ban megalakult a Kőszegi Tájvédelmi Körzet, melynek az 1997-ben megalakult Írottakó Natúrparkért Egyesülettel együtt alapító tagja lett a község. A bakancsos és kerékpáros turizmus kedvelt útvonalai a településen haladnak át, így jelentősen megnövekedett az idegenforgalmi jelentősége a községet övező erdős-hegyvidéki természeti adottságoknak. Ausztriába is átnyúlik az Alpannonia hosszútávú túraútvonala, amely a Keleti-Alpoktól Kőszegig tart, így útba ejti Cák és környéke természeti és kulturális kincseit.

A helyi turisztikai vonzerő növelésében jelentős szerep jut a Cák Pincesoroknak. A műemléki pincesor épületei az 1800-as évek elején épültek. A hegy déli lejtőin kialakított szőlőskertek virágzásáig ezekben az épületekben préselték a szőlőt, és tárolták, illetve kezelték a bort. Az 1890-es évek elején megjelenő filoxéra a pincék feletti domboldalon kipusztította a szőlőt, helyén ligetes szelídgesztenye erdőt alakítottak ki, illetve kaszálóként használták. A tölgy- és gesztenyefa gerendákból készült ún. boronafalú épületek egysejtűek, vagyis egy helyiségből állnak, dögölt padlójuk, ollólábas, szelemenes tetőszerkezetűek, homlokzati bejáratosak. A zsúpfedelek elől csonkakontosak, nyitott orommal készültek, hátul pedig lekontyoltak. A tető előrebukik a homlokzat elé, így esővédtet teret biztosít a bejárat előtt. A falak agyaggal tapasztottak. A présházak népszerű túraútvonalak mentén állnak. Az errefeljárók a gyönyörű természeti környezet és kulturális értékek páratlan találkozását élhetik itt át. Hat pincében eredeti berendezési tárgyakat és szőlészeti-borászati eszközöket láthatnak a vendégek. Egy pincében a Savaria Múzeum kádárszerszám-gyűjtemény kiállítást rendezett be, egyben pedig botanikai fényképkiallítás kapott helyet. A pincesor 2015-ben a Cák Értéktár Bizottság javaslatára felvételt nyert a Vas Megyei Értéktárba. A mini-skanzen 2016-ban elnyerte „Az év tájértéke” címet.

Cákon tűzoltó- és sportegyesület is működik, tagjai a vállalat feladataikon túl a települési rendezvények rendszeres segítői, közreműködői. A közelmúltban számos új közösség is szerveződött, ilyen a helybeli anyukákból álló MaCák Táncsoport vagy az ApróCák Gyermecktáncsoport, de a szépkorúak is szerveznek társasági programokat, beszélgető esteket.

Cák az elmúlt időszakban látványos fejlődésen ment keresztül, amely során szépült és megújult a település a helyben élők és az ide látogatók közös megalapozására.

A település polgármestere: Tóth Szabolcs

Cák is one of the most beautiful gems of the Kőszeg piedmont. In addition to Kőszegszerdahely, Velem, Kőszegdoroszló and Bozsok, settlements of the small region around Kőszeg, this valley village is the closest to Kőszeg, built directly at the foot of the Kőszeg Hills, on both sides of the streambed.

The area of the village was already inhabited in the Roman era. The Roman burial mounds and 2 winged iron spears with Frankish pattern from the 9th century were found at the village border. It was mentioned as villa Chak in 1279, in the first written record after the Hungarian Conquest. In the beginning, it was part of the St. Vitus castle in Velem, then in 1405 Sigismund of Luxemburg donated it to Miklós Garai. Later, it was owned by Jakab Morgenwerder, master gunner of King Matthias, then by the Baumkirchner family and later by the Batthyány family. The Németújvári family owned it in the 13-14th centuries. Until 1940, the name of the settlement was Czák, and later it was simplified to the name still used today.

The Kőszeg Landscape Protection District was set up in 1980, where the village became a founding member together with the Írottakó Nature Park Association, which was founded in 1997. Popular hiking and cycling routes pass through the settlement, so the importance of the natural features of the surrounding forests and hills has increased significantly for tourism. The long-distance Alpannonia hiking route running from the Eastern Alps to Kőszeg, also extending to Austria, also touches the natural and cultural treasures of Cák and its surroundings.

The Cák Wine Cellars play a significant role in increasing the local tourist attraction. The cellars were built in the early 1800s and they are protected monuments. When there were vineyards on the southern slopes of the hill, grapes were pressed and the wine was stored and processed in these buildings. In the early 1890s phylloxera destroyed the vineyards on the hillside above the cellars and sweet chestnut forests were planted and the area was used as a meadow. The timber-walled buildings made of oak and chestnut beams have a single room, with rammed floor, gable roof and front entrance. The thatched jerkinhead roofs have an open gable at the front and hipped at the back. The roof falls forward in front of the facade, thus protecting the entrance from rain. The walls are plastered with clay. The wine press houses are located along popular hiking trails. Visitors can experience here a unique combination of beautiful natural environment and cultural values. In 6 cellars, guests can see original furnishings as well as winemaking equipment. In one of the cellars the Savaria Museum opened an exhibition of cooper tools and botanical photos. In 2015, the cellar row was included in the Vas County Repository on the recommendation of the Cák Repository Committee. In 2016, the mini open-air museum was awarded the title "Landscape value of the year".

Cák has a fire brigade and a sports club, and their members – in addition to their duties – provide regular help at village events. Recently, many new communities have been organised, such as the MaCák Dance Group of local mothers and the ApróCák Children's Dance Group, but social programmes and chat evenings are also organised for the elderly.

Cák has undergone a spectacular development in the past period, and it's beautified and renewed to the mutual satisfaction of the residents and visitors.

The mayor of the settlement: Szabolcs Tóth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Péter és Pál apostolok római katolikus templom; Evangélikus harangláb; Hordómosó forrás (Csurgó); Hősi emlékmű; Műemlék parasztház; Műemlék Pincesor; Öreg szőlőprés; Községi Ház; Alpannonia Információs Pont, Alsó kőfejtő;

CELLDÖMÖLK

Vas vármegyében, a Celldömölki járás városának - mely idén ünnepli városává avatásának 45. évfordulóját - történelme hosszú időre nyúlik vissza. A település, mintegy ékszerdobozként helyezkedik el Kemenesalja szívében, annak „fővárosaként”. Kisczell, Nemesdömölk és Pördömölk egyesítésével jött létre, később Alsóság és Izsákfát is a városhoz csatolták.

Múltjában és jelenében is meghatározó szerepet tölt be a vasút fennállása, 1870-től 100 éven át kiemelt vasúti csomópont volt a közösségi közlekedésben. Anekdoták szerint nem is nevezhető igazán celldömölkinek az, akinek családjában ne lett volna, vagy ne lenne legalább egy vasutas.

Később könnyűipart is létesítettek a térségben, mely elsősorban a textiliparban teljessé vált ki. Az 1990-es évektől kezdődően több gyár is székhelyül választotta a települést, így teremtve számtalan munkahelyet az itt élőknek. Megtalálható itt többek között a König Maschinen Kft., a Swietelsky Vasúttechnika Kft., a Wewalka Kft. és a Cellkomp Kft. Természetesen megszámlálhatatlan helyi termelő, vállalkozó is öregbíti a város hírnevét.

Celldömölk országos szinten egyedülálló turisztikai kínálattal rendelkezik, az aktív kikapcsolódást biztosító intézmények harmonikus összhangban léteznek a kulturális, valamint természetközeli élményeket kínáló helyszínekkel. A város határán fekszik a Ság hegy, az ötmillió éves vulkáni kúp, mely utolsó a balatoni tanúhegyek sorában. Az itt megtermelt „isteni nedű”, a Ság hegyi bor országsszerte nagy népszerűségnek örvend. A 2023-as évben nyitotta meg kapuit a Szív Pince, melyet nemcsak a borok miatt érdemes felkeresni, hanem a pazar kilátás miatt is, mely az utazó elé tárul. Nem érdemes elfeledkezni a Sághegyi Múzeumról sem, mely élő emlékként őrzi a hely történelmét. A hegy tővében pedig a 2013-ban átadott Kemenes Vulkán Park található, amely az ország egyetlen vulkanológiai kiállításaként várja a látogatókat. A turizmus életében további fontos szerepet játszik a Vulkán Gyógy- és Élmény-fürdő, mely létesítmény hazai és külföldi szinten egyaránt vonzza a vendégeket, akik kikapcsolódásra és feltöltődésre vágnak. 2024-ben pedig újabb desztinációval bővült a település kínálata: megnyitotta ugyanis kapuit a Vasparipa Játsszópark, ami az egész család számára szórakozási lehetőséget kínál. A várost emlegetve nem merülhet feledésbe a Kegyetemplom sem, melyet 1748-ban adtak át a híveknek, és azóta is valóságos csodaként áll nyitva a zarándokok előtt, akik évről évre százával érkeznek Celldömölkre.

Minden adott ahhoz, hogy ne csak az ide látogatók, de az itt élők is jól érezhessék magukat. A gyermekek korszerű köznevelési intézményekben tölthetik mindennapjaikat, majd a nap végeztével válogathatnak a szórakozási lehetőségek közül, melyek részét képezi a Kemenesaljai Művelődési Központban kialakított Art mozi. A 2004-es európai uniós csatlakozás óta számtalan sikeres pályázatot tudhat maga mögött a Vas vármegyei település. Jelenleg több projekt is zajlik a városban, melyek által fejlődhet például a fürdőkomplexum, a Celldömölk határában megtalálható ipari park, valamint a szociális konyha. A mindenkori városvezetésnek kiemelt célja Celldömölk már meglévő adottságainak megőrzése, valamint a lehetőségek kihasználása annak érdekében, hogy a település fejlődhessen. Továbbá fontosnak tartják azt is, hogy a környező világ kihívásainak mindenben megfeleljenek, hogy utódjaik is jól érezhessék magukat Kemenesalja központjában, Celldömölkön.

A település polgármestere: Fehér László

Celldömölk in Vas County, Celldömölk district, has a long history and this year it is celebrating the 45th anniversary of becoming a town. The jewel box settlement is located in the heart of Kemenesalja, as “capital” of the region. It was created by the merger of Kisczell, Nemesdömölk and Pördömölk, and later Alsóság and Izsákfa were also attached to the city.

The existence of the railway played, and still plays a decisive role, for 100 years from 1870 the settlement was an important railway junction in public transport. According to anecdotes, you can't be a true local if you don't have at least one railway worker in your family.

Later, light industry was also established in the region, which mainly covered textiles. From the 1990s, several factories chose the settlement as their headquarters, thus creating many jobs for the people living here: for example, König Maschinen Kft., Swietelsky Vasúttechnika Kft., Wewalka Kft. and Cellkomp Kft. Of course, numerous local producers and entrepreneurs also enhance the city's reputation.

Celldömölk has a tourist offer that is unique at a national level, and institutions providing active recreation exist in harmony with venues offering cultural and close-to-nature experiences. On the border of the city lies the Ság hill, the five-million-year-old volcanic cone, which is the last in the line of the Balaton buttes. The “divine juice”, the Ság mountain wine is produced here, and it's very popular throughout the country. The Szív Pince (Heart Cellar) opened in 2023, and it's worth visiting not only for the wine but also for the magnificent view that opens up to travellers. Another noteworthy venue is the Sághegy Museum, which preserves local history as a living memory. At the foot of the hill you can find the Kemenes Volcano Park, which was opened in 2013 as the only volcanological exhibition in the country. Another important role is played in tourism by the Vulkán Spa and Adventure Bath, which attracts both domestic and foreign guests who want to relax and recharge. In 2024, the offer of the settlement was expanded with another destination: the Vasparipa Playground opened its doors to offer entertainment for the whole family. Speaking of the city, we must not forget about the Shrine Church, which opened to the believers in 1748 and hundreds of pilgrims have been visiting it year by year.

Everything is provided to ensure that not only visitors but also the residents have a good time here. Children go to modern public educational institutions, and at the end of the day they can choose from several entertainment options, for example, the Art cinema in the Kemenesalja Cultural Centre. Celldömölk has won many tender funds since Hungary joined the European Union in 2004. Several development projects are currently in progress in the city, for example, the spa complex, the industrial park at the border of Celldömölk and the social kitchen. The primary goal of the current municipality is to preserve Celldömölk's existing features as well as to take advantage of the opportunities for developing the settlement. Furthermore, they also consider it important to meet the challenges of the surrounding world in every way, so that the future residents will also feel good in Celldömölk, the centre of Kemenesalja.

The mayor of the settlement: László Fehér

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Városháza; Piac és Soltis Lajos Színház; Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár; Iparterület átadása – EU projektzáró; Vasútállomás; Kemenes Vulkán Park; Szentháromság tér; Vasparipa Játsszópark; Ság hegy; Kolostor és kegyetemplom; Szív Pince; Vulkán Gyógy- és Élményfürdő

CELLDÖMÖLK

CELLDÖMÖLK

CSEHI

Csehi község Vas vármegyében a Vasvári járásban, Kemeneshát déli csücskében fekszik Vasvártól keletre, Zala vármegye határához közel. A község lakossága a 2023-as népszámláláskor 234 fő volt.

A települést már az Árpád-korból ismerjük, nevét 1217-ben említették először Cheeh formában, a vasvári káptalan birtokainak összeírásával kapcsolatban, majd az 1600-as években neve Vasvár közelsége miatt Vasvárcsehiént is ismert volt. Valószínűsíthető, hogy a falut cseh telepesek alapították.

A falu múltjának gazdag középkori forrásanyagában nem található olyan dokumentum, amely középkori pecséthasználatra utalna. A község első pecsétlenyomatai az 1850-es évek irataiban bukkannak fel. A 24 mm átmérőjű kerek pecsét közepén egy CSEHI feliratos ekevas látható, amelyet jobbról tölgyfalomb, balról mirtuszág övez. Ugyanezt a pecsétet festéklenyomatos formában is használták. A jelenlegi címet 1993-ban az akkori képviselő-testület készítette el, melyen a 19. századi szimbólumokat kiegészítették a falu templomával.

A falunak régi, kőfallal körülvett temploma volt, mely 1760-ban épült. Egyhajós szentélye sokszögzáródású. Tornya a főhomlokzat előtt áll, bejárata félköríves, a karzat és a harangok szintjén ablakkal áttört, a főpárkány felett egyszerű gúlisakkal fedett. A torony és a homlokzatok sima falsávokkal tagoltak. A szentélyhez a déli oldalon sekrestye csatlakozik. A templom ma már műemlék. A templom és a falu védőszentje Szent Antal.

Csehi község 800 éves ünnepségén került felavatásra az egész alakos Szent Antal szobor, mely a szépen felújított polgármesteri hivatal mellett található. A kerek jubileumra készült szobor a sárvári Pintér László munkája.

A település híres szülöttje Hollendonner Ferenc botanikus, őslénykutató, aki 1882-ben Csehi határában található csárdában látta meg a napvilágot. Az épületet, ahol Hollendonner Ferenc született, már rég elbontották, ezért 1982-ben az emléktáblát és domborművet egy téglából rakott talapzaton helyezték el.

A szépen fejlődő kistelepülés kulturális és hagyományőrző rendezvényeinek a felújított, napelennel felszerelt Kultúrház biztosít helyszínt. A helyi közösséget szorgalom és összetartás, elődeik hagyományának tisztelete és továbbörökítése jellemzi.

A település polgármestere: Horváth Noémi

Csehi lies in Vas County, Vasvár district, in the southern tip of Kemeneshát, east of Vasvár, near the border of Zala county. The village had 234 residents upon the 2023 census.

The settlement was already known in the Árpád era, it was first mentioned in 1217 as Cheeh when making an inventory of the estates of the Vasvár cathedral chapter, then in the 1600s it was also known as Vasvárcsehi due to its proximity to Vasvár. The village was probably founded by Czech settlers.

The rich medieval source material of the village's past contains no document that would indicate the use of a seal in the Middle Ages. The first seal impressions of the village appear in documents from the 1850s. In the centre of the round seal with a diameter of 24 mm there is a ploughshare with the inscription CSEHI, surrounded by an oak branch on the right and a myrtle branch on the left. The same seal was also used in the form of ink impression. The current coat of arms was created in 1993 by the representative body, on which the symbols of the 19th century were supplemented with the village church.

The church was built in 1760 and it's surrounded by a stone wall. It has a polygonal, one-nave sanctuary. Its tower stands in front of the main facade, its entrance is semi-circular, has windows at the level of the gallery and the bells, and covered with a simple spire above the main cornice. The tower and the facades are divided by plain wall sections. The sacristy is connected to the sanctuary on the south side. The church is now a historic monument.

Saint Anthony is the patron saint of the church and the village. The full-length statue of St. Anthony, located next to the beautifully renovated mayor's office, was inaugurated at the 800-year celebration of the village. The statue made for the anniversary is the work of László Pintér from Sárvár.

The famous native of the settlement is the botanist and paleontologist Ferenc Hollendonner, who was born in 1882 in an inn on the border of Csehi. The building where Ferenc Hollendonner was born was demolished a long time ago, so in 1982 the memorial plaque and relief were placed on a brick plinth.

The cultural and tradition-preserving events of the nicely developing small settlement are organised in the renovated Cultural House, equipped with solar panels. The local community is characterised by hard work and solidarity, they respect and pass on the traditions of their predecessors.

The mayor of the settlement: Noémi Horváth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

*Kereszt; I. és II. világháborús emlékmű; Szent Antal templom; Hollendonner Ferenc szobor; Önkormányzat;
Szent Antal szobor; Templom; Hegyi kereszt; Kultúrház*

CSEHIMINDSZENT

Vas vármegye délkeleti részén, a Széplaki- és a Kutyori-patak mentén fekvő település három irányból is megközelíthető. Az észak-déli irányban hosszan elnyúló közigazgatási területű községet a 8-as főút is érinti.

Csehimindszent úti falu, a középkorban létrejött és a 19. század végéig működő kapcsolatrendszerben a Graz – Körment – Vasvár – Sümeg történelmi országút mellett helyezkedik el. A 8-as főút kiépítésével ezen út nagysága a Graz – Körment – Vasvár – Székesfehérvár – Budapest irányba bővült. A környék első templomos helyeinek egyike, nevét a ma is álló Árpád-kori, Mindszentek tiszteletére emelt ősi templomról kapta az 1314-ből származó oklevél tanúsága szerint. Plébániáját már 1359-es és 1372-es okiratok is említik.

A községben egykoron több lakott terület is volt, Potypusztát 1272-es oklevélben, Gönyököt településrészként pedig 1217-ben és 1409-ben is említik. Ezt a részt ma már a falu határában csak dűlőnév őrzi.

A községben született 1892-ben Mindszenty József (Phem József) hercegprímás, bíboros, esztergomi érsek, aki szülőfaluja iránti tiszteletből 1942-ben felvette a település nevét. 1992-ben a falu főterén, születésének 100. évfordulóján szobrot avatott a település, ezzel tisztelve a mártír főpap előtt. A főutcán található szülőházát az önkormányzat Emlékházzá alakította át. Az épületben kapott helyet a Terror Háza Múzeum „Mindszenty József a Magyarok Lelkiismerete” című állandó kiállítása. Itt láthatók a Mindszenty Alapítványtól és a Mindszenty család még élő leszármazottaitól kapott emléktárgyak is.

Szorosan kapcsolódik a Mindszenty Emlékhelyhez a település temploma is, hisz ez volt Mindszenty bíboros keresztelési és új misés temploma. Főoltárát Dorfmeister István 1793-ban festett képe díszíti. 1982-ben Závory Zoltán szekciókkal díszítette a templom falait. A 2015-ben felújított templom és az azt körbeölelő tér mára méltó környezetben fogadja a községbe látogató zarándokokat. Sikertől megteremtteni egy olyan emlékhely alapjait, amely segít megismerni a 20. század egyik legnagyobb magyarjának életét, és hazájáért vállalt szenvedéseit.

Több szálláslehetőség biztosított a látogatók számára, köztük a Plébánia épületének felső szintje (15 fő), és a települést szegélyező zártkertben a Gyümölcsliget Vendégház és Szőlősliget Vendégház.

A teljes infrastruktúrával ellátott településen működő nyolcosztályos Csehimindszenti Mindszenty József Általános Iskola és a község egycsoportos óvodája egyaránt teljes körű felújításon esett át az elmúlt évek során. 2014-ben került sor a Községi Tér felújítására, ahol a Könyvtár is helyet kapott. A megszépült épület modernebb és komfortosabb környezetben várja az ide érkezőket, akik számos program közül választhatnak. Több éves hagyományra tekint vissza az évente megrendezésre kerülő családi nap, a szépkorúak karácsonya, falukarácsony, vagy a hegyi mise. A hagyományok ápolása fontos szerepet tölt be a közösség életében. Hosszú éveken át működött felnőtt színjátszó csoport, és a Pöttyös Hagyományőrző gyermekcsoport, amely több sikert is aratott a Weöres Sándor Gyermekszínház találkozóinak során. A csoport vezetője Horváth Barnabásné, aki 2023 decemberében Prima Díjat is kapott. A településen egy civil szervezet, a Csehimindszent Jövőjéért Alapítvány működik.

A helyiek minden kedves látogatót, zarándokot nagy tisztelettel és szeretettel várnak! Kérjük, hogy jöjjenek el Csehimindszentre, Mindszenty hercegprímás, bíboros szülőfalujába.

A település polgármestere: Fukszberger Imre Lóránt

The settlement is in the southeast of Vas County, along the Széplaki and Kutyori streams, and can be accessed from 3 directions. Its administrative area stretches in the north-south direction, touched by main road no. 8.

Csehimindszent is located along the historic Graz-Körment-Vasvár-Sümeg road, which was established in the Middle Ages and operated until the late 19th century. With the construction of main road no. 8, this route was expanded in the Graz-Körment-Vasvár-Székesfehérvár-Budapest direction. The village is one of the first places with a church in the area, and according to a document from 1314 it got its name from the ancient Árpád era church built in honour of All Saints (Mindszentek). Its parish was already mentioned in documents from 1359 and 1372.

The village once had several inhabited areas: Potypuszt was mentioned in a deed of 1272 and Gönyök in 1217 and 1409. Today, only the name of an outskirt area preserves this part of the village.

József Mindszenty (József Phem) Prince-Primate, Cardinal and Archbishop of Esztergom was born in this village in 1892, and he took the name of the settlement in 1942 out of respect for his birthplace. In 1992, on the 100th anniversary of his birth, the settlement unveiled his statue in the village centre, paying tribute to the martyred high priest. The Municipality converted his birthplace on the main street into a memorial house. The building also features the House of Terror Museum's permanent exhibition titled "József Mindszenty, the Conscience of the Hungarians" with souvenirs from the Mindszenty Foundation and from the still living descendants of the Mindszenty family.

The church is also closely connected to the Mindszenty Memorial, as it was Cardinal Mindszenty's baptismal and new mass church. Its main altar is decorated with a picture made by István Dorfmeister in 1793. In 1982, Zoltán Závory decorated the church walls with frescoes. Today the church, renovated in 2015, and the square around it welcome pilgrims to the village in a worthy environment. The memorial site presents the life of one of the greatest Hungarians of the 20th century and his sufferings for his country.

Several accommodation options are provided for visitors, including the upper level of the Parish building (15 people), and the Gyümölcsliget and Szőlősliget Guest Houses in the green area around the village.

The settlement has full infrastructure, and the 8-grade Mindszenty Primary School and the single-group Kindergarten have also been fully renovated in recent years. The Community Space and the Library were modernised in 2014. The new building welcomes visitors in a more modern and comfortable environment with numerous programmes. The annual family day, the Christmas for the elderly, the village Christmas and the mass on the hill have been traditional events for several years.

Preserving traditions is important for the community. The Adult Theatre Group and the Pöttyös Traditionalist Children's Group, which has been successful several times at the Sándor Weöres Children's Theatre meetings, have been active for many years. The head of the group is Barnabásné Horváth, who also received the Prima Award in December 2023. The settlement also has an NGO: the Foundation for the Future of Csehimindszent.

The locals welcome all visitors and pilgrims with respect and love to Csehimindszent, the birthplace of Prince-Primate and Cardinal Mindszenty.

The mayor of the settlement: Imre Lóránt Fukszberger

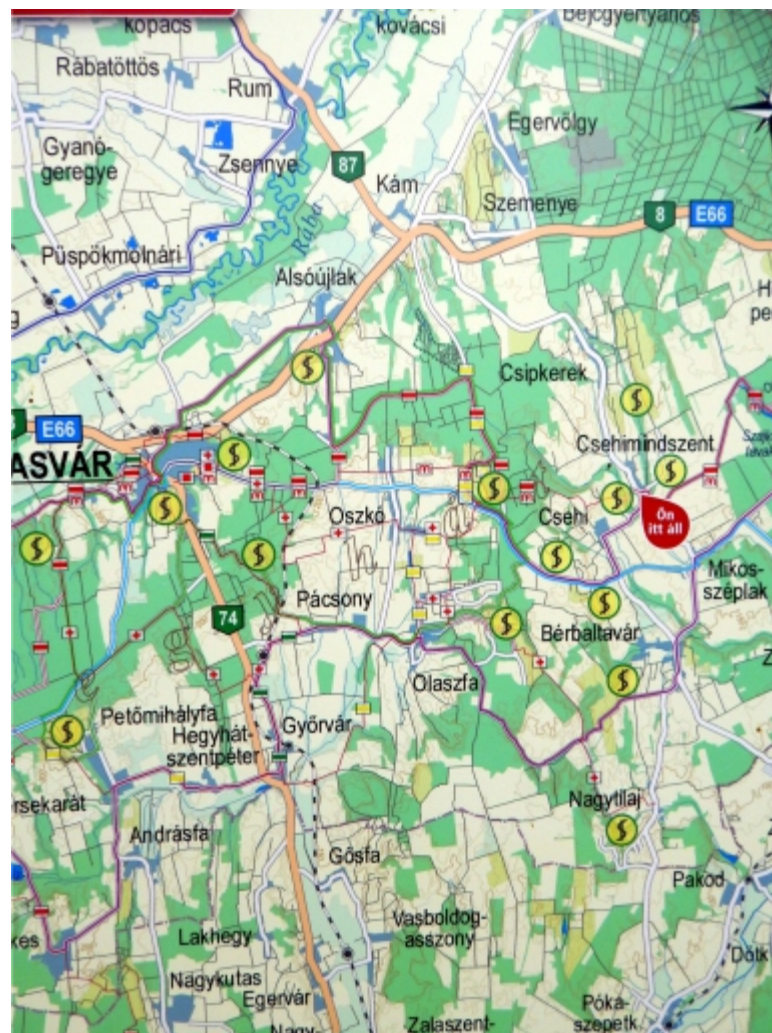
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Mindszenty-szobor (Babusa János műve); Főoltárkép (Dorfmeister István műve, 1793); Mindszenty centenáriumra készült mellszobor (Czinder Antal műve); Templom; Mindszenty Emlékház utcafront; Csehimindszenti Mindszenty József Általános Iskola; Csehimindszent látképe; Kultúrpalota; Óvoda

CSEHIMINDSZENT

CSEHIMINDSZENT

CSEMPESZKOPÁCS

Vas vármegye Szombathelyi járásában fekszik a Csempeszháza és Kopács községek egyesítéséből keletkezett település. A Szombathelytől 16 kilométerre, a 87-es főút két oldalán elterülő községgel észak felől Pecöl, kelet felől Meggyeskovácsi, délkelet felől Rum, dél felől Rábatöttös, délnyugat felől Nemeskolta, északnyugat felől pedig Vasszécseny szomszédos.

Vasútvonal évtizedek óta nem érinti, a hajdani nyomvonalon ma kerékpárút húzódik, Csempeszkopács megállóhely egykori felvételi épületében pedig 2014-ben kiállítóhelyet hoztak létre.

A község területén már a római korban éltek emberek, bizonyítja a templom feltárásakor a padozat alól előkerült sírkőtöredék, illetve a templomba beépített nagyméretű római kori téglák. Csempeszt és Kopácsot is 1273-ben említik először. Kopács első említése IV. László király oklevelében történik, melyben a király Kopácsi Pousának és rokonainak ajándékozta horrowi ingatlanát. Az itt említett Horrow azonos a Kopács és Szécseny között a középkorban létezett, 15. század végén elpusztult Hórá faluval. Csempesz is IV. László oklevelében szerepel először, melyben a köcski és vasvári várvédő katonáknak birtokokat adományoz.

Kopácsot 1323-ban Kopach, Csempeszt 1329-ben említik először településként. Kopács későbbi névváltozatai 1329-ben Kwpach, 1481-ben Kopach, illetve Kopacz. Csempeszházát 1465-ben Chempezhaza, 1481-ben Chempezfalu, illetve Chempezfalwa alakban említik. Mindkét falu köznemeseké volt. A kopácsi Szent Mihály-templom a 13. század közepén épült.

A 16. századtól átmenetileg a protestánsoké volt. Ebben az időben Kopács a Bothka család birtoka, míg Csempesz a Csempeszházi család tulajdonában volt, akik a 16. század végén kétszintes kastélyt építtettek a faluban, melyet a 17. században a Béri Balogh család szerzett meg. Béri Balogh Ádám a század végén barokk stílusban átépíttette a kastélyt. 1658-ban a templomot visszakapták a katolikusok.

A falu megbecsüléssel és szeretettel fogad minden jó szándékú érdeklődőt, vendéget. Az Árpádok korában itt letelepedett ispáni várkatonáinak örökösei, az itt lakó emberek, büszkék ősi eredetű településükre. Büszkék az egymáshoz húzódó kicsi faluk: Kopács, Csempesz, az elpusztult Hórá múltat idéző emlékeire, kultúrájára. A Kopács közepén, mesterséges dombon magasodó román kori Szent Mihály plébániatemplomra, a Csemesz, Balogh és Sarlay családok késő reneszánsz-barokk kastélyára, és a falai között létrehozott Pungor Zoltán múzeumra, vasúttörténeti emlékhelyként felújított bakterházra, illetve a könyvtárnak helyet adó Kultúra Házára, a sportközpont. A faluba érkezőket szálláshely, vegyesbolt, Sport-büfé várja, fogadja. Az erre kiránduló ismereteket szerezhet, pihenhet, szórakozhat, kirándulhat. Csempeszkopácsról elérhető a fürdővárosok: Sárvár, Vasvár, Szombathely egyaránt jó úton 15-18 kilométeres távolságban van. Kőszegre, Bük-fürdőre, az Őrségbe is el lehet jutni egy órányi autózással. A szépen fejlődő, hagyományait büszkén ápoló településen háziorvosi, védőnői és falugondnoki szolgálat is működik. Az önkormányzat megfontolt gazdálkodásának és sikeres pályázatainak köszönhetően számos felújítás történt az elmúlt időszakban. Megtörtént a csempeszkopácsi Polgármesteri Hivatal és Faluház energetikai korszerűsítése, illetve az önkormányzat régi szándéka teljesedett be, Csempeszkopácsban helyben igénybe vehetővé vált a bölcsődei ellátás.

A hétköznapiakat hagyományőrző és kulturális rendezvények színesítik ebben a mesés kis községben.

A település polgármestere: Krenner Róbert

The settlement was born by merging Csempeszháza and Kopács in Vas County, Szombathely district. It lies on both sides of main road no. 87, 16 km from Szombathely. Its neighbours are Pecöl in the north, Meggyeskovácsi in the east, Rum in the southeast, Rábatöttös in the south, Nemeskolta in the southwest and Vasszécseny in the northwest.

It has not had railway connection for decades, now a bicycle path runs along the former track and an exhibition was opened in 2014 in the former railway station.

People lived in this area already in the Roman era, as evidenced by the tombstone fragment found under the floor during the church excavations as well as the large Roman bricks built into the church.

Kopács was first mentioned in 1273 in a deed of King Ladislaus IV, in which the king donated his property in Horrow to Pousa and his relatives in Kopácsi. Horrow is the same as Hórá village that existed between Kopács and Szécseny in the Middle Ages and was destroyed in the late 15th century. Csempesz also appeared first in Ladislaus' certificate, in which he donated estates to the soldiers defending the castles in Köcsk and Vasvár.

Kopács was first mentioned as Kopach in 1323, and Csempesz in 1329. Later variants of Kopács were Kwpach in 1329, Kopach and Kopacz in 1481. Csempeszháza was mentioned in 1465 as Chempezhaz, and in 1481 as Chempezfalu and Chempezfalwa. Gentries lived in both villages. St. Michael's church was built in Kopács in the middle of the 13th century.

From the 16th century, it temporarily belonged to the Protestants. At that time, Kopács was owned by the Bothka family and Csempesz by the Csempeszházi family, who built a two-story mansion in the village in the late 16th century, which the Béri Balogh family bought in the 17th century and rebuilt in Baroque style at the end of the century. In 1658, the church was returned to the Catholics.

The village welcomes guests and visitors with respect and love. People who live here are heirs of the county leader's soldiers who settled here in the Árpád era, and they are proud of their ancient settlement and the memories and the culture of the small, close-knit villages of Kopács, Csempesz and Hórá, which no longer exists. Special sights are the Romanesque Saint Michael parish church, which stands on an artificial hill in the middle of Kopács, the late Renaissance-Baroque mansion of the Csemesz, Balogh and Sarlay families and the Zoltán Pungor museum opened in the mansion, the track watchman's house renovated in memory of railway history, the Culture House with the library and the sports centre. Visitors to the village can find accommodation, a general store and a Sport cafeteria. Visitors can learn about the area, relax, have fun, and make excursions. The spa towns – Sárvár, Vasvár, Szombathely – are within easy reach from Csempeszkopács (15-18 km). Kőszeg, Bük-fürdő and Őrség are also accessible with an hour's drive. The well-developed settlement proudly cherishes its traditions and has a family doctor, a district nurse and a village caretaker. The municipality's good business management and successful tenders have resulted in many renovations in the past period. Energy modernisation took place in the Mayor's Office and Village Hall, and local nursery care - long planned by the municipality - is available now.

Traditional and cultural events brighten up the weekdays in this fabulous little village.

The mayor of the settlement: Róbert Krenner

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

CSÉNYE

A település Vas vármegyében, a Sárvári járásban, a Gyöngyös- és a Hosszúvíz-patak találkozásánál található. Sárvartól öt kilométerre nyugatra fekszik. Porpác, Bögöt, Ikervár és Megyehíd települések veszik körül, de része még Füztű is.

Főutcája a 8458-as út, ezen érhető el Sárvár és a 88-as főút felől is. Keleti határszéle mellett elhalad a 8701-es út is. A legközelebbi vasúti csatlakozási lehetőséget a Székesfehérvár–Szombathely és a Hegyeshalom–Szombathely vasútvonal közös állomása, Porpác vasútállomás kínálja, amely Csénye központjától 3,5 kilométerre helyezkedik el.

Csénye első írásos említése 1221-ből származik, még Chence alakban írva, de régi okiratokban többféleképpen szerepel: Cheyne (1283), Chene (1390, 1424, 1492). A 16. századtól Csényének említik. A község területén végigfolyó Gyöngyös-patakot a rómaiak állítólag öntözőcsatornának használták, mert a vidék lapályosságánál fogva állattenyésztésre és földművelésre kiválóan alkalmas volt. A patak egykoron két vízimalmot is hajtott. A község határában, a Tilosaljai dűlőben római sírokat és agyagedényeket is találtak „Fortis” felirattal. Szájhagyomány szerint az első lakott rész a Teveli dűlőn volt. A történelem folyamán Csénye úrbéres jobbágyság lett, földesurai sárváriak.

Csénye igazgatási területe 1921 hektár, melyből 113 hektár belterület, lakossága 714 fő. A stabilnak mondható lakosságszám Sárvár és az ottani ipari park közelségének, így a fiatalabb korosztály letelepedésének köszönhető. A községben működik négyosztályos általános iskola, óvoda és háziorvosi rendelés is biztosított.

A falu központjában, az Ady Endre utca tengelyében áll a Nepomuki Szent János tiszteletére szentelt római katolikus templom. Oltárképe Nepomuki Szent János megdicsőülését ábrázolja. A templom és a hozzátartozó plébánia a község legrégebbi épülete. A település kiemelkedő látnivalója a Deák Ferenc utcában 13 stációból és egy lourdes-i szobrot tartalmazó kápolnából álló kálvária, mely 1863-ban épült. A falu kis ékessége a világháború hősi áldozatainak emlékműve, mely egy kis park közepén áll, hatalmas platánfákkal övezve. A plébánia melletti parkos területen található a Millennium tiszteletére állított fából faragott Szent István szobor. 2023-ban Füztű-i területéről civil támogatással került „megmentésre” egy harangláb, ami felújítás után a szobor mellett kapott helyet a faluban.

A Tilosaljai erdő és a két patak környéke közkedvelt kirándulóhely a természetkedvelőknek. Ezen területek természetes állapota és a gazdag élővilág vonzza a kirándulni vágyókat. Az Országos Kéktúra és a Mária Út is érinti Csénye, ezen belül a természeti területek nagy részét.

A lakosságot számos kulturális és szórakoztató program várja egész évben. Legkiemelkedőbb program a falunap, ahol vacsorával vendégelik meg a résztvevőket, illetve egésznapos program keretében főzőversenyt, darts versenyt és kispályás labdarúgó versenyt rendeznek. Kedvelt rendezvény a szeptemberben megrendezésre kerülő szüreti felvonulás is.

Az elmúlt években több pályázati támogatást is elnyert a falu. Ezek keretében utak újultak meg, korszerűsítve lett a hivatal épülete, a játszótérre és az óvoda udvarára is modern játékok kerültek. Az egyik utcában a komplett csapadékvíz-elvezetési rendszer átalakult. A falugondnoki szolgálat működéséhez nagy segítséget jelent a falubusz, mely szintén pályázati forrásból lett beszerezve. A település vezetése igyekszik a lehetőségekhez mérten fejlődésben tartani a községet.

A település polgármestere: Králl Csaba

The settlement is located in Vas County, in the Sárvár district, at the junction of the Gyöngyös and the Hosszúvíz streams, 5 km west of Sárvár, surrounded by the settlements of Porpác, Bögöt, Ikervár and Megyehíd, but Füztű is also part of it.

Its main street is road no. 8458, which leads to Sárvár, just as main road no. 88. Road no. 8701 also passes by the settlement's eastern border. The nearest railway connection is the Porpác railway station, which is the common station of the Székesfehérvár–Szombathely and the Hegyeshalom–Szombathely railway lines, located 3.5 km from the centre of Csénye.

Csénye was first mentioned in 1221, written as Chence, but it appears in several different ways in old documents: Cheyne (1283), Chene (1390, 1424, 1492). It was mentioned as Csénye from the 16th century. The Gyöngyös stream, which flows through the village area, was allegedly used by the Romans as an irrigation canal because the flat region was great for animal husbandry and farming. The stream once powered two water mills. In the Tilosalja vineyard outside the village, Roman graves and clay vessels were found with the inscription "Fortis". According to oral tradition, the first inhabited part was the Teveli land plot. In the course of history, Csénye became an urbanium serf village, and its landlords were from Sárvár.

The administrative area of Csénye is 1,921 hectares, of which 113 hectares are internal area, and there are 714 residents. The population can be said to be stable due to the proximity of Sárvár and its industrial park, so many young people move in. The village has a 4-grade primary school, a kindergarten and a GP surgery.

The Roman Catholic church dedicated to St. John of Nepomuk stands in the village centre, on the axis of Ady Endre Street. Its altarpiece shows the glorification of Saint John of Nepomuk. The church and the associated parish are the oldest buildings in the village. An outstanding attraction of the settlement is the Calvary, built in 1863 in Deák Ferenc Street, consisting of 13 stations and a chapel with the statue of Lourdes. The smaller beauty of the village is the monument to the heroic victims of the World War, standing in the middle of a small park and surrounded by huge sycamore trees. In the park area next to the parish, there is a wooden statue of St. István erected in honour of the Millennium. In 2023, a belfry was "rescued" from the Füztű area with civil support, and after renovation it was placed next to the statue.

The Tilosalja forest and the area around the two streams are popular hiking spots for nature lovers. The National Blue Trail and the Way of Mary also touch Csénye, including most of the natural areas.

Many cultural and entertainment programmes are offered to the residents all around the year. The main event is the village day, where the participants are treated to dinner, and cooking, darts and small-sided football competitions are organised. The vintage parade is also a popular event in September.

The village has recently won several tender funds, which were used to renovate roads, to modernise the office building and to add modern games to the playground and the kindergarten yard. The complete rainwater drainage system was transformed in one street. The village bus, also procured through a tender, is of great help for running the village guardian service. The municipality of the settlement tries to make as many developments in the village as possible.

The mayor of the settlement: Csaba Králl

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent István szobor; Templom; Hősi emlékmű; Stációsor; Lourdes-i szobor; Egy stáció; Plébánia melletti terület; Deák utca a stáció sorral; Kápolna; Tűzoltószertár; Falutábla

CSÉNYE

CSÉNYE

CSEPREG

A kisváros a Soproni borvidék részeként kiváló boraival, családbarát túrázási lehetőségeivel és számos horgásztavával járul hozzá Észak-Vas vármegye turisztikai kínálatához, amellyel mindenkit arra bátorít, hogy kapcsolódjon ki Bükfürdőn, feledkezzen bele Kőszeg csodálatos utcaképébe és mindeközben keresse fel a helyieket félúton. A borkultúra, a természet szépsége és a kikapcsolódás lehetőségei itt egységet alkotnak. Csepreg városa büszkén mutatja meg gazdag történelmét és varázslatos tájait mindazoknak, akik szeretik az egyedülálló élményeket és a pihenést egyaránt.

„Bor, Bakancs, Bot”... A szőlőhegy mögött lenyugvó nap utolsó sugaraiban csendül fel a poharak koccanása, miközben újabb kapásra vár a horgász. Mögötte jóleső fáradtsággal lépdelenek tova a hátizsákos túrázók. Kérdezik, milyen a fogás? Kellemes, nyugodt mosollyal, borát feljéjük emelve nyugtázza elégedettségét és kíván nekik jó utat... Ez Csepreg.

Borkultúra és gasztronómiai élmények. Csepregen, ahol a szőlőültetvények és a borospincék körbeölelik a város látképét, minden borkedvelő otthon érezheti magát. A helyi borászatok kiemelkedő minőségű borokat kínálnak, melyekben a tradíció és a modern borászati technikák harmóniája érezhető. Az erre kiránduló nem hagyhatja ki a lehetőséget egy borkóstoló túrára, hogy felfedezze Csepreg gazdag borkínálatát, mely méltán híres a térségben.

Csepreg kiváló úti cél a nagyvárosi zaj elől menedéket keresők számára, akik szeretik a változatos kikapcsolódási lehetőségeket. A település környékén kijelölt túraútvonalak várják a természetjárókat, ezek közül is kiemelkedő az Alpannonia Plus, a Mária Út és a csodálatos Bene-hegy, ahonnan gyönyörű panoráma tárul elénk. A hegytetőt körbejáró túraútvonalak lehetőséget adnak a gyalogtúrák szerelmeseinek a táj élvezetére.

Csepreg a horgászok paradicsoma is, ahol a nyugalmas tavak és vízfolyások meghitt környezetet teremtenek a horgászat kedvelőinek. A város környékén négy horgásztó található: Bene-hegyi tó, Boldogasszony-tó, Téglagyári-tó és az Ottó Kemping tava. A környék csöndje és a természet közelsége tökéletes kikapcsolódást nyújt mindazoknak, akik szeretik a horgászat nyugalmát.

Csepreg természeti adottságait csak a lelkes közössége múlhatja felül. A kisvárosban számos aktív civil szervezet munkálkodik azon, hogy egész évben változatos programok legyenek. Az élettel teli kisvárosban rendszeresen szerveznek kulturális és gasztronómiai rendezvényeket. A nagy bortúrák kiváló lehetőséget nyújtanak mind a helyi borok, mind a természeti kincseink megismerésére, míg a horgászatok egyedülálló élményeket kínálnak az ide látogatóknak. A nagyszabású városi fesztiválokon a helyiek és a turisták egyaránt összegyűlnek, hogy együtt ünnepeljenek és élvezzék Csepreg gazdag kulturális életét.

Csepreg városa egy igazi gyöngyszem a Vas vármegyei tájban, ahol a borkultúra, a turizmus és a horgászat összefonódik, hogy felejthetetlen élményeket nyújtson mindazoknak, akik ellátogatnak ide.

Érdemes tehát felfedezni Csepregét, és elmerülni a város varázslatos világában, ahol a természet és a kultúra egységet alkot! A helyiek barátságos és szíves vendéglátók, akik szeretettel fogadják a városukba utazót!

A település polgármestere: Horváth Zoltán

As part of the Sopron wine region, the small town contributes to the tourism offer of Northern Vas County with its excellent wines, family-friendly hiking opportunities and numerous fishing lakes, and encourages everyone to relax in Bükfürdő, admire the wonderful streetscape of Kőszeg and visit locals on their way. The wine culture, the beauty of nature and the opportunities for recreation form a unity here. The city of Csepreg proudly presents its rich history and magical landscapes to all those who love both unique experiences and relaxation.

"Wine, Boots, Stick"... You can hear clinking glasses in the last rays of the sun setting behind the vineyard, while fisherman are waiting for another catch. Behind him, backpackers stroll along with pleasant tiredness. They ask: how is the catch? With a pleasant, calm smile, he raises his wine glass towards them to show his satisfaction and wishes them a good trip... This is Csepreg.

Wine culture and gastronomic experiences. Every wine lover can feel at home in Csepreg, where vineyards and wine cellars surround the city skyline. Local wineries offer wines of outstanding quality, where you can feel the harmony of tradition and modern winemaking techniques. Those who come hiking here should not miss the opportunity to go on a wine tasting tour to discover Csepreg's rich selection of wines, which is deservedly famous in the region.

Csepreg is an excellent destination for those looking for shelter from the noise of the big city and like a variety of recreational opportunities. Marked trails welcome hikers around the settlement, primarily the Alpannonia Plus and Mária trails, and the wonderful Bene hill offers a beautiful panorama. The hiking trails around the mountain top give hiking lovers the opportunity to enjoy the landscape.

Csepreg is also a fishermen's paradise, where calm lakes and streams create an intimate environment for fishing enthusiasts. There are four fishing lakes around the city: Bene-hegy lake, Boldogasszony lake, Téglagyár lake and Ottó Camping lake. The silence of the area and the proximity of nature provide perfect relaxation for everyone who loves the tranquility of fishing.

Csepreg's natural features are surpassed only by its enthusiastic community. The small town has many active NGOs, who work hard to offer varied programmes throughout the year. Cultural and gastronomic events are regularly organised in the lively small town. Great wine tours offer an excellent opportunity to learn about local wines and our natural treasures, while fishing offers visitors unique experiences. At large-scale city festivals, both locals and tourists gather to celebrate and enjoy the rich cultural life of Csepreg.

The town of Csepreg is a real gem in the landscape of Vas County, where wine culture, tourism and fishing together provide unforgettable experiences to all visitors.

It is therefore worth exploring Csepreg and immersing yourself in the magical world of the city, where nature and culture form a unity! The local people are friendly and kind hosts who warmly welcome travellers to their city.

The mayor of the settlement: Zoltán Horváth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

CSIPKEREK

Vas vármegyében, a Vasvári járás dombos vidékén, határában erdőkkel és szőlőhegyekkel, a Vasi Hegyhát északi csücskében, a Jeli arborétum és a 8-as főút mellett található az eredetileg több falurészből álló, jellegét tekintve egyutcás falu, melyről már egy 1314-es feljegyzés Chipkerek alakban tesz említést.

Eredetileg kismesek birtoka volt, tőlük került a középkorban a vasvári káptalan birtokába. A török időkben elpusztult, a 18. században újjáépítették, betelepült lakosai nagy része horvát és német származású törpebirtokos volt. Ma 342 fő él itt, családnevek között több a messzi időkre nyúlik vissza, például Dóka, Veidinger, Zsankó. Sokszor hallani még az egyes falurészek, utcák régi megnevezését, így a Kossuth Lajos utca a „Főszeg”, a Petőfi Sándor utca az „Őszeg”, a Dózsa György utca a „Csapás”, a Rákóczi Ferenc utca a „Fő utca”, a Béke utca pedig a „Kutyor”.

Hajdan dolgozott a faluban asztalos, ács, bognár, cipész, mészáros, kovács, kőműves, szabó és téglakészítő, de három cséplőgép-tulajdonos is élt itt, és sok olyan földbirtokos, akiknek a dohánytyőzsdén is érdekeltségük volt, s évente háromszor rendezték meg az országos állat- és kirakodóvásárt.

A település első temploma az Árpád-korban épült, de a 19. század végére rossz állapotba került, ezért a falu előljárósa és az egyházközség úgy döntöttek, hogy újat építenek. A Szent Anna római katolikus templom építéséhez szükséges összeget a falu népe, az egyházközség és az egyházmegye adta össze, így 1906-ban elkészült az egyhajós épület, melyet ötszögletű szentély zár.

Az első közösségi épületet 1957-ben adták át, teljes felújításon 2006-ban esett át. Itt kapott helyet az orvosi rendelő, a posta, a polgármesteri hivatal, az ifjúsági klub, az idősek klubja és a színházterem, a helyi értéktár kiállítása és a könyvtár.

A településen 2004 óta működik mobil posta, a fogorvosi rendelő és a háziorvosi rendelő pedig a kultúrház melletti felújított épületben fogadja a betegeket. A két épület között szabadtéri színpad, kemence és kikövezett tér biztosítja a nagyobb rendezvények helyszínét. 1994 óta napköziotthonos óvoda működik a településen, konyháján a falugondnoki szolgálat segítségével a felnőtt étkeztetést is megoldják.

A községben hagyomány az újszülöttek köszöntése. A helyi asszonyok sikerrel pályáztak a „Komatál program”-ra, így a 2021-ben alakult „Komatál közösség” 12 napon át étellel lát el egy családot, ahol kisbaba született. A program célja a közösség- és hagyományteremtés mellett, hogy a helyiek tudatosan készüljenek az újszülött érkezésére, közösen tervezzék meg a gyermekágyas édesanyjáról és családjáról való gondoskodást. Létrejött egy hímző közösség is „A Szakkör” pályázat keretében, ahol a résztvevők más tájegységek technikáit sajátítják el, recepteket cserélnek, s felidézik a régmúlt eseményeit. A hagyományok közül nem vették ki a szüreti bál, a farsangolás, a húsvéti locsolás, a pünkösdi és a búcsú szokása sem, sőt egyes családoknál még divat a lucázás és a korbácsolás.

Az elmúlt években megfigyelhető, hogy a fiatalok visszaköltöznek, és egyre vonzóbb a község a betelepülők számára, a korábban túlnyomórészt idős lakosságot fiatalodó közösség váltja. Az óvoda udvarán és a faluban kialakított játszótér, a pályázati támogatásból finanszírozott felújítások és a fejlődő közösségi élet mutatja, hogy a településen élőknek és a közösségi vezetőknek egyaránt fontos Csipkerek léte, az itt élők mindennapjainak szebbé tétele.

A település polgármestere: Dókáné Léber Katalin

The single-street village is located in Vas County, in the hilly area of the Vasvár district, bordered by forests and vineyards, at the northern tip of Vasi Hegyhát (Ridge), next to the Jeli Arboretum and main road no. 8. It was mentioned as Chipkerek already in 1314.

It was originally owned by noblemen, and later became the property of the Vasvár cathedral chapter in the Middle Ages. It was destroyed in the Turkish era and rebuilt in the 18th century. Most inhabitants were smallholders of Croatian and German origin. Today, 342 people live here, and many of their family names go back to distant times, e.g. Dóka, Veidinger, Zsankó. You can often hear the old names of various village parts and streets, such as Kossuth Lajos Street – "Főszeg", Petőfi Sándor Street – "Őszeg", Dózsa György Street – "Csapás", Rákóczi Ferenc Street – "Fő utca", Béke Street – "Kutyor".

In the past the village had carpenters, cabinet makers, cartwrights, shoemakers, butchers, blacksmiths, masons, tailors, brickmakers, 3 threshing-machine owners, many landowners did business at the tobacco exchange, and national livestock and craft fairs were also held 3 times a year.

The settlement's first church was built in the Árpád era, but it was in such a bad condition in the late 19th century that the village leaders and the parish decided to build a new one. The people of the village, the parish and the diocese collected money for constructing the St. Anne's Roman Catholic Church, so the one-nave building, closed by a pentagonal shrine, was completed in 1906.

The first community building opened in 1957, and it was fully renovated in 2006. It accommodates the doctor's office, the post office, the mayor's office, the youth club, the elderly club, the theatre hall, the exhibition of local values and the library.

The settlement has had a mobile post office since 2004, and the surgery of the family doctor and the dentist opened in the renovated building next to the Culture Centre. Between the 2 buildings, an open-air stage, an oven and a paved square provide a venue for major events. The settlement has had a day care kindergarten since 1994, and its kitchen also provides meals for adults.

It is a tradition in the village to greet newborns. Local women successfully applied for the Komatál (Gift Food) programme, so their community, founded in 2021, provides food for 12 days to families where a baby was born. In addition to creating community and tradition, the goal of the programme is that locals should consciously prepare for the arrival of newborn babies and jointly plan care for the mother and her family. An embroidery community has also been formed under the "Szakkör" (Club) competition, where participants learn the techniques of other regions, exchange recipes and recall events from the past. The traditional harvest ball, the carnival, the Easter sprinkling, the Pentecost and the farewell festival are also organised, and some families also follow the Luca day and caning traditions.

The village is becoming more and more attractive to new residents, and the previous, mainly elderly population is being replaced by a younger community.

The playgrounds in the courtyard of the kindergarten and in the village, the renovations financed from grants and the developing community life show that maintaining Csipkerek and improving the daily life of local people is important to both the residents and the leaders of the settlement.

The mayor of the settlement: Katalin Dókáné Léber

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Világgháborús emlékmű; Templom; Önkormányzat épülete; Kemence - Szabadtéri színtér; Értéktár; Hímző kör kiállítása; Komatálak-eszközök; Óvoda – udvar és épület

CSIPKEREK

CSIPKEREK

CSÖNGE

A közel 400 fős település Vas vármegye északkeleti részén, a Rába völgyében, a Lánka-patak mentén, a Rába folyó kavicsos hordalékából álló Kemenesháton fekszik, melyet a 19. század közepéig hatalmas csererdő borított. Ezt később akácerdő váltotta fel, melynek szaporítóanyagát főleg az a fa adta, amely immár több, mint 200 éve áll a csöngői evangélikus parókia udvarán, s amely testvérfája a szarvasi „Tessedik-fának”. Legkönyebben Sárvár-Ostffyasszonyfa felől közelíthető meg.

Csőnge határában több ókori leletet találtak a régészek. A Rába és a Lánka partjain késő bronzkori urnamezős kultúra telephelyeire bukkantak, a közelben levő Magasparton egy bronz kard került elő. Több sírhalmot is feltártak, ezek egyikéből származik az a bronz- és vaslemezekből összeállított sisak, mely ma Szombathelyen, a Savaria múzeumban látható.

A község neve először 1409-ben szerepel, Chenge alakban. Egyes jelek arra mutatnak, hogy létezett egy ősbibb falu is, Ol néven, bár nem pontosan a mai helyén, hanem Asszonyfához közelebb. Eredetileg az Ostffy család birtokolta, tőlük örökölték leányágon a Keszyek és a Vidosok. A 17-18. századra már több köznemesi birtokosa is volt. A török időkben – a környék többi településéhez hasonlóan – többször is hódolni kényszerültek, de tartósan csak Pápa el-este után adóztak. A reformáció hatására a lakosság evangélikussá lett, melyen később az ellenreformáció sem tudott változtatni.

A faluban található a budakeszi Weöres család birtokainak utolsó épülete, melyben ma Weöres emlékmúzeum van. A kertben egy Weöres Sándor szobor is áll.

Csőnge tehát irodalmi és természeti örökségekben is gazdag, és olyan helyen található, amely viszonylag hamar és könnyen megközelíthető autóbusszal, kerékpárral és autóval.

Az 1895-ös hadgyakorlat alkalmával Ferenc József császár is jelen volt, és Csőnge határában az ún. Királydombon fújatta le. Utána a kis-czelli (celldömölki) bencés apátságban szállt meg. A millenniumi ünnepségek alkalmával ezredévi fákat (egy-egy cserfát) ültettek Csöngén, a Királydombon és az evangélikus parókia udvarán.

Csőnge címerét koronaként díszítő lant utal Petőfi Sándorra, aki a szomszédos faluban (Ostffyasszonyfán) élt néhány hónapig, 1839. májustól szeptemberig. A költő Csöngére járt át evangélikus templomba, ahol csodálta Csáfordi Tóth Rózát, akihez fűződő szerelmét több művében megörökítette. „Rózát először szerettem az életben. Előtte mondtam ugyan már másnak, hogy szeretem; de akkor hazudtam...” A helyi templomot 1784-ben építették fel. A fagerendás mennyezetű épület belsejében három oldalon faoszlopok által tartott karzat látható. Ennek orgona felőli részén van az a pad, amelynek latin nyelvű bevéselt szövegét Petőfi Sándornak tulajdonítják. „Spes confisa Deo nunquam confusa recedit. Az Istenbe vetett reménység sohasem szégyeníti meg.” A szerelmes fiú innét nézte Rózáját.

A lakosságot és az ide látogatókat számos kulturális és szórakoztató program várja egész évben. Többéves hagyományra tekint vissza, hogy a helyi csoportok már nem csak helyben, hanem vidéken is öregbítik a település jó hírét. Nagyon mozgalmas és intenzív a településen a közösségi élet.

Az utóbbi években, az önkormányzat számos sikeres pályázatának és az önerős fejlesztéseknek köszönhetően hatalmas fejlődésen ment keresztül a község. Minden utca megújult és kialakításra került a közösségi színtér, egy közösségi kemencevel. De a fejlődés nem állhat meg, mert rengeteg a tennivaló, hogy Csőnge még élhetőbb legyen.

A település polgármestere: Nyéki Sándor

The settlement has 400 residents. It's located in the northeast of Vas County, in the Rába valley, along the Lánka stream, on Kemeneshát. It was covered by a huge Turkey oak forest till the mid-19th century and later replaced by an acacia forest from a propagating material mainly given by the tree that has stood in the yard of the Lutheran parish for more than 200 years, and it's a sister tree of the "Tessedik tree" in Szarvas. The village can be best approached from Sárvár-Ostffyasszonyfa.

Archaeologists discovered several ancient finds outside Csőnge. A late Bronze Age urn field was found on the banks of the Rába and Lánka rivers, and a bronze sword was dug out on the nearby High Bank. Several burial mounds were excavated and the bronze-iron plated helmet that was found there can be seen today in the Savaria museum in Szombathely.

The name of the village first appeared as Chenge in 1409. Probably an older village had been there by the name Ol, although not exactly in its current location, but closer to Asszonyfa. It was originally owned by the Ostffy family, from whom it was inherited by the Keszy and the Vidos families on the daughter line. The place had several noble owners in the 17-18th centuries. As a result of reformation, the population became evangelical, which not even counter-reformation could change later.

In the village you can see the last building of the estates of the Weöres family from Budakeszi, and today it houses the Weöres Memorial Museum. There is also a statue of Sándor Weöres in the garden.

As can be seen, Csőnge is rich in literary and natural heritage, and it's located at a place that can be reached relatively quickly and easily by bus, bicycle and car.

Emperor Francis Joseph attended a military exercise here in 1895, and he gave the sign to end it on Királydomb (King Hill), in the border of Csőnge. After that, he stayed for the night in the Benedictine abbey of Kis-Czell (Celldömölk). On the occasion of the millennium celebrations, millennial (Turkey oak) trees were planted on Csőnge, on Királydomb and in the yard of the Lutheran parish.

The lute decorating Csőnge's coat of arms as a crown refers to poet Sándor Petőfi, who lived in the neighbouring village (Ostffyasszonyfa) for a few months, from May to September 1839. The poet visited the Lutheran church in Csőnge, where he admired Róza Csáfordi Tóth, and he wrote about his love for her in several of his works. The local church was built in 1784. Inside the building has a wooden beamed ceiling and a gallery supported by wooden columns on three sides. In its part on the organ side, there's a bench where the text engraved in Latin is attributed to Sándor Petőfi. „Spes confisa Deo nunquam confusa recedit. Hope in God never puts you to shame.” This is from where the man in love watched Róza.

Many cultural and entertainment programmes welcome the residents and visitors throughout the year. It is a long-standing tradition that local groups improve the good reputation of the settlement not only locally but also in the country. The settlement has a very busy and intense community life.

In recent years, the village has made enormous development thanks to many successful tender funds and to the resources of the local municipality. Every street has been renovated, and a community square has been built with a community oven. However, development cannot stop because there is a lot to do to make Csőnge an even better place to live.

The mayor of the settlement: Sándor Nyéki

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Tessedik akác; Evangélikus templom; Weöres emlékház és a szobor; Petőfi idézet (vésés) a karzaton; Községi kemence; Weöres emlékház udvara; Üdvözlő tábla; Falubusz átadó ünnepség; Magyar Falu Program átadó ünnepség; Böllérfesztivál Csőnge csapata; Helyi csoportok (Csöngői Vadrózsák, Honey Bees); Helyi csoportok (Reménység Nyugdíjas Klub, Csöngői Vadrózsák)

CSÖNGE

CSÖNGE

CsÖRÖTNEK

A falu mind a történelmi Őrség központjától, mind a legnyugatibb várostól – Szentgotthárdtól – 10 kilométerre fekszik. Hagyományai, szokásai és nyelve alapján sokan az Őrséghez sorolják, de szorosabban az ún. Rába-vidék egyik meghatározó települése.

Csodálatos adottságú dombvonulatai már a középkorban is a Szentgotthárdi Ciszterci Apátság birtokaként a bor- és gyümölcstermesztés jelentős színtere volt. Első okleveles említése Chyrenuk formában 1350-ből származik.

Intézményi és infrastrukturális ellátottsága jó, rendezett környezettel és megújult, esztétikus középületekkel szolgálja a lakosságot, és szeretettel fogadja a turistákat.

Az „Örök Ige” temploma 1983-85 között épült, terveiért Fazakas Péter megyei főépítész építészeti nívódíjat kapott. A templom szomszédságában áll az ugyancsak mediterrán stílusú keresztelőkápolna.

Az ősi településrész legrégebbi maradványa az 1965-ig lakott Sáfár-hegy volt. Fennmaradt emléke a Sáfár-hegyi Mária-kápolna, melyet a Szűzanya tiszteletére Molnár (Sáfár) Pál állított. Építését az I. világháború frontján fogadta meg, s fogadalmát betartva 1925-ben felszentelték a kápolnát. A községben helyezkedik el a Szentgotthárdi Ciszterci Apátság által 1814-ben épített, műemléki védettségű Bekes-malom.

A 2021-ben átadott „Ciszter”-kilátóból mesés panoráma tárul a látogatók elé. A szőlőtermesztés és a borkészítés hagyománya a középkor óta töretlen. E történelmi örökséget elevenítik fel szeptember utolsó hétvégéjén a Csörötneki Rába-völgye Szüreti Vigadalom keretében. A terület erdőtársulásai a mérsékelt erdei fenyvesek, a gyertyános-tölgyesek és a bükkösök. A patakokat égerligetek kísérik. Az erdei utak mentén színes virágokkal találkozhat a kiránduló, a lápréteken tavasszal sárgalilium, zergeboglár, szibériai nőszirm és különböző kosborfajok virítanak. A rétek őszi ékessége a kornistárnics. A sok csapadéknak és a magas páratartalomnak köszönhetően az ország gombákban leggazdagabb területe, ahol az ismert gombafajok mellett igazi ritkaságok, az Alpokra jellemző gombák is előfordulnak.

A Rába folyó hazánk egyik legtermészetesebb folyója, a „vízenjárók” szent folyója. Az Őrségi Nemzeti Park területéhez tartozik, annak egyik legértékesebb része. A Rába felső szakaszának érintetlen vízvilága zátonyokkal, meredek szakadópartokkal, éles kanyarokkal tarkított. Igazi élő, vad folyó, mely állandóan formálja medrét. Természeti értékekben gazdag zöldfolyosó. A folyó Csörötnek és Csákánydoroszló közötti, 22 kilométer hosszú szakasza 2023-ban elnyerte az Év vízútja útvonala kitüntető címet. A szeszélyesen és szabadon kanyargó Rába folyó és a nyugodt vízű malomcsatorna mentén kiváló lehetőség nyílik a horgászszenvédegy beteljesítésére. De a környezet önmagában is kellemes és nyugodt, meghitt, remek kikapcsolódást nyújt a pihenni vágyók számára.

Jól megfigyelhetők a Rába folyó árterének sajátos növénytársulásai, sőt a szerencsések védett állatokat is szemügyre vehetnek itt. Csörötnek közkedvelt megállóhelye és bázisa a vízútirázóknak, a vadvízi evezés szerelmeseinek. A Rába közúti hídja után közvetlenül a jobb parton idilli környezetben található az Akácfa Kemping és Vízútja Kikötő Táborozóhely. Minden év júniusának közepén kerül megrendezésre a Nyárköszöntő Rába-Party és Kistérségi Halászléfőző Verseny, melynek keretében a szórakoztató programok mellett halászléfőző verseny várja vendégeket, akik felejthetetlen élménnyel és gasztronómiai élvezettel gazdagodhatnak.

A település polgármestere: Kocsis Zsolt

The village lies 10 km from the centre of the historic Őrség region and its westernmost town – Szentgotthárd. It is regarded as a part of Őrség based on its traditions, customs and language, but in fact it's a defining settlement of the Rába region.

Its wonderful hills were used for viticulture and fruit-growing when it was the property of the Cistercian Abbey of Szentgotthárd in the Middle Ages. It was first mentioned as Chyrenuk in a document in 1350.

It has a good institutional and infrastructural network, and a tidy environment with modern and attractive public buildings is available both to the residents and tourists.

The "Eternal Word" church was built between 1983 and 1985, and the chief county architect, Péter Fazakas, received an architectural award for it. Next to the church you can see the baptism chapel, also built in Mediterranean style.

The oldest part of the ancient settlement is Sáfár Hill, which was inhabited until 1965. Its surviving memory is the Sáfár Hill Mary chapel, built by Pál (Sáfár) Molnár in honour of the Virgin Mary. He decided to build it when he served in WWI, and he kept his vow, so the chapel was consecrated in 1925.

The Bekes mill, built in 1814 by the Cistercian Abbey of Szentgotthárd, is a protected monument of the village.

Visitors can enjoy a fabulous view from the "Cistercian" lookout, which opened in 2021. The tradition of growing grapes and making wine has been unbroken since the Middle Ages. This historical heritage is brought to life on the last weekend of September as part of the Csörötnek Rába Valley Harvest Festival. The area has acidophilous pine, hornbeam, oak and beech forests. The streams are accompanied by alder groves. Hikers can see colourful flowers along the forest paths: yellow daylilies, globe flowers, Siberian irises and various orchis species blooming on the moorlands. Marsh gentian decorates the meadows in autumn. Thanks to the high rainfall and humidity, this is the country's richest mushroom-growing area, where, besides well-known mushroom species, you can also find rarities that are typical of the Alps.

The Rába River is one of the most natural rivers in Hungary, the "holy" river of water lovers. It's one of the most valuable sections of the Őrség National Park. The untouched water world of the upper section of the Rába is dotted with reefs, steep high banks and sharp bends. It's a wild river that is constantly shaping its bed, a green corridor rich in natural values.

In 2023, the 22 km river section between Csörötnek and Csákánydoroszló won the prestigious title of "Water Tour Route of the Year". You can indulge in your fishing passion along the capriciously meandering Rába River and at the calm mill canal. But the environment is pleasant, calm and intimate also in itself, so it's great if you want to simply unwind.

You can admire the special plants of the Rába River floodplain and if you're lucky, you can also see protected animals here. Csörötnek is a popular stopover and base for water hikers and white water rafting enthusiasts. The Akácfa (Acacia) Campsite and Water Tour Harbour is located in an idyllic setting on the right bank, directly after the Rába road bridge. The Summer Greeting Rába Party and Small Region Fish Soup Cooking Contest are held every year in mid-June, where, in addition to entertainment programmes, guests can join a fish soup cooking competition, have fun and enjoy an unforgettable gastronomic experience.

The mayor of the settlement: Zsolt Kocsis

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Örök Ige temploma harangtoronnyal és keresztelő kápolnával; Templombelső; Nepomuki Szent János szobor 1780-ból; 1956-os és 1944. nov.1-i II. világháborús bombatámadás áldozatainak emlékműve; Kuntár Lajos Művelődési Ház; Látkép a falura és a Rába völgyre a kilátóból; Kisvakond mini bölcsőde; Egészségház; Bekes villa - jelenleg óvoda; Rába folyó a híddal; Akácfa kemping és Vízútja Kikötő Táborozóhely; Ciszter kilátó látképe

CSÖRÖTNEK

CSÖRÖTNEK

DÖBÖRHEGY

A község Vas vármegyében, a Körmenti járásban, a Vasi-Hegyhát középső részének északi peremén, Körmentől délkeleti irányba, 13 kilométerre fekszik. Környező települések: Szarvaskend, Döröske és Gersekarát. Megközelíthető a Katafa – Molnaszecsőd összekötő útról, valamint a Vasvár – Katafa összekötő útról Gersekarátnál letérve a Gersekarát – Döbörhegy összekötő úton. A község neve először a 16. század elejéről fennmaradt országos adóösszeírásokban bukkan fel, első említése 1538-ból való, neve ettől fogva folyamatosan megtalálható okleveleken, gazdasági összeírásokon. A fellelt adatok azt valószínűsítik, hogy Döröske község lakossága a 15-16. század fordulóján kitelepült a közelben fekvő hegyre, ahol feltehetően elsősorban szőlőtermeléssel foglalkoztak. A községet a 16. századtól a Darabos család, majd a Pető, a Tarródy, később a Nádasdy család birtokolta.

Az 1828-as országos összeíráson, ahol Döbörhegy már önállóan szerepel; 34 házban 72 személyt írtak össze, de ebben nem szerepeltek a nők és a gyermekek. Ebben az évben Döbörhegynek 275 római katolikus lakója volt. A lakosságszám a 300-as határt az 1857-es népszámlálás idején lépte át és a 19. század minden egyes évtizedben 50 főt meghaladó létszámnövekedés volt tapasztalható a településen.

Címeréről: a Magyarok Nagyasszonya a helyi templom titulusa, így ezen szent alak került a címerbe emelésre. A csücskös pajzs bíbor felületén kétszínű kendőt viselő, ezüstös testű nőalak lebeg. Fején az arany szent korona. Kezében a jogar, másik kezével a kis Jézust szorítja magához. Vállát a koronázási palást takarja. Az ezüst testű, piros ruhát viselő kis Jézus kezében országalma díszlik. A címerpajzsot alul olajágak keretezik, arany szalaggal összefogva, névfelirattal.

Látnivalók között szerepel a falugyűjtemény a községben összegyűjtött régi berendezési tárgyakból, használati eszközökből, szerszámokból, a zártkertekben lévő műemlék jellegű pincék. A 18. századtól jellegzetes földfelszínre borona, fonott falú zsupp tetős épületeit pincének, illetve „hajléknak” neveztek, az abban lévő helyiséget „deréknek” mondták. A felszín feletti borona típusú pincék kezdetben egy derékból álló épületek voltak, majd ebből fejlődtek ki a két-három, esetleg négy, vagy öt helyiségből állók. A legáltalánosabb változat három derékból állt, középen található a nagy méretű faprés elhelyezésére alkalmas présház. Érdekességük, hogy előbb készre ácsolták a préseket, majd köré építették fel az épületet. Az évszázadokon át megvalósuló szőlőműveléshez kapcsolódik Döbörhegy jelentős pince építészete, s bár a régi pincék az 1960-as évekre tönkre mentek, de a meglévő több évszázad üzeneteit hordozzák.

A településen található a Magyarok Nagyasszonya római katolikus templom, amely új építésű, 2001-ben szentelték fel. Az egyszerű, hagyományos formavilágú templom hamar a közösségi összetartás jelképévé vált. Mint ilyen, megóvandó hagyaték, jelkép. A templomban található oltárképet Závori Zoltán szilvársáki festőművész készítette, mely megjeleníti a Szűzanyát, Szent Istvánt, Boldog Gizellát, Szent Imre herceget és Szent Gellért püspököt, Szent Erzsébetet, Szent Margitot és Szent László királyt. A kép alsó részén a 20. század nagyjai, így Márton Áron gyulafehérvári püspök, Mindszenty József bíboros, Apor Vilmos győri püspök és Batthyány-Strattmann László herceg látható.

A település polgármestere: Gudics Attila László

The village is located in Vas County, Körment district, on the northern edge of the central part of Vasi-Hegyhát (Ridge), 13 km southeast of Körment. Surrounding settlements are: Szarvaskend, Döröske and Gersekarát. It can be reached from the Katafa-Molnaszecsőd road and on the Gersekarát-Döbörhegy road by turning off from the Vasvár-Katafa road at Gersekarát. The name of the village first appeared in 1538 in national tax censuses, and since then its name can be found continuously on certificates and economic censuses. Data go to show that the population of Döröske probably moved to the nearby hill at the turn of the 15-16th centuries, where they presumably engaged in viticulture. From the 16th century, the village was owned by the Darabos family, then by the Pető, Tarródy and later by the Nádasdy family.

In the national census of 1828, Döbörhegy was listed independently: 72 persons were counted in 34 houses, but this did not include women and children. In that year, Döbörhegy had 275 Roman Catholic residents. The population exceeded 300 persons during the 1857 census and increased by more than 50 people in each decade of the 19th century.

About the coat of arms: the local church is dedicated to the Lady of Hungary (Virgin Mary), so her holy figure was added to the coat of arms. The female figure with a silvery body wearing a two-coloured scarf floats on the crimson surface of the pointed shield. The golden holy crown is on her head. She holds the scepter in one hand and the baby Jesus in her other hand. Her shoulder is covered by the coronation robe. The little Jesus with a silver body and wearing red clothes is holding the orb. The shield is framed by olive branches at the bottom, held together by a gold ribbon, with the name of the village.

Visitors can see a collection of old furnishing items, utensils and tools from the village as well as the historic cellars in the garden plots. From the 18th century, above-ground cellars were built with timber walls and thatched roofs. These cellars initially had one room, and later 2-3, or even 4 or 5 rooms. The most common version had 3 rooms, with a press house in the middle suitable for accommodating a large wooden grape press. An interesting fact about them is that the presses were assembled first and then the buildings were built around them. Döbörhegy's significant cellar architecture is connected to centuries-old viticulture. Although the old cellars deteriorated by the 1960s, the existing ones carry the messages of several centuries.

The settlement's Roman Catholic church of the Lady of Hungarians is newly built, and was consecrated in 2001. The simple church with traditional forms soon became a symbol of community cohesion. As such, it is a heritage and a symbol that must be protected. The altarpiece of the church was created by painter Zoltán Závori from Szilvársáki, and it depicts the Virgin Mary, Saint Stephen, Blessed Gisela, Prince Saint Emeric, Bishop Saint Gerard, Saint Elizabeth, Saint Margaret and King Saint Ladislaus. In the lower part of the picture you can see the greats of the 20th century, such as Áron Márton, Bishop of Gyulafehérvár, Cardinal József Mindszenty, Vilmos Apor, Bishop of Győr and Duke László Batthyány-Strattmann.

The mayor of the settlement: Attila László Gudics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

DÖBÖRHEGY

DÖBÖRHEGY

DÖRÖSKE

A bájós falunk Vas vármegyében, a Körömdi járásban, a Vasi-Hegyháton, a Rába és a Csörnöc-Herpenyő folyók völgye feletti domszágon terül el, Körömdtől 12 kilométerre keletre. Közúton Molnaszecsődnél a 8-as főútról letérve, a 7445-ös úton érhető el. Központja a letérőtől mintegy négy és fél kilométerre van.

Döröske első írásos említése IV. Béla király Komárom várában, 1244. október 28. napján kelt okleveléből származik, tehát 800 éves a település.

A térséget a már említett folyóvölgyek, valamint rétek, szántók és erdők övezik sok vaddal, ezért a vadászok kedvelt úti célja Döröske. A múlt században hét zártkert tartozott a falu közigazgatási területéhez, ahol szőlőt és gyümölcsöt termesztettek, ezek szerepe fokozatosan eltűnőben van. Ma már csak három zártkert aktív (Öreg hegy, Szentegyház hegy, Bogrács hegy), ezek is inkább nyaralóövezetként funkcionálnak. Ehhez nagymértékben hozzájárult az elvándorlás, a hagyományos paraszti gazdálkodás megszűnése.

Az 1970-es években létesült Döröskei Tó – melynek zártkerti környezete nyaralókkal népesült be – fellendítette a falu és környezete életét.

Döröske lakossága 130 fő körüli, népszerűek a zártkerti ingatlanok. A faluban intézmények nincsenek, az iskola az 1970-es években szűnt meg körzetesítéssel. A vegyesbolt és az orvosi rendelő még működik.

A falu egyik nevezetessége a Vas Vármegyei Értékű, Árpád-kori Szent Jakab templom, ami az országos műemléki jegyzékben is szerepel, valamint a Döröske Községi Önkormányzat Mérleggyűjteménye, mely a Fő u. 29. sz. alatti Községi Színtérben található, és szintén Vas Vármegyei Érték. Ez az épület a falu asztalosának háza volt, ezért ad méltó bemutatóhelyet egy volt oltárkészítő asztalos szerszámainak is. A Települési Értéktár Bizottság birtokában van egy 1909. évtől 50 éven át vezetett, ún. „Hegykönyv”, amit egy napjainkban is szőlészkedő testvérpár ajándékozott oda.

Döröske közigazgatási területén belül az önkormányzat létrehozott egy gyalogos, valamint egy kerékpáros útvonalat megállóhelyekkel, melyekhez az eszközök (kerékpárok, túrabotok) és térképek rendelkezésre állnak. A Kéktúra útvonala a Döröskei-tó mellett halad el, érintve az Öreg hegyet, a nyaralók sokaságát. Az önkormányzat szervezésében minden év őszén részt vesznek a lelkes helyiek a térség Hegyháti Tájékoztató elnevezésű turisztikai, gasztronómiai rendezvényén.

A Döröskei Örökségővő, Faluszépítő és Falufejlesztő Egyesület szervezésében került megtartásra a több éves hagyományra visszatekintő Orbán-napi rendezvény. Az egyesület sikerrel pályázott egy „kemenceházra”, melynek az önkormányzat adott helyet a Fő u. 29. sz. alatt. A község területén több kőkereszt, valamint egy „Mária szobor a kisdéddel” található. Ezek felújítása, rendbetétele folyamatos. A millennium évében állítottatott három funkciójú létesítmény – harangláb, buszváró, I. és II. világháborús emlékmű – a faluközpontban található.

Az elmúlt kilenc évben az önkormányzat saját erőből is sok beruházást valósított meg: nyílászárók cseréje, épületfelújítás, gépek, szerszámok és berendezések beszerzésére került sor. A közelmúltban a Döröske Községi Önkormányzat több tízmillió forint összegű támogatást nyert el zártkerti, külterületi, belterületi útra és a temető területén belüli sétányra. A település vezetésének eltökélt szándéka Döröske folyamatos infrastrukturális fejlesztése, ezért minden pályázati lehetőséget megragadnak a szükséges források megszerzésére.

A település polgármestere: Dománé Tóth Erika

This charming village lies in Vas County, Körömdi district, on the Vasi-Hegyhát Hills, above the valley of the Rába and Csörnöc-Herpenyő rivers, 12 km east of Körömdi. It can be reached on road no. 7445 by turning off main road no. 8 at Molnaszecsőd. Its centre is approx. 4 and a half km from the road junction.

Döröske was first mentioned in King Béla's certificate issued in the Komárom Castle on 28 October 1244, so the settlement is 800 years old.

The area is surrounded by river valleys, meadows, fields and forests with a lot of wild animals, so Döröske is a popular destination for hunters. In the last century, 7 external garden plots belonged to the village, where grapes and other fruits were grown, but their role is gradually disappearing. Today, only 3 garden plots are active (Öreg Hill, Szentegyház Hill, Bogrács Hill), but they function more like holiday areas due to the emigration of residents and to the termination of traditional peasant farming.

The Döröske Lake was created in the 1970s and holiday homes were built around it to boost life in and around the village.

Döröske has 130 residents, and the village's garden plots are popular. There are no institutions in the village, the school was closed in the 1970s due to the merger of school districts. The general store and the surgery are still open.

Attractions of the village is the St. James Church from the Árpád era, which is part of the Vas County Values and is also on the list of protected national monuments, as well as the Collection of Scales of the Döröske Municipality at the Community Centre at the address Fő u. 29, which is also part of the Vas County Values. This building was the village carpenter's house, so it also provides a worthy display for the tools of a former altar maker. The Settlement's Repository Committee possesses a "Vineyard Registry", which was kept for 50 years from 1909 and was donated by two brothers who still grow grapes.

The Municipality has built a hiking and biking route in Döröske, with stops where equipment (bicycles, hiking sticks) and maps are available. The route of the Blue Trail passes by the Döröske Lake, touching the Öreg Hill and the multitude of holiday homes.

Enthusiastic locals attend the tourist and gastronomic event of the area called Hegyháti Tájékoztató (Ridge Compass), organised by the Municipality every autumn.

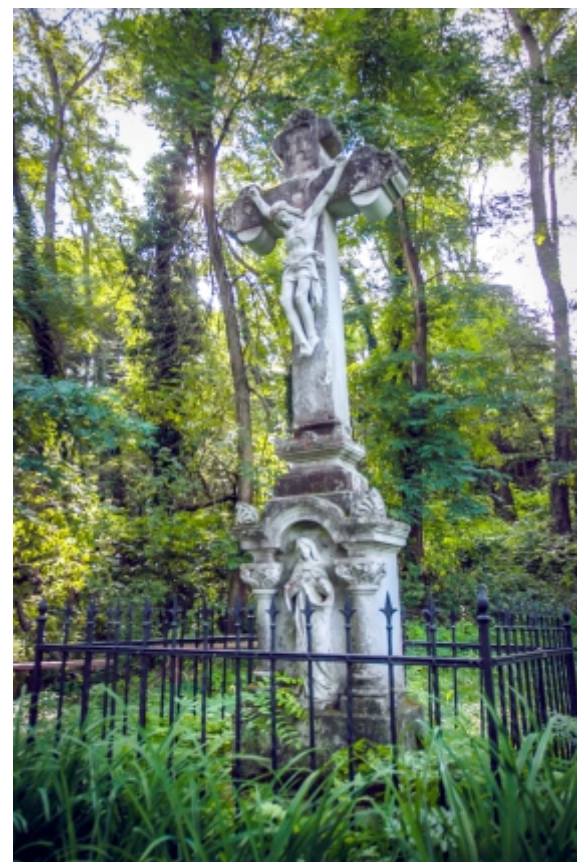
The traditional Orbán Day event is organised by the Heritage Protection, Village Beautification and Village Development Association of Döröske. The Association successfully won a tender invited for a "furnace house", which was set up at a place given by the Municipality at Fő u. 29. The village has several stone crosses and a statue of "Mary with the Child", which are constantly cared and renovated. The 3-function facility – including the belfry, the bus stop and the WWI and WWII monument – was built in the village centre in the year of the millennium. In the past 9 years, the Municipality has made many investments from own sources: windows have been replaced, buildings have been renovated and machines, tools and equipment have been purchased.

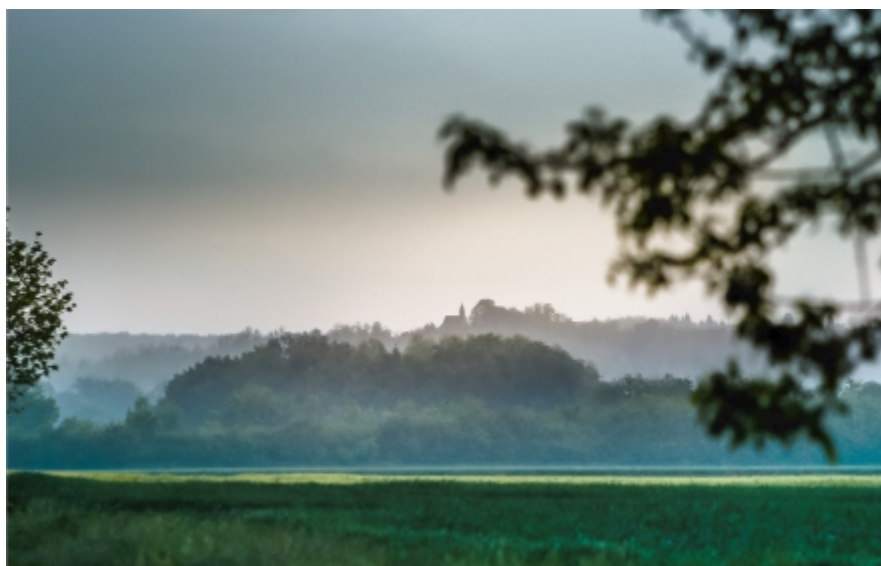
The Döröske Municipality has recently won a support of tens of millions of forints for roads in the garden plots and in internal and external areas and for a walkway in the cemetery. The village management continuously improves the infrastructure of Döröske and seizes every tender opportunity to obtain the necessary funds.

The mayor of the settlement: Ms. Erika Dománé Tóth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Jakab katolikus templom, Szentegyház hegy; Kőkereszt a Bogrács hegynél; Harangláb-autóbusz váró – I. és II. világháborús emlékmű; Szent Orbán szobor az Öreg hegyen; Bogrács hegy látképe a Szentegyház hegy felől; Községi Színtér; Mérleggyűjtemény részlete; Oltárkép részlet; Hazafelé; Tó részlet

EGERVÖLGY

Magyarország nyugati kapuja, az osztrák-szlovén szomszédság mellé simuló Vas vármegye. Legismertebb szülötte Szent Márton, Savaria fia.

A magas hegyvidék és a síkság közt fekvő Pannóniában a szőlő találkozik a fenyőfával, a búzafield az örökzöld kaszálóval. A táj megőrizte eredeti arcát, lelke, az ősi kultúra és a természeti szépség egymásban feloldódva hat az emberre.

Szombathelytől 30 kilométerre keletre, a Rába folyót kísérő dombvonulat völgyében húzódik meg az egyszerű, természetközeli dimbes-dombos falucska, Egervölgy. A 8-as számú főút mellett, a gyógyfürdőjéről híres Sárospácsról 20 kilométerre, délre fekszik.

Míg a mai Szombathely utcáit már kétezer éve híres római császárok koptatták, addig az alig 360 lelkes kis falu Vas vármegye legfiatalabb települése. Nevét a patak völgye hajdan őshonos fájáról, az égerfáról kapta. A hatalmas Farkas-erdő gazdája a török háborúk után igyekeztek birtokukból a legnagyobb hasznot húzni. A legeltetés és az ipari célú hamuszír előállítás azonban az erdő gyors kiéltetéséhez, nagymérvű természetpusztításhoz vezetett. A faállomány kétharmada hamuvá vált, és a birtokos gróf Szluha György, erdejét védve 1756. március 30-án szerződött harminc német családdal, hogy „Egervölgye” néven falut alapítsanak. A telepítőlevél az első családfők névsorával együtt fennmaradt.

A telepesek bajor-alsóausztriai eredetűek voltak Gföhl, Pöggstall környékéről, később kiegészültek más németajkú bevándorlókkal is, a Pinka mentéről Güssing (Németújvár) térségéből. Arra, hogy Egervölgy lakói német ajkúak voltak, ma már csak a családnevek utalnak.

Az új közösség anyanyelvét két emberöltő alatt magyarra cserélte, mert a telepesek fiai, unokái már csak környékbeli magyar lányokat hozhattak feleségül.

A lankákra kapaszkodó hangulatos szőlőhegy, a közeli Farkas Erdő, s a természeti értékekben gazdag Herpenyő-Rába berek kirándulásra csábítanak a környéken. A hegy része a faluképnek, a magaslatról megkapó panoráma nyílik, melynek a Gerecsenyi-hegy a legjobb kilátó pontja. A völgyben megbúvó Egervölgy csak a templomtornyát dugja ki, a szemközti dombon pedig a temető fehérlik. Ez a környék legszebb fekvésű végső nyughelye, mert az elődök még holtukban is szüleikre akartak látni. A falu fölötti zöld horizontot a Farkas-erdő képezi.

Különleges értéke a kis falunak, hogy megőrizhette iskoláját, mely 2007-től alapítványi formában működik. A Suli Harmónia 2007 Gyermekeket Segítő Alapítvány a három szomszédos község önkormányzatával kötött, közoktatási megállapodása alapján biztosítja a helyi iskola nyolc évfolyamon történő működtetését a közelmúltban energetikai korszerűsítés keretében felújított, modernizált intézményben.

A településen mobilposta szolgáltatás, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás működik, az egészségügyi ellátást helyben, heti egy alkalommal a felújított háziorvosi rendelőben vehetik igénybe a helyiek. Az óvodások a közös fenntartású kámi óvodába járnak.

Az utóbbi évek pályázati lehetőségeinek és az önkormányzat ésszerű gazdálkodásának köszönhetően megújultak a község középületei, az utak jelentős része, a járdák, a templom, a közelmúltban új falubusz beszerzésére nyílt lehetőség.

A harmonikus, rendezett falukép mutatja, hogy az itteniek egyszerű, szorgalmas, szerény emberek, akik kedvelik a szép virágokat, cserjéket.

A helyiek a településre érkezők számára kitarják jelképes ablakaikat, ajtóikat, szívesen megmutatják értékeiket. Szeretettel várják a községükbe látogatókat, letelepülni vágyókat.

A település polgármestere: Auer Gyuláné

Vas County is the western gate to Hungary, near the Austrian-Slovenian border. Its best-known native was Saint Martin, son of Savaria.

Pannonia province is located between high mountains and plains, where vineyards meet pine trees and wheat fields meet evergreen mowing fields. The landscape has preserved its original face and soul, the ancient culture and natural beauty merge together to enchant visitors.

Egervölgy is a simple, close-to-nature, hilly village in the valley of hills along the Rába River, 30 km east of Szombathely, 20 km south of Sárospác, the famous spa town, next to main road no. 8.

While famous Roman emperors walked the streets of today's Szombathely 2 thousand years ago, this small village with just 360 residents is the youngest settlement in Vas County. It got its name from alder (éger), the native tree of the stream valley. After the Turkish wars, the owners of the huge Farkas forest tried to get the biggest profit from their property. However, grazing and potash production for industrial purposes led to rapid deforestation and to the destruction of nature. Two-thirds of the tree population turned to ashes, so, in order to protect his forest, owner Count György Szluha signed a contract with 30 German families on 30 March 1756 to found a village called "Egervölgy". The foundation letter is still available with the list of the first family heads. The settlers came from the Gföhl and Pöggstall region (Bavaria-Lower Austria), and were later joined by other German-speaking immigrants from the Pinka River and Güssing (Németújvár) area. The German origin of the residents of Egervölgy is now indicated only by their family names.

The native language of the new community changed to Hungarian within 2 generations as the sons and grandsons of the settlers could only marry Hungarian girls from the area.

The fancy vineyard hill, the nearby Farkas Forest and the Herpenyő-Rába grove, which is rich in natural values, attract hikers to the area. The hill is part of the village picture and offers a breathtaking panorama from the top. Egervölgy is hidden in the valley, its main sights are the church tower and the white cemetery on the opposite hill. This is the resting place with the most beautiful location in the area as the predecessors wanted to see their vineyards even after their death. The green horizon above the village is given by the Farkas forest.

A special value of the small village is that it could preserve its school, which has been run by the Suli Harmónia 2007 Children's Aid Foundation since 2007 under a public education agreement signed with 3 nearby villages to run the local 8-grade school in the recently renovated and modernised institution.

Egervölgy has mobile mail, village caretaker and home care services, and the locals can use health care once a week at the renewed GP surgery. Kindergarten-aged children go to the jointly run kindergarten in Kám.

The public buildings, many roads, sidewalks and the church have been renovated and a new village bus has been recently purchased from tender funds and as a result of the good business management of the municipality.

The harmonious, tidy village picture shows that the locals are simple, hardworking, modest people who like beautiful flowers and plants.

They open their symbolic windows and doors to visitors and are happy to show their values. They warmly welcome visitors and people who wish to settle down here.

The mayor of the settlement: Mrs. Gyuláné Auer

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hősi emlékmű; Templombelső; Templom; Hivatal; Légifelvétel; Stáció; Helytörténeti gyűjtemény; Harangláb; Temető; Üdvözlő tábla; Művelődési ház; Orvosi rendelő

EGERVÖLGY

EGERVÖLGY

EGYHÁZASHETYE

A község Vas vármegyében, a Kemenesaljai táj déli részén található, Ság és Kis-Somlyó között. A Hetye név talán a hegy-hegye, a Kis-Somlyó hegy közelsége miatt jött létre, az egyházas előnév egyházára, templomára vonatkozhat. Egyes források szerint már a római korban is lakott volt, nevét az itt először letelepült Hethe törzsről eredezteti. A község ősi jellege szerint nemesi. Kiseb birtokkal rendelkező nemesek voltak pl. a Thulmanok, Berzsényiek, a Tompos, Szita, Hetey, Vargyai családok.

Híres szülötte Berzsényi Dániel (1776-1836) hazánk legnagyobb ódaköltője, Hetey Sámuel (1843-1903), Pécs 77. katolikus püspöke, Kunoss Endre (1811-1844) költő, szerkesztő, ügyvéd, a Bányász himnusz szerzője. Emléküket híven őrzi a falu, mindhárman felvették a helyi értéktárba. A Berzsényi-kultusz ápolása Egyházashetyén bekerült a Vas vármegyei értékek közé.

1945 után több alkalommal volt Berzsényi-ünnepség a községben. 1956. június 6-án Déry Tibor felavatta a szülőházban berendezett emlékmúzeumot, ettől kezdve van ott állandó kiállítás. 1990-ben újjáéledt a Berzsényi-nap, mely minden évben a költő születésnapjához legközelebbi szombaton kerül megrendezésre. A Berzsényi Emlékház új kiállítása 2002. október 30-án Bécsy Ágnes irodalomtörténész méltatásával nyílt meg, a Petőfi Irodalmi Múzeum és Egyházashetye Község Önkormányzatának támogatásával.

A község épített öröksége a Szent Jakab katolikus templom, az egykori plébánia barokk stílusú épülete, amelyben most a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Szent Jakab Szociális Központja működik, a Szentháromság-szobor, a Felsőbükai Nagyok kétszintes úri laka, mely a falu főterét öleli körül, a Berzsényi utca egészében megmaradt oromfalas házakból álló utcaképe, ahol Berzsényi szülőháza is áll, a falukép. A falu szívében áll Antal Károly Kossuth-díjas szobrászművész Berzsényi-szobra. Az emlékház előterében Blaskó János Munkácsy Mihály-díjas magyar szobrászművész emlékkútja található. A településen dr. Borsos Zoltán erdőmérnök Berzsényi emlékparkot hozott létre. A falu címerét Sellyei Gábor belsőépítész iparművész tervezte.

2023-ban XXX. alkalommal került megrendezésre a Heteyi Nemzetközi Művészeti Napok Rendezvénysorozat, a helyi értéktár része, mely a zene, a képzőművészetek, művészetek, gyermekfoglalkozások, énekkari és dalos találkozók és a fotóművészet kedvelőinek kínál programokat. A rendezvénysorozatnak köszönhetően jött létre a németországi Stelzennel és az erdélyi Aranyosegerbeggyel a testvértelepülési kapcsolat.

A faluban működő civil szervezetek, egyesületek, civil támogatók jelentősen hozzájárulnak Egyházashetye kulturális és közösségi életéhez, segítve az önkormányzat munkáját. A Múzsá Egyesület Egyházashetye égisze alatt működik a Heteyi Daloskör, az „Őszikék” Nyugdíjasklub Egyházashetye, Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület Egyházashetye, Alapítvány Egyházashetye Kulturális és Sportéletéért, Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Szent Jakab Szociális Központ, Egyházashetye Sport Egyesület.

Kiemelkedő rendezvények az „Őszikék” Nyugdíjasklubbal és a civil szervezetekkel karöltve a farsang, disznóvágás, március 15-e megünneplése, kenyérsütés, húsvéti tojásfestés, Berzsényi-nap májusban, gyermeknap, trianoni megemlékezés, Heteyi Nemzetközi Művészeti Napok, arató ünnep, falukirándulás, szüreti felvonulás és falunap, tökfáragás, Márton-napja, adventi koszorúkészítés, adventi koncert, gyertyagyújtások, Mikulás, betlehemezés, borszentelés a templomban.

A település polgármestere: Zolnai Attila

The village lies in Vas County, in the south of the Kemenesalja region, between the Ság and Kis-Somlyó Hills.

The name Hetye may come from the nearby Kis-Somlyó Hill, and the prefix egyházas may refer to the church. According to some sources, it was already inhabited in the Roman era, and its name derives from the Hethe tribe that first settled here. The village had noble residents, for example, the Thulman, Berzsényi, Tompos, Szita, Hetey and Vargyai families had small estates here.

Famous people who were born here: Dániel Berzsényi (1776-1836), our country's greatest ode poet, Sámuel Hetey (1843-1903), the 77th Catholic bishop of Pécs, and Endre Kunoss (1811-1844), poet, editor, lawyer, author of the Miners' Anthem. The village cherishes their memory, and all 3 of them are part of the local heritage. The cult of Berzsényi in Egyházashetye is part of the values of Vas County.

After 1945, the village held several Berzsényi celebrations. On 6 June 1956, Tibor Déry inaugurated the poet's birthplace, and since then it has been a permanent exhibition. The Berzsényi Day was revived in 1990, and it's organised every year on the Saturday closest to the poet's birthday. The exhibition of the Berzsényi Memorial House was opened on 30 October 2002 with the eulogy by literary historian Ágnes Bécsy, supported by the Petőfi Literary Museum and the Municipality of Egyházashetye.

The built heritage includes the St. James Catholic Church, the Baroque building of the Former Parish, which is now the St. James Social Centre of the Szombathely Diocese of Charity, the Holy Trinity statue, the two-story mansion of the Nagy family from Felsőbük around the main square and the villagescape of Berzsényi street with the remaining gable-fronted houses, where Berzsényi's birthplace also stands. The Berzsényi statue made by the Kossuth Prize-winning sculptor Károly Antal stands in the village centre. The memorial well in the forecourt of the memorial house is the work of Munkácsy Mihály Prize-winning Hungarian sculptor János Blaskó. Forest engineer Dr. Zoltán Borsos created the Berzsényi Memorial Park in the settlement. The village's coat of arms was designed by interior designer and industrial artist Gábor Sellyei.

In 2023 the Hetey International Art Days Event Series – part of the local heritage – was held for the 30th time with music, art and fine art programmes, children's sessions, choir and song meetings and photography. Thanks to these events, a twin settlement relationship has been established with Stelzen in Germany and with Aranyosegerbegy in Transylvania.

Local associations and residents largely support cultural and community life in Egyházashetye and help the Municipality's work. The village has the Hetey Song Circle run by the Múzsá Association, the "Őszikék" Elderly Club, the Volunteer Firefighter and Civil Guard Association, the Culture and Sports Foundation, the Saint James Social Centre of the Szombathely Diocese Charity and the Sports Club.

Main events organised with the "Őszikék" Elderly Club and civil organisations: carnival, pig-killing, 15 March celebration, bread baking, Easter egg painting, Berzsényi Day in May, Children's Day, Trianon commemoration, Hetey International Art Days, harvest festival, village excursion, vintage parade, village day, pumpkin carving, St. Martin's day, Advent wreath making, Advent concert, candle lighting, Santa Claus, nativity play, wine blessing in the church.

The mayor of the settlement: Attila Zolnai

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

EGYHÁZASHETYE

EGYHÁZASHOLLÓS

Magyarország nyugati részén, Vas vármegyében, a Körmen di járásban fekvő község egyediségét kedvező földrajzi fekvése, nyugodt és tiszta környezete, valamint Ausztria közelsége adja. Egyházashollós határán folyik a Rába folyó, s kettészeli a Budapest felé kapcsolatot biztosító 8-as főút, mely a község legfontosabb közúti elérési útvonala, az ország belsőbb részei és Ausztria felől egyaránt. Az északi szomszédságában fekvő településekkel a 8705-ös út kapcsolja össze.

Vele szomszédos települések: észak felől Nemesrempehollós, kelet felől Rábahídvég, délkelet felől Kismákfa, dél felől Nagymákfa – közigazgatásilag mindkét utóbbi község Vasvárhoz tartozik –, nyugat felől pedig Molnászezsód. A település nyugaton a körmen di és szentgotthárdi kistérség mellett terül el, északon a szombathelyi, keleten a vasvári, délen a zalaegerszegi, és az őriszentpéteri kistérség szomszédja. Területe délnyugat felől Döröske határszélét pontszerűen érinti, és ebben az irányban érintkezik a kissé távolabb fekvő Döbörhegy északi határával is. Vasútvonal nem érinti, a két legközelebbi vasúti csatlakozási lehetőség a Szombathely–Nagykanizsa vasútvonal Püspökmolnári vasútállomása, illetve a Szombathely–Szentgotthárd-vasútvonal Körmen di vasútállomása.

A község 1937-ben keletkezett Egyházashollós és Hidashollós egyesítésével. Hollós első okleveles említése 1221-ből származik. A falu belterületének déli határát a Rába folyó, míg közigazgatási területének déli peremét a Csörnöc-Herpenyő jelöli ki a Rába-völgy délnyugati részén. Az „Egyházás” előtagot az 1997-ben helyreállított, Árpád-korban épült templomának köszönheti. A Hidashollós falunév pedig egy régi Rába-híddal kapcsolatos emlék. A községben felső tagozatos általános iskola funkcionált, óvoda, könyvtár, háziorvosi rendelő és védőnői szolgálat működik. A településért sokat szorgoskodott korábban két civil szervezet, a Vöröskereszt helyi szervezete és az Egyházashollós Község Töretlen Fejlődéséért Köz-alapítvány.

Mindazok számára vonzó lehet a település, akik a határ menti községek szépségét kívánják felfedezni. Egyházashollós Árpád-kori eredetű, római katolikus Szent Anna-temploma méltóságteljesen magasodik a falu földe. A templom körül temető volt. Az első templom még a román korban épült, feltehetően a 13. században, akkor Szent Miklós volt a védőszentje. Szintén a 13. századra tehető az északi falban feltárt két félköríves záródású résablak. A tornyon lévő lóhere alakú ablakok és a támpillérek tanúsága szerint a torony már 15. századi, gótikus stílusú. 1560-tól Kálvin követői használják. 1766-ban a már rekatolizált és romos templomot helyreállították barokk stílusban. 1850-ben kelet felé megnagyobbították klasszicista részletképzéssel. A keletelt templom egyhajós, nyugati homlokzata előtt toronnyal, félköríves szentélyzáródású. A román templom maradványa bizonyítottan csak az északi falban található.

A faluban sétálva érdemes megállni a Harangláb előtt, fejet hajtani a Trianon-emlékmű, és az 1952-ben Hortobágyra kitelepített egyházashollósiak emlékére állított kopjafák előtt. Az első világháborúban elhunytak tiszteletét emlékmű őrzi.

Kiváló túracélpont lehet akár kerékpárral, akár gyalogosan a Mukucs-pataki kavicsbánya, míg a horgászat szerelmeseit a két hektár területen fekvő Hollósi horgásztó várja.

A helyiek vendégszeretete messze földön híres. A környékbeli éttermek finomságokkal, frissítőkkel, a lakosság pedig barátságos mosollyal várja az utazókat.

A település polgármestere: Németh Tamás

The village lies in the west of Hungary, Vas County, Körmen di district. It's unique due to its favourable geographical location, calm and clean environment and the proximity to Austria.

The Rába River flows near the settlement, which is bisected by main road no. 8, the primary road access route both from the inner parts of the country and from Austria. Nearby villages in the north are connected by road no. 8705.

Neighbouring settlements are Nemesrempehollós (north), Rábahídvég (east), Kismákfa (southeast), Nagymákfa (south) and Molnászezsód (west). The settlement lies next to the Körmen di and Szentgotthárd small regions in the west, the small region of Szombathely in the north, Vasvár in the east and Zalaegerszeg and Óriszentpéter in the south. Its area touches the border of Döröske from the southwest, and the northern border of Döbörhegy, which is a bit further away. It does not have a railway line, the two nearest railway connections are the Püspökmolnári station of the Szombathely-Nagykanizsa railway line and the Körmen di station of the Szombathely-Szentgotthárd railway line.—

The village was created in 1937 by merging Egyházashollós and Hidashollós. Hollós was first mentioned in 1221. The southern border of the internal village area is the Rába River, and the southern edge of its administrative territory is the Csörnöc-Herpenyő stream in the southwest of the Rába Valley. The prefix "Egyházás" refers to the church built during the Árpád era and restored in 1997. The name Hidashollós is a memory of old Rába bridge. The village has an upper primary school, a kindergarten, a library, a family doctor's surgery and a district nurse service. In the past, two NGOs, the local organisation of the Red Cross and the Public Foundation for the Unbroken Development of Egyházashollós Village were active at the settlement, which can be attractive to all those who wish to discover the beauty of the border villages. The Roman Catholic St. Anna Church, dating from the Árpád era, rises majestically above the village. There used to be a cemetery around it. The first church was built in the Roman era, presumably in the 13th century, and Saint Nicholas was its patron saint. The 2 slit windows with semi-circular closures discovered in the north wall also date to the 13th century. The clover-shaped windows on the tower and the buttresses show that the Gothic style tower dates back to the 15th century. It was used by Calvin's followers from 1560. In 1766, the already re-Catholicised and ruined church was restored in Baroque style. In 1850, it was enlarged to the east with Classicist details. The east-facing church has a single nave, with a tower in front of its western facade and a semi-circular sanctuary enclosure. Remains of the Roman church were only found in the northern wall.

Walking in the village, you should stop in front of the Belfry, bow your head in front of the Trianon monument and the grave posts erected in memory of the local people deported to Hortobágy in 1952. A memorial honours those who died in World War I.

The gravel mine at the Mukucs stream can be an excellent tour destination either by bike or on foot, and fishing enthusiasts can enjoy the 2-hectare Hollós fishing pond.

The hospitality of the locals is famous far and wide. The restaurants in the area welcome travellers with fine food and drinks, and the residents welcome them with friendly smiles.

The mayor of the settlement: Tamás Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

EGYHÁZASHOLLÓS

GASZTONY

Úgy tartják, hogy Vas vármegyében Szentgotthárd és Körmend között félúton, a 8-as főútvonal és a Vörös-patak mellett található Gasztony korábban nem itt, hanem jó másfél kilométerre északabbra, már a dombokon lévő erdőben búj meg.

Az biztos, hogy a Goszton név 1269-ben jelenik meg először az oklevelekben, majd két esztendő múlva Kövesszarvként (Terra Kueszoru) szerepel a hely. Ez a kettősség még 1455-ben is ott van egy forrásban, hogy aztán elveszen, és megmaradjon a mai falunév.

A Rába völgye, közel a történelmi országhatárokhoz, gyakran volt a hadak felvonulási terepe, így az Árpád-házi királyok őreket állítottak ide, és a gasztonyiak eme örök leszármazottjainak tartják magukat. A kezdeteknél a német terjeszkedésnek kellett gátat vetni, majd a török jelentett már 1532-ben veszélyt a falura. Kanizsa eleste, 1600 után a Rába jelentette a határt, és eljött 1664 is, amikor a Bécs ellen induló nagyvezír a Rába jobb partján menetelt Szentgotthárdig, így Gasztony mellett is elvonult a törököt a túlparton kísérő keresztény sereg.

Legközelebb a kuruc korban látott katonát Gasztony. Miközben a két győztes (1704, 1705) szentgotthárdi csatába tartó nyalka kurucok csak átroboghattak rajta, addig a források szerint a császári zsoldban harcoló rákok ki is fosztották a falut, elvitték még a fából ácsolt haranglábból a kicsike harangot is. Majd 1809-ben a franciák is jártak erre, őket már meg is őrizte a falu emlékezete. Eszerint Györe kertben táboroztak, vígan voltak, de aztán elvonultak Győr felé. A második világégés alatt ismét a hadak útja lett a Rába völgye. 1938-ra német közreműködéssel elkészült a 8-as főút, hogy aztán a német visszavonulás egyik fontos útjává legyen, amin hiába próbálták megállítani az orosz páncélos éveket. A gasztonyiak által ásott lövészárkok, bunkerek ott az erdőben feleslegesesek voltak, mert a Vörös Hadsereg egyszerűen elrobotgott a főúton Grácig.

Gasztony megszenvedte az orosz megszállást, a tömeges erőszak nyomán gyerekek is születtek, de beszéltek két erőszaktevőről is, akik a trágyadomb alatt végeztek. A falu keleti végében álló Batthyány-kastély leégett, a templommal szemben lévő Pázmándy-kastélyt, aminek előzményében Széll Kálmán miniszterelnök született, laktanyának használták. Később posta, kultúrotthon, könyvtár és az önkormányzat kapott helyet benne.

Széll Kálmán mellett a falu szülöttje volt a Nádor huszárezredet alapító Hertelendy Gábor (1742–1820) altábornagy, a napóleoni háborúk hőse. Már javában katonáskodott, amikor a gasztonyi, Sárlos Boldogasszonynak szentelt templom 1775-ben felépült. Költségeihez a falu egy másik híres szülöttje, rákosi Boros József is hozzájárult, aki ott volt Belgrád 1789-es visszafoglalásánál. Innen hozta magával Izzed Mehmed pasa, nagyvezír fehér márvány sír-emlékét is, ami most a templomban van felállítva. 1945 tavaszán a nagybirtokos családok elmenekültek, a kisnemes származásúak maradtak, túlélve a diktatúrát csak 1956-ban disszidáltak néhányan.

A rendszerváltozás után a II. világháborúban elesettek emlékére tábla került a templom falára, lett telefon, vezetékes gáz, csatornázás, legutóbb szélessávú internet is. A műszaki zár felszámolása után pedig megújult az 1941-re elkészült Mária-kert is, a falu erdei kápolnája. A helytörténeti gyűjtemény kialakítása mellett itt folytatják a fejlesztéseket, a tervek szerint felújítják a régi búcsúkat, zárandokhelyé teszik a kiterjesztett szárnyú madárra hasonlító, fa védőtetővel óvott kápolnát.

A település polgármestere: Nagy Miklós

Gasztony lies halfway between Szentgotthárd and Körmend in Vas County, next to main road no. 8 and the Vörös stream. However, it is said that it was not here earlier but one and a half km to the north, in the hillside forest.

It is certain that it first appeared as Goszton in documents in 1269, and 2 years later the place was mentioned as Kövesszarv (Terra Kueszoru). This duality was still present in a source in 1455, but later it was lost and the current village name remained.

The Rába valley was close to the historic country borders, and it was often a route for marching armies, so the Árpád kings set up guards here, and the people of Gasztony consider themselves descendants of these guards. At the beginning, the German expansion had to be blocked, and then the Turks posed a threat to the village as early as 1532. When Kanizsa fell in 1600, the Rába River was the border, and in 1664 when the Grand Vizier marched to Szentgotthárd and then to Vienna on the right bank of the Rába, the Christian army following the Turks on the other side marched past Gasztony.

The next time Gasztony saw soldiers in the Kuruc period. The elegant Kuruc soldiers just rushed through it to fight 2 victorious battles in Szentgotthárd (1704, 1705), but it is said that the Rascians fighting in the Austrian emperor's army as mercenaries looted the village and even removed the small bell from the wooden belfry. Then the French came this way in 1809, and the village remembers that they happily camped in the Györe garden, then they marched towards Győr. During World War II, the Rába valley once again became the route of armies. Highway no. 8 was built by 1938 with German cooperation, and it became an important route of German retreat, where they tried in vain to stop the Russian armoured troops. The trenches and bunkers dug by the residents of Gasztony in the forest were unnecessary because the Red Army simply speeded off on the main road to Graz.

Gasztony suffered from the Russian occupation, some children were even born from several rape cases. The Batthyány castle at the eastern end of the village burned down, and the Pázmándy castle opposite the church, where Prime Minister Kálmán Széll was born, was used as barracks. It later housed a post office, a culture centre, a library and the municipality.

In addition to Kálmán Széll, Lieut. Gen. Gábor Hertelendy (1742 – 1820), founder of the Nádor hussar regiment, was born in the village and became a hero of the Napoleonic Wars. He was already a soldier when the church dedicated to the Visitation of Mary was built in 1775. Some of its costs were paid by another famous native of the village, József Boros Rákosi, who took part in the recapture of Belgrade in 1789. From there he brought the white marble tombstone of Izzed Mehmed Pasha, Grand Vizier, which is now displayed in the church. In the spring of 1945, families with large estates fled and low-rank noble families remained, and some of them emigrated in 1956.

After the regime change, a plaque was placed on the church wall in memory of those killed in World War II, and developments were made (telephone, piped gas, sewerage and recently broadband Internet). The Mary garden (built in 1941) was renovated after the Iron Curtain was removed. It is planned to set up a local history collection, revive the old farewell festivals, renew the chapel and make it a pilgrimage site with a wooden roof resembling a bird with open wings.

The mayor of the settlement: Miklós Nagy

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

GENCSAPÁTI

Vas vármegye legnépesebb faluja 1943-ban Nagygencs és Gyöngyösapáti közigazgatási egyesítéséből keletkezett. A Szombathelytől északnyugatra a Gyöngyös-patak keleti oldalán elterülő községben 2684 fő él.

Az ie. 3–4. évezredből régészeti leletek bizonyítják a letelepedett életmódot folytató ember jelenlétét. Gencsapáti határain belül egykor három település, Gencs, Apáti és Besenyő létezett. Nagygencs első említése 1288-ban „Villa Gench” néven, Gyöngyösapáti pedig 1328-ban egy Károly Róbert részére készített jelentésben történt. Az Apáti várkastélyt a Chemetey család építtette a 16. század második felében, majd a Széchenyi család az 1820-as években építtette át klasszicista stílusban. Apponyi Albert 1925-ben vásárolta meg és tette a falut országsszerte ismertté.

A Gyöngyös-patakot a rómaiak a 3. században gáttal szabályozták, megteremtve a vízi összeköttetést Sárváron át a Rábával. Szintén a római provincia idejéből származik, a Szentkút felé vezető úton található oszlottöredék, melyet a későbbi néphagyomány Ördögkőnek nevezett el és legendákkal vett körül. A Szentkút szakrális, kulturális emlékhely, a Mária Út és a Szent Márton Zarándokút része. A forrás fölé Török Mihály és László Katalin építtettek kápolnát, annak emlékére, hogy világtalan gyermekük szemei a forrás vizétől megnyíltak. A Szentkútról gróf Batthyány József pozsonyi prépost 1756-os jegyzőkönyve is beszél.

Az önkormányzat és a helyi Értéktár Bizottság célja a település kulturális értékeinek bemutatása: a szakrális, néprajzi és épített emlékek megismertetése az itt élőkkel, a Gencsapáti letelepedni vágyókkal és az ide látogatókkal. Gencsapáti Értéktár Bizottsága 17 nemzeti értéket vett fel helyi értéktárába, közülük a Szentkút és az „Ördögkő” (a Szentkút felé vezető gyalogúton), a falu néptánc hagyománya, a gencsi tojáskarcolás hagyománya és motívumvilága, a Gencsapáti Legénycéh hagyománya Vas vármegye értéke is.

A gencsi verbunk, sóprútánc, kanásztánc, gencsi csárdás a helyi szellemi kulturális örökség része. A Gencsapáti Legénycéh 1998-ban alakult újjá, hogy a már-már feledésbe merült hagyományokat, szokásokat megújítsa, őrizze és tovább örökítse. A Gencsapáti Hagyomány-őrző Néptáncgyűttes és a Vasi Népdalstúdió művészeti csoportjai országos és nemzetközi szinten is kimagasló eredményeket érnek el. Az egyedülálló, karcolós technikával készült gencsi hímes tojás készítésének napjainkban is élő tudományát kilenc család örökölte tovább. 1919. május 28-án a gencsiek ellenálltak és kikergették a faluból a Tanácsköztársaság csapatait, majd jött a megtorlás. Az eseményről szekkó is készült (Steffek Albin alkotása) a plébániatemplom sekrestyéjében, amely 60 évig láthatatlan volt (lemeszelték), 2006-ban restaurálta Gyarmati András.

Gencsapáti Önkormányzata az elmúlt időszakban szinte valamennyi intézményét, útját, ravatalozóit felújította. Bölcsőde épül és az apáti falurész vízvezetési projektjét valósítják meg. 2019-2020-ban a Szentkúton megtörtént a faápolási és növénytelepítési program. „Láthatóvá vált a gyógyító erő”, a forrásvíz, a hely szelleméhez és szakralitásához illő díszkút kialakításával. Esőbeálló épült, és megújult az ide vezető gyalogút. 2023-ban jelent meg a Két patak-két falu/Képek Gencsapáti történetéből címmel a település monográfiája. <https://gencsapatiertektar.hu/>

A helyiek úgy vélik, épített és szellemi örökségük egyaránt kötelez, hogy értékek mentén gondolkodjanak és tervezzenek. Gondozzák, megismerjék és továbbadják az eleik által felhalmozott tudást.

A település polgármestere: Bodorkós Ferenc

The most populous village of Vas county was created in 1943 by merging Nagygencs and Gyöngyösapáti. The village has 2,684 residents and lies northwest of Szombathely, on the eastern side of the Gyöngyös stream.

Archaeological findings show that people already lived here in 3-4,000 BC. There were 3 settlements: Gencs, Apáti and Besenyő in the area of Gencsapáti. Nagygencs was first mentioned in 1288 as "Villa Gench", and Gyöngyösapáti in 1328 in a report made for King Charles Robert. The Apáti castle palace was built by the Chemetey family in the second half of the 16th century, then the Széchenyi family rebuilt it in Classicist style in the 1820s. Albert Apponyi bought it in 1925 and made the village known all over the country.

The Romans regulated the Gyöngyös stream with a dam in the 3rd century and made a water connection with the Rába River via Sárvár. There is a legendary column fragment from the time of the Roman province on the path to Szentkút (Holy Well), which folk tradition named the Devil's Stone (Ördögkő).

Szentkút is a sacred and cultural monument and part of the pilgrimage route. Mihály Török and Katalin László built a chapel above the spring in memory of the fact that the spring water opened their blind child's eyes. Szentkút was also mentioned in 1756 in a report by Count József Batthyány, provost of Bratislava.

The Municipality and the local Respository Committee present the settlement's cultural - sacred, ethnographic and built - values to the residents, to those who want to settle in Gencsapáti and to visitors. The Gencsapáti Repository Committee added 17 national treasures to its local values, and Szentkút and "Ördögkő", the village's folk dance tradition, the tradition and the motifs of egg-scratching and the Gencsapáti Young Men's Guild are also values of Vas County.

The Gencs verbunk, the broom dance, the herdmen's dance and the Gencs csardas are part of the local spiritual-cultural heritage. The Young Men's Guild was renewed in 1998 to pass on the almost forgotten traditions and customs. The Gencsapáti Traditionalist Folk Dance Ensemble and the Vas Folk Music Studio achieve great results both nationally and internationally. The custom of decorating eggs with the unique scratching technique is still practiced today by 9 families.

On 28 May 1919, the people of Gencs resisted and chased the troops of the Hungarian Soviet Republic out of the village, which was followed by retaliation. A secco was made about the event (by Albin Steffek) in the sacristy of the parish church, it was invisible (whitewashed) for 60 years, and restored in 2006 by András Gyarmati.

The municipality has recently renovated almost all its roads and institutions. A nursery school and the drainage project of the Apáti village section are in progress. In 2019-2020, a plantation programme was carried out in Szentkút. The "healing power" of the spring water became visible by creating an ornamental well to match the spirit and the sacrality of the place. A rain shelter was built and its footpath was renewed. In 2023, a monograph was published under the title "Two streams-two villages/Pictures from the history of Gencsapáti". <https://gencsapatiertektar.hu/>

Locals believe that their built and intellectual heritage obliges them to make plans by keeping their values in mind, and to learn, cherish and pass on the knowledge accumulated by their predecessors.

The mayor of the settlement: Ferenc Bodorkós

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Bádogkereszt; Szent Jakab plébániatemplom; Szentháromság szobor 1777.; Apáti templom; Gencsapáti ördögkő; Szekkó a plébániatemplom sekrestyéjében; Gencsapáti szentkút; Gencsi verbunk a megyenapon; Gencsapáti karcolt tojás – Csordás Csabáné; Gyöngyös-patak az apáti kastélynál; Helytörténeti múzeum

GENCSAPÁTI

GERSEKARÁT

Gersekarát Vas vármegyében, az erdőkkel és szőlőheggyel borított Vasvári járásban, Vasvártól 11 kilométerre, nyugatra fekszik. A község az egykori Gerse és Karátföld egyesüléséből 1950-ben jött létre. A két, korábban önálló falu már a középkorban is létezett, Gerse első okleveles említése 1272, míg Karátföldé 1313.

Gersekarát természeti környezete lenyűgöző. A mohás lápokkal, tavakkal átszótt, virágokkal borított, vadregényes táj, a garboncok, lúdvércek, boszorkányok mesés világa, ahol annak idején szívesen tanyáztak a „menősök”, a néhai hegyháti betyárok.

A község déli részén kialakított, kellemes környezetben a Sárvíz és a Csengő patakok által táplált 36 hektáros Sárvíz-tó a fürdőzőket, a vízisportok és a horgászat szerelmeseit várja. A tóparton a pihenni vágyók kényelmét strand, kemping és büfék szolgálják. A helyszín számos nyári rendezvénynek ad otthont. A tó környékén jelzett túraútvonal halad át. A községben többen foglalkoznak falusi vendéglátással.

A település kiemelt látnivalói a szőlőhegyek. A településrészek napjainkban is két különálló hegyen folytatják a szőlőművelést és bortermelést. A szőlőhegyek ma már a gazdálkodás mellett rekreációs és közösségi színtérként is szolgálnak. A Bükkhegyi pincesoron gyakran hallatszik nótaszó, hisz jókedvre derít a gazdák zamatos bora, melyre Isten áldását kéri a plébános május első vasárnapján, a Karátföldi hegyi búcsúkor. Szeptemberben a Gersei falurész búcsújakor a Szent Kereszt Felmagasztalása tiszteletére szentelt Árpád-kori templomban gyűlnek össze a hívek. A templomkertben látható Szent Mihály arkangyal és Szent Gábor szobra. Egyedi és nagyon szép a templom melletti Kálvária, a „Családok” és „Élővilág” téma utakkal.

Gersekarát további látnivalója a község északi részén kialakított, a település múltjához kapcsolódó faragott szobrokkal teli Millenniumi park, melyben a faragott alkotások mellett több Kneipp létesítmény is található. Szintén az északi részen fekszik a Fias-tó, amely egyike a Vasi-Hegyhát fennsíkján kialakult, talajvíz által táplált tavaknak. Mint láp- és tőzegmoha lelőhely, országos jelentőségű természetvédelmi területnek minősül.

A Katolikus Plébánia falán elhelyezett emléktábla az egykor a településhez tartozó „Turputz” helység II. András király korabeli, első írásos emlékéiről tanúskodik. Ma Törbőc néven dűlő jelzi az egykori településrész helyét. Régészeti lelőhelyek a község déli részén, a Petőfa és a Szifa dűlőn is találhatóak. A „Petőfa” dűlőt legtöbbször a védett tavaszi tűzike lelőhelyeként ismerik. Gersekaráton több ház, köztük a Helytörténeti múzeum is őrzi még a régi, paraszti életforma nyomain. Harangláb kettő található a településen, egyik a Karátföldi falurészen, a másik pedig a Bükkhegy fennsíkját díszíti.

A helyiek igyekeznek ápolni a régiek hagyományait, kiemelendő a Bükkhegyben megrendezett májusi búcsú, az augusztus 20-án a Petőmihályfai Szőlőhegyen álló Szent Bertalan kápolnánál megtartott Szent István napi Hegyi Vigasság és az októberi jelmezes szüreti felvonulás és multság. A szépen rendben tartott településen postahivatal, orvosi rendelő, fogászat, védőnői szolgálat, általános iskola, tornacsarnok, óvoda, művelődési ház és könyvtár működik. A sportolást szolgáló füves és aszfaltos sportpályák mellett jól felszerelt játszótér található. Gersekarát lakossága 2023-as adatok alapján 691 fő. A község három település (Gersekarát, Telekes, Sárhimizdó) aljegyzőségi központja.

A település polgármestere: Pászthory Istvánné

Gersekarát is located in Vas County, in the Vasvár district, covered with forests and vineyards, 11 km west of Vasvár. The village was born in 1950 by merging Gerse and Karátföld. The 2 previously independent villages already existed in the Middle Ages, Gerse was first mentioned in writing in 1272 and Karátföld in 1313.

Gersekarát has an impressive natural environment. The picturesque landscape interwoven with mossy bogs, lakes and flowers is a fabulous world recalling witches and other supernatural beings, which was also popular with the Hegyhát outlaws.

The 36-hectare Sárvíz lake, fed by the Sárvíz and Csengő streams in a pleasant environment in the south of the village, welcomes people who love bathing, water sports and fishing. Beaches, campsites and buffets serve the comfort of visitors to the lake shore. The venue hosts many summer events and a signposted hiking route passes near the lake. Several villagers offer catering services.

The vineyard hills are highlights of the settlement. Grapes are grown and wine is made on 2 separate hills. In addition to viticulture, the vineyards also serve as a recreational and community scene. In the Bükkhegy cellar row you can often hear music because the winemakers' delicious wine makes people happy. The parish priest blesses the wine on the 1st Sunday of May, at the Karátföld hill farewell festival. In September, during the farewell festival of the Gerse part, believers gather in the Árpád-era church dedicated to the Exaltation of the Holy Cross. The statue of St. Michael the Archangel and St. Gabriel can be seen in the church garden. The Calvary near the church is unique and beautiful with the "Families" and "Wildlife" themed paths.

Another attraction is the Millennium Park in the north of the village, full of carved statues related to the settlement's past, where, in addition to the carved works, there are also several Kneipp facilities. Lake Fias also lies in the northern part, it's one of the lakes fed by groundwater formed on the Vas-Hegyhát plateau. It is a nature conservation area of national importance due to its bog and peat moss deposit.

The plaque on the wall of the Catholic Parish commemorates the first written memory of the place "Turputz", which belonged to the settlement at the time of King Andrew II. Today, the external land plot called Törbőc marks the location of the former place. Archaeological sites can also be found in the south of the village, on the Petőfa and Szifa land plots. Most people know the "Petőfa" plot as the site of the protected spring snowflake. Several houses on Gersekarát, including the Local History Museum, preserve traces of old peasant lifestyle. There are 2 belfries in the settlement, one in the Karátföld part, and the other one adorns the Bükkhegy plateau.

The locals preserve traditions: the most important ones are the farewell festival organised on Bükkhegy in May, the St. Stephen's Day Mountain Jubilee held on 20 August at the St. Bartholomew chapel on the Petőmihályfa Vineyard and the costumed vintage parade and party in October. The tidy village has a post office, a surgery, a dental and district nurse service, a primary school, a gymnasium, a kindergarten, a community centre and a library. There is a well-equipped playground near the grass and asphalt sports fields. In 2023 Gersekarát had 691 residents. The village is the sub-notary centre of 3 settlements (Gersekarát, Telekes and Sárhimizdó).

The mayor of the settlement: Mrs. Istvánné Pászthory

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Bükkhegyi harangláb; Templom; Téli fények a Művelődési ház előtti téren; A Gersei Hári Antalék műemlék pincéje a Petőmihályfai szőlőhegyen; Millenniumi park; Kálvária egy részlete; Bükkhegyben lévő önkormányzati Karát pince ablaka; Gersekaráti Sárvíz-tó; Helytörténeti Múzeum; Szent István napi Hegyi Vigasságok a Petőmihályfai Szent Bertalan kápolnánál; Szüreti felvonulók 2022. október; Sárvíz-tavi horgászto stégekkel; Gersekaráti Strand

GERSEKARÁT

GERSEKARÁT

GÓR

A több mint 350 lelkes település Vas vármegye Sárvári járásában, az Alpok lábánál, a Répce jobb partján, Büktől öt kilométerre, keletre fekszik. Északi részén húzódik a Bük-Bő-Gór-víztározó.

Nagyobb városokhoz – Sopron, Szombathely, Sárvár, Bükfürdő, Kőszeg –, természetes gyógyvizekhez, páratlan természeti értékekhez – Írottkő Natúrpark, Jeli arborétum, Kámoni arborétum – való közelsége miatt remek lehetőség pihenésekre, kirándulások helyszínéül.

Gór nyugati oldalán, a Kápolnadombon neolitikus, késő bronzkori és vaskori telep volt egykoron. A terület – ahogy a Dunántúl – a római birodalom fennhatósága alá tartozott. Ezt igazolja a ma is álló templom oltárának lépcsőjébe beépített római kori sírkő (Kr.e. I. század), és a templom falának római kori építőanyaga. Első említése 1238-ból való „Castrum Guor” formában. Ez az információ a Kápolna-domb északi részén 1989-1993 között feltárt vár kapcsán került napvilágra. A fából épült várat Dénes József régész a 12. század első felére keltezi. Az ásatások első időszaka és a 2002. évi feltárások során az újkőkortól a késő középkorig szinte minden korszakból kerültek elő leletek, objektumok, a Kápolnadomb öt kilométeres körzetében pedig nyolc további lelőhelyet azonosítottak Ilon Gábor ásatásvezető régész irányításával. A települést a Ják nemzetség birtokolhatta 1279-ig. Egy 1259. évi forrásban a Górral azonosítható „Gar prédium” a Ják nembeli Márton fia Márton – a jáki monostoralapító – comes birtokai között található, és a család tagjai lehetettek a későbbi Guary család középkori ősei, és a vár tulajdonosai a 12–13. században. Egy 1279-es forrás a Kőszegiekbirtokaként tünteti fel Górt, akik egy 1279. március 4-én keltezett oklevél alapján felosztották egymás között Vas vármegyei javaikat, így Guar területét is. A következő időszakban a település nevét Gwar, majd Gwarr, később Gworr alakban is említik. 1333-ban a Répcén lévő „guari malmokat” említették a vasvári káptalan birtokaként, maga a település viszont valószínűleg már 1318-ban Rohonchoz (ma: Rechnitz, Ausztria) tartozhatott. 1441-ben a kőszegi várhoz tartozó településként sorolták fel.

A következő említés 1796-ból származik Vályi András tollából, amelyben immár mai nevén szerepel a település. Gór a Guary család és Ják nemzetségbeli rokonságának lakóhelyéül szolgált az Árpád-kortól egészen az 1930-as évek elejéig. A Guary-kastélyon kívül a településen még legalább öt nemesi udvarház volt. A még ma is álló kastély legkorábbi része a 17. századra keltezhető. Érdekes még megemlíteni, hogy 1987 őszén egy ház építése során 15. századi éremlelet került elő, mely leletegyüttesben 78 érme közül 68 darab Mátyás király verete volt, valamint külföldi pénzeket is tartalmazott.

A Kápolnadombon álló római katolikus templom építésének idejét nem lehet pontosan behatárolni, de az ablakok részletformái alapján a 14–15. századra tehető. A Győri Püspöki Levéltárban őrzött egyházlátogatási jegyzőkönyvekben csak a 18. században tűnik fel.

A 2000-ben épült Faluház számos kulturális és színes közösségi rendezvénynek ad helyet, az épületben könyvtár is működik, ahol rendszeresen a Könyvtár Mozi vetítések. A Faluház melletti közösségi téren játszótér, szalonnasütő hely és sportpark került kialakításra, amelyek minden évszakban megtelnek élettel.

A településen az előző 15-20 évben megújult a Széchenyi és a Kossuth utcák burkolata, megépült a temető kerítése, a temetőben urnafal került kialakításra, felújításra került a Hősi emlékmű.

A település polgármestere: Németh László

The settlement has about 350 residents, lies in Vas County, Sárvár District, at the foot of the Alps, on the right bank of the Répce River, 5 km east of Bük, with the Bük-Bő-Gór reservoir in the north.

The village is great for relaxation and excursions due to its proximity to large cities – Sopron, Szombathely, Sárvár, Bükfürdő, Kőszeg – natural healing waters and unique natural values: Írottkő Nature Park, Jeli Arboretum, Kámoni Arboretum.

There was a Neolithic, Late Bronze Age and Iron Age settlement on the western side of Gór, on Kápolnadomb (Chapel Hill). The area, just like Transdanubia, was part of the Roman Empire. This is proved by a Roman-era tombstone (1st century B.C.) built into the steps of the altar of the still-standing church and the Roman building material of the church wall.

The place was first mentioned in 1238 as "Castrum Guor", shown by castle excavations between 1989-1993 in the north of Kápolnadomb. Archaeologist József Dénes dates the wooden castle to the first half of the 12th century. During the first excavations and later in 2002, objects were found from almost every era, from the Neolithic to the late Middle Ages, and 8 additional sites were identified by archaeologist Gábor Ilon in a 5 km radius of Kápolnadomb. The settlement was probably owned by the Ják clan until 1279. In a source from 1259, "Gar prédium", which can be identified with Gór, was among the estates of county head Márton from the Ják clan, founder of the Ják monastery, and the family members were probably the medieval ancestors of the later Guary family and castle owners in the 12-13th centuries. A source from 1279 lists Gór as the property of the Kőszegi family, who, based on a deed dated 4 March 1279, divided their possessions in Vas County, including the territory of Guar, among themselves. Later the settlement was mentioned as Gwar, Gwarr and Gworr. In 1333, the "Guar mills" on the Répce River were mentioned as the property of the Vasvár cathedral chapter, but the settlement itself probably belonged to Rohonc (today: Rechnitz, Austria) already in 1318. In 1441 it was listed as a place belonging to the Kőszeg Castle.

The next mention was made by András Vályi in 1796, when the settlement appeared in its current name. Gór was the residence of the Guary family and its relatives in the Ják clan from the Árpád era until the early 1930s. Apart from the Guary mansion, there were at least 5 noble manor houses in the settlement. The earliest part of the castle, which still stands today, can be dated to the 17th century. During the construction of a house in the autumn of 1987, 78 15-century coins were found, 68 of them were made by King Matthias, and the others were foreign money.

The time of construction of the Roman Catholic church on Kápolnadomb cannot be precisely determined but – based on details of the windows – probably in the 14th-15th centuries. Records of church visits kept in the Episcopal Archives of Győr only mention it in the 18th century.

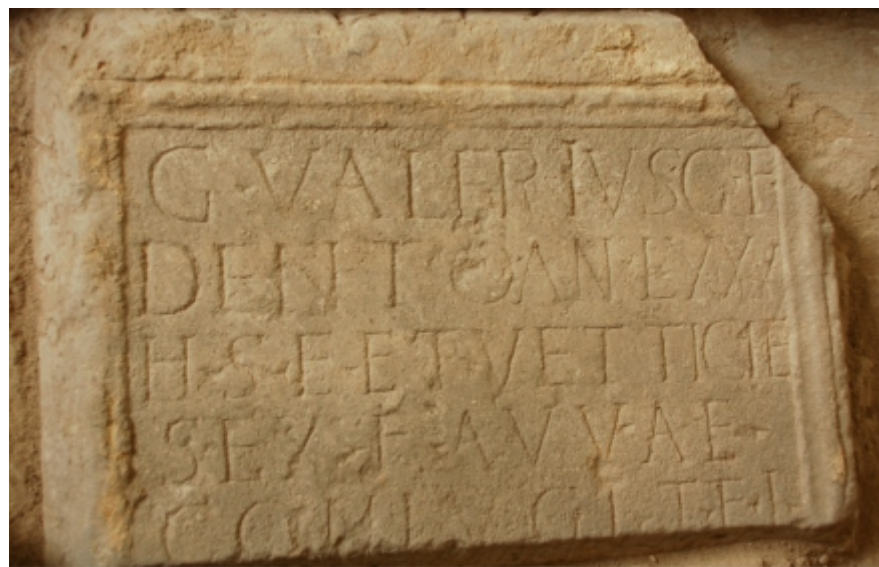
The Village Hall, built in 2000, hosts many colourful cultural and community events. The building has a library, which also functions as a cinema. The playground, the barbecue place and the sports park next to the Village Hall are lively event venues in every season.

Over the past 15-20 years, the pavement of Széchenyi and Kossuth streets was renewed, the cemetery fence was built, an urn wall was erected in the cemetery and the Heroes' Monument was renovated.

The mayor of the settlement: László Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Római katolikus templom; Római kori sírkő; Utcarészlet a kastéllyal és a Faluházzal; Őszi utcarészlet a kastély épületével; Falunap néptánc/Ungaresca; Déryné program/Az Aradi Kamaraszínház előadása; Húsvéti tojáskereső túra; Góri futónap; Szalonnasütés a közösségi téren; Kihívás napi bokszt edzés; Nyár esti foci a Faluház melletti focipályán

GYÖNGYÖSFALU

A Szombathely-Kőszeg közötti agglomerációs tengelyben fekvő falu több, néhai község egyesítéséből született, ezért hosszan elnyúlik a 87-es főút és a Szombathely-Kőszeg-vasútvonal mentén.

Múltja a 13. század közepéig vezethető vissza. A kb. 1100 fős lakosú község több szakaszban, öt település összeolvadása, egyesítése során jött létre. 1928-ban egyesítették Kispöset és Nagypöset, Pöse néven, 1934-ben Gyöngyösludadt hozták létre Ludadból és Seregélyházából, melybe a múlt század közepén olvadt be Besenyő. Gyöngyösludadhoz 1950-ben csatolták Pösét, így szervezték egy közigazgatási egységgé a két új települést.

Pöse első okleveles említése 1263-ban történt, Pese formában. A 15. században egy részét a Garaiak kapták meg és Kőszeg várának uradalmához csatolták. Ez a rész lett Nagypöse. A kismemesi birtokokból álló Kispöse önálló maradt. Ludadt, mint királynéi birtokot 1386-ban említették ebben az alakban. 1412-ben a Garai család tulajdona lett, Kőszeg uradalmának része. Jellemző volt a településre (nyomokban még ma is látható) a pajtáskertes telektípus. Seregélyháza 1479-ben jelent meg a forrásokban Seregelháza néven, s kismemesi családok birtoka volt. A 19. század elején, a Csömötteiek kihalását követően a Széchenyi család vette meg egy részét. A községbe beolvadt Besenyőfaluk lakóit – feltételezések szerint – a honfoglalás után a szomszédos Gencsapáti területén működő gát védelme miatt telepítették a Gyöngyös által körülvett szigetre. A kis népességű falun a 13. században a Hermán nemzetség tagjai osztoztak, későbbiekben kismemesek birtoka volt.

Néhány évvel ezelőtt egy csoport felmérést végzett a falusiak identitása és hovatartozása kérdésében. Érdekes válaszokat kaptak, a lakosság kb. 30%-a még mindig Pöseinek, Ludadinak vagy Seregélyházainak vallotta magát, és csak a falu összlakosságának kb. 70%-a mondta magát Gyöngyösfaluinak. Érdekessége tehát, hogy évszázadok óta önálló település Gyöngyösfalu, mégis falun belül a mai napig fennmaradtak a néhai település elnevezések. A falurészek közt érezhetőek az ellentétek, azonban a lakosságról összességében elmondható az összetartás, a tenni vágyás az előrehaladásért. Gyöngyösfalu lakosságának 44%-a őslakos, de a sok új beköltöző és az elhalálozások okán folyamatosan csökken ez az arány.

A település a rendszerváltás után levetkőzte a múlt béklyóit, amit a folyamatos ellenállás miatt szenvedett el. 1990–1991-ben társadalmi munkával, civil összefogással az iskola számára tornacsarnokot építettek, mely nagy előrelépés volt a település életében. Az iskola új épületszárnnyal bővült, egyesítve lett az alsó és felső tagozat. A folyamatosan növekvő gyereklétszám miatt 2023-ban új iskolaszárny épült. A korábban 160 fős iskola elérte a 200 fős tanulói állományt. Ma már több párhuzamos osztály is van.

A lakosság helyben tartása nagyon fontos az önkormányzat számára, ezért a telektulajdonosokkal összefogva 2021-ben megnyitották a Széchenyi utcát, s a nagy igény miatt már a következő utca megnyitása is folyamatban van. Az utóbbi évek nagy kihívása a Pősei-hegy tájszerének megőrzése, mert a több évszázadig megőrzött szerkezetet, szőlő és gyümölcs-kultúrát a kiköltözések és kerítésépítések veszélyeztetik.

A település értéke a nyugalom és a biztonság, valamint a segítőkész emberek. A rendezvények nyitottak és minden esetben a lakosság összefogásával valósul meg, mindenki igyekszik egy kicsit hozzátenni, ezért mindig igen jó a hangulat.

A település polgármestere: Tóth Árpád József

The village lies in the Szombathely-Kőszeg agglomeration axis. It was born by merging several villages, so it stretches along main road no. 87 and the Szombathely-Kőszeg railway line.

Its past goes back to the middle of the 13th century. The village has 1,100 residents. It was created in several stages, by merging 5 settlements. Kispöse and Nagypöse were united in 1928 as Pöse, and in 1934 Gyöngyösludadt was created from Ludadt and Seregélyháza, into which Besenyő merged in the middle of the last century. Pöse was added to Gyöngyösludadt in 1950, thus organising the 2 new settlements into 1 administrative unit.

Pöse was first mentioned as Pese in a document in 1263. In the 15th century, part of it was acquired by the Garai family and annexed to the estate of the Kőszeg Castle. This part became Nagypöse. Kispöse consisted of small noble estates and remained independent. Ludadt, the queen's estate, was mentioned in this form in 1386. In 1412, it became the property of the Garai family and part of the Kőszeg estate. Plots with garden and barn were typical in the area (some of them can still be seen today). Seregélyháza was mentioned in 1479 under the name Seregelháza, and its owners were small noble families. In the early 19th century, after the Csömöttei family died out, the Széchenyi family bought a part of the village. After the Hungarian conquest, the residents of Besenyőfaluk, which was merged into the village, were presumably resettled to the island surrounded by Gyöngyös in order to protect the dam operating in the neighbouring Gencsapáti. In the 13th century, the small village was owned by the Hermán family and later by low-rank nobles.

A few years ago, a survey was conducted on the villagers' identity. The result is interesting: about 30% of the population still claimed to be residents of Pöse, Ludadt or Seregélyháza, and only about 70% claimed to live in Gyöngyösfalu. It is therefore interesting that Gyöngyösfalu has been an independent settlement for centuries but the former names have survived to this day. The contrasts between the village parts are palpable, but on the whole the population is united and willing to work for progress. 44% of Gyöngyösfalu's population is indigenous, but this proportion is decreasing due to deaths and many newcomers.

After the regime change, in 1990–1991, a gym was built for the school through social work and civil cooperation, which was a great step forward in the settlement's life. The school was given a new wing, and the lower and upper grades were combined. A new school wing was built in 2023 due to the constantly growing number of children. The school previously had 160 students, but now there are 200 students, in several parallel classes.

Keeping the population in place is very important to the municipality, Széchenyi Street was opened in 2021 together with the land plot owners, and a next street will be built soon due to the high demand. The great challenge of recent years has been to maintain the role of the Pöse hill landscape because the structure, the vineyards and the fruit culture that was preserved for several centuries are threatened as people keep moving away and fences are built.

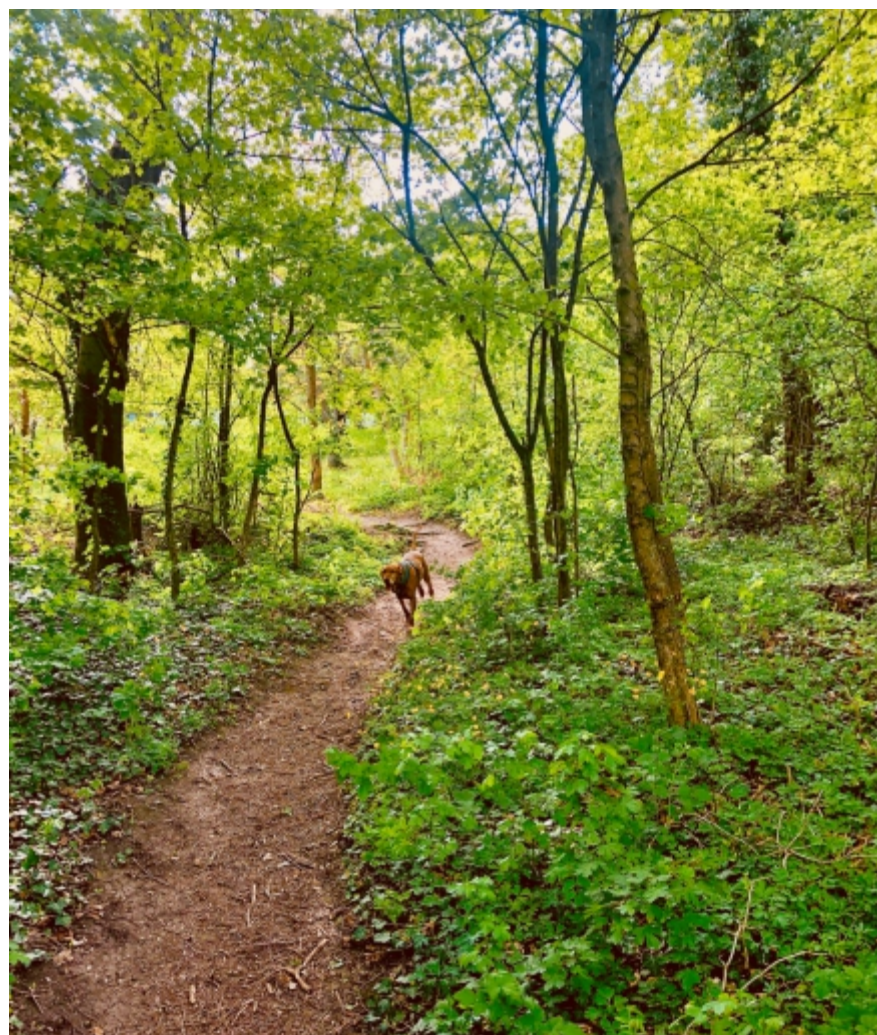
The value of the settlement is peace, safety and helpful people. Events are open and always organised in cooperation with the population. Everyone tries to give a little, so there is always a good atmosphere.

The mayor of the settlement: Árpád József Tóth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

GYÖNGYÖSFALU

GYÖNGYÖSFALU

HALASTÓ

A község Vas vármegyében, a Körmenti járásban, Vasvár-Hegyhátsál között húzódó 7441-es út mentén, a Vasi-Hegyhát déli peremén fekszik. A járási székhely Körment 10 kilométer, Szombathely 40 kilométer, Zalaegerszeg 20 kilométer távolságra érhető el.

Halastó első okleveles említése 1236-ból származik. Nevét egy, a Bük patakon létesített halastóról kaphatta. Az 1598-as években elnéptelenedett, pusztafaluként emlegették.

Jellegzetes törpefalú, melynek lakossága soha nem érte el az 500 főt. A legnépesebb 1941 és 1949-ben volt 494 fővel. 1960-as és 1970-es években a lakosság elvándorlása jellemzi a falut. Ez idő alatt 40%-kal csökkent lélekszáma. A mindössze 5,65 km² területen fekvő település lakosság száma 2023. január 1-jei adat alapján 82 fő.

A kicsiny településen előket számos kulturális és szórakoztató program várja egész évben. Több tíz éves hagyományra tekint vissza a minden esztendőben megrendezésre kerülő falunap, a népszerű szüreti felvonulás, vagy az Idősek napja. 2019-ben sikeres pályázatnak köszönhetően a számos rendezvénynek otthont adó helyi Kultúrház újult meg. A település vezetése és lakói 2020-ban ismét nyertes pályázatnak örülhettek, mely forrásból gépeket vásároltak.

Az önkormányzat és a település polgármestere minden pályázati lehetőséget megragad, ami a falu fejlesztése és a lakosság életkörülményeinek javítása szempontjából hasznos lehet. Így lett 2022-ben „Madárbarát” település Halastó, egy újabb nyertes pályázatnak köszönhetően. S még ugyanabban az évben újabb elnyert pályázatot ünneplhetett a lakosság a „LIFE LOGOS 4 WATERS”-vízmegtartó, klímabarát projektet.

A szépen rendben tartott településen egy vegyesbolt és egy italbolt üzemel, valamint orvosi rendelő áll a községben élők rendelkezésére. Jelentős foglalkoztató a Gaálhab Szivacsfeldolgozó Kft., mely 53 főt foglalkoztat. A faluban négy család állattartással foglalkozik.

Halastó nevezetességei közé tartozik a Szent Mihály templom, az egyedi 56-os emlékmű, a Szent Flórián szobor, a madárbarát kert, s a vízmegtartó terület. Halastó híres szülőtte Somogyi Béla újságíró és pedagógus, aki a fehérterror áldozata lett. Tiszteletére emléktáblát avattak a településen.

A település polgármestere: Németh Lászlóné

The village is located in Vas County, Körment district, along main road 7441, running between Vasvár and Hegyhátsál, on the southern edge of the Vasi-Hegyhát ridge. Körment (district seat) is 10 km, Szombathely is 40 km and Zalaegerszeg is 20 km away.

The first documented mention of Halastó dates from 1236. It probably got its name from a fish pond on the Bük stream. It was depopulated in 1598 and was referred to as a deserted village.

It's a typical dwarf village, its population never reached 500 people. It had the most residents (494 people) in 1941 and 1949. Many people left the village in the 1960s and the 1970s, during this time its population decreased by 40%. On 1 January 2023 the settlement (located on an area of only 5.65 km²) had 82 residents.

Many cultural and entertainment programmes are organised throughout the year. The village day, the popular vintage parade and the day of the elderly have been organised every year for several decades. The local Culture House, which hosts many events, was renewed in 2019 from tender funds. In 2020, the village won another tender for buying machines.

The municipality and the mayor take advantage of all tender opportunities that can be used for developing the village and improving the living conditions of the population. This is how Halastó became a "Bird-friendly" settlement in 2022 from another successful tender. In the same year, the population celebrated another tender, the "LIFE LOGOS 4 WATERS" water conserving, climate-friendly project.

This tidy settlement has a general store and a pub, and a surgery is also available to the residents. The biggest company is Gaálhab Szivacsfeldolgozó Kft. with 53 employees. Four families keep animals.

Halastó's attractions include the St. Michael's Church, the special 1956 monument, the St. Florian statue, the bird-friendly garden and the water preservation area. A famous native of Halastó is journalist and pedagogue Béla Somogyi, who became a victim of the White Terror. A memorial plaque was placed in the settlement in his honour.

The mayor of the settlement: Mrs. Lászlóné Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

HALASTÓ

HEGYFALU

Vas vármegyében, a Sárvári járásban, a Kőrös-patak és a Répce-patak ölelésében elhelyezkedő település jól megközelíthető közúton és vasúton egyaránt. A község lakossága 2024. január 1. napján 762 fő.

Hegyfalu első okleveles említése 1337-ből származik, de ennél jóval régebbi eredetű lehet. Nevét egyesek személynévből származtatják, mivel a 13. században a Hegy szó személynévként is előfordult. Mások a térszíni formát jelentő főnévből eredeztetik, összefüggésben azzal, hogy az eléggé ingoványos környéken csak a kiemelkedéseken lehetett biztonságosan építkezni. Ezt látszik megerősíteni a templom elhelyezkedése, amelyet a korai források, mint kisebb magaslaton állót említettek. Középkori történetéhez tartozik az a feltevés, hogy két fontos közút találkozásánál való elhelyezkedésénél fogva kiemelt szerepe lehetett. Éppen ezért 1053-ban, a fenyegető német betörést visszaverni akaró, de már halálosan sebesült I. Béla király elhunytát is a kastéllyal szemben levő halmon álló egykori kis várba helyezik.

1815-ben Szentgyörgyi Horváth József földbirtokos, Vas vármegye alispánja építtette a klasszicista stílusú új templomépület a faluban. A templom előtti Immaculata-szobor néhány évvel később, 1820-ban készült. Hegyfalu egykori templomerődjéből egy kis tornyocska a község főútvonalán, szépen felújított állapotban még ma is látható. A támpilléres toronyrom 15. századi templom maradványa.

A volt Széchenyi-kastély földszintes, 18. századi épület, ma a Magyar Máltai Szeretetszolgálat fenntartásában Gondviselés Háza-Időskorúak Otthonaként működik. A nagy múltú kastély viszonylag rövid ideig, 42 évig volt a Széchenyi család tulajdona, ennek ellenére az utca felőli homlokzatot az ő címerük díszíti. A kastély és a tőszomszédságában álló pavilon épületét 10,36 hektáros természetvédelmi park öleli körül.

Dr. Rozman József 1884-ben Górbán született, 1915 és 1966 között – több mint ötven éven át – Hegyfalu plébánosa volt. Verseit, elbeszéléseit, műfordításait több folyóirat is közölte és önálló kötetei is megjelentek. Írásai hűen tükrözik a falusi élet mindennapjait. A településen emléktábla őrzi munkásságát.

Veres Gábor Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész és Veres Éva ötvösművész az egykori vízimalomnál a Répce-patak partján élnek és alkotnak. Veres Gábor legismertebb munkái: Szent II. János Pál pápa, Brenner János, Weöres Sándor és James Joyce szobra Szombathelyen.

A település környezete kivételes természeti adottságokkal nyújt kikapcsolódási lehetőséget a túrázás szerelmeseinek. A Hegyfalu és Vidéke Horgász Egyesület horgásztava a festői látványon túl egész évben kapásban gazdag élményekkel vár mindenkit. A tó tőszomszédságában található játszótéren rengeteg lehetőség adódik a mászásra, hintázásra és csúszdázásra. A Szabadidőparkban pedig számos rendezvény várja a látogatókat. A park területéhez egy szabadtéri kemence is tartozik, melyben a vendégek kedvükre süthetnek, főzhetnek.

A helységben működő Csillagfűrt Faluszépítő Egyesület egész éves munkája nagyban hozzájárul a település szépítéséhez. Fontos feladatuknak tekintik a környezet tisztaságának ápolását, a parknak, az emlékhelyeknek rendben tartását, virágosítását.

2010-ben alakult a Scilla Kórus a település énekelni szerető lakóiból. A több mint tíz év alatt számos környező településen, de Hegyfalu országhatáron túli szerb testvértelepülésén, Adán is felléptek, öregbítve Hegyfalu hírnevét.

A helyiek szeretettel várják Önt is, látogasson el hozzájuk!

A település polgármestere: Bartók Tibor

The settlement is located in Vas County, Sárvár district, embraced by the Kőrös and Répce streams, and it's easily accessible both by road and rail. On 1 January 2023 the village had 762 residents.

It was first mentioned in a document in 1337, but Hegyfalu may be much older. Some derive its name from the personal name Hegy, which was used in the 13th century. Others derive it from the noun denoting the geological shape due to the fact that in the rather swampy area it was only possible to build safely on elevated areas. This seems to be confirmed by the location of the church, which was mentioned in early sources as standing on a small hill. Part of the village's medieval history is the assumption that it played a prominent role due to its location at the junction of 2 major public roads. That is why it's presumed that in 1053 King Béla I, who wanted to repel the threatening German invasion but was already fatally wounded, died in the former small castle on the hill opposite the palace.

In 1815, landowner József Szentgyörgyi Horváth, deputy head of Vas County, built the new Classicist church in the village. The Immaculata statue in front of the church was made a few years later, in 1820. A nicely renovated small tower from the former church fortress of Hegyfalu can still be seen on the main road of the village. The pillared tower ruin was part of the church in the 15th century.

The former Széchenyi mansion is a ground-floor building from the 18th century, today it's run by the Hungarian Charity Service of the Order of Malta as a House of Providence and Elderly Home. The mansion has a long history, it was owned by the Széchenyi family for a relatively short period, 42 years, despite this, their coat of arms adorns the street facade. The mansion and the neighbouring pavilion are surrounded by a 10.36-hectare nature conservation park.

Dr. József Rozman was born in Górbán in 1884, he was the parish priest of Hegyfalu for more than 50 years, between 1915 and 1966. His poems, stories and translations were published in several magazines, and he also issued independent volumes. His writings faithfully reflect everyday village life. A plaque in the settlement commemorates his work.

Munkácsy Mihály prize-winning sculptor Gábor Veres and goldsmith Éva Veres live and work at the former water mill on the banks of the Répce stream. Best-known works of Gábor Veres: statue of Pope John Paul II, János Brenner, Sándor Weöres and James Joyce in Szombathely.

The environment of the village offers hikers relaxation with exceptional natural features. Besides the picturesque view, the fishing lake of the Hegyfalu and Environs Fishing Association provides fishing opportunities all year round. The playground right next to the lake is available to children for climbing, swinging and sliding. The Leisure Park offers many events to visitors. The park also has an outdoor oven, which is great for barbecues.

The local Csillagfűrt Village Beautification Association works hard all year round to develop the settlement. They regard it their important task to clean the environment, to maintain the park and the monuments and to plant flowers.

In 2010, the Scilla Choir was founded by residents who love to sing. Over the past ten years, they enhanced the reputation of Hegyfalu by performing in many surrounding settlements as well as in Ada, the village's Serbian twin settlement.

The village gives all visitors a warm welcome.

The mayor of the settlement: Tibor Bartók

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Immaculata szobor; Szent Kereszt felmagasztalása templom; Evangélikus harangláb; Széchenyi-kastély; Községi Önkormányzat; Dr. Rozmán József emléktábla; Szabadidőpark kemence; Horgásztó; Szabadidőpark játszótér

HEGYFALU

HEGYHÁZSZENTPÉTER

A község Vas vármegye Vasvári járásában, Kemeneshát tájegységben, a Sárvíz-patak völgyében fekszik, a Győrvár-Gersekarát közti 7442-es út mentén, Vasvártól délre, Zalaegerszegtől 18 kilométerre, északra.

1899-ig Hegyhát-Szentpéterfa néven szerepelt a Vasi Hegyhát egyik, talán legszebb tájképi környezetében található kicsiny, mintegy 138 lelkes település. A dombok és erdők ölelésében fekvő Hegyhátszentpétert délen a Sárvíz-patak és annak mocsaras rétje határolja. A vadállományban gazdag erdőkben bőven találhatók az emberi fogyasztásra alkalmas gombafajták is, mint a nyulica, galambica vagy a vargánya.

Története a középkorra nyúlik vissza, azonban minden bizonnyal sokkal régebbi a település. Első írásos emlékei a keszthelyi Festetics Levéltár tulajdonát képezik. Az 1334 és 1381-ből való okiratokban a település Posseio Saar Alio Nomine Zent Petur Folua /Sár-Szentpéterfalva/ néven szerepel, de említik Árokközi-Szentpéterfalva elnevezéssel is, utalva a római sáncre, illetve a Sárvíz-patak szomszédságára. Birtokosai a Nádasd nemzetség és rokonságai – pl. Gersei Petők – voltak.

A Szent Péter és Szent Pál tiszteletére felszentelt temploma barokk stílust képvisel, azonban sokkal ősibb eredetű. A vasvári prépost 1698-ban azt jegyzi fel, hogy az ősi templom romos, a körülötte lévő temető dűledezőben van. Előkertjében két kőkereszt áll, illetve a torony falán a két világháború hősi halottainak emléktáblája kapott helyet.

A török időben sokáig hódoltsági területen, illetve annak határán éltek helyi lakosai, s a falu többször pusztává lett, majd idővel újra települt. A török vész elmúltával a keszthelyi Festetics család volt birtokosa, akik újra fellendítik a település életét. 1728-ban már több mint húsz család élt itt, 1740 táján pedig újjáépítik az ősi templomot.

A településen élők szorgalmának köszönhetően a falut egészen az 1960-as évekig a környék egyik legmódosabb gazdafalujának tartották. A földművelésből élő emberek nagy szorgalommal művelték a szőlőt úgy helyben, mint a szomszédos gősfai hegyen, majd az 1720-as évektől a petőmihályfai hegyközségben. Az egyéni szükségleteken felüli terményeket és állatokat a vasvári, zalaegerszegi és zalaszentgróti vásárokon értékesítették. A szépen rendben tartott, apró település utcáin sétálva fellelhetők e régi világ emlékei, hiszen még mindig áll több, módos parasztgazda által épített lakóház.

Tökéletes kirándulási célpont lehet Hegyhátszentpéter nevezetessége, a Tájház és a helytörténeti gyűjtemény, mely a Vasi Hegyhát népi hagyományait örökíti meg. A lakóépület legértékesebb része a faragott és festett, tulipános deszka oromzat, amely a virágos népi reneszánsz szép példája. Hasonlót Vas vármegyén kívül még Zala vármegyében és a vele határos Mura-mentén láthat az arra barangoló. A Tájház létrehozásában elengedhetetlen érdemei vannak Szakály Ferenc volt hegyhátszentpéteri tanárnak és a falu lakóinak.

A környéket számos út menti kereszt teszi nevezetessé, a faluban ezek közül hét szobrot – Mária szobor és kőkeresztek – találunk, melyek a múlt század elejéről valók.

A falu első iskolája 1893-ban épült, majd 1940-ben a jelenlegi, mely ma már a Községi Ház és a Könyvtár funkcióját tölti be, otthont adva több közösségi és kulturális rendezvénynek is.

A hagyományait büszkén őrző kis község lakosságát az összefogás, vendégszeretet és szorgalom jellemzi, melyről meggyőződhet az ide látogató, ha úgy dönt, felkeresi ezt a bájos, történelmi emlékekben gazdag települést.

A település polgármestere: Molnár Imre

The village lies in Vas County, Vasvár district, Kemeneshát region, in the valley of the Sárvíz Stream, along road 7442 between Győrvár and Gersekarát, south of Vasvár and 18 km north of Zalaegerszeg.

The small settlement - located in one of the most beautiful parts of the Vasi Hegyhát region with 138 residents - was known as Hegyhát-Szentpéterfa until 1899. It is surrounded by hills and forests, and in the south it is bordered by the Sárvíz stream and its marshy meadow. The forests are rich in wildlife and mushroom species suitable for human consumption, such as chantarelle, russula or boletus.

Local history goes back to the Middle Ages, but the settlement is most probably much older. The first written memories are kept in the Festetics Archives in Keszthely. In documents from 1334 and 1381, the settlement is mentioned as Posseio Saar Alio Nomine Zent Petur Folua /Sár-Szentpéterfalva/, but it's also mentioned as Árokközi-Szentpéterfalva, referring to the Roman rampart and the neighbourhood of the Sárvíz stream. Its owners were the Nádasd clan and their relatives (e.g. Petők Gersei).

The church dedicated to St. Peter and St. Paul represents Baroque style, but it has a much more ancient origin. In 1698, the provost of Vasvár noted that the ancient church and the cemetery around it were in ruins. There are two stone crosses in its front garden, and on the tower wall a plaque commemorates the heroic dead of the two world wars.

During the Turkish era, the local inhabitants lived in the occupied territory and on its border for a long time, and the village became deserted and populated again several times. After the end of the Turkish invasion, the village was owned by the Festetics family from Keszthely, who revived local life. In 1728, more than 20 families lived here, and the ancient church was rebuilt around 1740.

Thanks to the hardworking locals, the village was considered one of the wealthiest farming villages in the area until the 1960s. The people made a living from farming and grew grapes locally, on the neighbouring Gősfai hill and from the 1720s in the Petőmihályfa wine community. Crops and animals in excess of their needs were sold at the fairs in Vasvár, Zalaegerszeg and Zalaszentgrót. Walking through the tidy streets, you can find memories of this old world as several houses built by well-to-do farmers are still standing.

The Country House and the local history collection, landmarks of Hegyhátszentpéter showcasing local folk traditions, make a perfect hiking destination. The fanciest part of the residential building is the carved and painted planked gable with tulip motifs, which is a fine example of floral folk renaissance. In addition to Vas County, you can see this in Zala County and along the neighbouring Mura River. Ferenc Szakály, a former teacher from Hegyhátszentpéter, and the residents of the village played an essential role in creating the Country House.

The area is famous for many roadside crosses, the village has 7 Mary statues and stone crosses dating from the beginning of the last century.

The first school was built in 1893 and the current one in 1940, which now functions as the Community Centre and Library, hosting several community and cultural events.

The cooperative, hospitable and hard-working residents of this small village proudly preserve their traditions, which visitor can see if they visit this charming settlement full of historical memories.

The mayor of the settlement: Imre Molnár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

HEGYHÁZSZENTPÉTER

IKERVÁR

Az 1760 fős lakosságszámú Ikervár a „Batthyány család ősi fészke”, Vas vármegye egyik legrégebbi települése, a Rába folyó völgyében, Szombathelytől 24, Sárvártól 8 kilométerre fekszik.

A község büszke gazdag történelmi múltjára, melyre utalnak azok a római időkbeli származó cseréptöredékek, melyeket 1988-ban, a falu egyik utcájában 160 sírból álló honfoglalás kori temetőben találtak.

A községet a honfoglalás előtt szlávok lakták, a honfoglalás után pedig magyar településsé vált. István király halála után a Rába folyó mindkét partján, a Fazék és a Póka dombon épült a kettős vár, melyet ikernek hívtak. Az ikervárak, melyeknek képei a község régi pecsétnyomói is megtalálhatók voltak, adták a község nevét.

Első írásos említése 1073-ból való, ekkor töltötte Ikerváron a karácsonyt Salamon király. István király idejében már templomos település volt. A mai templom a középkorból maradt ránk, melyet a 18. században barokk stílusban alakítottak át. A települést 1532-ben törökök, 1705-ben a császáriak szállták meg. Földesurai a Kanizsaiak, Nádasdyak, Draskovichok, majd 1789-től a Batthyányiak voltak.

1831-től Ikerváron élt gróf Batthyány Lajos első felelős magyar miniszterelnök. 1839-ben Ikervár-Péterfán cukorgyárat alapított, amely 1848-ig működött és évente 15-25 000 mázsa répát dolgozott fel. A selyemhernyó tenyésztés előmozdítására több ezer szederfát ültetett, de gondja volt a népnevelésre is.

1848. június 13-án a Vas vármegyei Nemzetőrség zászlaját Ikerváron avatta fel Batthyány Lajos felesége Zichy Antónia grófnő.

1848. június 23-án Ikervár lakossága Sárvár mezővárossal karöltve gróf Batthyány Lajost országgyűlési képviselővé választotta.

Batthyány Lajos halálát követően az ikervári birtokát elkobozták, melyet a család 1860-ban kapott vissza. A Pollack Ágoston és Ybl Miklós tervei alapján – késő klasszicista stílusban – épített Batthyány-kastélyt és parkot a család 1916-ban eladta a Magyar Államnak. Az épületben először hadigondozottak otthonát, majd 1919-től hadiárva nevelőintézetet létesítettek. Az elmúlt évtizedekben gyermekotthonként működött.

Ikervár, az egykori mezőváros akár a legékesebb település is lehetne: 1896-ban itt kezdték építeni az ország első vízerőművét. Ikervár volt az első villamosított falu Magyarországon, mintegy 50 évvel megelőzve korát. A község ékessége gróf Batthyány Lajos szobra – Bory Jenő alkotása –, melyet közadakozásból állított Ikervár lakossága. Az emlékművet 1913-ban leplezték le.

Ikervár napjainkban is fejlődő település. Közigazgatási területén 17 szélerőmű üzemel. A község jól kiépített intézményhálózattal rendelkezik az oktatás, az egészségügy és a közigazgatás területén. A településen működik az Ikervári Mesevár Óvoda és Bölcsőde, az Ikervári Batthyány Lajos Művelődési Ház, a Zichy Antónia Általános Iskola.

A község egészségügyi ellátása szintén kiemelkedő, az 1997-ben épült egészségházban háziorvosi, gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői szolgálat működik, ezen kívül bőrgyógyászati és nőgyógyászati szakrendelők is elérhetőek a településen. A sportolni vágyókat a tornacsarnok és a felújított focipálya várja.

A település polgármestere: Fehér Ferenc

Ikervár has 1,760 residents, it is the “ancient nest of the Batthyány family”, one of the oldest settlements in Vas County in the valley of the Rába River, 24 km from Szombathely and 8 km from Sárvár.

The village is proud of its rich historical past, which is indicated by the pottery fragments from Roman times, found in 1988 in one of the streets of the village, in a cemetery from the conquest era with 160 graves.

The place was inhabited by Slavs before the conquest, and later it became a Hungarian settlement. After the death of King Stephen, the double – or twin – castle was built on both banks of the Rába River, on the Fazék and the Póka hills. The name of the village comes from the twin castles, whose image can also be found on the village's old seals.

Its first written mention dates from 1073, when King Solomon spent Christmas in Ikervár. In the time of King Stephen the village already had a church. Today's church was built in the Middle Ages, and it was remodeled in Baroque style in the 18th century. The settlement was occupied by the Turks in 1532 and by the Austrian imperial army in 1705. Its landlords were the Kanizsai, Nádasdy, Draskovich and from 1789 the Batthyány families.

Count Lajos Batthyány, the first prime minister in charge of Hungary lived in Ikervár from 1831. In 1839, he founded a sugar factory in Ikervár-Péterfa, which operated until 1848 and processed 15-25,000 quintals of sugar beet annually. He planted thousands of mulberry trees to promote silkworm breeding, and he also provided public education.

On 13 June 1848, Countess Antónia Zichy, Lajos Batthyány's wife, inaugurated the flag of the Vas County National Guard in Ikervár.

On 23 June 1848, the population of Ikervár, together with the market town of Sárvár, elected Count Lajos Batthyány as a member of parliament.

After the death of Lajos Batthyány, his Ikervár estate was confiscated, which the family got back in 1860. The Batthyány Palace and the park, built in late Classicist style designed by Ágoston Pollack and Miklós Ybl, was sold by the family to the Hungarian State in 1916. The building was first used as a home for war veterans, then, from 1919, as an educational institution for war orphans. In the past decades, it operated as a children's home.

Ikervár, the former market town, could even be the settlement of records: In 1896, the country's first hydroelectric power plant was built here. It was the first electrified village in Hungary, about 50 years ahead of its time. The beauty of the village is the statue of Count Lajos Batthyány – made by Jenő Bory – which the residents of Ikervár erected through public donations. The monument was unveiled in 1913.

Ikervár is still developing today. 17 wind farms are operating in its administrative area. The village has a well-developed network of educational, healthcare and public administrative institutions. The Mesevár Nursery and Kindergarten, the Batthyány Lajos Culture Centre and the Zichy Antónia Primary School operate here.

Health care is also outstanding in the village. The health centre, built in 1997, has a family doctor, a paediatrician, a dentist and a district nurse service, and dermatology and gynaecology services are also available. The gym and the renovated soccer field welcome people who love sports.

The mayor of the settlement: Ferenc Fehér

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

JÁK

Vas vármegye legnagyobb kiterjedésű faluja, gondosan művelt földekkel és határtalan erdőkkel. A Jáki-Sorok vízi élővilága, a jáki erdők gazdag növény- és vadvilága révén körülöleli a falut a természet. A kardvirágos erdő természetvédelmi területe lápréti növényeket őrző kocsányos tölgyes, melynek fajösszetétele európai viszonylatban is ritkaság.

A vármegyében kiterjedt birtokkal rendelkező Jaák nemzetségről elnevezett Ják élő történelem. Méltán híres katedrálisa, a Szent György apátsági templom szilárd falaiba faragott kövei és szimbólumai nyolc évszázad óta tanúskodnak őseink hiedelemvilágáról és a keresztény hit iránti elkötelezettségéről. A templom és a vele szemben álló, egyidős román kori rotunda, a Szent Jakab kápolna kicsi körtemploma hazánkban páratlan 13. századi épületegyüttes, melyek nyolcszáz éve határozzák meg a falu látképét. Az elmúlt években a templom fennállása óta a harmadik legnagyobb rekonstrukción esett át, amely során teljes körű a templom belsejét is feltáró – régészeti ásatások voltak. A feltárt kora Árpád-kori keresztény templom maradványokból feltételezhető, hogy a jáki domboldalon még Szent István törvényére épülhetett az első templom. A régészek megtalálták a templomalapító Szent Márton sírját és földi maradványait is. A belső rekonstrukció feltárta a kőtemplom titkait és építésének, átépítésének egyes mozzanatait. A templomban Közép-Európa egyetlen 13. századi oltárfreskója, a déli torony aljában pedig korabeli falfreskók találhatók. A bal oldali mellékszentélyben az 1400-as évekből származó, fából készült Mária-szobor egy gótikus szárnyas oltárban áll, képei 1705-ből valók. Csendben nézelődve is érezhetők a szakrális energiák, de ha felcsendül az orgona és a templomi kórus, biztosan megszólítja a hallgatót a Jáki Templom.

Az 1700-as évek elején Szent Patrik és Szent Lénárd tiszteletére emelt, fogadalmi kápolnából lett temetőkápolna Szent Patrik tiszteletének egyedüli magyarországi helyszíne, s története teszi kultúrtörténeti emlékké. A korabeli oltárképen a két szent közé legelésző teheneket festett az egykori alkotó, emlékeztetve a kápolna céljára. Háromszáz éve Patrikhoz és Lénárdhoz imádkoztak az állattartó jáki gazdák, hogy a falut elkerülje a dögvész. A helyi temető 1780-ban nyílt meg.

Ják jellegzetessége a szakrális emlékek, útszéli keresztek, képszekek építése és szentek szobrainak állítása jellemzően a falu központjában és a kivezető utak mentén.

A Jáki Művésztelep tíznapos alkotótábora minden évben méltón megőrökíti a jáki értékeket a kortárs képzőművészet segítségével. A térség alkotói a gyerekeket is bevonják az alkotói folyamatokba, az elsajátított képzőművészeti technikákat újakkal gazdagítva. A Művésztelep szélesíti a képzőművészetek, társzművészetek, zenei programok további bevonásával az egyházi zene és a világi produkciók értékadó egymásra hatását. A Művésztelep keretében születő alkotásokból az önkormányzat egy kortárs gyűjteményt hoz létre a településimázs fejlesztése céljából, a gyűjtemény segítségével ugyanis a képzőművészetek lencséjén át képes bemutatni a települést.

A jáki kulturális élet virágzó, a helyi lakosság közösségi és kultúrigényét az Önkormányzat, az egyházi közösség, és a helyi civilek együttműködése biztosítja, aminek eredményeként az ide látogatók templomi hangversenyek, búcsúk, könnyűzenei programok, hagyományőrző disznótoros és pálinkaverseny, valamint a jáki advent rendezvényein ismerkedhetnek meg mélyebben a falu hangulatával.

A település polgármestere: dr. Tóth Ernő

Szöveg és fotók: dr. Tóth Ernő

This is the village with the largest area in Vas County, with carefully cultivated fields and boundless forests. Nature surrounds the village with the aquatic life of Jáki-Sorok and the rich flora and fauna of the Ják forests. The nature conservation area of the gladiolus forest has pedunculate oaks and bog plants that are rarities even in European terms.

Ják, named after the Jaák family that had large estates in the county, is living history. The stones and symbols carved into the solid walls of the deservedly famous St. George's abbey church have witnessed the beliefs of our ancestors and their commitment to Christian faith for 8 centuries. The church and the opposite small, Romanesque St. James rotunda of the same age are unique 13th-century buildings in Hungary, which have defined the village's skyline for 800 years. In recent years, the church has undergone the third largest reconstruction since its existence, whereby full-scale excavations revealed its interior. Remains of the early Árpád-era Christian church reveal that the first church was probably built on Ják Hill upon order by St. Stephen. Archaeologists also found the grave and remains of church-founder St. Martin. The internal reconstruction revealed the secrets of the stone church and certain stages of its architectural changes. The church has the only 13th-century altar fresco in Central Europe, and there are contemporary wall frescoes at the bottom of the southern tower. In the side sanctuary on the left, the wooden statue of Mary from the 1400s stands in a Gothic winged altar, and the pictures are from 1705. You can feel the sacred energies even just looking around in silence, but the church will surely appeal to the listener when the organ and the church choir start playing.

The votive chapel-turned-cemetery chapel built in the early 1700s in honour of St. Patrick and St. Leonard is the only place in Hungary to honour St. Patrick, and it's a cultural-historical monument. On the contemporary altarpiece, the former artist painted cows grazing between the two saints, reminding us of the purpose of the chapel. 300 years ago, the farmers of Ják who kept livestock prayed to Patrick and Leonard so that the plague should avoid their village. The local cemetery was opened in 1780.

A characteristic feature of Ják is the construction of sacred monuments, roadside crosses, friezes and statues of saints, typically in the centre of the village and along the exit roads.

Every year, a 10-day creative camp of the Ják Art Colony captures the values of Ják in a worthy manner with the help of contemporary fine arts. Children are also involved in the creative processes, enriching the acquired art techniques with new ones. The Art Colony broadens the interaction of church music and secular productions by involving fine arts, associated arts and music programmes. The Municipality creates a contemporary collection of works made at the Art Colony in order to develop the settlement image because the collection helps to present the settlement through the lens of fine arts.

Ják has a flourishing cultural life, the cultural and community needs of the local population are satisfied jointly by the Municipality, the church community and the local civilians, as a result visitors can learn about the atmosphere of the village at church concerts, farewell festivals, light music programmes, traditional pork and pálinka contests and at the events of the Ják advent.

The mayor of the settlement: dr. Ernő Tóth

Text and photos by: dr. Ernő Tóth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A Szent György apátsági templom; A nyugati kapuzat Krisztus és az apostolok szobraival; Püspöki szentmise a jáki templomban, a főhajó a karzatról; A Jáki Madonna a szárnyas oltárban; Korpusz-töredék 1663-ból a Szent Vendel képszeiken; Szent Györgyöt ábrázoló 13. századi oltárfreskó; Szentháromság képszek az Erdélyi József utcában; Képeslap 1876-ból; A Szent Patrik és Szent Lénárd temetőkápolna; Ásatások a jáki templomban

JÁNOSHÁZA

Jánosháza Vas, Veszprém és Zala vármegyék határán, a Marcal völgyében fekszik. Környéke már évezredek óta lakott. A Fürdődombon lévő legnagyobb településnyomra az 1968-ban végzett ásásokkor bukkantak. A várdomb nyugati végén 3-4 ezer éves urnatemetőt találtak. Egy 1936-ban végzett ásátskor a halomi dűlőben illír kori sírokat tártak fel.

A települést Johannes Ormuzd de Varsány, a környék birtokosának nevéből eredeztetik, az első adat 1395-ből származik. Ő rakatta le a várkastély alapjait, melynek több tulajdonosa is volt, mint a Garaiak, Kinizsi Pál, Zápolya István és Bakócz Tamás győri püspök.

Utolsó tulajdonosa a II. világháborúban esett el. A háború alatt kórházat rendeztek be, a harcokban a kastély berendezését széthordták, elégették. 1979-ig mezőgazdasági szakiskola, óvoda, múzeum működött benne. Korábbi, félbeszakadt felújításakor kapott új tetőt, jelenleg romos állapotban van. A Vas Vármegyei Értéktár Vas Vármegyei értékként tartja számon.

A Fő téren a pástorok védőszentje, Szent Vendel tiszteletére épített kápolnát 2023-ban újították fel. A római katolikus templomot a 17. században leégett templom helyére az Erdődy család építtette.

A város közepén álló kétszintes épületben a 19. században vendégfogadó működött, a Korona Szálló, melyhez kapcsolódik a mi szomorú magyar történelmünk egy emblemikus eseménye, amit kevesen ismernek. 1849. áprilisában osztrák katonák által őrzött szekerek érkeztek az udvarára. A szekereken elfogott forradalmárok utaztak Olmütz felé. Köztük volt három gróf: Batthyány Lajos, Károlyi István és Zelenszky László. Az osztrák kapitány ezt a fogadót választotta éjszakai szálláshelyül. Mikor a környéken híre ment, hogy miféle vendégek érkeztek a faluba, a vidéket forradalmi láz kerítette hatalmába. Hajnalra néhány száz fős tömeg vette körül a fogadót fáklyákkal, kardokkal és dorongokkal, követelve a rabok szabadon bocsátását. A kapitány azonban elzárkózott a tárgyalásoktól, katonáit sortűzre állította fel, és felkészült az ütközetre. De a pattanásig feszült helyzetben még tett egy utolsó kísérletet, a felesleges vérontás elkerülése érdekében. Megkérte Batthyányt, hogy próbálja meg távozásra bírni Jánosháza népét. A miniszterelnök szobája ablakából remegő hangon, megrendülten megköszönte Jánosháza lakosságának „hazafias jóindulatát”, és kérte a forradalmárokat, hogy hagyjanak fel az ostrommal. Tudta, hogy a tömeg kiszabadíthatná őt rabságából, de azt is tudta, hogy később az osztrákok nem kegyelmeznének a falu lakosainak, és eltörölnék a föld színéről is Jánosházát. Ez volt az első magyar miniszterelnök utolsó nyilvános szereplése. A tömeg hallgatva a józan észre feloszlott, a rabok pedig reggel tovább indultak Ausztria felé. Batthyányt az ellene indított felségárulási perben halálra ítélték, és mint ismeretes október 6-án 14. vértanúként Pesten kivégezték. Az épületet felújították, a városban működő civil szervezetek otthona.

A Városháza előtti főtéren, a Ritter Múzeummal szemközti parkban hozták létre 2022-ben a Vértanú szoborparkot, emléket állítva az aradi 13 hősnek és gróf Batthyány Lajosnak.

A 2430 fős állandó lakosú városban bölcsőde, óvoda, kettő általános iskola, zeneiskola, művelődési ház és könyvtár, postahivatal, vasútállomás, polgármesteri hivatal és körjegyzőség (12 település) működik. A fontosabb vállalatok: Pangea, Colas, Higem, Jánosháza Hús, Galisz, Euroindustrial Management, Terményszárító.

A település polgármestere: Kiss András

Az eredeti képeslapok Bors Géza gyűjteményéből származnak. A képeket Rauch Imre készítette.

Jánosháza lies on the border of Vas, Veszprém and Zala counties, in the valley of the Marcal river. Its neighbourhood has been inhabited for thousands of years. Excavations revealed the largest traces of settlement on Fürdődomb (Bath Hill) in 1968. A 3-4,000-year-old urn cemetery was found in the west of the castle hill. During an excavation made in 1936, graves from the Illyrian period were discovered on the Halomi land plot.

Jánosháza was named after Johannes Ormuzd de Varsány, owner of the area, and the first data come from 1395. He laid the foundations of the castle palace, which had several owners: the Garai family, Pál Kinizsi, István Zápolya and Tamás Bakócz, bishop of Győr. Its last owner died in WWII. A hospital was set up here during the war, and the palace's equipment was destroyed and burned during the fights. Until 1979, it housed an agricultural vocational school, a kindergarten and a museum. It received a new roof during its previous, interrupted renovation, but currently it's in a bad condition. It is regarded as a value of Vas County.

The chapel built on the main square in honour of St. Vendel, the patron saint of shepherds, was renovated in 2023. The Roman Catholic church was built by the Erdődy family on the site of the church that burned down in the 17th century.

In the 19th century, a hotel was run in the 2-story building in the centre, and it's connected to an emblematic, not widely known event of our sad Hungarian history. In April 1849, carts guarded by Austrian soldiers arrived at the courtyard. Captured revolutionaries travelled on the carts towards Olmütz. There were 3 counts among them: Lajos Batthyány, István Károlyi and László Zelenszky. The Austrian captain chose this inn as their overnight accommodation. When locals heard about the guests who had arrived in the village, the region was gripped by revolutionary fever. By dawn, hundreds of people surrounded the inn with torches, swords and clubs, demanding the release of the prisoners. However, the captain refused to negotiate, set up his soldiers for volley firing and prepared for the fight. However, in the tense situation, he made one last attempt to avoid unnecessary bloodshed. He asked Batthyány to try to persuade the people of Jánosháza to leave. From the window of his room, the prime minister thanked in a shaking voice the people of Jánosháza for their "patriotic sympathy" and asked the revolutionaries to stop the siege. He knew that the crowd could free him from his captivity, but he also knew that later the Austrians would not spare the villagers and would fully destroy Jánosháza. This was the last public appearance of the first Hungarian prime minister. Listening to common sense, the crowd dispersed, and the prisoners continued on their way to Austria in the morning. Batthyány was sentenced to death in the treason trial brought against him, and he was executed as the 14th martyr in Pest, on 6 October. The building was renovated and it's the home of civil organisations.

The Martyr Statue Park was created in 2022 on the main square, in front of the Town Hall, to commemorate the 13 martyrs of Arad and Count Lajos Batthyány.

The town has 2430 permanent residents, a nursery, a kindergarten, two primary schools, a music school, a culture centre with library, a post office, a railway station, a mayor's office and a district notary office (for 12 settlements).

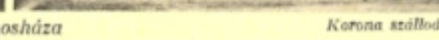
The mayor of the settlement: András Kiss

Original postcards from Géza Bors collection. Photos by Imre Rauch.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Régi képeslapok Jánosházáról: Korona szálló, Római katolikus templom; Hősök emléke, Kultúrház, Vas-forrás fürdő; Erdődy-várkastély régen és ma; A felújított Vendel kápolna; Az aradi vértanú szoborparkja a Fő téren

JÁNOSHÁZA

Üdvözlét Jánosházáról.

KARAKÓ

A község a Marcal partján, Veszprém vármegye határán található, a 8-as főút mellett. Neve szláv eredetű, jelentése folyóág, vagy karókkal körülvett.

A térség egyik legrégebben lakott települése, mely egykor a mocsaras Marcal folyó völgyének egyik legjelentősebb átkelőhelye volt. Ennek felügyelete céljából a 11. század elején István király erődtített földvárat emeltetett, amely ma a település határán, szigetként emelkedik ki. A vár eredetileg avar „gyűrű” volt, mely négy kerületre oszlott, földsánczai még a kuruczoknak is biztos védelmet nyújtottak.

1277. december 20-án IV. László király Karakón tartózkodott, itt fogadta vissza újra kegyeibe Henrik bán fiait, a híres Kőszegieket. A Szent István idejéből való karakói várispánság Karakó, Nagykeszi, Szegvár és Tüskevár várakból állt. A település az 1700-as években is vámszedőhely.

A 13. században Zsigmond király Varsányi Irnosd fiának, Lászlónak adta. Későbbi Somló várának tartozékai közé számított. Mátyás király 1479. június 20-án kiállított adománylevelében Somlyó várát Garai Jobbal történt előzetes egyeztetés és kárpótlása alapján Kinizsi Pálnak adományozta. Még ebben az évben Garai Somlyó várát tartozékaival együtt Kinizsinek adta. Egy évig húzódó eljárás közben került a vár Vas megyei birtokai közé az azokkal határos Karakó, amely a Polányi család birtoka volt. A kárvallott Polányiak pert indítottak Kinizsi ellen, aki végül 1482-ben egyezett ki velük, és Karakóért kétezer aranyforintot fizetett. Kinizsi 1483. évben a pálosoknak ajándékozta Karakó birtokát. A kővárak építésével Karakó vára jelentőségét fokozatosan elveszítette. 1552-ben Magyar Bálint és vitézei csatát vívtak itt a törökökkel.

1588-ban Ternavai István szerémi püspök, a pálos rend magyarországi generálisa három évre bérbe adta Török István Hunyad megyei főispánnak, 1598. május 1-től 1599. május 1-ig pedig Hagymassy Gábor vette bérbe 50 Ft-ért. A karakói birtok 1609-ben is bérbe volt adva, majd az örményesi, s a következő században a pápai pálosok birtokaihoz csatolták. A pálosok a 17. század végén komoly munkálatokba kezdtek, 1698-ban újjáépítették a malmot. 1707-ben Bottyán János harcolt Karakónál a császári csapatokkal. Katonáival visszavonult a sáncok mögé, ágyúit az út töltésének irányítva gyalogságával itt foglalt állást.

1736-ban megkezdtek a templom építését. Az 1736. szeptember 8-én a karakói templom szentélyének és sekrestyéjének tetőfedésére került sor. 1739. január 19-én a pápai perjel Paumon János pápai asztalosmestert bízta meg a templom szószékének, kórusának, gyóntatószékének és sekrestye berendezésének elkészítésével.

1809. július 10-én Napóleon serege a karakói átkelőért folytatott küzdelemben itt verte meg a nemesi felkelőket. Az 1848-as szabadságharcban pedig a vasvári nemzetőrség tanyázott benne néhány hétig. Rómer Flóris is járt Karakón, hiszen 1861-ben készült jegyzőkönyvei között feltűnik a település neve. „Karakón régi vár; inkább kastélyforma” – írja jegyzetei között. Valószínűleg a pálosok emeletes épületére gondolt. A házat 1945-ig gazdasági lakásnak használták. A második világháborúban a templom és a volt uradalmi ház is megsérült, a háborús károkról készült kimutatás szerint aknátalát érte az épületeket.

1976-1977 között a földvár területén végzett régészeti kutatások alkalmával gazdasági szerszámok, nyílhegyek, cserépdarabok kerültek elő, melyek a Savaria Múzeumban találhatóak. A falu lakossága stagnál. 2022-ben a településen élők 61%-a 65 év alatti.

A település polgármestere: Elekes János

Forrás: palosepiteszet.hu

The village lies on the banks of the Marcal River, on the border of Veszprém County, next to main road no. 8. Its name is of Slavic origin, meaning river branch or “surrounded by stakes”.

It is one of the oldest inhabited settlements in the region, once it was an important crossing point in the swampy Marcal river valley. King Stephen built a fortified earth castle for control in the early 11th century, and today it stands out as an island at the settlement border. The castle was originally an Avar "ring", divided into 4 districts, and its earth ramparts provided protection even for the Kuruc soldiers.

On 20 December 1277, King Ladislaus IV stayed in Karakó, where he reconciled with the sons of Henrik Ban, the famous Kőszegis. At the time of Saint Stephen, Karakó county covered the Karakó, Nagykeszi, Szegvár and Tüskevár castles. The settlement was a toll collection centre even in the 1700s. In the 13th century, King Sigismund gave it to László, the son of Irnosd Varsányi. It was considered a part of the later Somló castle. In his donation letter dated 20 June 1479, King Matthias gave the Somlyó castle to Pál Kinizsi based on prior consultation with, and compensation for Job Garai. In the same year, he gave Garai's Somlyó castle and its accessories to Kinizsi. During a year-long process, Karakó, which was the property of the Polányi family, became part of the neighbouring Vas county estates of the castle. The Polányi family suffered damage so they filed a lawsuit against Kinizsi, who finally agreed with them in 1482 and paid two thousand gold forints for Karakó. In 1483, Kinizsi gave his Karakó estate to the Pauline Order. The Karakó castle gradually lost its importance due to the construction of stone castles. In 1552, Bálint Magyar and his soldiers fought a battle here with the Turks.

In 1588, István Ternavai, Bishop of Szerém and general of the Pauline Order in Hungary, rented it to István Török, head of Hunyad county, for three years, and from 1 May 1598 to 1 May 1599 it was rented by Gábor Hagymassy for 50 forints. The Karakó estate was also rented out in 1609, then it was annexed to the Örményes estates, and in the following century to the Pápa estates of the Pauline order. The Paulines began large-scale work at the end of the 17th century, and in 1698 they rebuilt the mill. In 1707, János Bottyán fought with the imperial troops at Karakó.

In 1736, the construction of the church began. The sanctuary and the sacristy of the church in Karakó were roofed on 8 September 1736. On 19 January 1739, carpenter János Paumon built the pulpit, the choir, the confessional and the sacristy.

On 10 July 1809, Napoleon's army defeated the noble insurgents in the fight for the Karakó crossing. During the War of Independence in 1848, the Vasvár National Guard camped there for a few weeks.

Archeologist Flóris Rómer also visited Karakó, in his notes made in 1861 he wrote: “In Karakó there is an old castle; more like a palace”. He probably meant the storied building of the Paulines. The house was used as the farm officer's apartment until 1945. In World War II the church and the former manor house were damaged by bombs.

Between 1976 and 1977, archaeological research found economic tools, arrowheads and pottery fragments in the castle area, which are exhibited in the Savaria Museum. The population of the village is stagnating. In 2022, 61% of the residents were under the age of 65.

The mayor of the settlement: János Elekes

Source: palosepiteszet.hu

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Flórián szobor; Millecentenáriumi emlékmű; Nepomuki Szent János szobor; Uradalmi ház; Szent Mihály templom; I. és II. világháborús emlékmű; Faluház; Tűzoltókocsi;

KARAKÓ

KELÉD

A Vas vármegyében, a Celldömölki járásban fekvő település Jánosházától délnyugatra, a 8-as számú főúttól délre, a 84-es számú főúttól nyugatra helyezkedik el. Központján végig halad a Keszthely északi határvidékétől Kiszgörcsön és Óhídon át Jánosháza központjáiig vezető 7331-es út.

A 2023. január 1-jei adatok szerint mindössze 100 lelkes település neve régi magyar személynévből származik. E névtípus és a környéken fellelt régészeti leletek tanúsága alapján is Árpád-kori eredetű település. A név csak igen későn, 1444-ben jelentkezik írott forrásokban, egy idevaló nemes nevében. A török korig a környéken is birtokos köznemesi Kelédy családé. Az 1549. évi rovásadó jegyzékbe három kelédi jobbágyportát, négy zsellért és két szolgát vettek fel. A Kelédyeket 1575-ben még megerősítették itteni nemesi kúriájuk birtokában. A falu később elpusztult, és csak a 18. században népesült be újra.

A középkori falu a mai községtől északra helyezkedett el, s a hagyomány szerint állt egy középkori templom, amelynek maradványát az 1780-as években készült I. katonai felmérés térképlapja Rudera (romok) felirattal tünteti fel. Ezzel megegyező helyen figyelhetők meg a templom és a körülötte fekvő temető nyomai. Azt a feltevést bizonyítani, hogy a lelőhelyen volt földvár is, egy majdani ásás tudja.

A falu fejlődése szorosan összekapcsolódott a kúria történetével. A Szent-Ivány kúriát, a romtemplom köveinek felhasználásával feltehetőleg a 18. század végén emeltette a szentgyörgyi Horváth család. Majd az épületet 1854-ben bővítették és kényelmes lakhellyé alakították. A hátsó, alacsonyabb szárny barokk eredetű, míg az első része már klasszicista. Az uradalmat 1859-ben Krása Manó vásárolta meg, s hozta meg a gazdasági élet fellendülését. A jelentős beruházások eredményeként 1865-ben ecet- és szeszgyár létesült, melyeket gőzgépekkel szerelt fel. 1897-ben Krása távbeszélőt létesített a kúria és jánosházai takarékpénztár, valamint annak épületében lévő posta és távíró között. A 19. század második felén a falu kúriából és a hozzá tartozó 11 magánházból állt. 1915-ben Krása Manó a lipótszentiváni Szent-Ivány Oszkárnak adta el az uradalmat, ami 3600 holdat tett ki.

1923-ban tűz ütött ki, amelynek helyreállítása során az eredetileg nyeregtetős első épületszárnyat már manzárdtetős formában kibővítve készítették el. A korábbi tornácos részt beépítették. Az uradalom gazdasági élete azonban továbbra is pezsgő maradt. 1945-ben 40 orosz katona lakott a kúriában, amely a háború után is Szent-Ivány Egoné maradt 1952-ig. A kúriát 1952-ben államosították. 1964-ben átalakították a 23 helyiséges épületet. 1982-től itt működött Tanácsháza és TSZ iroda volt. Parkjában fürdő és teniszpálya is volt. Ősparkjából a jegenyefenyő, platán és egy vadgesztenye figyeli az épület sorsát. Jelenleg helyi védelem alatt áll.

A városi forgatagtól messze eső, kis vidéki települést meghitté teszik a hajdan épült parasztházak. A vármegye keleti részében megbújó falu kiváló kiindulópont a vidék felfedezői számára. A helyiek szívesen fogadják az ide érkezőket, bárki számára megtapasztalható a kristálytisza levegőjű vidék csendje, a falusi élet nyugalma és a mesés táj békéje.

A település polgármestere: Feiler Ferenc Miklós

The settlement is located in Vas County, Celldömölk district, southwest of Jánosháza, south of road no. 8 and west of road no. 84. By-road 7331 runs through Keléd from the northern border of Keszthely, through Kiszgörcs and Óhíd, to the centre of Jánosháza.

According to data from 1.1.2023, the name of the settlement (with just 100 residents) comes from an old Hungarian personal name. It is evidenced by this name and by archaeological finds that this settlement originates from the Árpád era. The name appeared in written sources very late, in 1444, in the name of a local nobleman. The village belonged to the gentry Kelédy family, who owned properties in the area until the Turkish era. The tax registry of 1549 recorded 3 serf houses, 4 cottars and 2 servants. The Kelédys' ownership of the local noble mansion was still mentioned in 1575. The village was later destroyed and was repopulated only in the 18th century.

The medieval village was located to the north of today's village, and according to tradition, there was a medieval church, the remains of which are marked as Rudera (ruins) on a military survey map made in the 1780s. Traces of the church and the surrounding cemetery can be observed at the same place. It is assumed that there was an earth castle on the site, but it is yet to be explored.

The development of the village was closely connected with the history of the mansion. The Szent-Ivány mansion was probably built in the late 18th century by the Horváth family from Szentgyörgy, using the stones of the ruined church. Then the building was extended into a comfortable residence in 1854. The rear, lower wing is Baroque, and the front part is Classicist. The manor was bought by Manó Krása in 1859, and he developed economic life. As a result of significant investments, a vinegar and spirit factory was established in 1865, equipped with steam engines. In 1897, Krása established a telephone line between the mansion and the Jánosháza savings bank, as well as with the post office and the telegraph in the bank building. In the second half of the 19th century, the village consisted of a mansion and 11 private houses belonging to it. In 1915, Manó Krása sold the estate – about 2000 hectares – to Oszkár Szent-Ivány from Lipótszentiván.

In 1923 a fire broke out, and during the restoration the first wing of the building, originally made with a gable roof, was expanded in the form of a mansard roof. The former porch section was built in. However, the economic life of the manor remained vibrant. In 1945, 40 Russian soldiers stayed in the mansion, which remained the property of Egon Szent-Ivány after the war until 1952, and then it was nationalised. The 23-room building was remodelled in 1964. From 1982, the Council Hall and the Agricultural Cooperative office were located here. Its park had a bath and a tennis court, and a fir, a sycamore and a horse chestnut tree watch the history of the mansion, which is currently under local protection.

This small rural settlement is far from the hustle and bustle of urban life and it's made intimate by the old farmhouses. Hidden in the eastern part of the county, the village is an excellent starting point for explorers of the region. The locals welcome visitors, and anyone can experience the silence of the countryside, the crystal clear air, the tranquility of village life and the peace of the fabulous landscape.

The mayor of the settlement: Ferenc Miklós Feiler

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

KEMENESMAGASI

Kemenesmagasi Celldömöktől északkeletre, a Marcal és Rába között ellaposodó Kemeneshát déli peremén települt 1000 éves község. Mai neve 1907 óta használatos, ekkor történt Nemesmagasi és Pórmagasi községek közigazgatási és vallási egyesítése. Legújabb kutatások szerint 1018-ban alapította István király a Bakonybéli Apátságot és az akkori Mogos települést – amely a jelenlegi község ősi magja volt – a Bakonybéli Apátság tulajdonába adta. Részlet: Sörös Pongrác – A Szent Benedek Rend történetének VIII. kötetében a 249. oldalon: „...úgyszintén azt a jószágot melyet közönségesen Mogosnak neveznek, amelyben kettő eke foglaltatik 6 házzal.”

A községet később Apátmagasi, Apátfölde néven is említik. A későbbiekben Mogos – Pórmagasi – község közvetlen szomszédságában épül egy új falu, a későbbi Nemesmagasi. Pórmagasi község lakói katolikusok, míg a Nemesmagasi lakosok döntő többségében evangélikus hitre tértek át már az 1540-es években. 1784-ben épül Nemesmagasi evangélikus temploma a türelmi rendelet értelmében, míg a falu közepén álló templom a katolikus hívek tulajdona. Az 1754. évi nemesi összeírás statisztikája kimutatja, hogy a legtöbb nemes a Dunántúlon Vas megyében írták össze. Nemesmagasi bizonyára a legnemesebb községek közé tartozott, hisz az előző összeírás 24 nemesi birtokosával szemben ekkor már 52 fő nemes írtak össze, ez az akkori falu lakosságának 67%-a. Az ismerős családnevek között találjuk a Horváth, Guoth, Berzsenyi, Szalay, Győrffy, Tóth, Márkus, Németh, Mesterházy, Boros vezetéknevű családokat.

A falu legnevezetesebb szülöttje Berzsenyi Lénárd, az 1848-1849. évi magyar szabadságharc huszár ezredese, aki 1805-ben született Nemesmagasiban. A forradalom leverése után Berzsenyi Lénárd halálos ítéletét 18 évi várfogságra változtatta a Habsburg kormányzat. Az Olmützi várfogságban hét évet töltött, majd amnesztiával szabadult. 1886-ban hunyt el Nemesmagasiban. A Berzsenyi család sírboltja a Nemzeti Sírkert része.

Az 1800-as években a Bakonybéli Apátság Pórmagasit elcserélte az Eszterházy gróffal Nagydém községbeli birtokáért. 1881-ben a grófi birtokon felépül egy mezőgazdasági termelési központ, melynek neve Kemenespuszta. Kemenespusztán istállók, borospince, cselédházak és intézőlakás található.

1936-ban felépül a Kemenesmagasi Népház, amely azóta is a falu kulturális életének a központja. 1948-ban a két egyházi iskolát (evangélikus és katolikus) államosítják, innentől számítható az egyházi oktatás végleges megszűnése.

A mai Kemenesmagasi lakosságszáma 874 fő. Az 1900-as évek elején a falu lakossága elérte az 1680 főt (maximális létszám a történelem folyamán). Az állandóan fogyó népesség az utóbbi pár évben a beköltözések hatására jelenleg stagnál. A falunak bölcsődéje, óvodája és nyolcosztályos általános iskolája van. Megtalálható az Egészségház, amelyben háziorvosi rendelés és védőnői szolgálat működik. Helyi egyesületek: Kemenesmagasi Futball Club, Kemenesmagasi Citerazenekar és Népdalkör Hagyományőrző Egyesület, Kemenesmagasi Kulturális és Hagyományőrző Egyesület, Kemenesmagasiért Közalapítvány, Magasi Tölgy Lövészklub Sportegyesület.

A település hagyományos rendezvényei az elmúlt tíz év folyamán: Nőnap, Májusfa kitáncolás, Gyermek Nap, Falunap, Szüreti felvonulás, Idősek Napja, Adventi gyertyagyújtások, egyéb kulturális rendezvények, koncertek a falu Népházában.

A település polgármestere: Sebestyén Zoltán

This 1,000-year-old village lies north-east of Celldömölk, on the southern edge of the Kemeneshát region, which flattens out between the Marcal and Rába rivers. Its current name has been used since 1907, when the Nemesmagasi and Pórmagasi villages were united in administrative and religious terms. According to the latest research, King Stephen founded the Bakonybél Abbey in 1018 and gave the settlement – which was called Mogos at that time and it's the ancient core of today's village – to the Bakonybél Abbey. Excerpt: Pongrác Sörös, on page 249 of volume 8 of the story of the Order of Saint Benedict: "...also the property commonly called Mogos, which has two ploughs with 6 houses."

The village was later also called Apátmagasi, Apátfölde. Then a new village, later called Nemesmagasi, was built in the immediate vicinity of Mogos-Pórmagasi. The inhabitants of Pórmagasi were Catholics, while most residents of Nemesmagasi converted to the Lutheran faith already in the 1540s. The Lutheran church of Nemesmagasi was built in 1784 according to the Patent of Toleration, while the church in the middle of the village was owned by the Catholic believers. Figures of the noble census of 1754 show that most nobles were registered in the Transdanubian Vas County. Nemesmagasi was probably one of the most noble villages because – compared to the 24 noble owners of the previous census – 52 nobles were listed, which was 67% of the local population at that time. Among familiar family names we find Horváth, Guoth, Berzsenyi, Szalay, Győrffy, Tóth, Márkus, Németh, Mesterházy and Boros.

The most famous native of the village is Lénárd Berzsenyi, hussar colonel of the 1848-1849 Hungarian War of Independence, who was born in Nemesmagasi in 1805. After suppressing the revolution, the Habsburg government changed Lénárd Berzsenyi's death sentence to 18 years imprisonment. He spent 7 years in prison in Olmütz, then was released with an amnesty. He died in Nemesmagasi in 1886. The tomb of the Berzsenyi family is part of the National Cemetery.

In the 1800s, the Bakonybél Abbey exchanged Pórmagasi with the Eszterházy counts for an estate in Nagydém village. In 1881, an agricultural production centre was built on the count's estate by the name Kemenespuszta, with stables, a wine cellar, servants' houses and a caretaker's apartment.

The People's House of Kemenesmagasi was built in 1936, and it's been the centre of the village's cultural life ever since.

The two church schools (Evangelical and Catholic) were nationalised in 1948, and from then on, church education was finally terminated.

Today Kemenesmagasi has 874 residents. In the early 1900s, the village had 1,680 people (maximum number in history). The constantly declining population is currently stagnating due to the influx of new settlers. The village has a nursery, a kindergarten and an 8-grade primary school. A health centre provides GP and district nurse services. Local associations are the Kemenesmagasi Football Club, the Kemenesmagasi Zither Band and Folk Song Association, the Kemenesmagasi Cultural and Traditionalist Association, the Public Foundation for Kemenesmagasi and the Magasi Tölgy Shooting Club Sports Association.

Traditional events of the settlement over the past 10 years: Women's Day, Maypole dance, Children's Day, Village Day, Harvest Parade, Senior Citizens' Day, Advent candle lighting, other cultural events, concerts in the People's House.

The mayor of the settlement: Zoltán Sebestyén

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Trianoni emlékmű háttérben az evangélikus parókia; Katolikus templom; Evangélikus templom; Berzsenyi család sírboltja; II. világháborús emlékmű; Önkormányzat; Népház; Egészségház; Általános iskola; Felújított napközis konyha; Eperke Mini Bölcsőde; Májusfa kitáncolás

KEMENESMAGASI

KENYERI

A Vas vármegyében fekvő község Kenyeri és Rábakecskéd összevonásával keletkezett. Az egykor gyakori árvizek miatt a települések egyre távolabb költöztek a folyótól, így alakult ki a magasabban fekvő területeken a jelenlegi faluszerkezet.

Kenyeri első írásos említése 1389-ből származik, Kenyr néven. Első birtokosai a 15. században Kecskéddel együtt az Osl nemzetségből származó Csornaiak voltak. Később több tulajdonosa is volt, az 1600-as évek közepétől a Cziráky család birtokolta. A 15. század közepére a török pusztítások miatt a lakosságszám jelentősen csökkent, a templomot is felégették. A ma is látható, többször felújított kálváriát a Cziráky család építtette 1731-ben, s 1769-ben a romos templom helyére épült a mai katolikus templom, melynek freskóit a korszak egyik legnevesebb templomfestője, a bécsi Stephan Dorffmeister és tanítványai készítették, s ma is eredeti pompájukban díszítik a templomot. A Cziráky család jól működő gazdaságot épített ki az 1800-as évekre.

Kecskéd első írásos említése 1433-ból való, Kechked néven. A Rába-előtagot 1907-től 1949-ig viselte, 1950-ben Kenyerihez csatolták, 2020-ban az önkormányzat helyeztette vissza az egykori Rábakecskéd határát jelző falunévtáblákat. Kecskédet a 15. században az Osl nemzetségből származó Csornaiak, majd a Túrócziak birtokolták. Az 1700-as évek közepéig a Nádasdyaké, utolsó birtokosai a 18. század második felétől a Czirákyak. Központjában a haranglábát 1923-ban szentelték fel.

Az 1848-49-es szabadságharc hőseire a Lánka patak medrében talált, kétfejű sast ábrázoló zászlódísz emlékeztet. Az első és második világháborúban elesett hősök neveit emlékművek őrzik a településrészekben, s fennmaradt a két egykori temető is. Az 1500-as évek óta folyamatos az oktatás az iskolában, az óvoda pedig 1935-ben épült és azóta is működik.

Az első világháborút megelőzően a település határában repülőteret alakítottak ki, amit mindkét világháború során aktívan használtak. Ma magyar és amerikai repülőgépek zajától hangos a tartalék-reptér környezete.

A második világháborúban a németek megszállták a településeket, Rábakecskéd mellett katonai barakkvárost építettek, az iskolákban repülőgép pilótaképzés folyt. 1945. március 27-én – két napos harc után – a német katonaság utolsó egységei is elhagyták a településeket, miután felrobbantották a vasúti és a közúti Rába-hidat, valamint a Nick és Kenyeri települések közötti vízerőművet is.

Az 1970-es évekre az egykori belterületi grófi földek helyén új utcák, új lakóépületek, szolgáltatók, termelőszövetkezet, háziipari szövetkezetek alakultak, de jelentős ipari tevékenység sohasem folyt a község területén. A rendszerváltást követően – köszönhetően a nyugati határ közelségének – jelentős számban költöztek a településre osztrák, német és holland állampolgárok, akik beilleszkedtek és aktív résztvevői a mai település életének. Kenyeri színes rendezvényei a civil közösségeknek köszönhetően – önkéntes tűzoltóság, futball klub, dalkör és citerazenekar – a hagyományokat szinte észrevétlenül adják át az ifjabb korosztályok számára. A településen ma is találkozhat a látogató advent idején subába öltözött regösökkel, akik láncos botjaikkal űzik el a gonoszt, húsvét előtt pedig csörgető és kereplő gyermekek járnak az utcákat, harangok helyett jelezve az idő múlását, ahogy azt több száz évvel ezelőtt élt elődjük is tették. A település mai, közel 900 fős, vendégszerető lakossága szeretettel lát minden kedves ide érkezőt.

A település polgármestere: Svedics Tibor

The village in Vas County was created by merging Kenyeri and Rábakecskéd. The settlements kept moving away from the river due to frequent floods, and this is how the current village structure was formed in higher areas.

Kenyeri was first mentioned in 1389 as Kenyr. The first owner of the village, together with Kecskéd, was the Csornai family from the Osl clan in the 15th century. Later it had several owners, from the mid-1600s it was owned by the Cziráky family. By the mid-15th century the population decreased significantly due to the damage made by the Turks, who also burned down the church. The calvary that can still be seen today and has been renovated several times was built by the Cziráky family in 1731. In 1769, the current Catholic church was built on the site of the ruined church. Its frescoes were painted by the renowned Viennese church painter Stephan Dorffmeister and his students, and they decorate the church in their original splendour even today. The Cziráky family built a well-functioning farm by the 1800s.

Kecskéd was first mentioned in 1433 as Kechked. It bore the prefix Rába from 1907 to 1949, and in 1950 it was annexed to Kenyeri. In the 15th century, Kecskéd was owned by the Csornai family from the Osl clan, and then by the Túróczi family, it belonged to the Nádasdy family until the mid-1700s and the last owner was the Cziráky family from the second half of the 18th century. The belfry in its centre was consecrated in 1923.

The flag ornament depicting a double-headed eagle found in the bed of the Lánka stream commemorates the heroes of the 1848-49 freedom fight. The names of the WWI and WWII heroes are commemorated by monuments, and the 2 former cemeteries have also survived. Education has been continuous at the school since the 1500s, the kindergarten was built in 1935 and has been operating ever since.

Before WWI an airport was opened outside the settlement, and it was actively used during both world wars. Today, the environment of the airport is loud with the noise of Hungarian and American fighters.

In WWII, the Germans occupied the settlements, built military barracks near Rábakecskéd and organised fighter pilot training at the schools. On 27 March 1945 – after two days of fighting – the last German units left the settlements after blowing up the railway and road bridges above the Rába River and the hydroelectric power plant between Nick and Kenyeri.

By the 1970s, new streets, residential buildings, service providers, producer cooperatives and cottage industry cooperatives were established, but there has never been any significant industrial activity in the village. After the regime change a large number of Austrian, German and Dutch citizens moved to the settlement thanks to the proximity of the western border, they got integrated and are now active participants in the settlement's life. At the colourful village events, civil communities – volunteer fire brigade, football club, choir and zither band – pass on the traditions almost unnoticed to the younger age groups. Visitors can still see minstrels dressed in fur coats during Advent and driving away evil with their chained sticks, and before Easter, children walk the streets ringing and clapping, signalling the passage of time instead of bells, just as their ancestors did hundreds of years ago. The hospitable residents (nearly 900 people) welcome all visitors.

The mayor of the settlement: Tibor Svedics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Világháborús hősi emlékmű – épült 1928.; Harangláb – épült 1923.; Szent Antal szobor, Rábakecskéd védőszentje; Templom – épült 1769.; Templombelső Dorffmeister freskóival; Képeslap 1940-ből; Kálvária – épült 1731.; Művelődési ház – épült 1973.; Polgármesteri hivatal és Közös Önkormányzati hivatal; Szolgáltatóház; Általános Iskola – egykori intézőlakás

KENYERI

KENYERI

KÖRMEND

A Vas vármegyei település 780 éves múlttal büszkélkedhet, városi rangját IV. Béla adományozta 1244-ben. A Körmend központjában található kastélyegyüttes főépülete – az egykori reneszánsz kastély – valószínűleg a 15. században épült, hozzátartozik a Várkert, amelyről az első híradás 1620-ból származik. A Batthyányiak a 18. században a kastélytól keletre franciakerertet, a 19. században angolkert hoztak létre. A park leghíresebb fája a 200 év körüli juharlevelű platán, amelynek magassága 39, koronaátmérője 50, kerülete 94 méter. A parkban jelentős művészeti alkotások is helyet kaptak. Fischer, bécsi szobrász munkái közül az angolkert kialakítása idején került ide Zephyrus és Flora, Vertumnus és Pomona, azaz ős és a tél, illetve a tavasz és a nyár allegorizált szoborcsoportja. A park közepén található az 1810-ben felállított 25 méter magas obelisz, melynek oldalán bronztábla hirdeti a híres Batthyány-elődöket, tetején pedig a családi címer állatalakja, a fiait vérével etető pelikán kapott helyet. A kastély 1605-ben került a Batthyányiak birtokába, s a következő 340 évben a város és a család sorsa összefonódott. Nagyrészt a főúri famíliához kapcsolódnak a település látnivalói is, melyek közül a legfontosabbak a Batthyány-kastély és parkja, a vadászlak, a főterei Mária Immaculata szobor. A Batthyányiak az ország főnemesei közé emelkedtek, minden nemzedékükben akadt kimagasló személyiség. Batthyány Lajos nádor a barokk kastély építője, Batthyány Fülöp a belvárost alakította ki. A Batthyány család 20. századi kiemelkedő személyisége dr. Batthyány-Strattmann László (1870-1931) 1898-ban kötött házasságot Coreth Mária Teréziával, akivel harminchárom éven keresztül élt boldog házasságban. Az egymás után érkező tizennégy gyermeküket Isten ajándékaént fogadták. Dr. Batthyány-Strattmann László mind munkásságában, mind családi életében olyan példaértékű magatartást teremtett, mely túlmutat a lokalitáson és az egész magyarság számára különösen nagy jelentőséget képviselhet.

Magyarország harmadik legnagyobb folyója a Rába, amely mintegy 188 kilométeren keresztül szeli át hazánkat, hogy aztán Győrnél a Mosoni-Dunába ömöljön. A város természeti környezetét és domborzati viszonyait alapvetően határozta meg a folyó közelsége, s alakítja mind a mai napig. Nyaranta a folyó számos csónakázni, kajakozni, kenuzni és fürdőzni vágyót vonz. Az ő számukra épült a Bárház. A 2023-as évben elkészült az Ökoturisztikai centrum is. A létesítmény tematikus turisztikai útvonalon helyezkedik el, turisták fogadására alkalmas kiszolgáló helyiségekkel és turisztikai célú bemutatótermekkel került kialakításra. Az Ökocentrum és fogadóhely a természeti értékek bemutatása mellett megállóhely – pihenőhely funkciót is ellát a térségbe érkező vízi, kerékpáros és gyalogos turisták részére. A városban 2016-ban megnyitott, olasz tulajdonú MJUS World Resort & Thermal Park Magyarország egyik legújabb szálloda és wellness központjaként üzemel Körmenden. Termálrészlege az egyik legnagyobb fedett területtel rendelkezik az országban. A 2023-as évben a város központjának rehabilitációja során a zöldfelületek megújítása mellett a régi mozi épületének átalakításával egy olyan többcéluan használható épület valósult meg – elsősorban mozi funkció betöltésével –, mely a jövőben művészeti együttesek, szakkörök, egyesületek otthonává válhat. A folyamatosan fejlődő Körmenden jó együtt lenni.

A település polgármestere: Bebes István

The settlement in Vas county can boast a 780-year history, its city rank was given by King Béla in 1244. The main building of the former Renaissance palace complex in the centre was probably built in the 15th century, and it includes the Castle Garden, which was first recorded in 1620. The Batthyány family created a French garden east of the palace in the 18th century, and an English park in the 19th century. The most famous tree in the park is the 200-year-old sycamore maple, with a height of 39 m, a foliage diameter of 50 m and a perimeter of 94 m. The park also features significant works of art. Zephyrus and Flora as well as Vertumnus and Pomona, i.e. the allegorical statue groups of autumn and winter as well as spring and summer made by the Viennese sculptor Fischer were placed here when the English park was opened. In the middle of the park is the 25-m-high obelisk erected in 1810, on the side you can see a bronze plaque of the famous Batthyány ancestors, and on top the animal figure of the family's coat of arms, a pelican feeding its sons with its blood. The castle came into the possession of the Batthyány family in 1605, and the fate of the town and the family were intertwined for the next 340 years. The town's sights – mainly the Batthyány palace and its park, the hunting lodge, and the Maria Immaculata statue in the main square – are mostly connected to the landlord's family. The Batthyány family rose to the top of the country's nobility, and every generation of it had an outstanding personality. Palatine Lajos Batthyány built the Baroque palace and Fülöp Batthyány designed the downtown. The outstanding personality of the Batthyány family in the 20th century was Dr. László Batthyány-Strattmann (1870-1931), who married Mária Terézia Coreth in 1898, with whom he lived happily for 33 years. They received their fourteen children as a gift from God. Dr. László Batthyány-Strattmann showed an exemplary behaviour both in his work and in his family life that goes beyond locality and can represent a particularly great significance for the entire Hungarian nation.

The third largest river in Hungary is the Rába, which crosses our country for about 188 km before flowing into the Mosoni-Danube near Győr. The city's natural environment and topography have always been fundamentally determined by the proximity of the river. In summer, the river attracts many people who like boating, kayaking, canoeing and bathing. The Bárház camp site was built for them. The Ecotourism Centre was also completed in 2023. The facility is located on a thematic tourist route, and has been designed with facilities and showrooms for visitors and tourists. In addition to presenting natural values, the Eco Centre and reception site also functions as a stopover and rest area for tourists coming to the area on water, by bike and on foot. The Italian-owned MJUS World Resort & Thermal Park opened in the city in 2016 and operates as one of the newest hotels and wellness centres in Hungary. Its thermal department has one of the largest indoor areas in the country. In 2023, during the rehabilitation of the city centre and the renewal of green areas, the old cinema was converted into a multi-purpose building – primarily functioning as a movie – which can become the home of art ensembles, special groups and associations in the future. It's good to be together in the constantly developing Körmend.

The mayor of the settlement: István Bebes

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Batthyány kastély; Boldog Batthyány-Strattmann László; Vadászlak; Batthyány és a Coreth címer; Batthyány Örökségközpont; IV. Béla király szobra; Batthyány kastély bejárata a Herkulesz-szoborral; Maria Immaculata szobor; Obelisz; Kossuth szobor és a Járásbíróház épülete; Ökocentrum; Mozi

KÖRMEND

KŐSZEK

Kőszeget gyakran nevezik Magyarország ékszerdobozának, amire nem csak páratlan épségben megmaradt 17-18. századi belvárosa, műemlék épületei, hanem szellemi öröksége, a városhoz fűződő történetek és legendák kifogyhatatlan sora miatt is rászolgál.

A ma is látható városfallal kerített és a falon belül elhelyezkedő várral szinte összeépült település szerkezete, a régi piactér (ma Jurisics tér) köré rendezett óvárosa a közeli Ausztria vagy éppen a Felvidék hasonló szerkezetű történelmi városaira emlékeztet. Vas vármegye hajdan egyetlen Szabad Királyi Városának belvárosát teljesen elkerülték a 19. és 20. század klasszicista átépítései, így nem csak egyes épületek, de a belváros egésze olyan történelmi és művészettörténeti korszakokba repíti a látogatót, melyek épületei ilyen egységben más magyar városokban már nem láthatók.

A város egyes tereinek látványát a tájékozódást segítve dominálják a felettük emelkedő tornyok. A 18. századi házsorral ékesített Fő tér látképét az 1893-ban neogótikus stílusban épült Jézus Szíve templom 57 méter magas tornya uralja, a templom mögötti hegyoldalból pedig előbb az ősi temető 18. századi Szent Vér kápolnájának tornyán akad meg a szem, majd a hegygerincen egykor állott fellegvár helyén épült Óház-kilátón. A Hősi kapun keresztül a Jurisics-térre érkezve lélegzetelállító látvánnyal fogadnak a tér késő-renaisszánsz épületei és a háttérben a hegyoldalon emelt Kálvária-templom.

A 17. századi formáját őrző ősi piactér látványát a szinte ikertestvérként egymás mellett álló Szent Jakab és Szent Imre templomok tornyai dominálják, és persze a legnagyobb tömegű épület, a Hősi kapu, melynek tornyából kitekintve a látogató teljes körpanorámában gyönyörködhet. A kapcsolódó zegzugos utcák mentén emelkedő háztetőkön túl jól látható innen a gesztenyét és szőlőt termő Királyvölgy és a Szulejmán-kilátó körbástyája, a gyönyörűen felújított zsinagóga, az evangélikus negyed tornya, a Domonkos nővérek Zárda temploma, de még a 19. században épült katonai „alreál”, az Ottlik Géza művéből ismert „Iskola a határon” tetőoromzata is kivillan a Gyöngyös zöld sávjából. Megannyi kedvelt turistacélpont, ahová percek alatt gyalog is eljuthat a látogató.

A városban járva feltűnik a régi alapítású, sorra megújuló intézményi épületek nagy száma. A bencések ma már állami fenntartású gimnáziuma a domboldalra költözött, a Domonkos nővérek iskolája és az evangélikus középiskola viszont ma is a belvárosban áll, ahogy az első magyar árvaház, a későbbi tanítóképző épülete is. Az iskolavárosi örökség motiválta a legújabb kőszegi oktatási intézmény, a Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (iASK) megalapítását, melyet a felújított belvárosi palotákban helyeztek el, és melynek új Campus a volt MÁV Vasutas Gyermekotthon helyén épül.

Az ország legrégebbi és egyik legszebb városházájának színes homlokzati festményei Mátyás király hadjárataira és a várost a török ellen védő Jurisics Miklósról emlékeztetnek, a ház mellett sikátorban pedig egy mives kialakítású időszak fogad, mely a várostörténet 60 kiemelkedő mozzanatát meséli el. Megannyi legendás esemény a 280 éves Szőlő Jövésnek Könyve megnyitásától a Szentkorona menekítéséig, a 11 órai törökbúcsúztató kőszegi harangszóttól az 1893. évi birodalmi hadgyakorlatig vagy épp Lőránt Gyula futballkarrierjének kezdetéig.

Egy látogatás Kőszegen egy szép szerelem kezdete. A szívünkbe zárt elég néhány óra, megismerni és betelni vele kevés egy élet!

www.koszeg.hu

A település polgármestere: Básthy Béla

Kőszeg is often called the jewel box of Hungary because of its unique city centre with historic buildings, its spiritual heritage and the numerous stories and legends associated with the city.

The structure of the settlement, surrounded by a city wall and almost built together with the castle, and the old town organised around the old market square (today Jurisics square) are reminiscent of similar historical cities in nearby Austria or in Slovakia. The downtown of the former Free Royal City of Vas County takes visitors to historical and art-historical eras whose buildings can no longer be seen in such a unity in other Hungarian cities.

The view of some squares is dominated by the towers rising above them, which helps orientation. The skyline of Fő tér (Main Square), embellished with a row of 18th-century houses, is dominated by the 57-m-high tower of the “Heart of Jesus” Church, built in 1893 in neo-Gothic style, and on the hillside behind the church you can spot the tower of the 18th-century “Holy Blood” Chapel of the ancient cemetery and the Óház lookout point built on the ridge, at the site of the former citadel. Arriving at Jurisics tér through Hősi kapu (Heroes’ Square) you will get a breathtaking view of the square’s late-Renaissance buildings and the Calvary Church built on the hillside in the background.

The ancient market square preserved its 17th-century form, it’s dominated by the towers of the St. James and St. Emeric twin churches and by the largest building, the Heroes’ gate, which offers visitors a full panoramic view. Beyond the rooftops rising along the connected zigzag streets, you can clearly see the chestnut and grape-growing Királyvölgy and the circular bastion of the Suleiman Lookout, the beautifully renovated synagogue, the tower of the Lutheran quarter, the Convent church of the Dominican Sisters and the gable roof of the military school built in the 19th century. Visitors can reach these popular tourist destinations on foot in a few minutes.

Walking around the city, you will see a large number of institutional buildings that were established earlier and their renovation is in progress. The currently state-run secondary school of the Benedictines moved to the hillside, but the school of the Dominican sisters and the Lutheran secondary school still stand in the city centre, together with the first Hungarian orphanage, which later became the teacher training school. The school town heritage motivated the founding of the latest educational institution in Kőszeg, the Institute of Advanced Studies (iASK), in the renovated downtown palaces, and its new Campus is being built on the site of the former MÁV Railway Children’s Home.

The colourful facade paintings of the country’s oldest – and one of the most beautiful – town halls remind us of the military campaigns of King Matthias and Miklós Jurisics, who defended the town against the Turks, and in the alley next to the house a beautifully designed time line presents 60 outstanding moments in the town’s history, including the opening of the 280-year-old Vine Book, the rescue of the Holy Crown, the 11 o’clock bell ringing farewell to the Turks, the imperial military exercise in 1893 and the start of Gyula Lőránt’s football career.

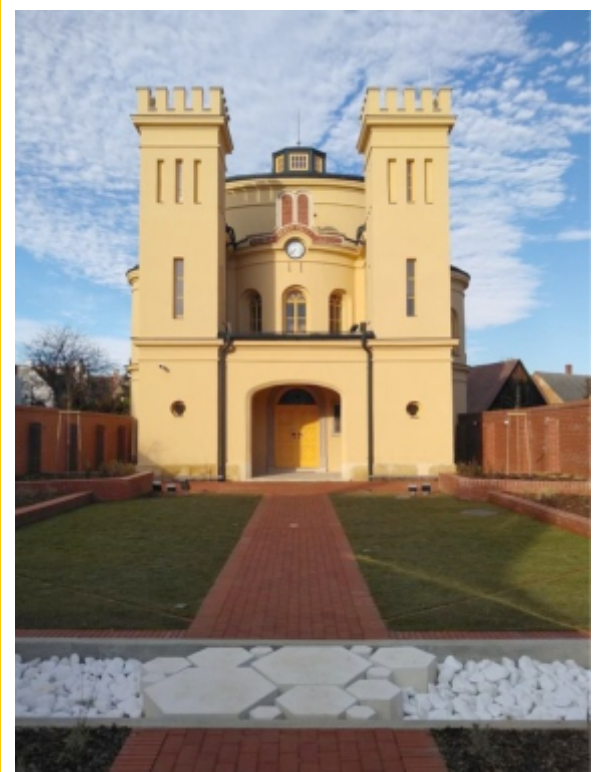
A visit to Kőszeg is the beginning of a beautiful love. It takes just a few hours to lock it in your heart, but a lifetime is not enough to learn everything about it.

www.koszeg.hu

The mayor of the settlement: Béla Básthy

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Jézus Szíve templom; Jurisics vár; Kálvária templom; Zsinagóga; Becsületkassza; Időszalag; Főtér barokk házsora; Városháza és Hősök tornya; Kőszeg történelmi belváros makettje; A Szőlő Jövésnek Könyve; Katonai alreál iskola

KŐSZEG

KŐSZEGDOROSZLÓ

A község Vas vármegyében, a Kőszegi járásban, Szombathelytől 15 kilométerre északnyugatra, Kőszegtől 9 kilométerre délre fekszik, Kőszeghegyalján, a Doroszlói-patak mentén.

Észak felől Kőszeg, északkelet felől Kőszegfalva, kelet felől Lukácsháza, délkelet felől Gyöngyösfalu, dél felől Perenye, nyugat felől Kőszegszerdahely, északnyugat felől pedig Cák a vele szomszédos települések.

Legfontosabb közúti megközelítési útvonala a főutcajaként végighúzóódó 8718-as út. Közigazgatási határszélét északon érinti a 8719-es út is. Vasútvonal nem érinti.

A Kőszeg várához tartozó falu nevét először 1279-ben örökítették meg, Durisley formában. Az itt talált csontvázas sírok és kerámiatöredékek tanúsága szerint a község területén már a vaskorban éltek emberek. A Pogány szőlőhegyen pedig valószínűleg már a római korban is szőlőtermesztés és borászat folyt, ahogy erre a 19. században talált Bacchus szoborfeje utal.

Kezdetben a Németújváriak birtoka, majd az oligarchák leverése után királyi birtok és 1405-ben Luxemburgi Zsigmond adományaként a Garai családhoz kerül. A 15. század közepén osztrák birtok, majd a 17. század végén az Eszterházy család szerzi meg.

A nagy múltú község eredetileg román stílusú katolikus temploma is régi időkre tekint vissza, s mára csupán a szentély és a keleti oldalon levő két kis ablak maradt meg. A község lakói a 16. században evangélikusok lettek, s vált anyagyülekezetté a falu 1633-ban. Templomában 1650. január 11-én és 1666. december 14-én tartottak evangélikus zsinatokat. 1673 körül az ellenreformáció hatására a templomot vissza kellett adni a katolikusoknak.

Büszkén magasodik a településen a középkori eredetű, Szent Márton püspök tiszteletére szentelt római katolikus templom, melyet 1769-ben barokk stílusban építették át. Tornyát az utólag hozzáépített tornya a szakszerűtlen alapozás miatt nyugati irányban megdőlt, ezért a 19. században vaskos támpillérekkel támasztották meg. Berendezése 19. századi, ekkor készült az oltárkép is. Orgonáját 1927-ben építették. A templomot utoljára 1975-ben restaurálták.

A település vezetése és lakossága számára egyaránt fontos hagyományaik őrzése és ápolása. Ennek jegyében élnek mindennapjaikat, s ezt igazolja a közelmúltban átadott emlékmű, a nemzeti összetartozás jegyében készült, faragott kettős kereszt is.

Mára 298 fő lakja a 9,65 km² területen fekvő, mesebeli falucska, melynek utcái jeles ünnepek, hagyományőrző alkalmak során élettel telnek meg. Vidám zene, népviseletbe öltözött táncosok, mosolygó emberek – ez jellemzi Kőszegdoroszló színes programjait.

A település, ahol jó élni, s ahová jó ellátogatni. Azok számára, akik a városi nyüzsgésből, a mindennapos zsivajból, a stresszes hétköznapiakból szeretnének kiszakadni, tökéletes választás ez a szépen fejlődő község, melynek egyedi arculatát a 19. századból megmaradt polgári stílusú lakóházak és a műves kapuk adják. Lakói barátságosak, szívesen fogadják a turistákat. A környék pedig bővelkedik látnivalóban, turisztikai programlehetőségek széles palettája várja mindazokat, akik úti céljukként Kőszegdoroszlót jelölik ki.

A település polgármestere: Joó Tamás Imre

The village is located in Kőszeghegyalja, along the Doroszló stream, in Vas county, Kőszeg district, 15 km northwest of Szombathely and 9 km south of Kőszeg.

Neighbouring settlements are Kőszeg from the north, Kőszegfalva from the northeast, Lukácsháza from the east, Gyöngyösfalu from the southeast, Perenye from the south, Kőszegszerdahely from the west and Cák from the northwest.

Its most important road access route is road 8718, which is the main street of the village. Road no. 8719 touches its administrative border in the north. The settlement has no railway line.

The name of the village belonging to the Kőszeg castle was first recorded in 1279 in the form of Durisley. According to the skeleton graves and ceramic fragments found here, people lived in the area of the village as early as the Iron Age. On the Pogány vineyard, probably grapes were grown and wine was made already in Roman times, as indicated by the Bacchus head found in the 19th century.

In the beginning, it was the property of the Németújvári family, then after defeating the oligarchs it became a royal property, and in 1405 King Sigismund of Luxemburg donated it to the Garai family. It was an Austrian estate in the middle of the 15th century, and the Eszterházy family acquired it at the end of the 17th century.

The originally Romanesque Catholic church of the village has a long history, and today you can only see its sanctuary and two small windows on the east side. The inhabitants of the village became evangelical in the 16th century, and the village became a mother congregation in 1633. Lutheran councils were held in the church on 11 January 1650 and 14 December 1666. The church had to be returned to the Catholics around 1673 due to counter-reformation.

The medieval Roman Catholic church proudly rises above the settlement. It was dedicated to Bishop St. Martin and rebuilt in 1769 in Baroque style. Its tower, which was added afterwards, leaned towards the west due to unprofessional foundation, so it was supported with strong pillars in the 19th century. Its furnishings and the altarpiece were made in the 19th century and the organ was built in 1927. The church was last restored in 1975.

Preserving and nurturing traditions is important to both the local municipality and the residents. They live their daily lives in this spirit, and this is confirmed by the recently handed over monument, a carved double cross dedicated to national unity.

Today, 298 people live in this fairy-tale village, located on an area of 9.65 km², and its streets are filled with life during prominent holidays and traditional occasions. Cheerful music, dancers dressed in folk costumes, smiling people – this is what characterises the colourful programmes of Kőszegdoroszló.

This is a settlement where it is good to live and that is good to visit. The beautifully developing village has a unique image with its civil style residential houses and fancy gates made in the 19th century, and it is a perfect choice for those who want to get away from the hustle and bustle of the city and stressful everyday life. The locals are friendly and welcome tourists. The surrounding area is full of attractions, and a wide range of tourist programme opportunities are available to people who select Kőszegdoroszló as their destination.

The mayor of the settlement: Tamás Imre Joó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

KŐSZEGPATY

Kőszegpaty Vas vármegye Kőszegi járásában, a Gyöngyös-sík északnyugati részén fekszik, Kőszegtől 11 kilométerre délkeletre.

Első okleveles említése 1283-ból Poth formában maradt fenn, de a 14. században a falu kettévált (1348. Kispoth; 1420. Nagypoth). A 19. század során összeépültek, majd közigazgatásilag is egyesültek. A 13. században IV. Bélától Csói Mochia comes kapta testvéreivel együtt. Leszármazottaik a Patthy-család tagjai, birtokaikat a 18. században a Niczkyek szereztek meg. A 18-19. században a Festetics család birtokolta. A községnek a 19. század elején volt a legnagyobb népessége, 484 fő. Jelenlegi lakossága 210 fő.

Épített öröksége a két utca kereszteződésénél álló, késő barokk stílusú, szépen faragott Szűz Mária-szobor, talpzata 1886-ból való. A Szent Miklós templom kő szőszékét már a 17. század végén említették források. 1760-ban bővítették, 1890-ben átalakították. A diadalívet díszítő magyar szenteket Stefek Albin festette 1938-ban. A korábbi főoltár Szent Miklós képét Kugler János kőszegi festő készítette, és a sugarakkal és puttókkal díszített, kezében jogart tartó Szűz Mária szobrot szétválasztották. Az oltárt a szoborral a jobb, a képet a baloldalon helyezték el. Orgonáját 1870-ban Halper János építette, harangját 1926-ban Max Samassa Bécsújhelyen öntötte.

A Patthy-kastély elődjét az 1600-as években építették, 1710 körül alakították át a Patthy-család megbízásából a mai, barokk formájában. A 18-19. században a Festetics család birtokában volt. A II. világháború után iskola, majd könyvkötő üzem működött benne. 1991-ben egykori tulajdonosa, gróf Festetics Imre (1762-1847) genetikus emlékére táblát helyeztek el a főhomlokzaton. Ma szociális otthonnak ad helyet. Kéményén 60 éve rakott fészket az első gólyapár, a falubeliek azóta kísérik figyelemmel madárvendégeiket.

A temetőben található a 19. század közepén állított, gróf Festetics Imre emlékét őrző emlékhely, ahol 2014-ben ünnepi megemlékezést tartottak születésének 250. évfordulója alkalmából. Az 1970-es években épült temetői ravatalozó az Idearch Kft. – Cs. Tóth Péter tervei alapján lett felújítva és kibővítve mai végleges formájában. Az ökomenikus épületen megjelenő formák az élet és halál szimbolikájához köthetők.

Kőszegpaty közösségi ünnepe a júliusban tartott falunap. Rendkívül népszerű a Kőszegpaty Jövőjéért Egyesület szervezésében a falukirándulás. Úticélok voltak többek között Pannonhalma, Mariacell és Esztergom, Budapest Országház-látogatással. Kőszegpatyon hagyománnyá vált az Újévi templomi koncert a Kőszegi vonósok közreműködésével.

Tolnai gróf Festetics Imre (Simaság, 1764. december 2. – Kőszeg, 1847. április 1.) császári és királyi kamarás, nagybirtokos, genetikus. A bátyja gróf Festetich György volt, aki 1797-ben Keszthelyen létrehozta a Georgikont. Gróf Festetics Imre a család kőszegpatyi birtokán a családi hagyományokat folytatva 1803-tól juhtenyésztésbe fogott és genetikai kutatásokat végzett. 1819-ben tette közzé híres téziseit "A beltenyésztésről" címmel, melyben összefoglalta a "A természet genetikai törvényeit". Festetics Imre mindenkit megelőzve itt használta először a „genetika” szót a mai tudományos értelemben. Cs. Nagy István költő, tanár, irodalomtörténész. (Kőszegpaty, 1924. okt. 15. – Bp., 1983. dec. 5.). Vas megyében, majd a fővárosban is tanított és dolgozott.

A www.koszegpaty.hu címen elérhető honlap minden érdeklődőnek naprakész képet mutat a település életéről.

A település polgármestere: Májerhoffer Attila

Kőszegpaty lies in Vas County, Kőszeg district, in the northwestern part of the Gyöngyös plain, 11 km southeast of Kőszeg.

It was first mentioned in 1283 as Poth, but in the 14th century the village was split (1348 – Kispoth; 1420 – Nagypoth). In the 19th century they were officially united. In the 13th century King Béla IV gave it to county leader Csói Mochia and his brothers. Their descendants were members of the Patthy family, and their properties were acquired by the Niczkyes in the 18th century. The Festetics family was the owner in the 18-19th centuries. The village had the largest population, 484 people, in the early 19th century, now it has 210 residents.

A built heritage is the statue of the Virgin Mary, beautifully carved in late Baroque style, at the intersection of 2 streets. Its pedestal dates from 1886. The stone pulpit of the St. Nicholas church was already recorded in the late 17th century. It was expanded in 1760 and remodeled in 1890. The Hungarian saints decorating the triumphal arch were painted by Albin Stefek in 1938. The image of Saint Nicholas was made by painter János Kugler from Kőszeg. The statue of the Virgin Mary, holding a scepter in her hand, is decorated with rays and puttos. The organ was built in 1870 by János Halper, and the bell was cast in 1926 by Max Samassa in Wiener Neustadt (Bécsújhely).

The predecessor of the Patthy Palace was built in the 1600s and remodeled around 1710 upon order by the Patthy family in its current Baroque form. In the 18-19th centuries it was owned by the Festetics family. After World War II it functioned as a school and then as a bookbinding factory. In 1991, a plaque was placed on the main facade in memory of its former owner, geneticist Count Imre Festetics (1762-1847). Today it is a social home.

In the cemetery, a memorial site was built for Count Imre Festetics in the mid-19th century, where a festive commemoration was held in 2014 on the occasion of the 250th anniversary of his birth.

The funeral home in the cemetery, built in the 1970s, was renovated and expanded to its current final form under the plans of Péter Cs. Tóth (Idearch Kft.). The forms appearing on the ecumenical building are linked to the symbols of life and death.

The village day is a community holiday of Kőszegpaty held in July. The village excursion organised by the Association for the Future of Kőszegpaty is very popular. Destinations have included Pannonhalma, Mariacell and Esztergom, with a visit to the Parliament in Budapest. The New Year's church concert with the participation of the Kőszeg string orchestra has become a tradition in Kőszegpaty.

Count Imre Festetics de Tolna (1764–1847) was an imperial and royal chamberlain, large landowner and geneticist. His brother Count György Festetich founded the business school Georgikon in Keszthely in 1797. Imre Gróf Festetics continued the family traditions and started breeding sheep from 1803 and carried out genetic research on the family's property in Kőszegpaty. In 1819, he published his famous theses titled "On inbreeding", in which he summarised the "Genetic laws of nature". Imre Festetics was the first to use the word "genetics" in today's scientific sense. István Cs. Nagy (1924–1983) was a poet, teacher and literary historian. He taught and worked in Vas county and then in Budapest.

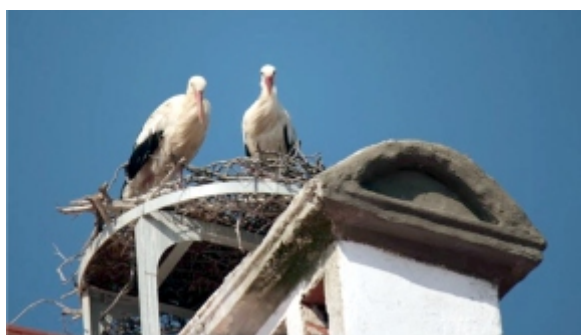
You can find more information on the village on the www.koszegpaty.hu website.

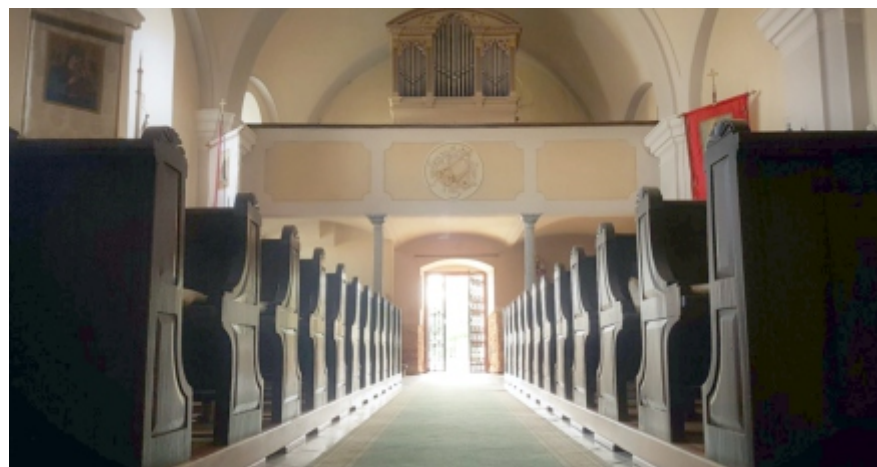
The mayor of the settlement: Attila Májerhoffer

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Gróf Festetics Imre; Gróf Festetics Imre temetői emlékhely; Szűz Mária-szobor; Faluház; Gólyafészkek Patthy-kastély kéményén; Szent Miklós római katolikus templom; Szent Miklós római katolikus templom belső tér, elől az oltár; Szent Miklós római katolikus templom belső tér, fent az orgona; Községi ház átadás; Ravatalozó; Patthy-kastély

KÖSZEGPATY

KŐSZEKSZERDAHELY

Kőszegszerdahely község Kőszegtől hét kilométerre délnyugatra, Rohonctól nyolc kilométerre keletre, Szombathelytől 15 kilométerre északnyugatra, a Szerdahelyi-patak mentén fekszik. A település a Kőszeghegylánc útálózatának központja, innen ágazva el Bozsok-Rohonc, Velem, Lukácsháza, Kőszeg felé.

A mai községet 1374-ben Zerdahel alakban említik először, de a feltárt leletek alapján sokkal korábban keletkezett. A falu területén már a késő vaskorban állt egy kelta település. A római korban a Völgy-dűlőben tégláégető kemencék működtek. Később is folyamatosan lakott volt, erre utal az itt talált népvándorlás kori temető is.

Első említésekor már vásártartási joggal rendelkezett a település, ahol szerdai napokon tartották a vásárokat. Ebben az időben valószínűleg a környék gazdasági központja volt. A falu temploma is állt már a 14. században, eredetileg román stílusú volt.

Szerdahely a 16. századig Rohonc várának tartozéka volt, amit 1532-ben elpusztított a Kőszeg ostromló török serege. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek szerint 1548-ban már önálló plébánia volt a településen, lakói nem sokkal később evangélikusok lettek.

A 16. század elején a Sibrik család birtoka lett, később a rohonc-szalónaki uradalom részeként a Batthyány és Nádasdy családok birtoka. A 18. században már nagy jelentősége volt a környéken a szőlőtermesztésnek. 1767 körül a helyiek a tilalom ellenére kitermelték a Zsápereket, amely eredetileg erdő volt, majd ültetvényes szőlővé és gyümölcsössé alakították.

A 19. századtól körjegyzőségi székhely volt. 1898-ban kapta a Kőszegszerdahely nevet, megkülönböztetve az ország számos Szerdahely nevű településétől.

Az 1980-ban alakult Kőszegi Tájvédelmi Körzet része lett a Zsáperek dűlő és Felső-hegy. Lakóterületei az 1980-as években a hegy felé jelentősen bővültek.

Nevezetessége a Mindenszentek tiszteletére szentelt római katolikus temploma, ami középkori eredetű, erődített templom volt. A 18. században építették át úgy, hogy 1744-ben előbb a hajót, majd 1752-ben a tornyot korszerűsítették. 1757-ben már három oltára és fa szószéke is állt. A körítőfal kapujának pilléreit Szent Flórián és Nepomuki Szent János szobrai díszítik. Az 1975. évi restaurálás során román kori ablakok és a déli oldalon egy befalazott kapu került elő. A sekrestye felől egy kálvárijelenet ábrázolása vált láthatóvá. A középkori templomból fennmaradt továbbá a keresztelődmedence is. A templom sírboltja a Sibrik család temetkezőhelye.

A szőlő-gyümölcs gazdálkodás legfrekvenciáltabb színtere a Velem felé eső Felső-hegy, azonban a többi zártkertben is található építészeti kiemelkedő, szép pince. A települést körülölelő szőlőhegy pincéi közül a Felső-hegy 10-es szám alatti pince és présház műemlékileg védett. 1796-ban a lejtőre épült, téglalap alaprajzú, boronafalú, zsúpfedésű építmény előreugró csonkakontyos, deszkázott oromzatú. Az évszám a régi vasalású homlokzati tölgyszékén látható. A műemlék pincétől keletre van egy kicsiny boronafalú pince, de akad romos állapotban lévő kőfalazatú pince, vagy szintén kőfalazatú, többsejtű, hosszú pince is a domboldalon. A Petőfi utcából indulva megbúvó Zsáperek dűlőben is található régi építésű pince, egyszerű kialakítással, nyeregteretűvel.

A község déli felén lévő major, a gazdasági udvar és lakóhely a gróf Ambrózy családé volt az államosítás előtt.

A település polgármestere: Takács Péter László

The village is located 7 km southwest of Kőszeg, 8 km east of Rohonc, 15 km northwest of Szombathely, along the Szerdahelyi stream. It is the centre of the Kőszeghegylánc road network, branching off from here towards Bozsok-Rohonc, Velem, Lukácsháza and Kőszeg.

The village was first mentioned as Zerdahel in 1374, but excavated finds show that it was created much earlier. This area was a Celtic settlement in the late Iron Age. In Roman times, brick kilns operated in the Völgy area. It was continuously inhabited later on, as evidenced by the migration-era cemetery found here.

When first mentioned, the settlement already had the right to hold fairs, which were held on Wednesdays. At this time it was probably the economic centre of the area. The church stood in the 14th century, originally built in Romanesque style. Szerdahely was part of the Rohonc castle until the 16th century, which was destroyed in 1532 by the Turkish army besieging Kőszeg. According to records of church visits, there was an independent parish in the settlement already in 1548, and its residents soon became Lutheran.

In the early 16th century, it became the Sibrik family's property, and later it belonged to the Batthyány and Nádasdy families as part of the Rohonc-Szalónak manor.

In the 18th century, grape growing was important in the area. Around 1767, despite the prohibition, the locals turned the forest into vineyards and orchards.

From the 19th century, the village was a notary district seat. In 1898 it was named Kőszegszerdahely to distinguish it from many settlements in the country called Szerdahely.

The Zsáperek land plot and Felső-hegy Hill became part of the Kőszeg Landscape Protection District established in 1980. The residential areas expanded significantly towards the hill in the 1980s.

A notable sight is the Roman Catholic church dedicated to All Saints, which was a fortified church in medieval times. It was rebuilt in the 18th century by modernising the nave in 1744 and the tower in 1752. In 1757, it already had three altars and a wooden pulpit. The pillars of the gate of the surrounding wall are decorated with the statues of St. Florian and St. John of Nepomuk. Restoration in 1975 discovered Romanesque windows and a walled gate on the south side. A representation of a Calvary scene became visible from the side of the sacristy. The baptismal font also survived from the medieval church. The tomb of the church is the burial place of the Sibrik family.

The most frequent scene of grape and fruit farming is the Felső-hegy Hill towards Velem, but there are also nicely architected cellars in the other external garden plots. Among the cellars of the vineyard hill surrounding the settlement, cellar and press house no. 10 on Felső-hegy is a protected monument. Built into the slope in 1796, the building has a rectangular floor plan, timber walls and thatched roof with a projecting, planked jerkinhead gable. The year can be seen on the old oak front door with ironwork. There is a small, timber-walled cellar east of the protected cellar, but you can also see a stone-walled cellar in a dilapidated condition and a long, stone-walled, multi-section cellar on the hillside. The Zsáperek land plot, hidden from Petőfi Street, also has an old cellar with a simple design and a gable roof.

The manor, farmyard and residence in the southern part of the village belonged to Count Ambrózy's family before nationalisation.

The mayor of the settlement: Péter László Takács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

KÖSZEGSZERDAHELY

KÖSZEGSZERDAHELY

LÓCS

Lócs, az ezer rózsá faluja Vas vármegye egyik legkisebb települése, csendes, nyugodt, csak a madárcsicsergéstől hangos. Bükfürdő szomszédságában helyezkedik el, s mintegy 90 fő él itt életvitelszerűen. Sok a külföldi betelepült, és előregedő lakosság jellemző. A Répce-sík középső részén, a Pós-patak mentén fekvő aprócska faluból hat irányba vezetnek – egyébként gyenge minőségű – utak, legfontosabb a 84-es számú főút közelsége.

Az egykor Sopron vármegyei, de 1950 óta Vas vármegyéhez tartozó Lócs neve a szláv eredetű „Lovci” szóból származik, mely vadászatot, halászatot jelent, feltehetően ezzel foglalkoztak az itt élők. Első írásos említése 1239-ből maradt fenn. A határában fekvő Nagyhalom/Törökdomb nevű magaslaton ásatások során késő bronzkori halomsír és cseréptöredékek kerültek elő, melyek itteni település helyét sejtetik. Később köznemesi község volt, ahol több jelentős nemesi család birtokolta a területeket.

Az 1900-as évek elején 500 főnél is többen lakták, nagyrészt földműveléssel foglalkoztak. A reformáció eredményezte, hogy a település kétvallású lett. A Kisasszonyról elnevezett római katolikus templom már a középkorban állhatott, melyről az első említést 1714-ből tartják nyilván, építésének pontos éve nem ismert. 2014-ben külső, majd rá két évre belső felújításon ment keresztül, ma már gyönyörű pompában ragyog. Az evangélikus templom 1937-ben épült meg széleskörű összefogással, külső-belső felújítására 1999-ben került sor. Műemlék épület a katolikus templom és a Csikor-kúria, a Csikor család egykori birtoka, amely jelenleg felújításra szorul.

A település közterületeit több mint ezer rózsafal díszíti, innen ered a rózsafalu elnevezés. A rózsák telepítését a 21 éven keresztül polgármesterként szolgáló Horváth István kezdte el az 1990-es években, munkásságát a mai faluvezetés viszi tovább. 2020 nyarán alakult meg a Rózsafalu Civil Egyesület, amely mögött nagyon aktív és összetartó közösség áll, 38 tagja van. Aktívan részt vesznek a faluszépítő munkában és a rendezvények megvalósításában. A település 2021-ben nevezett először a Virágos Magyarország Környezetszépítő Versenybe, majd 2022-ben a tematikus díjak közül elnyerte a civil összefogás díját, melyet azon település érdemelhet ki, ahol jelentősen tetten érhető a közösség munkája, aktivitása a környezet szépítésében, ápolásában. 2022-ben elnyerte a madárbarát település címet is. 2023-ban 88 őshonos gyümölcsfa elültetésével Tündérkertet hoztak létre az egykori focipálya területén.

Az evangélikus templom mellett büszkélkedik a község egy kisebb tűzoltómúzeummal, a Kultúrház mellett egy helytörténeti kiállítással, melyet az egykori iskola épületében alakított ki az önkormányzat. 2023 májusában tartották az ünnepélyes megnyitót, kulcsos házként működik.

Legnagyobb helyi rendezvény a falunap és a rózsafesztivál, de emellett mindent megünnepelnek a lócsiak. Mindenkit szeretettel vár a rózsafalu!

A település polgármestere: Horváth Ildikó

Lócs, the village of a thousand roses, is one of the smallest settlements in Vas County, quiet and peaceful, loud only with birdsong. It is located near Bükfürdő, and it has 90 permanent residents. Many foreigners have settled here, and the population is aging. Low-quality roads lead to six directions from the small village located in the centre of the Répce plain, along the Pós stream, and the most important is the proximity of main road no. 84.

The name of Lócs, which once belonged to Sopron County but it has been part of Vas County since 1950, comes from the Slavic word "Lovci", which means hunting-fishing, presumably this is what local people made for a living. Its first written mention dates back to 1239. During excavations on Nagyhalom/Törökdomb Hill, which lies on the village border, late Bronze Age mound graves and pottery fragments were found, which suggest the location of a settlement here. Later it was a noble village, where several important noble families owned the lands. In the early 1900s, more than 500 people lived there, mostly engaged in farming. The settlement became bi-religious as a result of reformation. The Nativity of Mary Roman Catholic church probably stood already in the Middle Ages, it was first mentioned in 1714, but the exact year of its construction is unknown. In 2014, it underwent an external renovation and then an internal renovation two years later, and today it shines in beautiful splendour. The evangelical church was built in 1937 with wide cooperation, its exterior and interior were renovated in 1999. The Catholic church and the Csikor mansion – the former estate of the Csikor family, which currently needs renovation – are protected monuments.

The settlement's public areas are decorated with more than a thousand rose trees, hence the name rose village. István Horváth, who served as mayor for 21 years, started planting roses in the 1990s, and today his work is carried on by the municipality. The Rose Village Civil Association was founded in the summer of 2020, backed by a very active and cohesive community with 38 members. They actively participate in beautifying the village and organising events. The settlement joined the Flowery Hungary Environment Beautification Contest for the first time in 2021, and in 2022, from among the thematic prizes, it won the award for civil cooperation, which is given to settlements where the community's work and efforts to beautify and care the environment can be clearly seen. In 2022, Lócs was also awarded the bird-friendly settlement title. In 2023, a Fairy Garden was created in the area of the former soccer field by planting 88 indigenous fruit trees.

The village boasts a small firefighting museum next to the evangelical church and the municipality set up a local history exhibition in the former school building near the Cultural Centre. The ceremonial opening was held in May 2023, and the exhibition can be visited upon previous appointment. The biggest local events are the village day and the rose festival, but the residents also organise numerous other celebrations. The Rose Village welcomes everyone!

The mayor of the settlement: Ildikó Horváth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Faluközpont - a katolikus templom a kultúrházzal és a helytörténeti kiállítás épületével; Katolikus templombelső; Evangélikus templombelső; Evangélikus templom; Arany János utca a rózsákkal; Fő utcai közpark; Világháborús emlékmű; Kiülő; Részlet a helytörténeti kiállításból; Tűzoltómúzeum; Polgármesteri hivatal és könyvtár; Lócs a rózsafalu

LUKÁCSHÁZA

Lukácsháza Vas vármegye Kőszegi járásának dinamikus fejlődő települése. A Gyöngyös-patak és a 87-es főút mentén hosszan elnyúló község Kőszeg és Szombathely között.

Kedvező földrajzi adottságai miatt már a korai történelmi időkben is vonzotta az embereket ez a vidék. Határában kelta, római és avar kori leletek kerültek elő. A mai Lukácsháza egykor három település volt: Lukácsháza, Kiscsömöte és Nagycsömöte, amelyek egyesültek egymással. A község lakosságszáma: 1123 fő (2023), évről-évre emelkedik. Ennek oka a kedvező fekvés, a kiváló közlekedési feltételek, a fejlett infrastruktúra és a helyi munkalehetőség. A 87-es számú főútvonalon autóval, autóbusszal gyorsan elérhetők a városok. A Kőszeg-Szombathely vasútvonalon két megállóhely is van a településen. Lukácsháza ma már a magyar átlagnál fejlettebb falu. Ez a helyi iparnak is köszönhető, hiszen az önkormányzat jelentős iparüzési adóbevétele és a pályázati lehetőségek kihasználása teszi lehetővé a fejlesztéseket. A község jelentős ipari üzeme (600 fő) a SCHOTT Hungary Kft, amely folyamatosan fejleszt az 1995-ös indulás óta. További munkalehetőséget a Suxess Logistic Hungary Kft. és több kisebb működő, illetve szárnyait bontogató vállalkozás adja. Lukácsháza nemcsak gazdasági, hanem igazgatási és kulturális központ is. Székhelye a nyolc településből álló Közös Önkormányzati Hivatalnak, melyhez még Cák, Gyöngyösfalu, Kőszegdoroszló, Kőszegszerdahely, Kőszegpaty, Nemescsó és Pusztacsó tartozik. Lukácsházán négycsoportos óvoda, kétszoboros bölcsőde és a hozzátartozó konyha működik társulási fenntartásban. A felújított Egészségházban háziorvosi rendelő, házi gyermekorvosi védőnő és egy fiókgyógyszertár található. A község komplexen felújított Községi Háza ad helyet a különféle rendezvényeknek, ünnepségnek. Számos kulturális csoport és szakkör működik a Házban.

Az udvaron jubileumi emlékparkban található dr. Tolnay Sándornak, az állatorvosi egyetemi képzés atyjának, a falu szülöttének mellszobra, az aradi vértanúk kopjafája és a millenniumi emlékmű, amelynek alkotója Kő Pál Kossuth-díjas szobrászművész. Élénk a sportélet is a faluban. A labdarúgás mellett sakk, fogathajtás, asztalitenisz, teke és darts közösség is működik. Lukácsháza szőlőhegye része a Soproni borvidéknek, itt található az emblemikus épülete, a gomba alakú kilátó. A pincés-kemencés böllerverseny a térség egyik nagyszabású kulináris rendezvénye.

Lukácsháza szlogenje: „Hagyomány és innováció” a régi és új egysége.

Lukácsháza híres szülötte dr. Tolnay Sándor állatorvos, akadémikus, szakíró az Állatorvosi Egyetem megalapítója, Horvát József orvos író, itt alkotott Bubits Ede vízépítő mérnök, régész, történész, Kovácsits Károly akadémikus, író, kutató a silózás technológiájának feltalálója. Lukácsháza címerében glóriás, arany színű ökör látható, Szent Lukács evangélista szimbóluma. Az alsó zöld színű pajzstalp a mezőgazdaságot, a benne látható ezüstszínű három hullámvonal a három egykori községet (Nagycsömötét, Kiscsömötét és Lukácsházát) összekötő Gyöngyös-patakot szimbolizálja. Lukácsháza hét fős önkormányzati képviselő-testülete Virág János polgármesterrel az élén azért dolgozik, hogy Lukácsháza – miként a település címerében lévő szárnyas arany ökör is értelmezhető a jólét, a felemelkedés és a fejlődés szimbólumaként – gyorsan fejlődő település legyen, polgárai jólétben élhessenek.

A település polgármestere: Virág János

Lukácsháza is a dynamically developing settlement in the Kőszeg district of Vas County. A village stretches along the Gyöngyös stream and main road no. 87 between Kőszeg and Szombathely.

The favourable geographical features attracted people to this region already in early historical times. Artefacts from the Celtic, Roman and Avar periods were found within its borders. Today's Lukácsháza was once 3 settlements: Lukácsháza, Kiscsömöte and Nagycsömöte, which were later united. The village has 1,123 residents (2023), and it keeps increasing year by year due to the favourable location, the excellent traffic conditions, the developed infrastructure and the local job opportunities. Cities can be reached quickly by car or bus on main road no. 87. The settlement has two stops on the Kőszeg-Szombathely railway line. Today Lukácsháza is more developed than the average Hungarian villages thanks to the local industry, since developments are made from tender funds and from the significant business tax revenues of the Municipality. SCHOTT Hungary Kft. has a major industrial plant here (with 600 employees), which has been developing continuously since its establishment in 1995. Further jobs are given by Suxess Logistic Hungary Kft. and several smaller, old and new businesses. Lukácsháza is not only an economic but also an administrative and cultural centre. It is the seat of the Joint Municipality of 8 settlements, also including Cák, Gyöngyösfalu, Kőszegdoroszló, Kőszegszerdahely, Kőszegpaty, Nemescsó and Pusztacsó. Lukácsháza has a 4-group kindergarten and a 2-group nursery with a kitchen run by an association. The renovated Health Centre has a family doctor's surgery, a district nurse for children and a branch pharmacy. The village's fully renovated Community House hosts various events and celebrations and runs many cultural groups and clubs.

In the jubilee memorial park of the courtyard you can see the bust of Dr. Sándor Tolnay, the father of veterinary university training and native of the village, the grave post of the Arad martyrs and the millennium monument, made by the Kossuth Prize-winning sculptor Pál Kő. The village also has a lively sports life, including football, chess, carriage driving, table tennis, bowling and darts. Lukácsháza's vineyard hill is part of the Sopron wine region, with the emblematic building of the mushroom-shaped lookout. The pig-killing competition in the oven cellar is one of the region's major culinary events.

The slogan of Lukácsháza is “tradition and innovation”, the unity of old and the new.

Famous natives of Lukácsháza: Dr. Sándor Tolnay, veterinarian, academician, writer, founder of the Veterinary University, József Horvát, physician, writer, Ede Bubits, water engineer, archaeologist, historian and Károly Kovácsits, academician, writer, researcher, inventor of the silage technology. The coat of arms of Lukácsháza shows a haloed golden ox, the symbol of St. Luke, the evangelist. The lower green base symbolises agriculture and the three wavy silver lines in it represent the Gyöngyös stream connecting the three former villages (Nagycsömöte, Kiscsömöte and Lukácsháza). Led by mayor János Virág, Lukácsháza's 7-member municipal representative body works to ensure that Lukácsháza becomes a rapidly developing settlement and its citizens can live in prosperity – just as the winged golden ox in the settlement's coat of arms also symbolises prosperity and development.

The mayor of the settlement: János Virág

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Rókus kápolna felszentelése; Szent Antal templom; Orvosi rendelő; Lukácsháza madártávlatból; Betlehem; Szőlőhegyi kilátó és játszótér; Mindenki karácsonya műsor; Kemencés pince; Kopjafaavatás erdélyi testvértelepülésünkön Csikkozmaon; Bölcsődeavatás 2021.; SCHOTT Lukácsháza SE sportpálya

LUKÁCSHÁZA

MAGYARSZECSD

A község Vas vármegyében, a Körmenti járásban, Körmentől öt kilométerre kelet-északkeletre fekszik, áthalad rajta a 8-as főút. Magyarszecsőd három település – Egyházasszecsőd, Németszecsőd és Terestyén – egyesítéséből jött létre 1934-ben.

A kis falu története több mint nyolcszáz évre visszamenőleg követhető, amikor 1205-ben II. András király a hagyomány szerint eladományozta a Rába folyó melletti Szecsődöt és környékét Csernök fia Istvánnak, a Szecsődi család őseinek. A család templomot építtetett, amely ma is áll, Árpád-kori országos műemlék, amelyet Vas Vármegye Értéktár Bizottsága is érdemesnek talált arra, hogy a vármegye értékei közé beemelve. A faluegyesítés előtti Egyházasszecsőd területén áll. A helyi református templom a 18. század végén épült, barokk stílusban. A haranglábat 1880 körül emelték Németszecsődön, népies barokk stílusban. A volt Batthyány-kastély 1893-ban készült el eklektikus stílusban, barokk előzményekkel.

A helyiek nagyon büszkék múltjukra, ahogy jelenükre is, hiszen Magyarszecsőd méltán azon települések sorába tartozik, ahol jó élni.

A közel 500 lelkes település igen kedvező elhelyezkedéssel a 8-as és a 86-os főútvonal kereszteződésében, közvetlenül Körment mellett, szinte egyenlő távolságra négy várostól, Szombathelytől, Zalaegerszegtől, Szentgotthárdtól és Vasvártól, ezeknek szinte mértani középpontjában található. Elhelyezkedése számos előnnyel jár, akár közlekedési, munkaerőpiaci, egészségügyi, oktatási, kulturális vagy a lakosság egyéb szükségleteinek kielégítése szempontjából is.

Az önkormányzat napjainkra sikeresen megvalósította a település teljes infrastruktúrális ellátottságát – ivóvíz, szennyvíz, internet, gáz –, valamint kötelező és szabadon választott feladatellátása is biztosított. Az iparüzési adóból származó bevételnek és a megfontolt gazdálkodásnak köszönhetően a település költségvetése stabil, így részt tudnak venni az önerőt igénylő pályázatokon is. Ennek köszönhetően szinte valamennyi önkormányzati tulajdonú épületet, műemlékeket, közfunkciót ellátó teret sikerült megújítani, már csupán a települést Körmenttel összekötő kerékpárút hiányzik a sorból.

Az Önkormányzati Hivatal hét településsel összefogva, állandó kihelyezett ügyintézővel működik, a lakosság hosszú távú érdekeit szem előtt tartva.

A helyi civil szervezetek – Faluszépítő Egyesület, Sportkör, Vágtázó Kenu Tábor Egyesület, Magyarországért Fejlesztési Közalapítvány – aktívan részt vesznek a település közösségi életében, működésüket pályázati úton rendszeresen támogatja a település vezetése is. Szerepük nélkülözhetetlen a huszadik évében járó Magyarszecsődi Fesztivál, a húsvéti locsolás, a rendszeres sportrendezvények, gyermeknap, idősek napja, adventi ünnepségek és kiállítások, illetve számos kulturális program megrendezése esetében.

A település polgármestere: Károlyi Gyula

The village is located in Vas county, Körment district, 5 km east-northeast of Körment, and it's crossed by main road no. 8. Magyarszecsőd was created in 1934 by the merger of three settlements – Egyházasszecsőd, Németszecsőd and Terestyén.

The history of the small village can be traced back more than 800 years, when, according to tradition, in 1205 King Andrew II donated Szecsőd and its surroundings near the Rába River to István, Csernök's son, ancestor of the Szecsődi family. The family built a church, which still stands today, it's a national monument of the Árpád era, and the Repository Committee of Vas County included it among the values of the county. It is located in the area that was Egyházasszecsőd before the village unification. The local Reformed church was built in the late 18th century in Baroque style. The belfry was erected around 1880 in Németszecsőd, in vernacular Baroque style. The former Batthyány castle was completed in 1893 in an eclectic style, with Baroque antecedents.

The locals are very proud of their past and their present as Magyarszecsőd rightly belongs to the list of settlements where it is good to live.

The settlement has nearly 500 residents and it has a very favourable location at the intersection of main roads 8 and 86, right next to Körment, at an almost equal distance from four cities: Szombathely, Zalaegerszeg, Szentgotthárd and Vasvár, almost in their geometrical centre. Its location brings many advantages in terms of transportation, labour market, health, education, culture and in meeting other needs of the population.

The local government has successfully developed the settlement's entire infrastructure – drinking water, sewage, internet, gas – and carries out mandatory and freely chosen tasks. The local governmental budget is stable thanks to proper business management and to the income from local business tax, so they can also apply for tenders that require own sources. As a result, it was possible to renew almost all buildings, monuments and public spaces owned by the municipality, and now only the bicycle path connecting the settlement with Körment is missing from the list.

The Municipality Office works in cooperation with seven settlements, keeping in mind the long-term interests of the population.

The local civil organisations – Village Beautification Association, Sport Club, Canoe Camp Association, Public Foundation for Developing Hungary – actively participate in the settlement's community life, and the municipality regularly supports their activities through tenders. They have a major role in organising the Magyarszecsőd Festival, which is in its twentieth year now, Easter sprinkling, regular sports events, Children's Day, Seniors' Day, Advent celebrations and exhibitions as well as numerous cultural programmes.

The mayor of the settlement: Gyula Károlyi

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A műemlék harangláb; Árpád-kori templomunk és az I. világháborús emlékmű; Március 15-i ünnepi megemlékezés; Faluház - polgármesteri hivatal; Játsszótér és a katolikus templom; A felújított újtemetői ravatalozó; Szennyvízberuházás munkálatainak megnyitó ünnepsége; Részlet a Magyarszecsődi Fesztiválról; Sport- és szabadidő centrum - kemenceház

MERSEVÁT

A község Vas vármegyében, a Celldömölki járásban, Celldömöltkől öt kilométerre – északra található. A településen végighúzódik, annak főutcájaként a Pápától Celldömölkön át Sárvárig húzódó 834-es főút, ez a legfontosabb közúti megközelítési útvonala mindhárom említett város irányából. Kemenesszentmártonnal a 8455-ös út köti össze, és érinti még a nyugati határszélét a 8611-es út is keletre.

A mai Mersevát Merse és Belsővát 1906-ban való egyesítésekor keletkezett. Előtte nevét Merse-Belső-Vath, Merse-Belsővath, Merse-Belsőváth, Merse-Belsőváth-Vath alakokban említették az írásos forrásokban. Mersevát, Vát nevét egy 1252-ben kelt oklevél említette először, melyben Vát birtokosait a szomszédos Dömölki apátság kegyuraiként említik. A 14. századi Anjou-kori okmánytár 1358. május 8-án kelt egyik oklevelében ugyancsak előfordul a családból Merse Miklós neve.

Celldömölk felől haladva a település főutcáján, mint a nyakláncon a gyöngyszemek, sorakoznak a látnivalók. Szembetűnő a 2022-ben 273, 06 millió Ft-ból elkészült nyílt árkos csapadékvíz-elvezetés, majd a labdarúgópálya, mely 2019-óta Mersevát szülöttének Tóth II. Józsefnek, az Aranycsapat tagjának nevét őrzi. A pályával szemben a Művelődési Ház udvarán pedig emléktábla emlékeztet a híres labdarúgóra. A Művelődési Ház és Könyvtár felújítása még várat magára, pedig a településen pezsgő a kulturális élet, a Falunap a helyiek mellett sok vendéget vonz a környékről is.

A falu központjában álló katolikus templom kuriózuma, hogy a szocializmus éveiben épült. Az egyházközségi tagok kezdeményezése és a lakosság akarata legyőzte minden akadályt. A katolikus templommal szemben a 2003-ban megszűnt általános iskola helyén Mersevát Község Önkormányzata és a Celldömölki Közös Önkormányzati Hivatal Mersevát Kirendeltsége található. Itt mutatják be a volt iskola néhány tárgyi emlékét, és mersevátai amatőr alkotók alkotásait. Tovább sétálva a főutcán, parkosított környezetben található a vízmű, mely Mersevát és Külsővát lakosságát látja el jó minőségű ivóvízzel.

A falu központjában található egy Mária-szobor, egy Kelemen-szobor és az I. és II. világháborús emlékmű. Az evangélikus templom innen csupán néhány lépésre várja a hívőket. A Marcal folyó hídja előtt a település szennyvíztisztítójának gondozott épülete látható, majd jobbra fordulva megérkezik a kiránduló „Belsővatra”, a hangulatos Ady térre. Belsővaton áthaladva ismét a főútra érünk, és máris egy rendezett halastó hívogatja a horgászni vágyókat az út másik oldalán.

Vidos József (Kemenesmihályfa, 1805. április 18. – Kemenesmihályfa, 1849. augusztus 3.) nemzetőrparancsnok, politikus, alispán, kormánybiztos (1848/49) Mersevát település határában, a Vidos-kriptában nyugszik. Leszármazottai Mersevátban élnek, az önkormányzat tanácskozó termében pedig kiállítás őrzi emlékét.

A Mersevátra érkezők minden utcában megújult utakon közlekedhetnek, melyek pályázati pénzből és önerőből valósultak meg. A településen két játszótér található, egycsoportos óvoda, Idősek Klubja (50 millió és 84 millió Ft-ból mindkettő megújult). Vállalkozásként bölcsőde is működik Mersevátban. Mersevát 595 fős lakossága igényes környezetére, gondozott házakat, udvarokat láthat az ide látogató.

Mersevát képviselő-testülete arra törekszik, hogy a település egyre élhetőbb legyen, az infrastruktúrája a városok szintjét elérje. Minden pályázati lehetőséget megragad, hogy újabb és újabb fejlesztések valósuljanak meg, szépüljön a község.

A település polgármestere: Csillag Albert

The village lies in Vas County, Celldömölk district, 5 km north of Celldömölk. Main road no. 834 – connecting Pápa, Celldömölk and Sárvár – runs through the settlement as its main street, and it's the most important access route from the direction of the 3 mentioned cities. Mersevát connects to Kemenesszentmárton by road no. 8455, and road no. 8611 going east also touches the village's western border.

Today's Mersevát was established when Merse and Belsővát merged in 1906. Earlier its name was mentioned as Merse-Belső-Vath, Merse-Belsővath, Merse-Belsőváth, Merse-Belsőváth-Vath. The names Merseva, Vát were first documented in 1252, and the owners of Vát were mentioned as the landlords of the neighbouring Dömölk Abbey. The name of Miklós Merse also appears in a certificate of the 14th century Anjou archives dated 8.5.1358.

Coming from Celldömölk, the village's main street is lined with sights like pearls on a necklace. The most striking is the open trench rainwater drainage, built in 2022 for 273.06 million forints, then the soccer field, in 2019 it was named after József Tóth II, who was born in Mersevát and was member of the Golden Hungarian Football Team. Opposite the field, a memorial plaque reminds of the famous football player in the courtyard of the Cultural Centre. The Cultural Centre and Library are yet to be renovated, but the settlement is busy with cultural life, and the Village Day attracts not only locals but also guests from the neighbourhood.

A curiosity of the Catholic church in the village centre is that it was built in the socialist era. The initiative of the church community and the will of the population overcame all obstacles. Opposite the church, on the site of the primary school that was closed in 2003, you can find the Mersevát Municipality and the Mersevát Branch of the Celldömölk Joint Municipality. Some tangible memories of the former school and works of amateur artists from Mersevát are displayed here. Walking further down the main street, in a park area you will find the Water Works, supplying the residents of Mersevát and Külsővát with high-quality drinking water.

In the village centre there is a Mary statue, a Clement statue and a World War I and II monument. The Lutheran church is only a few steps away from here. In front of the Marcal river bridge you can see the tidy building of the sewage treatment plant, then turning right you will arrive at the cosy Ady square in “Belsővát”. Passing through Belsővát, you once again reach the main road, and a fancy fish pond invites anglers on the other side.

József Vidos (Kemenesmihályfa, 18 April 1805 – Kemenesmihályfa, 3 August 1849), national guard commander, politician, deputy county leader and government commissioner (1848/49) rests in the Vidos crypt at the village border. His descendants live in Mersevát, and an exhibition preserves his memory in the municipality's council hall.

All roads in Mersevát have been renewed from tender funds and from own resources.

There are 2 playgrounds, a one-group kindergarten and an elderly club (renovated from 50 and 84 million forints) and a private nursery.

Mersevát's 595 residents take care of their environment, so visitors can see tidy houses and courtyards.

The goal of the municipality is that the settlement should be more and more livable and its infrastructure should reach the level of cities. Every tender opportunity is used to make more developments and to beautify the village.

The mayor of the settlement: Albert Csillag

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Evangélikus templom; Római katolikus templom; Kultúrház; Lélekharang; Felújított régi parasztház; Orvosi rendelő; Idősek otthona; Óvoda

MESZLEN

A település Vas vármegye északi felében, Szombathelytől, Csepregtől, valamint Kőszegtől közel azonos távolságra, a Gyöngyös-sík északi részén, a Rátka-patak forrásvidékén fekszik. Területe ősidők óta lakott, a falutól északnyugatra fekvő Zádor erdőben őskori halomsírok találhatók.

1255 -ben Mezlen néven említik először, több forrás szerint nevét a lentermesztés és a felsőruha készítéséből kapta (mez, len). Alapítói a honfoglalók harcos középrétegének tagjai lehettek, utódai a győri püspök harcos jobbágysai voltak.

Az első magyar népszámláláskor írták össze a legtöbb lakost a faluban, 776 főt. A település népességmegtartó ereje 1960 után gyengült meg, azóta a lélekszáma jelentősen csökkent. Jelenlegi lakosság száma 214 fő.

A helyi római katolikus templomot 1430-ban említik először. A 13. századi szentélyhez építették és Szűz Mária tiszteletére van szentelve. A 18. században barokk stílusban alakították át, ekkor készült a főoltár is.

Az evangélikus gyülekezet 1784-ben alakult Meszlenben. Evangélikus templomuk 1786-ban épült. Immár 27 éve minden nyáron egyhetes, ökumenikus hittantábort rendeznek a helyi fiatalok számára. A 25 éves jubileumi évforduló alkalmával megújulhatott a templom, annak oltára, valamint orgonája és a Gyülekezeti Háza is.

Kiemelkedő szerepet kap a falu életében a Község Fazekas Háza, mely péntekenként a kreatív gyermekek számára tartott foglalkozásoknak ad otthont. Petrőczy Andrásné, az Ács Mihály Alapfokú Művészeti Iskola oktatója – aki egyben a helyi keramikus is – tart foglalkoztatásokat az iskolásoknak.

De Meszlenben kiváló kikapcsolódást biztosít a gyermekek számára a jól felszerelt játszótér is, a pihenni vágyó vendégek pedig egy kiadós séta után betérhetnek a meszlени Presszóba és Panzióba.

A településen a Jövő Nemzedékért Alapítvány bejegyzett civil szervezet mellett egy helyi asszonykör is aktívan működik. Tagjai főként kisgyermekes családanyák. A közösségi összefogás a faluban az asszonykör megalakulásával kezdődött. A rendszeres találkozóknak, kézműves foglalkozásoknak, mesedélutánoknak a Községi Színtér ad helyet.

Mindezek mellett a meszlени hétköznapiakat a minden érdeklődési kört kielégítő tudományos előadások, egészség-megelőzési tanácsadás, bűnmegelőzési programok teszik teljessé.

De a településen számos kulturális, hagyományörző és közösségépítő program biztosítja a helyiek kikapcsolódását is. Állandó műsoros rendezvényeik a Farsang, Tea-est, a nemzeti ünnepek méltó megtartása, Anyák napja, Gyermeknap, Községi Nap, Falunap, Szépkorúak napja, Mikulásváró, Advent, Betlehemezés, és a rendezvények sorát minden évben hagyományosan a Karácsonyi műsor zárja.

A település polgármestere: Őri Zoltán

The settlement is located in the northern half of Vas County, at an almost equal distance from Szombathely, Csepreg and Kőszeg, in the northern part of the Gyöngyös plain, at the source of the Rátka stream. Its territory has been inhabited since ancient times, evidenced by prehistoric mound graves in the Zádor forest, northwest of the village.

In 1255, it was mentioned for the first time under the name Mezlen. According to several sources, it got its name from “len” (flax), which was grown for making “mez” (upperwear). Its founders were probably members of the middle-class warriors of the land-taking Hungarians, and their successors were the warrior serfs of the bishop of Győr.

The largest number of residents, 776 people, was counted upon the first Hungarian census. The population-retention power of the settlement weakened after 1960, and since then its population has decreased significantly. Currently there are 214 residents.

The local Roman Catholic church was mentioned for the first time in 1430. It was built for the 13th century sanctuary and it's dedicated to the Virgin Mary. It was remodelled in Baroque style in the 18th century, and the high altar was also built at that time.

The evangelical congregation of Meszlen was founded in 1784 and the evangelical church was built in 1786. A one-week ecumenical theology camp has been organised for the local youth every summer for 27 years now. The church, the altar, the organ and the Congregation House were renewed on the occasion of the 25th jubilee anniversary.

The Pottery House plays a prominent role in the life of the village. Mrs. Andrásné Petrőczy, a local ceramist and teacher of the Ács Mihály Elementary School of Art, runs sessions for creative school children on Fridays.

The well-equipped playground provides excellent recreation for children, and guests who want to relax after a long walk can visit the Pub and Motel in Meszlen.

A local women's circle is also active in addition to the officially registered NGO named Foundation for the Future Generation. Its members are mainly mothers with small children. Community cooperation began in the village with the formation of the women's circle. The Community Centre is the venue for regular meetings, handcraft activities and story-telling afternoons.

In addition, everyday life in Meszlen is completed by scientific lectures on a wide range of topics, health and prevention counselling and crime prevention programmes.

Numerous cultural, tradition-preserving and community-building events also provide recreation for the locals. Regular programmes are the Carnival, the Tea Evening, the celebration of national holidays in a worthy manner, the Mothers' Day, the Children's Day, the Community Day, the Village Day, the Day of the Elderly, the Santa Claus day, the Advent, the Nativity Play and the traditional year-closing Christmas party.

The mayor of the settlement: Zoltán Őri

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

*Katolikus templom; Kőkereszt; Evangélikus templom; Községi ház; Polgármesteri hivatal;
A település központja – játszótér; Üdvözlő tábla; Fazekasház; Pihenő; Búcsúztató tábla*

MESZLEN

MESZLEN

MIKOSSZÉPLAK

Mikosszéplak Vas vármegye déli részén, a Széplaki patak völgyében elhelyezkedő település. Első írásos említése 1279-ből származik. A középkorban három településrész alkotta a falut. A szomszédos Botkaháza és Endréd-pusztá a köznemesi Botka család birtokához tartozott. Miután a család kihalt, először a Festeticsek, majd a Mikos család tulajdonába került. A falu híres szülötte a 19. század neves betyárja, Sobri Jóska.

A település részleges infrastruktúrával ellátott, a szennyvízhálózat még nincs kialakítva. Az önkormányzati utak 70%-a szilárd burkolatú.

Az 1850-es években Mikos Ede báró impozáns kastélyt építtetett a Széplak-patak medrében, mely később a családtól a Mikosdpusztá nevet kapta. Innen ered a település nevében a Mikos szó. A kastély területén egy hatalmas tölgyerdő és szőlőkert terült el. A területet 1891-ben megvásárolta Zierer Vilmos bécsi bankár, majd 1955-ben SZOT gyermeküdülőt alakítottak ki benne, ahol heti turnusokban nyaralhattak a dunántúli gyerekek. Az egykor tóval és gyönyörű parkkal körbevett épület a kétezres évek után folytonos tulajdonosváltások miatt romos állapotba került, felújítását az elmúlt években kezdték meg.

A valamikor több, mint 1000 fős lakosú falu ma már csak 347 lélekszámmal rendelkezik.

A községben bolt és szálláshely üzemel, melyek rendszeresen látogatottak a közeli Szajki tavak miatt – ezek egy része közigazgatásilag a faluhoz tartozik. Az önkormányzat a szálláshelyet az elmúlt években önerőből elkezdte felújítani, az érkező vendégek nagy örömére.

A faluban a templomon kívül tíz kereszt és szobor jelzi az Isten tiszteletét. Az Árpád-házi Szent Margit tiszteletére épült templomot 1314-ben említik először. Az előző plébános a régi szentek arcképcsarnokát újjal bővítette a falképeken. A szentély jobb oldalán – kanadai magyarok jóvoltából – Mindszenty bíboros, hercegprímás tekint a hívekre és a reménységre tanít.

A falu központjában, a templom közelében kapott helyet egy hősi emlékmű, mely Dr. Kiss Imre tanító kezdeményezésére épült az 1930-as években. A tanító a községben énekkart, zenekart és színjátszó kört működtetett és az előadásokból befolyt összeget az emlékmű építésére fordította. A szobor felújítására 2011-ben került sor.

A községben gyermekintézmények nem működnek, így a helyi gyerekek javarészt a Csehimindszenti Mindszenty József Általános Iskolába és a közös fenntartású Csehimindszenti óvodába járnak.

A faluban az elmúlt években nagy szerepe lett a közösség újjáépítésének, több rendezvény is megrendezésre került, ahol a lakosok kikapcsolódhatnak és több időt tölthetnek együtt. A helyi képviselő-testület, a falugondnok és a hivatalsegéd is, a rendezvényeken idejüket nem sajnálva helyállnak, emelve az esemény színvonalát.

Évente megrendezésre kerülő programok a családi nap, gyermeknap, idősök karácsonya, adventi gyertyagyújtások.

Az önkormányzat épületében kapott helyet a közösségi tér, a régi iskola épületében pedig a könyvtár.

A faluról elmondható, hogy lehetőségeihez mérten fejlődik. Az elmúlt években több pályázatban is sikert értek el. A település vezetése abban bíz, hogy a jövőben is hasonló sikereket érnek el, és folytathatják e kis falu szépítését.

A település polgármestere: Böröcz László

Mikosszéplak is a settlement in the southern part of Vas County, in the valley of the Széplaki stream. Its first written mention dates from 1279. In the Middle Ages, the village was made up of three settlement parts. The neighbouring Botkaháza and Endréd-pusztá belonged to the estate of the noble Botka family. After the family died out, the estate was acquired by the Festetics and then by the Mikos family. The famous outlaw of the 19th century, Jóska Sobri, was born in the village.

The settlement has partial infrastructure, the sewage network has not yet been established. 70% of the municipal roads are paved.

In the 1850s, Baron Ede Mikos built an impressive mansion in the bed of the Széplak stream, which the family later named Mikosdpusztá. This is where the word Mikos comes from in the name of the settlement. There was a huge oak forest and vineyard on the grounds of the mansion. The Viennese banker Vilmos Zierer bought the area in 1891, and in 1955 a children's resort was established there, where children from Transdanubia could spend their holidays in weekly rotations. The building was once surrounded by a lake and a beautiful park but in the 2000s it fell into disrepair due to continuous changes of ownership, and its renovation began in recent years.

The village once had a population of more than 1,000 people, but now it has only 347 residents. The village has a shop and a guest house, which is regularly used by visitors to the nearby Szajk Lakes – some of them officially belong to the village. The municipality has recently started to renovate the accommodation from its own funds, to the great delight of the arriving guests.

In addition to the church, the village has 10 crosses and statues to worship God. The church built in honour of St. Margaret from the royal Árpád dynasty was first mentioned in 1314. The previous parish priest expanded the hall of portraits of old saints with new ones on the walls. On the right side of the sanctuary – courtesy of Hungarians living in Canada – Cardinal and Prince-Primate Mindszenty looks at the believers and teaches them about hope.

In the centre of the village, near the church, there is a heroic monument, built in the 1930s on the initiative of teacher Dr. Imre Kiss. The teacher ran a choir, an orchestra and a theatre group in the village and used the money received for the performances to build the monument. The statue was renovated in 2011.

There are no children's institutions in the village, so the local children mostly attend the József Mindszenty primary school and the jointly maintained kindergarten in Csehimindszent.

In recent years, rebuilding the community has played a major role in the village, several events have been organised, where the residents can relax and spend more time together. The local representative body, the village caretaker and the office assistant do their best to organise events at the highest possible level. Annual events are the Family Day, the Children's Day, Christmas for the elderly and Advent candle lighting.

The community centre is located in the municipality building and the library in the old school building. The village is developing as far as it is allowed by its resources. Funds have been won from several tenders in recent years. The management of the settlement is confident that they will achieve similar successes in the future and they can continue to beautify this small village.

The mayor of the settlement: László Böröcz

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

MIKOSSZÉPLAK

NÁDASD

A település Vas- és Zala Vármegye határán a Vasi Hegyhát Natúrpark területén, Körmentől délre a Rába és a Csörnök patak jobb partja felett, hét lankás dombra épült, a 86-os és a 76-os főutak szögletében. 1359 lakosával hét település – Daraboshegy, Halogy, Hegyháthodász, Hegyhátsál, Katafa és Szőce – közigazgatási és mikrotérségi központja.

Az iskola-óvoda-konyha épületegyüttese és a mini bölcsőde három hektáros területen található a falu közepén. Az egészségügyi szolgálatot háziorvos két asszisztenssel, védőnő és egy fogorvos asszisztensével látja el.

Két felekezet található a településen. Az evangélikus egyház diakóniai központot működtet, akik Nádasdon és környékén – házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés keretében – segítik az idős és rászoruló emberek életkörülményeit. A katolikus templom mellett található a 2003-ban feltárt erődített körtemplom a Rotunda. A templomkertet emlékművek és megmentett útszéli keresztek díszítik.

A falut átszeli az Országos Kéktúra, a Szent Márton turistaút és az újonnan kialakított Mária Út is. A Rómát Pannóniával összekötő több ezer éves Borostyánkő út nyomait még most is felfedezhetjük Nádasd nyugati oldalán.

Keletről a falut Nádasd-Hegyalja lankái övezik. A nagy történelmi szellemiséggel rendelkező szőlőhegy ma is lehetőséget biztosít a házi borászatok kedvteléséhez. A koccanó poharak emlékeztetnek, hogy a Hegyalján táboroztak a török hadak, Mátyás serege, a Batthyányok harcba induló lovasai.

Több civil szervezet segíti a település életét. Az 1996-ban alakult „Együtt Nádasdért” Faluszépítő és Fejlesztő Kulturális egyesület adja ki a havonta megjelenő, kistérségi Hétdombi Hírek újságot. Feladatellátási megállapodás keretében működteti a művelődési házat, biztosítja a falunk kulturális életét, szervezi a helyi termelői piacot. A Hétdombi Ifjúsági Közhasznú Sportegyesület négy szakosztállyal (iskolai labdarúgás, leány kézilabda, íjászat és testépítés) a gyermeksport segítségére alakult. Ma már népes szakosztálya a testépítők csapata, akik maguk fejlesztette konditeremben edzenek. A Nádasd Község Sportegyesület fő tevékenysége a felnőtt és korosztályos focicsapatok segítése, biztosítva a sportolási lehetőséget, és nézők számára hétvégi programot. A Hétdombi Lovaspark Sportegyesület a fiatalok lovassport igényére alakult. A legfiatalabb egyesület a Nádasdi Iskoláért Egyesület, az általános iskolás gyermekek segítésére jött létre. A nádasdi szépkorú asszonyok klubja, a NÖTYE tagjai segítik a nádasdi rendezvények szervezését, önmaguk és hallgatóik örömére énekelnek. A település helyi néphagyományokat ápoló programjai: a rönkhúzás, locsolás és tojásdobás, pünkösdölés, közösségi májusfaállítás és kitáncolás, kézi aratás és felvonulás, szüreti felvonulás, valamint a téli időszakban Lucázás, betlehemezés és suprás. Nyaranta az országban elsőként 2000 óta szervezik a nagyszerű Bagoly-túrát.

Több mint harminc éves kapcsolatunk van az erdélyi Alsósófalvával valamint négy Nádasd nevű településsel (Borsodnádasd, Csallóköznádasd, Nádasdladány, Mecseknádasd), melyekkel közösen egy alapítványt hoztunk létre.

A település utcái között nagy kaszáló gyümölcsösök alakultak ki évszázadok alatt, melyek idővel szántókká, beépített területekké váltak. A falut körbevevő zártkertek hajdan meghatározó tájképi elemei voltak a környéknek, de mára ezek is átalakulóban vannak, s szántókká, pihenőtelkekké, erdősült területekké váltak. Az erdők közelsége és nagysága számos vadászati lehetőséget biztosít.

A település polgármestere: Karvalits Zoltán

The settlement lies on the border of Vas and Zala Counties, in the Vasi Hegyhát Nature Park, south of Körment, above the right bank of the Rába river and the Csörnök stream, built on 7 rolling hills, at the corner of roads no. 86 and 76. With 1,359 inhabitants, it is the administrative and micro regional centre of 7 settlements: Daraboshegy, Halogy, Hegyháthodász, Hegyhátsál, Katafa and Szőce.

The school, kindergarten, kitchen and the mini nursery are located on a 3-hectare area in the village centre. Health service is provided by a family doctor, a district nurse and a dentist.

There are 2 religious groups in the settlement. The Lutheran Church runs a Diaconia centre, which improves the living conditions of the elderly and people in need in and around Nádasd with social meals and help at home. The Rotunda, a fortified circular church discovered in 2003, is located next to the Catholic church. The churchyard is decorated with memorials and renewed roadside crosses.

The national blue trail, the Saint Martin tourist route and the newly created Way of Mary cross the village. Traces of the thousand-years-old Amber Road connecting Rome with Pannonia can still be discovered on the western side of Nádasd.

From the east, the village is surrounded by the hills of Nádasd-Hegyalja. The historical vineyard hill provides opportunities for making wine at home. The clinking glasses remind us of the Turkish troops, the army of King Matthias and Batthyány's horsemen who set up their camp here.

Several civil organisations support life at the settlement. The “Together for Nádas” Village Beautification and Development Cultural Association was founded in 1996 and publishes the monthly small-region newspaper Hétdombi Hírek (Seven Hills News). They run the culture centre, organise cultural life and the local farmers' market. The Hétdomb Nonprofit Youth Sports Club was founded to help children's sports in 4 divisions (school football, girls' handball, archery and bodybuilding). Today, the bodybuilder team has many members, who work out in the gym developed by themselves. The main goal of Nádasd's Sports Club is to help adult and youth soccer teams, to provide opportunities for sports and a weekend programme for spectators. The Hétdombi Horse Association was founded to meet the needs of young people for equestrian sports. The latest initiative, the Nádasd School Association, was created to help primary school children. The members of NÖTYE, the club of elderly women in Nádasd, help to organise local events and sing for their own pleasure and to their audience. Programmes that follow local folk traditions: log pulling, sprinkling and egg throwing, Pentecost festivities, community maypole erection and dancing, harvest parade, Luca day festivities, nativity scene and Christmas caning tradition. Nádasd was the first in the country to introduce the highly successful night tour, which has been organised every summer since 2000.

The village has had a more than 30-year relationship with Alsósófalva in Transylvania and with 4 settlements named Nádasd (Borsodnádasd, Csallóköznádasd, Nádasdladány, Mecseknádasd), and a foundation has been set up with them.

The former large natural orchards between the streets of the settlement have become arable lands and built-up areas, and the earlier garden plots around the village have been turned into arable lands, holiday plots and forests providing hunting opportunities.

The mayor of the settlement: Zoltán Karvalits

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Rotunda; Boldog Batthyány-Strattmann László szobra; Római katolikus templom őrangyallal; Pünkösdölés az evangélikus imaháznál; Utolsó vályogpincék egyike; Találkozások; Húsvéti locsolás; Alsósófalvaiak Nádasdon; A mi piacunk; Helytörténeti Gyűjtemény

NAGYRÁKOS

A falu Vas vármegyében, a Körmenti járásban, a történelmi Őrségben található, a Zala folyó két partjára épült öt szerből álló település: Alsószer, Devecsszer, Belsőszer, Alsószer és Nemesszer. Az utóbbi lakói őrállók voltak, helytállásukért nemesi címet kaptak. Főlnagy, Sáska, Siska, Baksa, Főrnagy családnevek őrzik a nemes tettek emlékét.

Nagyrákos nevének első említése 1204-ben történt. A 13. században Rákost egy 1404. évi feljegyzés Egyházas vagy Nagy Rákos mezővárosnak nevezi. A török időkben Nagy Rákó, a 19. század második felében már Nagy Rákósként említik az írások. A 16. századig a településen át vezetett az Itáliába tartó Olasz út, melynek jelentősége megszűnt a török hódoltság korában, így Nagyrákos elesett az úton áthaladóktól szedett adóktól és visszafejlődött. Az egykori őrfalu népességének egy része a 14-15. században kiváltságokat szerzett, ők alkották a máig is meglévő Nemesszer lakosságát.

Az 1300-as évek derekán épült a román stílusú, Borromei Szent Károly tiszteletére szentelt római katolikus templom, amelyet a 15. században gótikus stílusban, míg a 18. században késő barokk stílusban alakítottak át, így már csak nyomokban őrzik a román stílus jegyeit. A reformátusok temploma 1801-ben épült fel, a nemes Sáska család által adományozott telken, Nemesszeren.

A község lakóinak száma 2021. január 1-én 275 fő volt. Óvodás- és iskoláskorú gyermekek Óriszentpéterre járnak, falugondnoki busszal. A falugondnoki szolgálat segíti az idősek ellátását is gyógyszerkiváltással, ebédeltetéssel, a betegek egészségügyi ellátáshoz szállításával. A szépen rendben tartott, virágos település 2002 óta részt vesz a „Virágos Magyarország” mozgalomban, több alkalommal kapott elismerő oklevelet, Borbás Marcsitól védnöki különdíjat. Hagyományőrző rendezvény a 2023-ban 22-ik alkalommal megrendezett „Völgyhídi Vásár”, melyet minden év júliusának harmadik hétvégéjén tart a falu az 1400 méter hosszú vasúti völgyhíd tiszteletére. A vásár helyszíne a falu központjában lévő Tájház és Kovácsműhely udvara, környéke. A kétnapos vásáron kizárólag népművészek, kézművesek és őstermelők árusíthatnak. 2024-ben 20-ik alkalommal kerül megrendezésre az „Őrségi Nemzetközi Tökfesztivál”, melynek nyitórendezvénye a Nagyrákosi tökmagköpesztő. A rendezvény nagyon sok vendéget vonz évről-évre.

Az ide látogató pihenni vágyók 15 vendégházban találnak szállást a nyugodt pihenéshez.

Helyi látnivalók: Borromei Szent Károly katolikus templom, Református templom, benne az 1938-ban épített Angster orgonával, Tájház és kovácsműhely, udvarán a kitelepítettek emlékművével, I. világháborús emlékmű.

Az elmúlt öt évben számos fejlesztés valósult meg a községben. Temetőkerítés épült 5,2 millió forintból, melyhez 4,8 millió forintot a Magyar Falu Program biztosított. Az Alsószeri út melletti járda 11,6 millió összegből újult meg, melyhez 7,5 milliót BM önkormányzati támogatásként kapott a település. Nagyrákos Község Önkormányzata Leader pályázaton nyert 5 millió forintból játszótér építést, melyet 9 millió forintból a tájba illeszkedő, gyönyörű fakerítéssel tettek biztonságossá. A beruházáshoz 5 millió forint „Magyar Falu” pályázati támogatást kapott a falu.

A közösségi tér, a polgármesteri hivatal és orvosi rendelő épületegyüttes udvarának térkövezése 7,7 millió forintba került, ebből 5 millió forintot a „Magyar Falu” program finanszírozta. Az I. világháborús emlékmű kerítése 1 millió forintból újult meg.

A település polgármestere: Németh Istvánné

The village lies in the historical Őrség, in Vas County, Körment district, on the 2 banks of the Zala river and consisting of 5 parts: Alsószer, Devecsszer, Belsőszer, Alsószer and Nemesszer. The inhabitants of the latter were guards and were given a nobility title for their hard work. Family names Főlnagy, Sáska, Siska, Baksa, Főrnagy preserve the memory of the noble deeds.

The name Nagyrákos was first mentioned in 1204. In the 13th century (1404) a record referred to Rákos as Egyházas or Nagy Rákos market town. In Turkish times it was mentioned as Nagy Rákó and in the second half of the 19th century as Nagyrákos. The road to Italy passed through the settlement until the 16th century but its importance ceased during the Turkish occupation, so Nagyrákos lost the income from road taxes, and its development came to a halt. Some residents of the former guard village acquired privileges in the 14th-15th centuries and formed the population of Nemesszer, which still exists today.

The Romanesque Roman Catholic church dedicated to Saint Charles Borromeo was built in the mid- 1300s, it was transformed in Gothic style in the 15th century and remodeled in late Baroque style in the 18th century, so it shows only traces of the Romanesque style. The reformed church was built in 1801 in Nemesszer, on a land plot donated by the noble Sáska family.

The village had 275 residents on 1 January 2021. Kindergarten and school-aged children go to Óriszentpéter by the village guardian's bus. The Village Care Service helps to care the elderly by providing medicine, lunch and transporting patients to health care.

The tidy and flowery settlement joined the "Floral Hungary" movement in 2002 and has received several recognitions and a special patronage award from TV reporter Marcsi Borbás. A traditional event is the "Völgyhíd Fair", held in honour of the 1400-m-long railway valley bridge every year on the 3rd weekend of July, on the 22nd occasion in 2023. The fair is held in and around the courtyard of the Country House and the Blacksmith Workshop in the village centre. Only folk artists, artisans and primary producers can sell at the 2-day fair.

The International Pumpkin Festival of Őrség will be held on the 20th occasion in 2024. The opening event is pumpkin seed cleaning in Nagyrákos, which attracts many guests every year. Visitors can find accommodation in 15 guesthouses.

Local attractions: St. Charles Borromeo Catholic Church, Reformed Church with an Angster organ built in 1938, Country House and Blacksmith Workshop, a memorial of deported people in the courtyard, World War I memorial.

There have been many developments in the last 5 years. A cemetery fence was built from 5.2 million forints, of this 4.8 million forints were provided from the "Hungarian Village" programme. The sidewalk on Alsószeri street was renewed from 11.6 million forints, of which 7.5 million was subsidy from the ministry.

The Nagyrákos Municipality built a playground from 5 million forints provided from the Leader tender and a beautiful wooden fence fitting the landscape from 9 million forints, for which 5 million forints were given from the "Hungarian Village" tender.

The paving of the community square, the courtyard of the Mayor's Office and the surgery building cost 7.7 million forints, of which 5 million forints came from the "Hungarian Village" programme. The fence of the World War I memorial was renewed from 1 million forints.

The mayor of the settlement: Mrs. Istvánné Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

I. világháborús emlékmű; Református templom; Katolikus templom; Tájkép; Kútház; Tájkép; Pajta; Kultúrotthon udvara; Tájház; Zsuzsa-alagút; Vasúti megálló

NAGYRÁKOS

NAGYRÁKOS

NÁRAI

A Vas vármegyében, a Szombathelyi járásban található település nevét 1238-ban jegyzi először írás. A mai Nárai és környéke több ezer éve emberlakta vidék. Számos, máig feltáratlan avarkori sírhalom, római kori villaegyüttes, római kori temető rejtőzik a település határában. A község nyugati felén ismert Árpád-kori lelőhely tesz tanúbizonyságot a honfoglalás kori létről, ekkortól pedig már a fennmaradt nagyszámú oklevelek, írások beszélnek az itt élt elődökről.

A falut 1583-ban egy tűzvész szinte teljesen elpusztította, majd az 1700-as évek végén a templom is a tűz martalékává vált. A település mindig kiváltságokkal rendelkezett, mert mint nemesi községet, kisnemesek lakták. Ezért is lehetett, hogy már jóval a kötelező közigazgatás bevezetése előtt, 1676. áprilisban kiadták Nárai Rendtartását, a helyi közügyek útmutatását. A település első emberét ekkor még vajdának hívták. Az 1848-49-es szabadságharcból is kivették részünket, a csatában a községből hat fő vett részt. Az első világháború 45 áldozatot követelt a településtől, míg a második világháborúban 31-en lelték halálukat. Az 1956-os politikai események hatására 17-en választottak új hazát, akik közül 3-an később visszatértek.

A település neve talán szláv eredetű, s a Náray családról eredeztethető, melynek több kiemelkedőt végezvitt tagja ismert.

Nárai az elmúlt másfél évtizedben számos fejlesztést hajtott végre. Megújult szinte az összes külterületi és belterületi út, a járdák, közterek. Új parkok, játszótérek, autóbuszöblök, autóbuszvárók létesültek. A település központjában több mint 1000m² területen térkövezés történt, 12 darab díszkandeláber és térbútorok kerültek kihelyezésre, melyek még méltóság-teljesebb megjelenést adnak.

Felújították és kibővítették az óvodát, amely jelenleg három csoporttal működik. Felújították és újraindították az alsó tagozatos általános iskolát. Megszépült a polgármesteri hivatal, művelődési ház, sportlétesítmény, templom, plébánia. Jelenleg egy minden igényt kielégítő egészségház építése van folyamatban.

Virágzó kulturális élet jellemzi a több mint 1500 fős települést. A művelődési ház kihasználtsága 100 %-os, s emellett működik még a Náraiért Egyesület, Örökzöld Nyugdíjas Klub és a Nárai Dalkör.

Mindezt a szülőföld szeretete hívta létre, és adnak méltó rangot e határ menti településnek, amely a szabadon termő sárgaliliom egyik legnagyobb hazai élőhelyeként, a szubalpesi klímájával igazi természetközeli élőhelyet kínál barátságos, vendégszerető, szorgalmas lakóinak.

Azzal a hittel és tudattal, hogy Nárai történetét, múltját összeköthetve a jelennel teljesíthet ki igazán a tenni akarás. Tudni kell, hogy a múlt ismerete gazdaggá teszi az embert, s ma már a történelem megismerésén túl megfogalmazott igény a lakóhely múltjának mélyreható megismerése is. Ennek szellemében, az egykori tanítólak teljes felújítása után rendezték be és működtetik az állandó helytörténeti kiállítást.

Mint cseppben a tenger, Nárai történetében is visszatükröződik a múlt. Dicső és hanyatló korszakok egyaránt váltották egymást. Nárai lakói a hely földrajzi adottságainak okán földművelésből éltek évszázadok, sőt évezredek óta. Kemény, verejtékes munkával keresték a mindennapi betevőt. Küzdelmes korszak volt, embert próbáló. Őseik küzdeni akarásáról, folyamatos helytállásáról tesz tanúbizonyságot a jelennek a múlt. S kell ennél több? Aligha.

A település polgármestere: Németh Tamás

The settlement is located in Vas County, Szombathely district. It was first recorded in writing in 1238. Nárai and its surroundings have been inhabited for thousands of years. Many unexplored Avar burial mounds, Roman villa complexes and Roman cemeteries are still hidden around the village. A well-known Árpád-era site in the western part of the village and a large number of surviving documents bear witness to the ancestors who lived here at the time of the conquest.

The village was almost completely destroyed by fire in 1583, and the church also fell victim to fire in the late 1700s. The settlement always had privileges because it was a noble village, inhabited by low-rank nobles. This is also why, long before the introduction of mandatory public administration, the Nárai Order of Law, the guide to local public affairs, was published in April 1676. At that time, the leader of the settlement was called voivode. 6 people from the village went to fight in the 1848-49 War of Independence. 45 residents of the village died in World War I and 31 died in World War II. 17 people left after the 1956 revolution, and 3 of them returned later.

The name of the settlement is perhaps of Slavic origin, it comes from the Náray family, and some of its members are known for their outstanding achievements.

Nárai has made many improvements over the past 15 years: almost all roads, sidewalks and public spaces have been renewed, new parks, playgrounds, bus bays and bus shelters have been built, more than 1,000 m² have been paved in the village centre and 12 fancy lampposts and outdoor furniture have been set up.

The kindergarten has been renovated and expanded, and it currently has 3 groups. The lower-grade elementary school has been renovated and restarted. The mayor's office, the community centre, the sports facility, the church and the parish have been beautified. Currently, the construction of a modern health centre is underway.

The village has more than 1,500 residents and a flourishing cultural life. The cultural centre is always busy with events, and the Association for Nárai, the Örökzöld (Evergreen) Pensioner Club and the Nárai Choir are also active.

This all comes from the love of the motherland and gives a worthy rank to this border settlement, which is one of the largest domestic habitats of the freely growing lemon daylily, and offers its friendly, hospitable and hardworking residents a home that is close to nature with its subalpine climate. This is done with the faith and in the knowledge that the will to act can be fulfilled by linking Nárai's history and past to the present. It must be kept in mind that the knowledge of the past makes a person rich, and, today it is an expressed need to gain in-depth knowledge of the history of the place of residence. In this spirit, a permanent local history exhibition was organised and is operated after the complete renovation of the former teacher's apartment.

Like a drop in the sea, the past is also reflected in Nárai's history. Glorious and declining eras alternated each other. Due to the geographical features of the place, the inhabitants of Nárai have lived from farming for centuries, or even thousands of years. They earned their daily bread through hard work. These were tough and trying times. The past is a testimony to the present about the ancestors' willingness to fight and their constant perseverance. And do you need more than that? Hardly.

The mayor of the settlement: Tamás Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Tamás-apostol templom; Falumúzeum a hősi emlékművel; Nárai látkép; Alktóház és általános iskola; Nárai óvoda és a falumúzeum; Helytörténeti gyűjtemény; Szüreti felvonulás Náraiban.; Falunap; Nárai Dalkör; Nárai Örökzöld Nyugdíjasklub; Óvoda játszótér; Sárgaliliom

NÁRAI

NARDA

Vas vármegyében, a nyugati határszélen fekvő község első írásos említése 1221-ben Villa Nerde néven volt. Narda 1950-ig két község volt: Nagynarda és Kisnarda. A falu két templommal rendelkezik. A nardai falurészen a Szent Kereszt felmagasztalása templom található, amely műemléki védelmet élvez. A kisnardai falurészen pedig a Fájdalmas Szűzanya tiszteletére emelt templomot látogatják. 2014-ben megkapta a „Communitas fidelissima” azaz a Leghűségesebb Község címet.

A horvát nemzetiségi település közel félezer főt számlál, az elmúlt egy évtizedben átalakult, a természeti katasztrófák, illetve a falvak számára kiírt sikeres pályázatok megvalósulása okán. 2013-ban egy dísz- és egy kerékpározható út került kialakításra, a kerékpáros pihenőhely játszótéri és fitness eszközökkel bővült. A községet 2014-től több katasztrófa sújtotta, amelynek következtében elvesztett közel kétszáz fát, így elindult a fásítás. A Területi Operatív Programnak köszönhetően csapadékvíz-elvezető rendszere megújult, megoldva a hirtelen lezúduló csapadékvíz elvezetését, megakadályozva a villámárvizek kialakulását. A 2007-ben bezárt óvoda 2020-ban újra megnyitott, jelenleg 26 kisgyermek élvezheti az új intézmény komfortját, előnyeit. Teljes külső és belső felújításon esett át az orvosi rendelő, és egy energetikai pályázatnak köszönhetően korszerű fűtésrendszerrel gazdagodott.

A településen megújult két játszótér, a ravatalozók, járdák, utak és a Nardai Független Önkéntes Tűzoltó Egyesület szerháza.

2020-ban tűz ütött ki a helyi kultúrházban, amely óriási veszteség volt a település számára, hiszen ez volt az egyetlen közösségi tér. Mára az épületet felújították a helyiek legnagyobb örömeire. A kultúrház falait a település első írásos említésének 800. évfordulója alkalmából készült helytörténeti kiállítás díszíti.

Narda horvát ajkú község, így lakói ápolják a horvát kultúrát, hagyományokat, beszélik a helyi horvát nyelvjárást. A település Lastavica Énekkara a horvát népdalkincs egyik őrzője. Az énekkar mellett tamburások és gyermektáncsoport is működik, melynek tagjai szintén a kultúra őrzői. A kulturális csoportok mellett prosperálnak az önkéntes tűzoltók, akiknek munkája elengedhetetlen a faluban. Nagy öröm a helyiek számára, hogy több mint 30 éve működik a községben a Nyugdíjas Klub.

A község vezetése fontosnak tartja a környező falvakkal való jó kapcsolatot, illetve a horvát településekkel való együttműködést. Az Ausztriában található Schandorf/Csém horvát községgel való jó kapcsolat több évtizedes múltra tekint vissza. Az anyaországban, Horvátországban található Murszerdahellyel pedig már 30 éve kitűnő kapcsolatot ápol a települési és a nemzetiségi önkormányzat.

Az említett beruházások óriási segítséget jelentettek a kistelepüléseknek, melyek pályázati támogatással új arculatot kaptak, épületeik korszerűek lettek, felhasználóik számára pedig óriási komfortot biztosítanak. A Magyar Falu Program, valamint a Területi Operatív program nélkül a település fejlődése, fejlesztése lehetetlen lett volna.

A helyi rendezvények – farsangi mulatságok, a húsvéti időszakban a tojásfa elkészítése a gyerekek és szüleik segítségével, a gyermeknap, a horvát nap, az idősek számára szervezett délután, a Szent Márton napja alkalmából megszervezett lampionos körmenet, az adventi időszakban felcsendülő koncertek, a Nyugdíjas Klub karácsonyi délutánja – mind a helyiek szórakoztatása, a hagyományok ápolása és megőrzése céljából szerveződnek.

A település polgármestere: Dr. Glavanics Krisztina

The village in Vas County, on the western country border, was first mentioned in writing in 1221 as Villa Nerde. Narda covered 2 villages until 1950: Nagynarda and Kisnarda, and has 2 churches. The church dedicated to the Exaltation of the Holy Cross stands in the Nagynarda section, and it's a protected monument. In Kisnarda, believers go to the church built in honour of Our Lady of Sorrows. In 2014, Narda received the title of "Communitas fidelissima" (the Most Faithful Community).

The Croatian ethnic settlement has about 500 residents. It's been transformed in the past decade due to natural disasters and developments have been made from successful tenders. In 2013, a pond and a cycling road were built, and the cycling rest area was expanded with a playground and fitness equipment. Since 2014, the village has been hit by several disasters and it lost nearly 200 trees, so afforestation began later. The rainwater drainage system was renewed from the Regional Operative Programme to provide drainage for suddenly falling rainwater and to prevent the formation of flash floods. The kindergarten was closed in 2007 and reopened in 2020, currently 26 children enjoy the comfort and advantages of the new institution. The doctor's surgery underwent complete external and internal renovation, and a modern heating system was installed from energy tender funds.

Two playgrounds, funeral homes, sidewalks, roads and the workshop of the Narda Volunteer Fire Association have been renewed.

In 2020, a fire broke out in the local culture centre, which was a huge loss as it was the only community space of the settlement. The building has been renovated to the delight of the locals. The walls of the culture centre are decorated with a local history exhibition made for the 800th anniversary of the settlement's first written mention.

Narda is a Croatian-speaking village, so its residents cherish Croatian culture and traditions and speak the local Croatian dialect. The Lastavica Choir of the settlement preserves the Croatian folk song treasure. In addition to the choir, a tamboura band and a children's dance group also cherish local culture. Besides the cultural groups, volunteer firefighters also do essential work in the village. It is a great joy for the locals that the Pensioners' Club has been operating in the village for more than 30 years.

The municipality finds it important to build a good relationship with the surrounding villages and to cooperate with Croatian settlements. The friendly connection with the Croatian village of Schandorf/Csém in Austria goes back several decades. The municipality and self-government of the ethnic minority have maintained an excellent relationship with Murszerdahely (Mursko Središće) in the mother country, Croatia, for 30 years.

The above investments largely helped the small settlement as it has been renewed from grant support and its buildings have been modernised to provide more comfort to their users. The development of Narda would have been impossible without the Hungarian Village Programme and the Regional Operative Programme.

Local events – carnival fun, making Easter egg trees with the help of children and their parents, children's day, Croatian day, elderly afternoon, lantern procession on St. Martin's Day, concerts over the Advent period, Christmas afternoon in the Pensioners' Club – are all organised to entertain the locals and to cherish and preserve traditions.

The mayor of the settlement: Dr. Krisztina Glavanics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

NEMESBŐD

A község Vas vármegyében, a Szombathelyi járásban, a Gyöngyös-sík középső részén fekszik, Szombathely kelet-északkeleti vonzáskörzetében, a város központjától 10 kilométerre. A teljes infarstuktúrával ellátott településen kiépült a víz-, szennyvíz- és földgázhálózat. A jól felszerelt helyi óvoda intézményfenntartó társulással működik, Vát önkormányzattal közösen. Jelenleg a beíratott óvodáskorú gyermekek létszáma 60 fő. Az általános iskolás korú gyermekek az Apáczai Csere János Általános Iskolában tanulnak Váton. Vát községgel együtt, a helyi lakosság egészségét egy háziorvos felügyeli. A község közművelődését a könyvtár látja el. A Községi Színtérben a fiatalok heti rendszerességgel összejövetelt tartanak. A gyermekek részére szakképzett pedagógus irányításával számítógépes foglalkozást tartanak. A község közrendje, közbiztonsága szilárd. A civil szervezetek aktívan részt vesznek a község életében. Jól működik a Nemesbődért Egyesület, a Nemesbőd SE, a Nyugdíjas klub, a Vöröskereszt és a Kézműves klub. A lelki élet gondozását Szár Gyula Gergely plébános úr látja el.

A 635 fős lakosságszámú, utcás, szalagtelkes község neve az ősmagyar bő – gazdagság – szóból eredeztethető, amely vezért, nemzetséfgőt is jelentett. Környékén vaskori halomsírokat, római pénzeket és ekét találtak. Első okleveles említése 1226-ból maradt fenn, Beud alakban. A középkorban kisnemesi falu volt, többek között a Váti, Bódi, Czycz és Tompa családok birtokában. 1549-ben 17 család 20 tagjának volt földje. 1741-ben már 39 egytelkes nemest írtak össze. 1747-ben a falu jelentősebb része a Dömölkiektől a Békássyakhoz került. 1907 és 1950 között körjegyzői székhely volt. A Szent Mihály római katolikus templomot 1344-ben említették először írásban. A 17. század nagy részében az evangélikusok használták, 1674-től lett újra a katolikusoké. 1788-ig Szilvágy leányegyháza volt, utána önálló plébánia. Ugyanabban az évben jelentősen átalakították. Az átépítés 150. évfordulójára Fábián Ferenc költségén, Gruber Imre tervei alapján bővítették két oldalhajóval. A bejárat mellett jobbra elhelyezett, az 1919. május 28-án lezajlott események emlékét megőrkítő tábla szövegének egy részét az 1950-es években kivésték. Az eltüntetett szöveget a régi alatt elhelyezett újabb táblával örökítették meg. Baloldalon az I. világháború hősi halottjainak emléktáblája látható.

Amennyiben a csodás fotók és az érdekes bemutató felkeltette érdeklődésüket Nemesbőd község iránt, látogassanak el a településre személyes élményekért vagy egy kellemes barangolás erejéig.

A település polgármestere: Zsizsik Katalin

The village is located in Vas County, Szombathely district, in the centre of the Gyöngyös plain, east-northeast of Szombathely, 10 km from the city centre. The settlement has full water, sewage and natural gas infrastructure. Currently, 60 children go to the well-equipped local kindergarten, which is jointly run with the municipality of Vát. School-aged children go to the Apáczai Csere János primary school in Vát. One family doctor is available for both Nemesbőd and Vát. The village has a library, young people meet in the Culture House on a weekly basis, and computer classes are held for children by a qualified teacher. The village has good public order and safety. Various civil organisations – Association for Nemesbőd, Elderly Club, Nemesbős Sport Association, Red Cross and Artisan Club – are active. Parish priest Gyula Gergely Szár takes care of spiritual life.

The village has 635 residents and streets with strip land plots. The name comes from the old Hungarian word “bő”, which means wealth but also means leader or head of a clan. Iron Age mound graves, Roman coins and ploughs were found in the area. The village was first mentioned in a document in 1226 in the form of Beud. In the Middle Ages, it was a noble village, owned by the Váti, Bódi, Czycz and Tompa families, among others. In 1549, 20 members of 17 families had lands. In 1741, 39 single-plot nobles were registered. In 1747, most of the village was transferred from the Dömölki to the Békássy family. Between 1907 and 1950 the village was a notary district seat.

The St. Michael Catholic church was first mentioned in writing in 1344. In most of the 17th century it was used by evangelicals, and became the property of Catholics again from 1674. It was an affiliate church of Szilvágy until 1788, then an independent parish. It was significantly remodelled in the same year. For the 150th anniversary of the reconstruction, it was expanded with two side naves planned by Imre Gruber and paid by Ferenc Fábián. A part of the text of the plaque placed to the right of the entrance commemorating the events that took place on 28 May 1919 was cut out in the 1950s. The deleted text was immortalised with a new sign placed below the old one. On the left, you can see the memorial plaque for the heroic dead of World War I.

If the wonderful photos and the exciting presentation have raised your interest, visit Nemesbőd, where you can take a pleasant walk and gather personal experiences.

The mayor of the settlement: Katalin Zsizsik

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

NEMESCSÓ

A háromszáz lelkes falu Vas vármegye egyik legrégebbi települése. Termékeny földjétől ölelve, csendesén bújik meg két folyó, a Gyöngyös és a Répce völgye közti fennsíkon. Már az őskorban lakott hely volt, régészeti feltárások során kőkorszaki emlékekre és római kori útállomás nyomaira bukkantak határában, mely a mai Szombathelyt és Sopront összekötő Borostyánkő út pihenőhelye volt. A települést 1248-ban Cho alakban említik először. Első ismert földesura Csói Márton. 1511-től szerepel nemes előtaggal, utalva a falu lakóinak rangjára. Az 1681. évi 26. törvénycikk alapján Nemescsó lett a Vas megyei evangélikusok szabad vallásgyakorlásának úgynevezett artikuláris helye, ahol a nyelvi megoszlás alapján két templomban tartottak istentiszteleteket. Ekkor élte fénykorát, a templomon kívül két imaház, árvaház, latin iskola, gimnázium szolgálta a környék lakosságát, s tette szellemi központtá a települést. Az oktatás magas szinten folyt, Fábri Mihálynak, Sartorius Szabó Jánosnak, a lelkész és tanító generációknak köszönhetően.

Itt született, nevelkedett és lett tanító-növendék Péterfy Sándor, a Magyar Tanítók Atyja, akinek a munkássága fáklyaként világított a 19-20. század fordulóján a Kárpát-medence falvainak egén. Szintén itt született Bakó József – író, költő, cipészből lett tanító. Líráját a paraszti és a városi nyomort forradalmi szenvedéllyel megörökítő realizmus jellemzi. 1945 után a falu megváltozott életét mutatta be. Önéletrajzi regénye „Feljebb a kaptafánál” címen jelent meg 1964-ben. Bánó (Badics) Ádám – Nemescsóban tanított 1905-1945 között, s itt élt haláláig. 1905-1940 között pedagógiai és vallásos témában írt cikkeket az Evangélikus Népiskola c. folyóiratba. A község történetét bemutató munkájának címe: „Nemescsó múltjából”.

A településen ma is két templom áll. A Szent Péter és Pál római katolikus templomot a hívek 1876-ban építették fel. Belépve 1762-ből származó barokk oltár tárul szemünk elé. A Nemescsói evangélikus templom 1614-ben már állt, s 1981-ben hazai és külföldi támogatásból renoválták. Oltára, mely Magyarország egyik legrégebbi evangélikus oltára, 1713-ban készült, téglalapra, fából. Több régi értékes tárgy is van az Evangélikus Egyházközség tulajdonában. Ezek részben a helyi parókián található gyűjteményben illetve a templomban és a budapesti Deák téri Evangélikus Országos Múzeum állandó kiállításán láthatók. A Nemescsói hagyományok és a templom a Vas Vármegyei Értéktár része.

A településre aktív közösségi élet jellemző. Több civil szervezet, alapítvány található itt. Kiemelkedő a 2023-ban 130 éves Nemescsói Önkéntes Tűzoltó Egyesület, valamint a Tézsula Hagyományörző Egyesület munkája. Céljuk a falu értékeinek felkutatása, az elfeledett falusi szokások életre hívása, a paraszti kézművesség gyakorlása és tanítása. Az egykori iskola épületében a falu gazdag tárgyi emlékek gyűjteménye mutatja be a korabeli paraszti élet jellemző bútorait, szerszámainak, az egykori iskola berendezését. A helyi Ács Mihály Alapfokú Művészeti Iskola a Sartoris Alapítvány fenntartásában működik. A Társult Evangélikus Egyházközség 2009 óta működteti a Sartoris Szeretetszolgálatot, az egyházközség területén élő időseket segítve.

A település jelenének legnagyobb értéke, hogy képes a folyamatos megújulásra, a pozitív változásokra, miközben tisztelettel őrzi múltja hagyományait, hiszen az elődöktől kapott szellemi örökség ad nekik erőt ahhoz, hogy élhető közösséget hagyjanak az utódokra.

A település polgármestere: Szerdahelyi-Bánó Irén

The village has 300 residents and it's one of the oldest settlements in Vas County. Embraced by fertile land, it quietly hides on a plain between the Gyöngyös and Répce rivers. It was already inhabited in prehistoric times. Archaeological excavations found Stone Age monuments and traces of a Roman-era station at the village border, on the Amber Road connecting today's Szombathely and Sopron. The settlement was first mentioned in 1248 in the form of Cho. The first known landlord was Márton Csói. From 1511, it appeared with the prefix Nemes (Noble), referring to the rank of the inhabitants. In 1681 Nemescsó became an official place for the free religious practice of evangelicals in Vas County, where services were held in 2 linguistically divided churches. These were the glory days: in addition to the church, 2 houses of worship, an orphanage, a Latin school and a secondary school served the local population and made the settlement a spiritual centre. Education was provided at a high level thanks to Mihály Fábri, János Sartorius Szabó and generations of pastors and teachers. Sándor Péterfy, the Father of Hungarian Teachers, was born, raised and became a trainee teacher here. József Bakó – writer, poet and shoemaker-turned-teacher – was also born here. His lyrical work is characterised by the realism that captures peasant and urban misery with revolutionary passion. After 1945, he presented the change of life in the village. His autobiographical novel was published in 1964 under the title "Feljebb a kaptafánál" (Rising above the bootlast). Ádám (Badics) Bánó taught in Nemescsó between 1905-1945 and lived here until his death. Between 1905 and 1940, he wrote articles on pedagogical and religious topics in the Evangelical Folk School magazine. The title of his work on the history of the village: "From the past of Nemescsó".

The settlement has 2 churches. The Roman Catholic Church of St. Peter and Paul was built in 1876. Inside you can see the Baroque altar built in 1762. The Nemescsó Evangelical Church was already standing in 1614 and renovated in 1981 with domestic and foreign support. Its altar is one of the oldest evangelical altars in Hungary, made in 1713 from wood, on a brick base. The Evangelical Parish owns several old valuable objects, which can be seen in the collection of the local parish, in the church and in the Evangelical National Museum on Deák Square in Budapest. The traditions of Nemescsó and the church are part of the Vas County Values.

Community life is active with several NGOs and foundations. The work of the Nemescsó Volunteer Fire Association, which was 130 years old in 2023, and the Tézsula Traditionalist Association deserve mentioning. Their goal is to search for the values of the village, to revive forgotten village customs and to practice and teach peasant handicrafts. In the former school building a rich collection presents the tools and equipment of former peasant life and the furniture of the former school. The local Ács Mihály Primary School of Art is run by the Sartoris Foundation. The Associated Evangelical Parish has been operating the Sartoris Charity Service since 2009 to help the local elderly.

The greatest value of the settlement is that it's capable of continuous renewal and positive changes while preserving its traditions with respect, as the spiritual heritage received from the predecessors helps to pass on a livable community to the descendants.

The mayor of the settlement: Irén Szerdahelyi-Bánó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Katolikus templom; Utcakép; Nemescsói hősi emlékmű; II. világháborús emlékmű; Evangélikus templom; Tűzoltók; Tézsula; Önkormányzat; Péterfy Sándor, Bakó József és Bánó (Badics) Ádám emlékmű; Egyesületi ház; Helytörténeti gyűjtemény

NEMESKOCS

A település Vas vármegye keleti felén, Celldömöktől tíz kilométerre délre, Veszprém vármegye határán, a Marcal folyótól egy kilométerre található. Különös hangulatot biztosít Nemeskocsnak, hogy két vulkanikus tanúhegy, a Somló és a Ság hegy ölelésében helyezkedik el.

A község a 14. század elején már létező település volt, mai közigazgatási területén létező több, kisebb falu közül csak Kocs község létezik ma is, a többi a törökdúlás viharában teljesen elpusztult, csak a dűlők neve emlékezik meg róluk. A települést sokféle néven említik az oklevelek, a rengeteg névváltozat nem a község nevének gyakori változtatása, hanem a különféle írásmódok miatt gazdag. A Nemeskocs nevet 1907-ben kapta, a megkülönböztető szerepű Nemes- előtag az egykori lakosság köznemesi voltára utal. Földrajzi helyzete kedvező, a településen halad át a térség egyik legfontosabb villamosított, dupla vágányú vasútvonala. A falu lakossága jelenleg 328 fő, a Celldömölki Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

A történeti település a község főútja, a Petőfi utca mentén alakult ki. A régi házak zömében előkertek nélkül épültek a telkek oldalhatárára, és az utcavonal felé tömör kőkerítést emeltek. A telkeken gyakori volt az udvari kamra. A később kialakított Kossuth és Rákóczi utcák már szélesebbek lettek. A főutca ma is hangulatos, egységes szerkezete megőrizte a település korábbi képét. A település növekedése, fejlődése során megfigyelhető egyes parasztházakon, hogy a régi építészeti jegyeket megőrizve újjították fel. A földművelő-állattenyésztő életforma hagyományairól árulkodnak a néhol még fellelhető, mára inkább használaton kívüli, jellegzetes, tapasztásos technikával falazott, deszkaomozatos gazdasági épületek, a gabona szekérrel történő behordására alkalmas méretű, ácsolt fa kapukkal. A település belterületét mezőgazdasági területek, főleg szántók és gyepterületek ölelik körül. A vasúttól keletre fekszik a Natura 2000 természetmegőrzési terület.

A Községi Ház épületében helytörténeti gyűjtemény mutatja be a település múltját, létrehozása a helyiek összefogásával jött létre. A községi épület udvarán rendezvényter került kialakításra, amely 250 fős rendezvények megvalósítására is alkalmas.

Az egyik elpusztult falu helyén, szántás közben találták meg az 1606-ban öntött kis harangot, amely az 1792-ben felszentelt evangélikus templom tornyából hívja imára a híveket. A főút mentén található az 1841-ben épült harangtorony. A fából ácsolt harangláb ma is jellegzetes motívuma a falunak. Nemeskocs közösségi kultúrában gazdag település, rendezvényein rendszeresen jelen van a lakosság, változatos programokkal biztosítva a közösségben való részvétel fenntartását. Vadregényes környezetben felfedezhető a régi malom és környezete, kisebb kiterővel a csendesen folyó Kodó-patak és a Marcal folyó.

Az utóbbi évtizedekben jelentősen javult a település infrastruktúrája, minderről az út- és járdahálózat, a sportöltöző, a korszerű játszótér, az orvosi rendelő, a könyvtár, a művelődési otthon, a ravatalozó, a temető és a közvilágítás korszerűsítése, felújítása tanúskodik. Elkészült a gázhálózat, a kamerarendszer és a szennyvíz csatorna-hálózat kiépítése. A beruházások, felújítások és korszerű fejlesztések pályázati támogatásokkal és jelentős összegű önkormányzati hozzájárulásokkal, valamint a település lakosságának összefogásával valósulhattak meg, amelyek nagymértékben javították és javítják a település infrastruktúrájának, kiépítettségének helyzetét és jelentősen növelik a település népességmegtartó képességét.

A település polgármestere: László Ervin

The settlement is located in the eastern part of Vas county, 10 km south of Celldömölk, on the border of Veszprém county, 1 km from the Marcal river. Nemeskocs has a special atmosphere due to the two volcanic mountains: Somló and Ság.

The village already existed in the early 14th century. There were several smaller villages in this area, but only Kocs village exists today as the others were completely destroyed in the storms of the Turkish occupation, and only the names of external land plots remember them.

The settlement is mentioned in many different names in documents, but the numerous name variations are not due to frequent name changes of the village but due to the various spellings. It was named Nemeskocs in 1907, and the distinguishing prefix Nemes (noble) means that the residents were noble people. Its geographical location is favourable, one of the most important electrified, double-track railway lines of the region passes through the settlement. The village has currently 328 residents, and it belongs to the Joint Municipality Office of Celldömölk. The historical settlement developed along the main road of the village, called Petőfi Street. Most of the old houses were built on the side borders of the land plots without front gardens, and a solid stone fence was erected towards the street line. Courtyard pantries were common on the plots. The Kossuth and Rákóczi Streets, which were built later, already became wider. The main street is cosy also today, and its uniform structure has preserved the former settlement image. During the growth and development of the settlement, it can be observed on some farmhouses that they were renovated by preserving the old architectural features. Traditional agricultural and animal-breeding lifestyle is revealed by typical farm buildings, which are still found in some places but mostly out of use, with plastered brickwork, boarded gable and with carpentered wooden gates of a size suitable for bringing grain in with carts. The settlement is surrounded by agricultural areas, mainly arable and grass lands. The Natura 2000 nature conservation area lies east of the railway. In the building of the Community House, a collection of local history, created with the cooperation of the locals, presents the past of the settlement. The event space created in the courtyard of the community building is suitable for events for up to 250 people.

When ploughing on the site of one of the destroyed villages, they found a small bell cast in 1606, which was placed to the tower of the Lutheran church consecrated in 1792 to call believers to prayer. The belfry built in 1841 is located along the main road. The wooden belfry is still a characteristic motif of the village today. Nemeskocs is a settlement rich in community culture, the residents regularly attend local events, ensuring the maintenance of participation in the community with diverse programmes. The old mill and its surroundings can be explored in a wildly romantic setting, with a small detour to the quietly flowing Kodó stream and the Marcal river. In recent decades, the infrastructure of the settlement has improved significantly, as evidenced by the modernised and renovated road and sidewalk network, the sports locker room, the modern playground, the surgery, the library, the culture centre, the funeral home, the cemetery and the public lighting. The gas network, the camera surveillance system and the waste water sewer network have also been completed. Investments, renovations and developments could be carried out from tender grants and significant contributions by the municipality as well as with the cooperation of the local population, which greatly improved, and continue to improve the settlement's infrastructure and development level and significantly increase the settlement's population-retaining capacity.

The mayor of the settlement: Ervin László

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kossuth utca; Sportöltöző; Evangélikus templom; Falumúzeum; Katolikus harangláb; Petőfi utca; Rákóczi utca; Rendezvénytér; Temető; Önkormányzat; Játszótér; Ravatalozó

NEMESKOCS

NEMESKOCS

NEMESKOLTA

Nemeskolta, Vas vármegye közepén, a Szombathelyi járásban, Szombathelytől 17 kilométerre, délkeletre a Sorok és a Gyöngyös-patak közötti részen terül el. Területe sík, jó minőségű földek (barna erdőtalajok) borítják. Erdősültsége alacsony, a Sorok patak mentén jó minőségű legelők vannak. Területe 7,54 km². Lakosainak száma 380 fő körül alakul.

Szomszédos települések Vasszécseny, Csempezkopács, Rábatöttös, Gyanógergye és Sorkifalud.

A községen, annak főutcájaként a 8442-es út húzódik végig, közúton ezen érhető el Csempezkopács és Sorkifalud irányából is. A 8703-as út pedig a település északi külterületei között elhalad még el. Az ország távolabbi részei felől a 8-as, majd a 87-es főutakon érhető el a leggyorsabban.

Nemeskolta elnevezés 1907 óta létezik, előtte Kolta néven említették a települést. Az évkönyvek első okleveles említését 1288-ra tették, de a legújabb levéltári kutatások egy 1269-es oklevélben már említést tesznek róla. A fejlett állattenyésztés, a jó minőségű földek a középkorban gazdag település kialakulását eredményezték. A települést kuralista kisnemesek lakták. Nemeskoltáról származik a Koltay, és a Vas vármegyében meghatározó Vidos család.

A település a vallási tolerancia példája, a katolikusok és az evangélikusok békében élnek egymás mellett évszázadok óta. Az első katolikus templomról 1332-ben tesznek említést. A jelenlegi templomot 1865-ben építették Ybl Miklós tervei alapján.

Az evangélikus templom 1786-ban épült, 22 település evangélikusainak központja. Az első anyakönyvi bejegyzés 1783-ból való.

A település fejlődését visszavetette a kulákküldözés, a magántulajdon megszüntetése (jelentős, módos családok tűntek el a községből) a 20. század második felének településpolitikája. Napjainkban Nemeskolta egy infrastruktúrával teljesen ellátott, élhető település.

A falu határában egy meddő szénhidrogénfúrás található. 2600 méter mélyen 50-60 Celsius fokos termálvíz van.

Látnivalók: Vidos-kastély (jelenleg magántulajdonban), evangélikus templom a Luther szoborral, katolikus templom a Szent Márton szoborral (Szent Márton tematikus túraútvonal része), Parasztporta (agrártörténeti emlékek).

Település híres lakói, szülöttei voltak Saly Kálmán a Népszava egyik alapítója, Halász Imre az „Egy letűnt nemzedék” írója, Kazareczki Kálmán hajdani mezőgazdasági miniszterhelyettes, Németh Mária operaénekes.

A községben igen aktív a közösségi élet, számos rendezvény és ünnepség teszi színessé a mindennapokat. Ezek fő szervezője az önkormányzattal együttműködésben a Nemeskoltai Kultúrház és Klubkönyvtár.

Érdemes az erre kirándulóknak ellátogatni a Nemeskoltai Falutörténeti Emlékparkba is. Amilyen apró a település, olyan jól felszerelt, hiszen a Nemeskoltai Tornacsarnok és Fitnesz terem akár egy nagyvárosnak is dicsőségére válna.

A helyi civil szervezetek szintén sokat tesznek a közösségért és a településért, a Községi Sportkör Nemeskolta és a Nemeskoltáért Közalapítvány aktív részesei a lakosság mindennapjainak.

A település polgármestere: Farkas Imre

Nemeskolta is located in Vas County, Szombathely district, 17 km southeast from Szombathely, between the Sorok and Gyöngyös streams. Its area is flat, covered with good quality land (brown forest soils). Its forest cover is low, but there are high-quality pastures along the Sorok stream. The village lies on 7.54 km², and has about 380 residents.

Neighbouring settlements are Vasszécseny, Csempezkopács, Rábatöttös, Gyanógergye and Sorkifalud.

Road 8442 runs through the village as its main street, and this public road also leads to Csempezkopács and Sorkifalud. Road no. 8703 passes through the northern outskirts of the settlement. From more distant parts of the country, it can be reached in the easiest way on main roads no. 8 and 87.

The name Nemeskolta has existed since 1907, before that the settlement was referred to as Kolta. Yearbooks first mentioned it in 1288, but the latest archival research shows that it was already mentioned in a document from 1269. Active animal husbandry and high-quality land made the settlement wealthy in the Middle Ages, and it was inhabited by single-plot noblemen. The Koltay family and the Vidos family – which played a dominant role in Vas County – came from Nemeskolta.

The settlement is an example of religious tolerance because Catholics and Evangelicals have lived peacefully side by side for centuries. The first Catholic church was mentioned in 1332. The current church was built in 1865 based on the plans of Miklós Ybl.

The Lutheran church was built in 1786 and it is the centre for Lutherans believers of 22 settlements. The first registry entry dates from 1783.

The development of the settlement was set back by the expulsion of kulaks (wealthy peasants), the abolition of private property (significant and well-to-do families disappeared from the village) and the settlement policy in the second half of the 20th century. Nowadays, Nemeskolta is a village with full infrastructure, where it is good to live.

There is a barren hydrocarbon well on the border of the village. Thermal water at 50-60 degrees Celsius is available at a depth of 2,600 metres.

Sights: Vidos mansion (currently in private ownership), Evangelical church with the Luther statue, Catholic church with the St. Martin statue (part of the St. Martin thematic hiking trail), Farmer House (memories of agricultural history).

Famous inhabitants and natives of the settlement were Kálmán Saly, one of the founders of Népszava daily, Imre Halász, the writer of "A Past Generation", Kálmán Kazareczki, former deputy minister of agriculture and opera singer Mária Németh.

Community life in the village is very active, many events and celebrations add colour to everyday life. The main organiser is the Nemeskolta Culture Centre and Club Library in cooperation with the Municipality.

Hikers should also visit the Nemeskolta Village History Memorial Park. The settlement is small but well equipped, its gymnasium and fitness hall would also be a prominent venue of a big city.

The local NGOs also do a lot for the community and the settlement, the Nemeskolta Municipal Sports Club and the Public Foundation for Nemeskolta are active participants in the everyday life of the population.

The mayor of the settlement: Imre Farkas

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

NEMESKOLTA

NEMESKOLTA

NEMESREMPEHOLLÓS

Nemesrempehollós község Vas vármegyében, a Körömdi kistérségben található Egyházásrádóc, Egyházashollós és Sorokpolány, Molnaszecsőd, Sorkikápolna, Rábahídvég szomszédságában terül el.

A község közigazgatási területe 1205 hektár, ebből belterület 80 hektár. Sopron-Vasi síkság középtájhoz tartozó Rábai teraszos sík kistájban fekszik, amely a Nyugat-Magyarországi peremvidék nagytájához tartozik. A településről a 16. századnál korábbi emlékek nincsenek, érdekesség, hogy a római korból származó borostyánkőút a település északi része mentén haladt, ma az út nagy része mezőgazdasági terület.

A település közigazgatási területén a középkorban telepek voltak. A mai korra kihatóan a délebbre lévő Remphehollós és az északabbra fekvő Nemeshollós népesedett be.

Nemeshollósról az első írásos emlékek 1549-ből származnak. Ezek szerint egy négytelkes nemes család hét tagjának a tulajdonában volt összesen 11 kúria, míg 1554-ben már két egytelkes család hét tagját írták össze. Ezután közel két évszázadig az egytelkes nemesek száma alig változott. 1744. évben 14 jobbágy, illetve hét házaspár és egy házatlan zsellér élt a településen. Nemeshollós lakóit másrésztől azok az agilisok alkották, akik szerződéssel földeket és réteket béreltek az uraságtól. Iskolát 1756-ban a négy hollós falu együtt tartott fenn. Mivel Nemeshollóson templom nem volt ezért a 17. század végéig az egyházashollósi, a 18. században az egyházasszecsődi plébániához tartozott. Az évszázadok során főleg a körömdi kerület körömdi járásának részét képezte, de akadt olyan évtized, amikor a vasvári (1850-1860) körjegyzőséghez csatolták, és volt amikor az egyházásrádóci körjegyzőséghez (1872-1937) Nemeshollós és Remphehollós 1937 évben Nemesrempehollós néven egyesült.

A település lélekszámának csúcspontját 1949-ben érte el 706 fővel, azóta folyamatosan csökken. Ma lakóinak száma nem éri el a 300 főt. A kis falu mindennapjait a csend és nyugalom, a harmónia hatja át.

A település középkori eredetű, jelenlegi szerkezete 1937-ben alakult ki Remphehollós és Nemeshollós egyesítésével. A községben az ősi hagyományokhoz híven ma is jelentős a mezőgazdasági termelés és az állattartás. A lakosság a környező településekre jár dolgozni, a gyermekek a közös fenntartású egyházásrádóci Meseház Óvodába és az Egyházásrádóci Kossuth Lajos Általános Iskolába járnak. A mindennapok nyugalmát, mely a településre oly jellemző, ünnepek alkalmával felzendülő zene, játék és nevetés hatja át. Főbb rendezvények: falunap, adventi ablakdíszítés, adventi gyertyagyújtások, Falukarácsony, búcsú, farsang, játszóházak, Mikulás-túra, nőnap rendezvény.

A falu lakói főleg katolikus vallásúak, templomunk védőszentje Szent Rozália. A Szent Rozália templom a második világháború alatt egy magtárból lett kápolnává alakítva. A háború után bővítették templommá, a haranglábat 1969-ben avatták fel.

Látogassa meg Ön is ezt a mesebeli települést, ahol séta közben megtekintheti a templomot, az egyedi haranglábat, az Aradi vértanúk emlékművét és kopjafáját, a Milleniumi emlékoszlopot, a Szent-István emlékparkot, a hősi emlékművet, az új játszóteret, felújított művelődési házukat, könyvtárukat és a szemet gyönyörködtető, vonzó tájat.

A település polgármestere: Paksiné Kecze Tünde

Nemesrempehollós is located in Vas County, in the Körömdi micro region, in the neighbourhood of Egyházásrádóc, Egyházashollós, Sorokpolány, Molnaszecsőd, Sorkikápolna and Rábahídvég.

The administrative area of the village is 1205 ha, of which 80 hectares are internal area. It lies in the terraced Rába plain small region of the Sopron-Vasi plain mezo region, which belongs to the Western Hungarian border large region. There are no memories of the settlement earlier than the 16th century. It's interesting that the amber road of the Roman era ran along the northern part of the settlement, and most of the road is agricultural land today.

In the Middle Ages there were various estates in today's administrative area. Today the populated areas are Remphehollós in the south and Nemeshollós in the north.

The first written records of Nemeshollós date back to 1549. Accordingly, 7 members of a noble family with four land plots owned 11 mansions, while in 1554 seven members of 2 single-plot families were listed. After that, the number of single-plot nobles hardly changed for almost two centuries. In 1744, 14 serfs, 7 cottars with a house and 1 cottar without a house lived in the settlement. On the other hand, the residents of Nemeshollós were half-noble people who rented land and meadows from the landlord by contract. In 1756, four villages maintained a school together. Since there was no church in Nemeshollós, it belonged to the parish of Egyházashollós until the end of the 17th century and to the parish of Egyházasszecsőd in the 18th century. Over the centuries, it was mainly a part of the Körömdi district but it was attached to the Vasvár notary district between 1850 and 1860 and to the notary district of Egyházásrádóc between 1872 and 1937. Nemeshollós and Remphehollós merged in 1937 under the name Nemesrempehollós.

The settlement's population reached its peak in 1949 with 706 people, and since then it has been continuously decreasing. Today, the number of its inhabitants does not reach 300 people. Everyday life is filled here with silence, peace and harmony.

The settlement has medieval origins, and its current structure was formed in 1937 by merging Remphehollós and Nemeshollós. Agriculture and animal husbandry are traditional and important activities in the village. The population goes to work in the surrounding settlements, and children go to the jointly run Meseház Kindergarten and to the Kossuth Lajos Primary School in Egyházásrádóc. The tranquility of everyday life, which is so characteristic of the settlement, is full of music, games and laughter on festive occasions. Main events are the village day, advent window decoration, advent candle lighting, village Christmas, farewell festival, carnival, playhouses, Santa Claus tour and women's day.

The residents are mainly Catholics, and the patron saint of the church is Saint Rosalia. During World War II, the St. Rosalia church was converted from a granary into a chapel. After the war, it was expanded into a church, and the belfry was inaugurated in 1969.

Visit this fairy-tale settlement, where you can take a walk and see the church, the special belfry, the monument and the grave post of the Arad martyrs, the millennium monument, the Saint Stephen Memorial Park, the heroes' monument, the new playground, the renovated culture centre, the library and the eye-catching, attractive landscape.

The mayor of the settlement: Tünde Paksiné Kecze

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szoknyás harangláb; Temetői kereszt; Szent István emlékoszlop (Marosits József alkotása); Pipacsos mező; Játékpark; I. és II. világháborús emlékmű; Könyvtár; Művelődési ház; Aradi vértanúk emlékoszlopa (Marosits József alkotása); Szent Rozália templom; Ravatalozó

NEMESREMPEHOLLÓS

NEMESREMPEHOLLÓS

OLASZFA

A kis falu a hegyháti erdők rejtékében, Vas vármegye déli részén, Vasvártól tíz kilométerre található zsáktelepülés. Első okleveles említése 1217-ből való. A község az egykori Káptalanolaszka (Főszeg, Gyöpszeg, Alszeg és Csapás), Petőolaszka és Kozmafa településekből áll. Mai elnevezése 1942-től használatos.

Olaszfa völgykatlanban helyezkedik el, zengugos utcáiban mintegy 400 lakos él. A természet szeretete, a nyugodt, csendes környezet tartotta itt, és vonzza ide az embereket. Területe ma is gazdag erdőkben, amelyek állatvilága sokszínű és gazdag, mind a madarak, mind a nagyvadak előfordulását tekintve. Májusban, akácvirágzásban a legszebb a falu környéke: gyönyörű és illatos. Akácosai az országos vándoroltató méhészeti gazdálkodásban is számon tartott erdők. A föld és az állatok szeretete, velük való munkálkodás eltette az itt élőket évszázadokon keresztül. Ma is megművelt szántóföldeket, réteiben békésen legelésző gidrán lovakat vagy a nóniusz ménes nyargaló futását láthatja az ide érkező.

Évről-évre programmal várja a ménesgazda négylábú barátaink kedvelőit. A falu keleti határában nagy kiterjedésű, ősi, kispácellás szőlőhegy található. Útjain ma inkább túrázók járnak, mint szőlőművesek. Régi pincéi a népi építészetéről, a szőlőművelés múltjáról; a természet által visszavett parcellái a növény- és állatvilág gazdagságáról tanúskodnak. A hegy leve is megkóstolható, amely számtalan híres borvidék borversenyén megmérettetett már és sok arany minősítéssel szerzett elismerést borászáinak és a szőlőhegynek.

A mai Olaszfa életét az itt élők, az innen elszármazottak és az itt nyaralóházzal rendelkezők közösen alakítják. A nagyvárosoktól távol lévő kis zsákfaluból sokan költöztek el – az urbanizáció miatt – a családi parasztgazdaságok megszűntetése után. Megüresedett házaikat a tömegturizmus elől menekülő külföldiek, elsősorban olaszok vásárolták meg és lettek a falu nyaralói, akik kis magyar Toszkánának nevezik Olaszfát.

Közös összefogással régi és új hagyományokat ápolnak, a falu értékeit mentik. Így újult meg műemlék temploma, annak orgonája, amely komolyzenei koncertek színhelye is lett. Kinőve a templom padjait, nyaranta szalmabála koncertterem várja a zeneszerető közönséget.

Az egészségtudatos életmód és az aktív turizmus népszerűsítésére is szerveznek programokat. Kneipp Vizesháza, amely Magyarországon egyedi, Sebastian Kneipp természetgyógyász módszerét népszerűsíti: vizes kezeléseit próbálhatja ki, gyógynövénykertjében pihenhet, sósobájában relaxálhat az erre utazó. Szervezett gyógynövényturát tartanak Kneipp születésnapjának megünneplésére, az ezerjófű megismerésére. A szerteágazó erdei-mezei utak közül egy nyolc kilométeres útvonal ki lett jelölve, amely a helyismerettel nem rendelkezőket is várja. A térségi Nagy Gáspár Emléktúra és a Hegyhát 50 Teljesítménytúra is áthalad a falu határára. A kerékpározás kedvelői a VHR 1-2 útvonalon a Vasi-Hegyhát Natúrparkot bejárva Olaszfára is eljutnak. A kerékpározás szerelmeseinek különleges programja az Olasz Bringák Olaszfán találkozó és biciklitúra, amelyre az olasz L' Eroica adott inspirációt.

„A falut körülölelő erdők és dombok elrejtik Olaszfát a világ nyüzsgésétől, zajától. Úgy akarunk felkerülni a turizmus térképére, hogy a falu nyugodt élete továbbra is megmaradjon. Igyekszünk a vendégeink fogadásában Kalkuttai Szent Teréz tanácsát követni: Soha ne engedd, hogy valaki ne legyen boldogabb a veled való találkozás után” – vallja a polgármester.

A település polgármestere: Fekete Róbert

Olaszfa is a cul-de-sac settlement hidden in the forests of the mountain ridge, south of Vas County, 10 km from Vasvár. Its first documented mention dates from 1217. The village consists of the former settlements of Káptalanolaszka (Főszeg, Gyöpszeg, Alszeg and Csapás), Petőolaszka and Kozmafa. Its current name has been used since 1942.

The village lies in a valley, and its zigzagged streets are home to about 400 residents. The love of nature and the calm, quiet environment kept, and still attract people here. Its territory is rich in forests, with a diversity of animals, including birds and big game. The neighbourhood is the most beautiful and fragrant in May, when acacias are in bloom. The local acacia forests are also important for nationwide migratory beekeeping. Local people have made a living from the love of land and animals for centuries. Visitors can still see cultivated fields, a galloping Nonius stud and Gidran horses grazing peacefully on the meadows.

The stud farmer welcomes horse fans with special programmes every year. In the eastern border of the village there is a large, old vineyard with small plots. Today, however, it's more frequented by hikers than viticulturists. The old cellars tell about folk architecture and the past of viticulture, and the land plots reclaimed from nature bear witness to the wealthy flora and fauna. You can also taste the juice of the mountain, which has taken part in numerous wine competitions in famous wine regions and won many gold recognitions for its winemakers and vineyards.

Life in Olaszfa today is jointly shaped by the people who live here, those who left but keep contacts and those who have holiday homes here. When family farms were terminated, many people moved from this small settlement, far from big cities, due to the urbanisation process. Their vacant houses were bought by foreigners, mainly Italians fleeing mass tourism, who became vacationers of the village and call Olaszfa the little Hungarian Tuscany.

They work together to nurture old and new traditions and save the values of the village. This resulted in the renewal of the historic church and its organ, which became the scene of classical music concerts. Outgrowing the pews of the church, a straw bale concert hall welcomes music lovers in the summer.

Programmes are organised to promote a health-conscious lifestyle and active tourism. In the Kneipp Water House, visitors can try the unique water treatment method of naturopath Sebastian Kneipp, and they can relax in its herb garden and in its salt room. Organised herbal tours are held to celebrate Kneipp's birthday and to learn about the Centaurium. An 8-km route has been selected from among the many forest-field trails, and it's also suitable for those without local knowledge. The Nagy Gáspár Memorial Tour and the Hegyhát 50 Performance Tour also pass through the village border. Cycling enthusiasts will also reach Olaszfa if they go through the Vasi-Hegyhát Nature Park on the VHR 1-2 route. A special programme for bike lovers is the Olaszfa Italian bike meeting and tour, inspired by the Italian L'Eroica.

“The forests and hills around the village hide Olaszfa from the bustle and noise of the world. We want to get to the tourism map by preserving the peaceful life of the village. We try to follow the advice of Saint Teresa of Calcutta in welcoming our guests: Let no one ever come to you without leaving better and happier.” says the Mayor.

The mayor of the settlement: Róbert Fekete

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Miklós templom; Falukép; Templomtér – Ódor Anna Teréz OSU missziósnővér emlékhelye; Rákász Gergely koncert; Kneipp Vizesház; Olaszfa környéke; Olaszfa a Csorma dombról; Szüreti felvonulás; Olasz bringások Olaszfán; Túra a falu körül; Szőlőhegy

OSTFFYASSZONYFA

A község Vas vármegye Celldömölki járásában, a Rába völgyében, a Lánka-patak mellett, a Cser északnyugati pereménél fekszik. Határa két eltérő arculatú részre tagolódik. A Rába és a Lánka-patak közötti, többnyire lapályos ártéren leginkább rétek, legelők és szántóföldek találhatók. A másik, délkeleti határrész itt-ott meredekebb peremekkel szegélyezett, enyhén emelkedő sík felszín, melynek kavicsos talaját erdők borítják. Vasútállomása a falutól hat kilométerre található.

A Kemenes-vidék történelmi emlékekben egyik leggazdagabb települése, először 1346-ban említették Azzunfalva néven, az Ostffy-előtag pedig korábbi birtokosaira utal. 1839 májusától szeptemberéig a faluban élő rokonainál, Salkovics Péter mérnöknel lakott Petőfi (akkor még Petrovics) Sándor. A mérnök öccse Petrovics Istvánt kérte fel kezesnek, de a hitelt nem tudta visszafizetni, Petőfi szüleinek vagyona elúszott. Mihály ekkor beajánlotta mérnök bátyjához, aki ígéretet tett, hogy vállalja a költő további taníttatását. Úgy tervezte, hogy két saját gyermekével együtt taníttatja, de az ifjúnak a szomszédos Csöngén élő Csáfordi Tóth (Széppataki) Róza iránti, köztudomásúvá lett vonzalma miatt erre nem került sor. Együtt töltötte a nyarat másik rokonával, Orlay Petrich Somával is, aki később megfestette portréját. Több verset írt itt, melyek a későbbi nagy költő első próbálkozásai voltak. Ősszel tovább ment Sopronba, de a tervezett tanulás helyett katonának állt. A művelődési házban – amely előtt a költő szobra áll – egész évben ingyenesen látogatható emlékszoba található.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején Kossuth Lajos szavára Ostffyaszzonyfa és a környékbeli falvak egy zászlóalj huszárt állítottak fel. A szabadságharcban Vidos Márton huszárkapitány és Ostffy Sándor is részt vettek.

Az első világháború emlékhelye az ostffyaszzonyfai hadifogoly-temető. A vasútállomással szemben Földvárpuszta területén létesítettek hadifogolytábor 1915–1918 között. 197 fabarakkjában összesen 160 400 orosz, olasz, román, francia hadifoglyot őriztek. Egyszerre 30–40 ezer embert. A tábor vízzel, villannyal és csatornákkal is ellátták. Többféle műhelyben dolgozhattak, saját tábori pénzt használhattak a foglyok. Bár önálló, nagyméretű kórháza és egészségügyi személyzete volt, a kitörő járványoknak több mint tízezer áldozata fekszik a közeli temetőben. 1918 novemberében feloszlatták a tábor, a hadifoglyok visszatérhettek hazájukba.

Az I. világháborús emlékművet 1938-ban emelték, ekkor a korábbi evangélikus harangtornyot bástyaszerű építménnyé alakították. 1983-ban helyezték el a második világháború áldozatainak emléktábláját. A harmadik oldalán Kocsis József koronaőrnek állítottak emléket.

1997-ben nyílt meg a település határában a 4740 méter hosszú, autós-motoros gyorsasági versenypálya, a Pannónia-Ring. Márciustól október végéig rendeznek itt nemzeti és nemzetközi versenyeket, edzéseket, főleg nyugati autós és motoros klubok.

A 34,31 km² területű község lélekszáma 2023-as adatok alapján 742 fő.

A szépen rendben tartott, jól felszerelt településen általános iskola, óvoda is működik, valamint orvosi rendelő áll a községben élők rendelkezésére. Számos kulturális és szórakoztató program várja az itt élőket egész évben, mint a falunap, a szüreti mulatság, az Idősek napja, az adventi gyertyagyújtások és a Falukarácsony. 2023-ban először elszármazotti találkozóval és családi nappal is várták a település egykori és újdonsült lakóit.

A település polgármestere: Ács Attila

The village lies in Vas county, Celldömölk district, in the Rába valley, near the Lánka stream, on the northwestern edge of Cser. Its border is divided into 2 parts with different faces. The mostly flat floodplain between the Rába River and the Lánka stream has meadows, pastures and arable fields. The other, south-east border is a slightly rising flat surface bordered by steeper edges, and its gravelly soil is covered by forests. The railway station is 6 km from the village.

This is one of the settlements with the richest historical monuments in the Kemenes region. It was first mentioned in 1346 by the name Azzunfalva, and the prefix Ostffy refers to its previous owners. From May to September 1839, poet Sándor Petőfi (then called Petrovics) lived here at the place of his relative, engineer Péter Salkovics. The engineer's younger brother asked István Petrovics, Petőfi's father, to be his guarantor, but he could not repay the loan, so Petőfi's parents lost their fortune. Mihály then sent Petőfi to his engineer brother, who promised to support the poet's further studies. He planned to teach him together with his 2 children but this did not happen since the young poet fell in love with Róza Csáfordi Tóth (Széppataki), who lived in neighbouring Csönge. He also spent the summer with another relative, Soma Orlay Petrich, who later painted his portrait. He wrote several poems here, which were the first attempts of the later great poet. In the autumn he went to Sopron, but instead of the planned studies he became a soldier. In the culture centre – with the poet's statue in front – you can visit a memorial room free of charge throughout the year.

During the 1848–49 war of independence, Ostffyaszzonyfa and the nearby villages formed a hussar battalion at the request of governor Lajos Kossuth. Hussar captain Márton Vidos and Sándor Ostffy also took part in the fights. The prisoner of war cemetery is a World War I memorial site. The POW camp was set up opposite the railway station, in the area of Földvárpuszta between 1915 and 1918. 160,400 Russian, Italian, Romanian and French prisoners of war were kept in 197 wooden barracks, 30–40,000 people at a time. The camp had water, electricity and sewers. The prisoners could work in various workshops and use their own camp money. Despite the large and independent hospital and medical staff, more than 10,000 epidemic victims were buried in the nearby cemetery. The camp was dissolved in November 1918 and the prisoners of war returned to their homeland.

The WWI memorial was erected in 1938, when the former Lutheran bell tower was transformed into a bastion-like structure. The memorial plaque for the victims of World War II was placed in 1983.

In 1997, the Pannónia-Ring – a 4,740-m long car and motorcycle speed race track – was opened outside the settlement, where mainly western car and motorcycle clubs organise national and international competitions and training from March to late October.

The village has an area of 34.31 km² and 742 residents (data from 2023).

The tidy and well-equipped settlement has a primary school, a kindergarten and a doctor's surgery. Many cultural and entertaining events are organised throughout the year, such as the village day, the harvest festival, the Day of the Elderly, the Advent candle lighting and the Village Christmas. The family day and the meeting of former and new residents were organised for the first time in 2023.

The mayor of the settlement: Attila Ács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Katolikus templom; Evangélikus templom; Hősi emlékmű; Hadifogoly-temető központi emlékmű; A település egy része madártávlatból; Pannónia-Ring; Hadifogoly-temető bejárat; Kossuth utca; Ostffy kastély – önkormányzati hivatal; Művelődési ház

OSTFFYASSZONYFA

ŐRISZENTPÉTER

Őriszentpéter Vas vármegye legkisebb, Magyarország második legkisebb városa, ugyanakkor az Őrség fővárosa. A legek sora pedig itt messze nem ér véget, sőt tovább bővül a térség misztikuma által, hiszen az Őrség hazánk nem földrajzi, hanem történelmi tájegysége, történelmi kistája, ahol a történelmi küldetésre utaló őrálló hagyomány a legtovább maradt fenn az egész Kárpát medencében. Az ezeréves múltban gyökerező patinás keretek természetesen a tartalomra nézve is mesés kilátásokat ígérnek a meglévő értékek gazdag tárházával, egyúttal kijelölik a jövő értékközpontú fejlesztési irányait is.

Egyedülálló épített öröksége, speciális (szeres) településszerkezete máig fennmaradt. Másrészt az Őrség egy speciális és egyedi, erdők-, különleges élővilágú rétek-, kaszáló-gyümölcsösök borította dimbes-dombos természeti táj, amely 2002. március 1-e óta nemzeti parki védelem alatt áll.

Őriszentpéter az 1500-as évek közepe óta tölt be fontos szerepet az Őrség életében. Szent Péter templomát ekkor – a török harcok idején – alakították erődtemplommá, amely megalapozta térségközponti szerepét. A jelen korban természetesen más készségek értékelődtek fel és játszanak fontos szerepet egy térség közösségének az életében.

A mai Őriszentpéter különleges kínálata a település csekély mérete és gazdasági ereje ellenére is rendkívüli teljesítményekkel párosul. Központi szerepet tölt be a természetvédelem mellett az oktatás, az egészségügy és a közigazgatás területén. Turisztikai szerepe és pozíciója szintén kiemelt. Rendezvénykínálata pedig vármegyei jogú városokéval is felveszi a versenyt.

Büszkén említhetik a helyiek például az Őrség legnagyobb múltú programját, az Őrségi Vásárt és fiatalabb testvérét, az Őrségi Tökfesztivált, de országos hírűek a Hétrétszág – Szerek és Porták Fesztiválja, az Őrségi Félmaraton, az Őrségi Kerékpáros és Futófesztivál, az Őreg járművek találkozója, civil szervezésben megvalósuló rendezvények is, akár csak az Omega Park kezdeményezés.

A helyi gazdaságfejlesztés helyes, kívánatos, emberi léptékű irányát testesíti meg az Őrségi Termelői Piac immáron több mint tízéves működése, folyamatos fejlődése, és komoly látogatottsággal bíró turisztikai attrakciós szerepkörrel bíró megerősödése is.

Páratlanul gazdag értékgyűjteményeik sora a Csörgőalma gyümölcsöskert, a Szikszay Edit Helytörténeti Gyűjtemény és az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságának Látogatóközpontja mellett nemrégiben a Gömbös Mátyás vadászmeister, helyi lakos életművét megörökítő állandó vadászati kiállítással is kibővült.

A helyi lakosság számára közösségkovácsoló eseményként Őriszentpéter várossá válásának tíz éves jubileuma alkalmából indították be a Szentpéteri Esték c. rendezvény-sorozatát, ahol a szeri csapatok játékos vetélkedők és túrák alkalmával mérhetik össze erejüket, ügyességüket és meríthetnek egy nagy kanállal az őriszentpéteri lét nyújtotta örömeiből és gazdagságból.

Tekintettel azonban arra, hogy minden helyben fellelhető érték, látnivaló és csoda bemutatása csak a megemlékezés szintjén is jelentősen meghaladná a rendelkezésre álló egy oldalnyi terjedelmet, ezért a település vezetése és lakossága tisztelettel azt javasolja, egyúttal invitálja Önöket egy őriszentpéteri látogatásra, ahol mindez átélhető, megtapasztalható és személyes élménnyé formálható!

A település polgármestere: Őr Zoltán

Őriszentpéter is the smallest town in Vas County and the second smallest town in Hungary, but it's the capital of the Őrség region. The list of records does not end here, in fact, it continues to expand due to the mysticism of the region, since Őrség (Guard) is not a geographical but a historical landmark and small region of our country, where the historical guarding tradition survived the longest in the entire Carpathian Basin. Of course, the patinated framework rooted in the thousand-year past promises fabulous prospects for content with the rich storehouse of existing values, and, at the same time, they also set directions of value-oriented development in future.

Its unique built heritage and special settlement structure (groups of houses on hills) has survived to this day. On the other hand, Őrség is a special, unique and natural hilly landscape covered with forests, orchards and meadows with special wildlife, and it has been a protected national park since 1 March 2002.

Őriszentpéter has played an important role in the life of Őrség since the mid-1500s. At that time, during the Turkish wars, St. Peter's church was transformed into a fortress church, which established its role as a regional centre. In the present age, of course, other skills have gained value and play an important role in the life of a regional community.

The special offer of today's Őriszentpéter is combined with extraordinary achievements despite the settlement's small size and economic power. In addition to nature conservation, it plays a central role in the field of education, healthcare and public administration. Its role and position in tourism is also prominent. The range of events even competes with those of cities with county rights.

Locals can proudly mention, for example, the most historic programme, the Őrség Fair and its younger "brother", the Őrség Pumpkin Festival, but events of national fame are the Hétrétszág Festival of Houses and Settlement Parts, the Őrség Half Marathon, the Őrség Cycling and Running Festival, the Meeting of old vehicles as well as events organised by civil organisations, like the Omega Park initiative.

The right, desirable direction of local economic development at human scales is embodied by the Őrség Producers' Market, which has been operating and continuously developing for more than ten years, and it's attracting more and more tourists.

Unique values are the Csörgőalma orchard, the Edit Szikszay Local History Collection, the Visitor Centre of the Őrségi National Park Directorate and the permanent hunting exhibition presenting the life and work of hunter and local resident Mátyás Gömbös.

The series titled Szentpéter Nights was launched as a community-building event for the local population on the 10th anniversary of Őriszentpéter becoming a city, where teams of settlement parts can test their power and skills during playful contests and tours and they can enjoy the joys and riches of living in Őriszentpéter.

However, since it is impossible to present all the local values, attractions and wonders in one page, the municipality and the residents of the settlement respectfully recommend and at the same time invite you to visit Őriszentpéter, where all the above can be explored and shaped into a personal experience.

The mayor of the settlement: Zoltán Őr

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

PÁCSONY

A község Vas vármegyében, a Vasvári járásban, a Vasi-Hegyhát dombvidék középső részén, a Rába-Zala völgye felé lejtő medencében fekszik, 175 méter tengerszint feletti magasságban. Vasvár délkeleti szomszédja a vármegye déli részén, a 74-es úttól nem messze, két kilométerre található. Vasúton és közúton egyaránt megközelíthető, a vármegyeszékhelyek távolsága sem jelentős; Szombathely 40 kilométerre, Zalaegerszeg 22 kilométerre található. A falu völgykatlanban fekszik, erdők ölelik körül.

Okleveles említése 1217-ből származik, a falunév szláv eredetű, cseh személynévből keletkezhetett. Az 1800-as években Patsony változatban jelenik meg

Pácsony szalagtelkes, kétutcás település, nyugati oldalán háromszög alakban öblösödik ki, s innét, a Kossuth Lajos utcából nyílik második utcája, a Petőfi Sándor utca. Pácsonyban a szőlőhegy 1787-ben létesült, az itt élő emberekre mindig is jellemző volt a szőlőtermesztés és borászkodás.

A falunak 1758-ban fából épült iskolája volt, a római katolikus felekezeti iskola 1867-ben épült fel, egy tanítója volt. Később Horváth Ferenc kántortanító csaknem négy évtizeden keresztül vezette az iskolát (1909-1943 között). Méltó utódja lett Pusztai Ferenc, aki 1946-ban került a pácsonyi iskolába és 1976-os nyugdíjba vonulásáig oktatta a helybeli gyerekeket. Fia Dr. Pusztai Gyula politikus, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő volt.

Az óvoda 1994. január 1-jén indult, vezetője Nagy Istvánné volt 2017-ig, ebben az évben a gyermeklétszám csökkenése miatt megszűnt az intézmény.

A község temploma 1911-ben épült, 1930-ban renoválni kellett. Felszentelésének 100. évfordulójára, 2011-re a Szent Imre római katolikus templom külsőleg felújítva, megszápult templomkerttel várta a híveket és a látogatókat. Környéke szépen parkosított, virágosított.

A művelődési ház 1963-ban épült, melyben a klubkönyvtár és a mozi is helyet kapott. A könyvtár a mai napig működik, a kultúrház pedig a közösségi programok színtere, míg a volt óvoda udvarán felépített a rendezvénypajta a szabadtéri rendezvények helyszíne.

1925-ben alakult meg az Önkéntes Tűzoltó Egyesület. A lóvontatású tűzoltókocsit, mely a falu központjában van felállítva, Rosner báró képviselő ajándékozta 1927-ben.

Jelenleg 295 lakosa van Pácsonynak, polgármestere 1990-től Nagy István. A település előjárói mindig nagy figyelmet fordítottak az itt élők közérzetének javítására, a község fejlesztésére. Jeles eseményeiket kis faluhoz méltón megünneplik, segítik az itt élőket a mindennapi problémáik megoldásában.

Pácsony a virágos falu: 1995-ben a „Virágos Magyarorszáért” országos versenyen a községi kategóriában első helyezést nyert el, majd egy év múlva a „Vas megye legszebb faluja” elismerés birtokosa lett, és azóta is büszkén használja a címet, melyek ma sem veszítettek értékükből, hiszen a látogatókat a rendezett, virágos utcaképek és a parkok látványa magával ragadja.

A vasútállomás épületén még ma is megtalálhatók a Déli Vasútra jellemző ablaktáblák. A vasútvonalat felújították, korszerűsítették, s mind az állomást, mind pedig a pályát, a közlekedést villamosították.

A község legérdekesebb látnivalói a vasútállomás épülete, a Szent Imre római katolikus templom, az önkormányzat tulajdonában lévő kultúrház, és az egykori óvoda épülete.

Itt élt a település szülötte, az országosan ismert gránátalmadíjas fafaragó, Magyar Lajos.

A település polgármestere: Nagy István

The village is located in Vas County, in the Vasvár district, in the centre of the Vasi-Hegyhát hills, in a basin sloping towards the Rába-Zala valley, at a height of 175 m above sea level. Vasvár's southeast neighbour lies in the south of the county, 2 km from road no. 74. It can be reached by both rail and road, and it's not far from the county seat towns: Szombathely is 40 km and Zalaegerszeg is 22 km away. The village is located in a valley surrounded by forests.

It was mentioned in a document from 1217. The village name probably comes from a Czech personal name of Slavic origin, and it appeared as Patsony in the 1800s.

Pácsony is a 2-street settlement with strip plots, it opens in a triangular shape on its western side, where the second street, Petőfi Sándor street, opens from Kossuth Lajos street. The vineyard hill was established in 1787, where the local residents have always grown grapes and made wine.

The village had a wooden school in 1758. The Roman Catholic school was built in 1867, and it had one teacher. Later, cantor-teacher Ferenc Horváth led the school for almost 4 decades (1909-1943). He was succeeded by Ferenc Pusztai, who joined the Pácsony school in 1946 and taught local children until his retirement in 1976. His son, Dr. Gyula Pusztai, was a politician, president of the Vas County assembly and a member of parliament.

The kindergarten opened on 1 January 1994, it was headed by Istvánné Nagy until 2017, when it was closed due to the lower number of children.

The church was built in 1911 and renovated in 1930. At the 100th anniversary of its consecration in 2011, the Roman Catholic church of Saint Emeric was renovated externally and welcomed the believers and visitors with a beautified church garden. Its surroundings are nicely decorated with a park and flowers.

The Cultural Centre was built in 1963 with a club library and a cinema. The library is still operating today, the cultural centre is the scene of community programmes and the barn built in the yard of the former kindergarten is the venue for outdoor events.

The Volunteer Firemen's Association was founded in 1925. The horse-drawn fire truck, set up in the village centre, was a gift from Baron Rosner in 1927.

Currently, Pácsony has 295 inhabitants, and István Nagy has been its mayor since 1990. The municipality has always paid a great attention to improving the well-being of the residents and developing the village. They celebrate their significant events in a manner worthy of a small village and help the local people solve their everyday problems.

Pácsony is a flowery village: In 1995, it won first place in the village category of the “Flowery Hungary” national competition, and a year later it won the award “The most beautiful village of Vas county”. Since then it has proudly held these titles, which have not lost their value even today as visitors love the sight of the well-kept, flowery streetscapes and parks.

The windows typical of the Southern Railway can still be found on the railway station building. The railway line has been renovated and modernised, and the station, the track and the traffic have been electrified.

The most interesting sights of the village are the Railway Station building, the Saint Emeric Roman Catholic Church, the Culture Centre owned by the Municipality, and the former Kindergarten building.

Lajos Magyar, nationally known Pomegranate prize-winning woodcarver, was born and lived here.

The mayor of the settlement: István Nagy

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Út menti kereszt; Szent Imre templom; Díszkút; Képeslap; Pácsony – Magyar Lajos fafaragása; Tűzoltókocsi; Szent Imre templom belső; Kultúrház; Volt óvoda; Rendezvénypajta

PÁCSONY

PÁCSONY

PERENYE

Az Alpok lábánál fekvő település félúton Kőszeg és Szombathely között, a csodálatos Kőszegi-hegység előkertjeként tárul elénk festői képével. Régészeti ásatások szerint az őskortól lakott, határában egy földvár maradványait, ókori és középkori vasolvasztásra utaló leleteket tártak fel. Első írásos említése az Anjou-korból, 1333-ból származik, Pyrennye néven említik Pöre és Etelföld határleírásában. A feudális korban kismesek lakták. Később barokk templomának titulusa Szent Ágota. A Fő utca tengelyében található a Nepomuki Szent János kápolna.

A falut 1849-ben kolerajárvány tizedelte meg, a római katolikus lakossága ekkor fogadalmat tett: ha elmúlik a járvány, minden év szeptemberének utolsó (a fájdalmas Szűz Anya ünnepét követő második) vasárnapján elzarándokol Szent Vid kápolnájába. Azóta minden családból legalább egy fő részt vesz a búcsújárás.

A patakvölgyben nyújtózó településnek közel 700 lakója van, vendégszeretet és béke, csodás természeti környezet, hagyományaira büszke és összetartó, vallásos faluközösség jellemzi.

A Vas Vármegyei Értéktár részét képezi „Perenye népekei, népszokásai és népi szertartásrendjei az esztendő ünnepei során”. Perenye mintegy 300 tételből álló, saját szöveg- és dallamvariánsban máig élő népekekincset őrzött meg. Legősibb tételei a gregoriánból származnak helyi változatban, élő szokásként. Máig élő hagyomány a halottvirrasztó a Szent Ágota-templomban, a betlehemezés, palázulás vagy lucázás, korbácsolás és regölés, kánai menyegző. A helyi változatban élő tíz gyermekjátékdal mellett ezek is a Perenyei Aranyhíd Óvoda tanrendjének részei. A Perenyei Hagyományörző Egyesület arató-, betyár- és katonadalokat éltet heti próbával és szereplésekkel. A helybeli népszokások és gyermekjátékdalok havonta rendszeres népdal- és citeratanítás és nyári tábor alkalmával is élnek. A Szent Vid-zarándoklaton mindig elhangzó Mária-énekeinek dokumentuma az 1855 óta helybéli előénekesek által kézzel írt és nemzedékről nemzedékre átadott, 522 oldalas „Perenyei kéziratos énekeskönyv”. Perenye szakrális néphagyománya – 80 évvel ezelőtt egész Vas vármegyére jellemző – sajátos szöveg- és dallamváltozatokat tart életben napjainkig.

A település közigazgatásilag a Séi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, jó kapcsolatot ápol a körjegyzőséghez tartozó Sé, Bucsú és Narda településekkel, valamint Gencsapáttal, mellyel összeköti az oktatás, egészségügy, vallás területe.

Sikeres pályázatoknak köszönhetően az elmúlt évtizedben Perenye jelentős fejlődésen ment keresztül. Az újonnan kialakított lakópark mellett kiemelkedő a több mint 65 éves Perenyei Aranyhíd Óvoda felújítása és bővítése, az udvaron játszótér kialakítása, az orvosi rendelő épületének korszerűsítése és eszközparkjának bővítése, az önkormányzati utak, járdák felújítása. Megújult a ravatalozó, a hősi emlékmű, a közösségi terek, szalonnasütő és kemence került kialakításra.

Képviselő-testülete és összetartó lakossága aktív részese a faluszépítő és megújító munkálatoknak, valamint az összefogást célzó, hagyományokat megelevenítő programoknak. A településfejlesztésen túl Perenye Község Önkormányzatának kiemelt célja a helyi civil szervezetek, sportolók, közösségek támogatása, valamint a helyi hagyományok megőrzése és tovább örökítése. A természeti és kulturális értékekben gazdag „zsákfalu” ideális a kikapcsolódásra, pihenésre. Kiváló kiindulási pontja az Alpok alja felfedezőinek, a túrázás vagy éppen a fürdőzés (Bük, Sárvár) szerelmeseinek.

A település polgármestere: Imre Viktória

This picturesque settlement lies at the foot of the Alps, halfway between Kőszeg and Szombathely, just like a front garden of the wonderful Kőszeg Mountains. The place has been inhabited since prehistoric times: archaeological excavations found remains of an earth castle and ancient and medieval iron smelting. It was first mentioned as Pyrennye in 1333, in the Anjou period. In feudal times it was inhabited by low-rank nobles. Its late-Baroque church was built in honour of St. Agatha. The chapel of Saint John of Nepomuk is located in the axis of Fő utca (Main Street).

The village was decimated by cholera epidemic in 1849, then the Roman Catholic population made a vow to make a pilgrimage to St. Vid's chapel after the epidemic, every year on the last Sunday of September (the 2nd Sunday after the feast of the Sorrowful Mother). Since then, at least one person from each family has been participating in the farewell walk.

This peaceful and hospitable settlement, stretching in the stream valley in a wonderful natural environment, has nearly 700 inhabitants, and its religious community is proud of its traditions and sticks together.

The “folk songs, customs and rituals of Perenye during the annual holidays” are part of the Values of Vas County. The folk songs consisting of about 300 items, and their text and melody variants are still alive today. The oldest items are local versions of the Gregorian chant. Living traditions are the vigil for the dead in St. Agatha's Church, the Nativity play, the Luca day festivities, the caning tradition, wassailing and the wedding at Cana. Besides the local version of 10 children's songs, these are part of the curriculum of the Aranyhíd Kindergarten. The Perenye Traditionalist Association organises weekly rehearsals to perform harvest, outlaw and military songs. Local folk customs and children's songs are kept alive with regular monthly folk song and zither lessons and summer camps. The 522-page “Perenye Manuscript of Songs” is a document of Mary songs, handwritten by local cantors since 1855 and passed on from generation to generation, always sung during the St. Vid pilgrimage.

Administratively, the settlement belongs to the Joint Municipality of Sé, and maintains good relations with Sé, Bucsú and Narda, settlements of the notary district, as well as with Gencsapáti, with which it is connected in terms of education, health care and religion.

In the past decade Perenye has made significant developments from tender funds. Besides the newly created condominium, the more than 65-year-old Aranyhíd Kindergarten has been renewed and extended, a playground has been built, the surgery building has been modernised and its equipment has been extended and the municipal roads and sidewalks have been refurbished. The funeral home, the heroes' memorial, the community spaces and the barbecue area with the oven have been renewed.

The representative body and the close-knit population actively participate in village-building and renewal works as well as in events strengthening cooperation and reviving traditions. Besides settlement development, the main goal of the municipality is to support local civil organisations, athletes and communities as well as to preserve and pass on local traditions.

The “sack village” is rich in natural and cultural values, so it's ideal for recreation. It is an excellent starting point for hikers in the Lower Alps and for lovers of bathing (Bük, Sárvár).

The mayor of the settlement: Viktória Imre

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

PETŐMIHÁLYFA

Vas vármegyében, a Vasi-Hegyhát dombokkal, patakokkal tagolt festői vidékén, Vasvártól nyolc kilométerre elterülő kis települést északról a Rába árteréből kimagasló dombháttal, délről a Sárvíz-patak határolja.

Első írásos említése 1233-ból való, ekkor „SAR” gyűjtőnéven nevezték, 1272-ben már a Nádasd nemzetség birtokaként írnak róla. A tatárjárás idején királyi birtok, majd egy része a vasvári domonkosok, más területei a káptalanok birtokába kerülnek. 1422-ben a falu egy része zálogként a Gersei Pető család tulajdona, majd 1441-ben I. Ulászló a káptalan birtokokat is nekik adományozza. A Petőknek a település déli részén vára is állt, amit Márványkő Várnak neveztek, s 1405 körül a Gersei Pető János kezdte el építeni fából. 1440-ben Szécsi János ostrommal foglalja el Erzsébet királyné részére, de I. Ulászló 1441 márciusában visszafoglalja és visszaadja a Petőknek. 1490-ben még állt a vár, de 1690-ben már csak omladékaik voltak. Korának jellegzetes földvára volt, cölöpök közé döngölt agyagföld és a Sárvíz mocsara védte.

Mátyás király uralkodása idején, a környéken virágzott a mezőgazdaság, legfontosabb termény a szőlő és a bor. Az első szőlőskerteket feltehetően a vasvári domonkosok hozták létre. A virágzó gazdaságot 1570 körül a török beutása zavarja meg, majd falu a török időkben megsemmisül.

A Hegyháton új nagyhatalmú család, a Festeticsék szereznek birtokokat. Mihályfa a vasvári és a kemendi uradalmakkal Festetics Kristóf tulajdona lesz. Petőmihályfán 1727. április 22-én hirdetik ki a mihályfai hegyre vonatkozó törvényt, az ARTIKULUST, mely kijelentette, hogy a hegyközség külön közösséget alkot, ahol mindenki egyenrangú.

1730-ban Bél Mátyás lejegyzí, hogy a településnek halastava és lisztőrlő malma is van, melyeket a Festetics család működtet, az itt élők zöme magyar, akik mezőgazdasággal és szőlőműveléssel foglalkoznak. A szőlőhegy, a szőlő művelése egyre jelentősebbé vált a lakosság számára, a hegyen haranglábat, majd ennek helyére 1740-ben fából készült templomot emelnek. A ma is látható barokk kápolna 1858-ban téglából készült, Szent Bertalan tiszteletére. Az 1860-as években csak néhány új család élt a településen. A szőlőhegyen több új, és tájba illő pince, préház épült, a meglévő régi pincéket a Műemlékvédelmi Felügyelőség védetté nyilvánította. Napjainkban az augusztus 20-i rendezvény színhelye a Szent Bertalan kápolna előtti tér.

A településen két civil szervezet is működik, az 1926-ban alakult Petőmihályfa Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete, és 2011-től a Petőmihályfai Baráti Kör.

A település az elmúlt évek során, a sikeres önkormányzati pályázatoknak köszönhetően folyamatosan szépül, fejlődik. Sikeres utakat, járdákat megújítani, épületeket felújítani, játszótérrel létrehozni. Az ide látogatók szép, rendezett települést találnak, ahol megtekinthetik a Községi színtéren lévő Rendezvénypajtában található helyi értékekből berendezett kiállítást. A szőlőhegyen pedig a Szent Bertalan kápolnát és a boronafalas műemlék pincéket.

Petőmihályfa település 995 hektár területen fekszik, lakosságának létszáma 2023. január 1-én 221 fő. A lakosságot egész évben többféle kulturális és szórakoztató program várja. Sikeres pályázatnak köszönhetően, idén első alkalommal került megrendezésre a „Tócsni fesztivál”.

Az elkövetkezendő időkben továbbra is igyekszik a település vezetése, a civil szervezetekkel közösen kihasználni minden pályázati lehetőséget, amely a település fejlesztését szolgálja.

A település polgármestere: Budai Győzőné

This small settlement lies in Vas County, in the picturesque Vasi-Hegyhát countryside, 8 km from Vasvár, bordered by the hill rising out of the Rába floodplain in the north and by the Sárvíz stream in the south.

It was first mentioned in writing in 1233, and in 1272 it was recorded as the property of the Nádasd family. During the Mongol invasion it was a royal property, then a part of it was given to the Dominicans in Vasvár, and its other areas to the cathedral chapters. In 1422, a part of the village was pledged to the Gersei Pető family, and in 1441 King Ulászló I also gave them the estates of the cathedral chapter. The Petős also had a castle in the south of the settlement, which János Pető Gersei began to build from wood around 1405. In 1440, János Szécsi conquered it for Queen Elizabeth, but Ulászló I recaptured it in March 1441 and returned it to the Petős. The castle was still standing in 1490, but in 1690 it was in ruins. It was a typical earth castle of its time, protected by clay soil rammed between piles and by the Sárvíz marsh.

During the reign of King Matthias, agriculture flourished here, the most important products were grapes and wine. The first vineyards were probably created by the Dominicans of Vasvár. Around 1570, the flourishing economy was curbed by the invasion of the Turks, and then the village was destroyed during the Turkish era.

The powerful Festetics family acquired properties in Hegyhát, including Mihályfa. On 22 April 1727, a law was announced in Petőmihályfa declaring that the vineyards formed a separate community, where everyone was equal.

In 1730, Mátyás Bél recorded that the settlement had a fishpond and a flour mill, run by the Festetics family. Most of the local people were Hungarians engaged in agriculture and viticulture. The vineyard hill and grape cultivation became more and more important for the population. A belfry was erected on the hill, and in 1740 a wooden church was erected in its place. The Baroque chapel that can still be seen today was made of brick in 1858 in honour of St. Bartholomew. In the 1860s, only a few new families lived in the settlement. Several new cellars and wine press houses have been built on the vineyard in harmony with the landscape, and the existing old cellars have been declared protected by the Monument Protection Inspectorate. Nowadays, the 20 August celebrations are held on the square in front of St. Bartholomew's Chapel.

The settlement has two civil organisations: the Volunteer Fire Association of Petőmihályfa, founded in 1926, and the Petőmihályfa Friendly Circle since 2011.

Over the past few years, the settlement has been constantly beautified and developed from municipal tender funds. Roads, sidewalks and buildings have been renovated and a playground has been built. Visitors find here a beautiful and tidy settlement, where they can see an exhibition of local values in the Event Barn at the Community venue, the St. Bartholomew's chapel and the timber walled historic cellars on the vineyard hill.

Petőmihályfa covers an area of 995 hectares. On 1 January 2023 it had 221 residents, who can enjoy various cultural and entertainment programmes throughout the year. As a result of a successful tender, the "Tócsni festival" was held for the first time this year.

The municipality – together with the civil organisations – is planning to continue to use all tender opportunities that serve the development of the settlement.

The mayor of the settlement: Győzőné Budai

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Mihály főangyal kápolna; Művelődési ház; Szent Bertalan kápolna; Rendezvénypajta; Községi színtér; Vasvári Pál utca rózsakert; Szőlőhegy, Hári pince; Szőlőhegy, Kiss pince; Szőlőhegy, Góth pince; Szőlőhegy, Török pince

PUSZTACSÓ

Pusztacsó község Vas vármegyében, a Kőszegi járásban található. A Gyöngyös-sík északi peremén, a Kozár-patak mellett fekszik, Szombathelytől 15 kilométer távolságra, északra. Zsáktelepülés, közúton csak a 8636-os út felől közelíthető meg, Kőszegpaty és Nemescsó között letérve, a 86 121-es számú mellékúton. A település másfél száznál valamivel több lakosú község, amelynek főutcája kettéágazva veszi körül a templomot.

Pusztacsó történetét tekintve, Csó első írásos említése 1248-ból származik, Chou alakban. Neve a régi magyar Chu személynévből származik, első ismert birtokosa Csói Márton volt. Pusztacsóként 1532-ben, Pwzhacho alakban a török hadjárat okozta pusztításokkal kapcsolatban említik először. Mint nevének előtagja is mutatja, a falut Kőszeg ostromakor a portyázó török hadak elpusztították. Feltehetően hosszabb ideig lakatlan volt és csak a 17. században telepítették újra. Elnevezése a közeli időben történt elnéptelenedésére utal.

Ezután földesura a Józsa család volt, melynek kastélya is volt a községben, ez azonban mára már nincsen meg.

1863-ban Benkeházát csatolták hozzá, amely addig a Noszlopy család birtokaként önálló község volt.

Nevezetességei között szerepel a 17. században épített római katolikus templom, melyet Szent István királynak szenteltek. A képviselő-testület a rendszerváltás után határozott egy új címer elkészítéséről, melynek avatására 2001. június 16-án került sor. A képviselő-testület Szent Istvánnak, a falu temploma védőszentjének ábrázolását helyezte címerpajzsára.

A település népszerű programjai között szerepel a Nemzetközi Malacfesztivál. A ma már jól ismert program ötlete a település faluközpontjának megújítása kapcsán merült fel, ekkor a hagyományos falunap mellett új rendezvényt álmodtak meg Pusztacsó vezetői.

Így született meg a Nemzetközi Malacfesztivál, mely mára kétnapos programmá nőtte ki magát. Már a pénteki estén tábortűzet raknak a falu lakói a Boglya Népzenei Együttessel és a Gencsapáti Hagyományőrökkel együtt, hangolódva a másnapi megmérettetésre.

A versenybe szálló csapatok munkáját a Pusztacsóért Egyesület tagjai zsűrizik a versenyben, az egységes megjelenés és szakszerűség egyaránt szempont. A kulináris esemény mellett természetesen számos kulturális és szórakoztató programmal, kirakodóvásárral is készülnek a szervezők.

A kulináris élvezetek mellett a csodálatos látványért is érdemes ellátogatni ebbe a szépen rendezett, mesebeli faluba, ahol a természeti szépségek mellett a helyiek vendégszeretete, béke, nyugalom és madárcsicsergés várja a kirándulókat.

A település polgármestere: Kollarits Kornél

The village of Pusztacsó is located in Vas County, in the Kőszeg district, on the northern edge of the Gyöngyös plain, next to the Kozár stream, 15 km north of Szombathely. It is a dead-end settlement, and can only be reached on road no. 8636, leaving it between Kőszegpaty and Nemescsó on by-road 86 121. The village has slightly more than 150 residents, and its main street bisects around the church.

Pusztacsó was first mentioned in records as Chou in 1248. Its name comes from the old Hungarian personal name Chu, and its first known owner was Márton Csói. It was first mentioned as Pusztacsó, in the form of Pwzhacho, in 1532 in connection with the damage caused by the Turkish military campaign. As the prefix of its name shows, the village was destroyed by raiding Turkish armies during the siege of Kőszeg. Presumably, it was uninhabited for a fairly long time, and was only resettled in the 17th century. Its name (puszta - wasteland) refers to its depopulation.

After that, its landlord was the Józsa family, which had a mansion in the village, but it is no longer there today.

In 1863, Benkeháza was added to it, which had been an independent village owned by the Noszlopy family.

One of the village's attractions is the Roman Catholic church built in the 17th century, which was dedicated to King Saint Stephen. After the regime change, the municipality decided to place the image of St. Stephen, the patron saint of the village's church, on its coat of arms, and the new coat of arms was inaugurated on 16 June 2001.

The International Pig Festival is among the popular programmes of the settlement. The idea of the event that is well-known today arose in connection with the renovation of the village centre, when the municipality of Pusztacsó dreamed up a new event in addition to the traditional village day.

This is how the International Pig Festival was born, which has now grown into a 2-day programme. The residents build a campfire together with the Boglya Folk Music Ensemble and the Gencsapáti Traditionalists already on Friday evening and tune in for the next day's competition. The work of the competing teams is judged by the members of the Association for Pusztacsó, and uniform appearance and professionalism are both important aspects in the competition. In addition to the culinary event, the organisers, of course, also organise numerous cultural and entertainment programmes and a craft fair.

Besides the culinary delights, it is also worth visiting this beautifully arranged, fairy-tale village, where, in addition to natural beauty, the hospitality of the locals, peace, tranquility and birdsong welcome hikers.

The mayor of the settlement: Kornél Kollarits

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

PUSZTACSÓ

RÁBAHÍDVÉG

A község Vas vármegyében, a Rába folyó bal partján, a 8. sz. főút Vasvár – Körmend közötti szakasza mentén helyezkedik el. Természetföldrajzi tájbeosztás szerint a Kisalföld déli medence-perem középtáján, a Gyöngyös-sík kistáj területére esik. Területe 2241 km², lakosság száma 941 fő (2023.01.01.).

A település nevét a történelem során többféle módon használták, a Magyar Tudományos Akadémia nyelvi osztálya végül a hosszú í-vel való használatot fogadta el helyesnek.

Rábahídvég fontos átkelőhely a Rábán, már a római korban is volt itt átkelő. A település első írásos megnevezése 1263-ból való. A hídfő védelmére a falunak a középkorban vára is volt, melyet a török 1532-ben elpusztított. 1547-ben megyegyűlést és a dunántúli rendek rendi gyűlést is tartottak itt.

1549-ben a falu mezővárosi rangot kapott. Évente négyszer vásárt rendezhetett és áru-megállítói joga is volt. A rábahídvégi hídon több mint 600 évig szedtek vámot. A falu a történelem folyamán különböző közigazgatási területekhez tartozott. Az 1900-as évek elejétől a vasvári járás második legnagyobb települése volt.

Rábahídvég jelentős műemlékei közé tartozik a Seebach család 19. század első felében épült klasszicista, barokk jegyekkel kiegészített kastélya, melyben jelenleg az általános iskola működik. Külső felújítása 2009-ben fejeződött be.

A falu másik ékessége az egykori népkultúrház, mai nevén Bertha György Művelődési Ház, melyet részben a névadó, a helybeli gróf nagylelkű adományából sikerült létrehozni.

A falu temploma a Szentháromság tiszteletére emelt római katolikus templom, mely már 1342-ben állt. A 16. század végén a reformáció terjedésével a protestánsok kezére került, amit 1674-ben, az ellenreformáció során vettek vissza a katolikusok. A Szentháromság templomot a 18. században többször átépítették és bővítették. Ekkor nyerte el jelenlegi barokk stílusú formáját, ám főoltára és két mellékoltára a korai rokokó jegyeit viseli. A templom belső tere kitűnő akusztikájú, koncertezésre alkalmas. 1834-ben a falu nagy részével együtt a templom is leégett, de rövidesen változatlan formában újjáépítették.

Rábahídvég hagyományosan aktív, pezsgő kulturális életet él, melynek szíve a fent említett Bertha György Művelődési Ház. A közel százéves épületet a település önkormányzata jelentős önerő mellett pályázati segítséggel 2010-2014-ben újította fel. A művelődési ház ad helyet a falu könyvtárának, illetve teleházának is, mely a saját irodatechnikai, informatikai igények kielégítése mellett a lakosság számára is elérhető és igénybe vehető. Jelentősebb kulturális rendezvények a településen: pálinkamustra, március 15, májusfa kitáncolás, falunap, szüreti felvonulás, idősek napja, adventi rendezvények.

Rábahídvégen számos kulturális csoport és civil szervezet működik, köztük a legaktívabbak a Hajnalsillag Daloskör és Citeracsoport, a KABARÁT Gitárklub, az Őszirózsa Nyugdíjasklub, színjátszó csoport, a Rábahídvégi Sportkör, a Rábahídvégi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Rábahídvégi Motoros Piknik Csoport, illetve a Bertha György Közalapítvány.

A faluban több mint száz vállalkozás található, különösen említést érdemel az SPS Germany GmbH, melynek egyik magyarországi fióktelepe szintén Rábahídvégen található. Az irodaépület 220 embernek ad munkát, egy részük a falu lakóiból kerül ki.

A település a hagyományok ápolása mellett igyekszik folyamatosan fejlődni, előre lépni, ennek köszönhetően a település összközművesített.

A település polgármestere: Borsits Zoltán

The village lies in Vas County, on the left bank of the Rába River, along main road no. 8 between Vasvár and Körmend, at the southern border of Kisalföld (Little Plain), in the Gyöngyös plain small region. Its area is 2241 km² and it has 941 residents (01.01.2023).

The name of the settlement has been used in various ways throughout history, and finally the version with long “i” vowel was accepted as the correct use.

Rábahídvég has been an important crossing point on the Rába River since Roman times. The first written name of the settlement dates from 1263. The village also had a castle in the Middle Ages to protect the bridgehead, which was destroyed by the Turks in 1532. An assembly of the county and Transdanubian estates was held here in 1547.

In 1549, the village received the market town status. It could hold fairs four times a year and had the staple right. Tolls were collected on the Rábahídvég bridge for more than 600 years. In the course of history, the village belonged to different administrative areas. From the early 1900s, it was the second largest settlement in the Vasvár district.

A significant monument is the Seebach family's Classicist-Baroque mansion built in the first half of the 19th century, which is now the primary school. The external parts were renovated in 2009.

Another pride of the village is the former folk education centre, now known as the Bertha György Culture House, which was partially created from the generous donation by the local count, and the centre was also named after him.

The Roman Catholic church was built in 1342 in honour of the Holy Trinity. At the end of the 16th century, with the spread of the Reformation, it fell into the hands of the Protestants but taken back by the Catholics in 1674 during the Counter-Reformation. The Holy Trinity church was rebuilt and expanded several times in the 18th century. It acquired its current Baroque style, but its main altar and the two side altars bear early Rococo features. The church interior has excellent acoustics and is suitable for concerts. In 1834, the church burned down together with most of the village, but it was soon rebuilt in its unchanged form.

Rábahídvég traditionally lives an active, vibrant cultural life, primarily in the above-mentioned Bertha György Cultural Centre. The nearly 100-year-old building was renovated in 2010-2014 by the municipality from tender funds. The culture centre also houses the village's library and telehouse, which, in addition to meeting its own office technology and IT needs, is also available for the population. Main cultural events: pálinka contest, 15 March celebrations, maypole dance, village day, vintage parade, day of the elderly, Advent events.

Rábahídvég has many cultural groups and NGOs, for example, the Hajnalsillag (Morning Star) Choir and Zither Group, the KABARÁT Guitar Club, the Őszirózsa (Aster) Pensioner Club, the theatre group, the Rábahídvég Sports Club, the Rábahídvég Volunteer Firefighters' Association, the Rábahídvég Motorcycle Picnic Group and the Bertha György Public Foundation.

There are more than a 100 businesses in the village, for instance, one of the Hungarian branches of SPS Germany GmbH is located here. The office building employs 220 people, and some of them are the village residents.

In addition to nurturing traditions, the settlement strives to continuously develop and make progress, as a result the village has full public utilities.

The mayor of the settlement: Zoltán Borsits

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Rábahídvég légifelvételen; Bertha György emlékpark; Önkormányzat; Szentháromság római katolikus templom; Egykori Seebach kastély, ma általános iskola; Óvoda; Rába híd; Kneipp park; Májusfa kitáncolás; Bertha György Művelődési Ház; Hajnalsillag Daloskör és Citeracsoport; Pálinkamustra

RÁBAHÍDVÉG

RÁTÓT

A község Vas vármegyében a 8-as számú főút mellett, Szentgotthárd járásban található. 1428-ben Rathodfolua néven említik először. Neve a régi magyar Ratolt személynévből származik, melynek előzménye a német Ratold személynév. A 7,27 km² területen fekvő Rátót lakosságszáma a 2023-as adatok alapján 241 fő. Az önkormányzat öt környékbeli településsel együtt működtet Közös Önkormányzati Hivatalt, Rátót székhellyel.

A település lakossága mindig is büszke volt történelmi múltjára. A községben és környékén volt birtoka a Széll-családnak, itt áll az egykori miniszterelnök, Széll Kálmán kastélya is, melyet Hauszmann Alajos tervei alapján 1890-ben reprezentatív, 18 szobás kastéllyá építettek át. A kastély jól átvészelte a második világháborút, de ezután az ország többi kastélyához hasonló sorsra jutott. Hatalmas könyvtárát, levelezési anyagait, berendezését nagyrészt széthordták. Előbb gépállomás, majd kultúrház, később iskola működött benne. Jelenleg magántulajdonban áll a teljesen felújított épület.

Széll Kálmán feleségének, Vörösmarty Ilonának, a Szózat költője lányának, édesapja halála után, annak végakaratóból, Deák Ferenc lett a gyámja, aki így gyakran látogatta Rátóton is. A községben található, Aradi 13-ak emlékpark kialakítása is Deák Ferenc nevéhez kapcsolható, aki 13 tölgyfát ültetett az aradi tizenhárom tábornok emlékére. E tölgyekből ma már csak négyet csodálhatunk meg, de a vértanúk emlékét hűen őrzi a közösség, az elhalt tölgyek helyére új csemetéket ültettek, a fák tövében egy-egy emlékkő szimbolizálja a honvédtábornokokat. Minden év október 6-án méltó megemlékezéssel tisztelegnek az aradi vértanúk emlékének, ahol évről évre neves szónokok osztják meg gondolataikat a megemlékező közönséggel. Az emlékpark 2015 óta a Vas Vármegyei Értéktár részét képezi.

A településen több emléktábla és szobor is található, mely arra utal, hogy az itt élőknek fontos a múlt tisztelete. A legfontosabb emlékművek a Trianon szobor, Wass Albert szobor, I. és II. világháború áldozatainak emlékköve, 1956-os forradalom emléktáblája.

A római katolikus templom 1991-ben épült a község lakóinak összefogásával, modern stílusban, a környék építészeti hagyományait folytató fa haranglábas épület.

Az elmúlt időszakban a sikeresen elnyert pályázati forrásoknak köszönhetően a község épületei nagyrészt megújultak. Új, biztonságos játszótérrel játszhatnak a kisgyermek is.

A lakosságot számos kulturális és szórakoztató program várja egész évben, mely rendezvények szervezésében és lebonyolításában a Rátót Jövőjéért Egyesület segít az önkormányzatnak.

Minden évben megrendezésre kerül a falunap. Többéves hagyományra tekint vissza a búcsúi bagolytúra és a kenutúra megszervezése a Rába folyón. A közösség megemlékezik a jeles magyar ünnepnapokról, szépkorú lakóiról.

A községben több évtizede aktívan tevékenykedik az Önkéntes Tűzoltó Egyesület is.

A település vezetésének eltökélt szándéka, hogy a közösség összefogásával a jövőben is egy élhető és fejlődő község legyen Rátót.

A település polgármestere: Domiterné Molnár Annamária

The village is located in Vas County, in the Szentgotthárd district, next to main road no. 8. It was mentioned for the first time in 1428 under the name Rathodfolua. Its name comes from the old Hungarian personal name Ratolt, which had its origins in the German personal name Ratold. Rátót is located on an area of 7.27 km², and in 2023 it had 241 residents. The municipality runs a Joint Local Government Office together with five neighbouring settlements, and its seat is in Rátót.

The locals have always been proud of their historical past. The Széll family had an estate in and around the village, and the former Prime Minister Kálmán Széll's mansion is also located here, which was transformed into an impressive 18-room palace in 1890 based on Alajos Hauszmann's plans. The palace survived World War II, but later it suffered a fate similar to other palaces in the country: most of its huge library, correspondence materials and furniture were removed. First, it served as an engine station, then as a culture centre and later as a school. The completely renovated building is currently in private ownership.

After the death of the father of Ilona Vörösmarty, Kálmán Széll's wife and daughter of the poet who wrote the patriotic song Szózat (Appeal), politician Ferenc Deák became her guardian according to her father's last will, so he often visited her in Rátót as well. The establishment of the Aradi 13 memorial park in the village can also be linked to Ferenc Deák's name: he planted 13 oak trees in memory of the thirteen martyr generals of Arad. Today you can admire only four of these oaks, but the community faithfully cherishes the martyrs' memory, and new saplings were planted in place of the dead oaks, and memorial stones symbolise the generals of the army at the base of the trees. Every year on 6 October the locals commemorate the Arad martyrs in a worthy manner, and renowned speakers share their thoughts with the commemorating audience year by year. Since 2015, the memorial park has been part of the Vas County Repository.

The settlement has several memorial plaques and statues, indicating that respect for the past is important to the people who live here. The most important monuments are the Trianon statue, the Albert Wass statue, the memorial stone of the victims of World Wars I and II and the commemorative plaque of the 1956 revolution.

The Roman Catholic church was built in 1991 in a modern style, with the cooperation of the residents of the village, but the wooden belfry follows the local architectural traditions.

Many buildings in the village have recently been renovated from successfully won tender funds. Small children can play on a new, safe playground.

The municipality organises numerous cultural and entertainment programmes for the residents throughout the year in cooperation with the Association for the Future of Rátót.

The village day is held every year. The canoe tour on the Rába River and the night tour have been traditionally organised for many years. The community celebrates public holidays and its elderly residents.

The Volunteer Fire Association has also been active in the village for several decades.

The management of the settlement is determined to make Rátót a livable and developing village in the future with the cooperation of the community.

The mayor of the settlement: Mrs. Annamária Domiterné Molnár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A rátóti templom; I. és II. világháborús emlékmű; Az emlékpark bejárata; Trianon emlékmű; Emlékkő a vértanúk parkjában; Wass Albert szobor; A templom épülete belül; Széll Kálmán-kastély; Az önkormányzat épülete; Október 6-i megemlékezés utáni pillanat; Vasútállomás

RÁTÓT

RÖNÖK

Vas vármegyében a Vasi-dombsághoz tartozó község a poliocén dombvidék Rába völgyére néző peremén, átlag 222 méter tengerszint feletti magasságban található, s átszeli az Ausztriában eredő Rönök-patak. Legmagasabb pontja a 302 méter magas Kemény hegy. Déli szélénél halad a 8-as számú főút, a Berekben pedig a Szombathely-Szentgotthárd vasútvonal. Alsórönök és Felsőrönök egyesüléséből jött létre 1950-ben.

Az Alpok közelsége miatt élővilága hegyvidéki jellegű, bükkösök és erdei fenyőerdőségek jellemzik. A település egész területe tájvédelmi övezetbe tartozik, de megtalálhatók itt a Natura 2000, illetve az Országos Ökológiai Hálózat területei is.

Rönök egyutcás, szalagtelkes község, faluképe rohamosan korszerűsödik. Fejlődésére nagy hatással van Szentgotthárd iparosodása és a nyugat felé megnövekedett határ menti forgalom. A főút melletti település üzlethálózata jelentős.

2016 óta a „Rönöki Szent Imre templom és a határmenti hagyományörzés” a Vas Vármegyei Értéktár részeként jogosult a „Vas Vármegyei Érték” címre és használatára. A templom napjainkra egyre több zárandókot és látogatót vonz. Az elmúlt több mint 30 évben bakancsos, lovas, kerékpáros turisták ezrei keresték fel e kegyhelyet. A Szent Imre vándorút, Mária zárandókút, Vasfüggöny kerékpárút fontos találkozási pontja. Híre járt, hogy az ide zárandokló búcsúskor körében több csodás gyógyulás is bekövetkezett a mozgásszervi betegségekben szenvedők között.

A rönökiek legfontosabb ünnepe a Pünkösdi hétfői búcsú, melynek fénypontja az ünnepi szentmise. Egyedi értéket ad a helynek a közvetlen határon átnyúló jellege, a helyi osztrák és magyar közösség összefogása a templom megmentése érdekében. A két világháború előtt és között búcsúnapokon, Pünkösdi másnapján és a Szent Imre névünnepe követő vasárnapon több ezren keresték fel Ausztriából is, amit a mai napig hagyományként őriznek. A helyiek ilyenkor méltó módon várják a zárandókokat, valamint a távolabbról érkező vendégeket, programokkal, kirakodóvasárral, ínycsiklandó ételekkel. A templom népszerűségét azon mondai hagyomány is táplálja, hogy Imre herceg szeretett e tájon vadászni és ezért a német-újvári lovagok halála után kápolnát emeltek az ősi templom előtt a tiszteletére. A templom és környezete kiemelkedő szakrális központja a magyar-osztrák-szlovén területeket is magába foglaló térségnek.

Az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzatok és a helyi civil szervezetek által szervezett programok egész évben várják a Rönökre érkező érdeklődőket, látogatókat. Az erős közösség magvát a helyi civil szervezetek adják: az Önkéntes Tűzoltó Egyesület Rönök, Rönöki Polgárőr Egyesület, Rönökért Közhasznú Egyesület, Rönöki Sportegyesület, Rönöki Gokart Egyesület, Árpád-házi Szent Imre Herceg Templomért Alapítvány.

Az elmúlt másfél évtizedben számos fejlesztés valósult meg a településen. Felújították a közösségi térként és könyvtárként funkcionáló kultúrházat, a villámárvizekkel veszélyeztetett település vízvezetését önkormányzati és pályázati erő bevonásával folyamatosan fejlesztik. Záportározó építésével tették biztonságossá a falu egy részét. Felújították a ravatalozót, utakat, járdákat, az óvodát, a Polgármesteri Hivatalt, tűzoltószertárt, szükséglakást, régi iskolaépületet, sporttöltőzót, orvosi rendelőt, s a köztereket. Új közösségi terek épültek a sportpályán és a kultúrház mellett, és egy új falubusz is beszerzésre került. Parkosítottak, virágokat ültettek, megújultak a középületek, játszóterek.

A település polgármestere: Pékó Tamás Lajos

The village lies in Vas County, on the edge of the Vas Hills, overlooking the Rába valley, at an average height of 222 m above sea level, crossed by the Rönök stream. Its highest point is the 302-m-high Kemény Hill. Main road no. 8 and the Szombathely-Szentgotthárd railway line run along its southern edge. The village was born in 1950 by merging Alsórönök and Felsőrönök.

Its near the Alps, so its wildlife is mountainous, with beech and pine forests. The entire area of the settlement is in the Landscape Protection Zone, but parts of the Natura 2000 and the National Ecological Network can also be found here.

Rönök has one street with strip plots, and the villagescape is rapidly modernised. Its development is greatly influenced by the industrialisation of Szentgotthárd and the increased border traffic to the west. The settlement has a wide shop network along the main road.

The “Saint Emeric Church of Rönök and the cross-border traditions” have been part of the Values of Vas County since 2016. The church has attracted more and more pilgrims and thousands of hikers, horseriders and cyclists over the past more than 30 years. This is the meeting point of the Saint Emeric Route, the Mary Pilgrimage Route and the Iron Curtain Bicycle Route. Several pilgrims suffering from musculoskeletal diseases are said to have had miraculous healings after visiting the church.

The main holiday in Rönök is the farewell festival on Pentecost Monday, with the festive holy mass. A unique value of the village is its near-border location and the cooperation of the local Austrian and Hungarian communities for saving the church. Thousands of visitors come from Austria at Pentecost and on the Sunday following the name day of St. Emeric, and the locals welcome them and other guests from far away in a worthy manner, with programmes, craft fairs and delicious food. The church is also popular because Prince Emeric loved to hunt in this area so, after his death, the knights of Németújvár (Güssing) built a chapel in front of the ancient church in his honour. The church area is an outstanding sacred centre of the region, also covering Hungarian, Austrian and Slovenian territories.

The programmes organised by the municipality, the ethnic minority government and local civil organisations welcome guests and visitors to Rönök all year round. The community is strengthened by local NGOs: the Volunteer Fire Association, the Civil Guard Association, the Non-Profit Association for Rönök, the Sports Association, the Kart Racing Association and the Foundation for the Church of Prince Saint Emeric of the Árpád Dynasty.

Many developments have been made in the settlement in the past one and a half decades. The cultural centre and the library have been renovated, and the drainage system, which is endangered by flash floods, is continuously developed from municipal and tender funds. A part of the village has been made safe by building a stormwater reservoir. The funeral home, roads, sidewalks, the kindergarten, the mayor's office, the fire station, the emergency home, the old school building, the sports locker room, the doctor's surgery and public spaces have been renovated. New community spaces have been built at the sports field and near the culture centre, and a new village bus has been bought. Parks have been built, flowers have been planted, public buildings and playgrounds have been renewed.

The mayor of the settlement: Tamás Lajos Pékó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Imre templom; Szent Imre templombelső; Petőfi Sándor utcai szoknyás harangláb; Székely Tanya csárda; Templomszentelés – 30. évforduló kulturális műsor; Rönök Község Önkormányzatának hivatali épülete; Kereszt felmagasztalásának ünnepe; Szülőföld találkozók a Szent Imre templomban; Rönöki lakóház és udvar; Gagarin téri szoknyás harangláb

RUM

Vas vármegye Rába-parti települése a 87-es és a Sárvár-Körmend közötti összekötő út keresztezésében, csodálatos környezetben fekszik. A Rába jobb partjának árterein húzódó nagyobb őshonos fafajtákból álló, vadakban, védett növényekben, virágokban és gombafélékben bővelkedő erdők, mezők várják a természetjárókat. A folyó vonzza a horgászat kedvelőit, a vízitúrázókat, az erdőségben és réteken található többfajta gomba pedig a gombakedvelőket. Az Ős-Rába kavicságyán épült településről már a Római Birodalom korából vannak tárgyi emlékek, épületalapok maradványai, a Borostyánkő út, s a Rábán átvezető fahídjának helye. A római fahíd cölöpjei alacsony vízállásnál a Gerthát részen ma is láthatók a folyó medrében, csakúgy, mint a Pannóniát behálózó római út vonala (Sabaria felé) a Rába jobb partján fekvő szántókon. Rum neve néhány évvel a tatárjárás után, IV. Béla király idején egy 1246-ban keletkezett okiratban terra castri RWM (Rum földje), később fortalicium (erődítmény, vár), majd 1619-ben Rum oppidum (mezőváros) néven szerepel. Vas vármegye és a település földesura a Rummy nemesi család több évszázadon keresztül birtokolta a csodálatos, közel fél méter magas, pazar díszítésű, aranyozott ezüst Rummy serleget, mely históriája fontos szerepet játszik a magyar művelődéstörténetben.

Rum kiemelkedő történelmi építészeti hagyatéka a 700 éves román, a gótikus és a barokk jegyeit egyaránt viselő Szent László templom, és a 19. század első évtizedeiben, vagy korábban épült Bezerédj (majd Széchenyi) kastély, melyet nyolc hektáros parkerdő veszi körül. A klasszicista stílusú épületben 1951-től működik itt többcéltű, bentlakásos intézmény, ma 4-től 25 éves korig biztosítja az értelmileg akadályozott gyerekek és fiatalok ellátását.

Az egykor kiemelkedő jelentőségű Rum-Szombathely vasútvonal 1974-ben váratlanul megszűnt, egykori végállomása ma emlékpark. A fűtőház környezetében kialakított szoborpark pedig a község híres szülötte, Rumi Rajki István szobrait, illetve azok újraöntött másolatait mutatja be. A szobrászművész több restaurált eredeti gipsz szoborterve a Községi Szintér tetőterében látható, s előzetes egyeztetés után megtekinthető. A park és a fűtőház közösségi rendezvények, kiállítások, kulturális események színtere, de a régi vasútra emlékező évfordulós megemlékezéseknek is otthont ad. Ez a 87-es út mellett felállított emlékmű, és az út körforgalmi keresztezésében álló kereszt teszi egészé az emlék állítását, az egykori vasútvonalnak. A község az Emlékezés parkjában Rumi Rajki István I. világháborús hősi emlékműve mellett a második világháború rumi áldozatainak 1989-ben felállított emlék oszlopával, egy trianoni és egy 1956-os emlékművel is tiszteleg a történelmi események és azok hősei, mártírjai emléke előtt.

Az alapfokú nevelés-oktatás a községben helyben biztosított, a Rumi Játékvár Óvoda és Mini Bölcsőde, a Rumi Rajki István Általános Iskola intézmények nyújtanak magas színvonalú szolgáltatást.

A kerékpározás szerelmeseinek a Szombathelyig kiépített kerékpárút, az egyéb sportok kedvelőinek a Rum KSC Sportcentruma füves és műfüves pályái, s az iskola Rumi Rajki Sportközpontja tornaterme kínálja a mozgás lehetőségét.

A településre érkezők részesei lehetnek olyan hagyományos rendezvényeknek, mint a Cicelle Aranyháromszög, illetve a Rumi Rajki kulturális napok, az ingyencsek felkereshetik a község híres fagyaltozóját, illetve éttermét, de szállást is találhatnak itt, ha több napot töltenének településen.

A település polgármestere: Beni Ferenc

The settlement lies in a wonderful environment at the Rába river in Vas County, at the intersection of road no. 87 and the road connecting Sárvár and Körmend. Hikers can see forests and fields with large indigenous tree species, wild animals, protected plants, flowers and fungi on the floodplains of the right bank of the Rába river. The river attracts anglers and lovers of water sports, and several mushroom types grow in the woods and meadows.

The settlement built on the gravel bed of the Ancient Rába river has tangible memories from the Roman Empire: remains of building foundations, the Amber Road and the site of the Roman wooden bridge over the river. At low water, the bridge piles can still be seen in the river bed in the Gerthát section, with the line of the Roman road covering Pannonia (towards Sabaria) in the fields on the right bank of the Rába river.

Rum was first mentioned as terra castri RWM (Land of Rum) in a deed made in 1246 during the reign of King Béla IV a few years after the Mongol invasion, later as fortalicium (fortress, castle), then in 1619 as Rum oppidum (market town). The Rummy noble family, the landlord of Vas County and the settlement, owned the wonderful, nearly half-meter-tall, lavishly decorated, gilded silver Rummy goblet for several centuries, which played an important role in the history of Hungarian culture.

Rum's outstanding architectural legacy is the 700-year-old Romanesque, Gothic and Baroque church of St. Ladislaus and the Bezerédj (later Széchenyi) mansion built in the early 20th century, surrounded by an 8-hectare park forest. A multi-purpose boarding institution has been run in this Classical-style building since 1951, today providing care for intellectually disabled children and young people aged 4 to 25.

The former important Rum-Szombathely railway line was unexpectedly closed in 1974, and its former terminus is now a memorial park. The statue park near the engine house presents the sculptures of István Rumi Rajki, a famous native of the village, as well as their recast copies. Several of the sculptor's restored original plaster statue designs can be seen in the rooftop of the Community Centre after prior appointment. The park and the engine house are the scene of community events, exhibitions, cultural events and anniversary commemorations of the old railway. The monument erected along road no. 87 and the cross at the road's roundabout complete memories of the former railway line.

In the Park of Remembrance, in addition to the World War I monument made by István Rumi Rajki, the village pays tribute to the memory of historical events and their heroes and martyrs with a memorial column erected in 1989 to the victims of WWII from Rum, with the Trianon monument and with the 1956 monument.

High quality basic education is provided in the village by the Rumi Játékvár Kindergarten and Mini Nursery and the István Rumi Rajki Primary School.

A bicycle path built up to Szombathely is available for bikers, and those who like other sports can use the grass and artificial grass fields of the Rum KSC Sports Centre and the gym of the school's sports centre.

Visitors to the settlement can enjoy traditional events such as the Cicelle Golden Triangle and the Rumi Rajki cultural days, gourmets can check out the village's renowned restaurant and ice cream parlour, and they can also find accommodation if they spend several days in the settlement.

The mayor of the settlement: Ferenc Beni

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Templom; Koszorúzás az Emlékezés parkjában; Rumi-Rajki István szoborpark; Vasúti emlékhely a fűtőházzal; Rum-kastély; Polgármesteri hivatal; Rumi Játékvár Óvoda és Mini Bölcsőde; Rumi Rajki István Általános Iskola; Rumi Rajki István Községi Szintér; Rum a magasból, középpontban az iskola létesítményei

SAJTOSKÁL

A község Vas vármegyében, a Sárvári járásban, Sárvártól 18 kilométerre, Bükfürdőtől három kilométerre fekszik, a Metőc-patak mentén. A Sárvár és Sopron közötti 84-es főút elkerüli, csupán egy tábla jelzi, hogy a mellékút kisebb településre visz.

A szelíd lejtő, az útkanyarulat és az évtizedes fák mögött észrevétlenül megbújó község neve mégsem ismeretlen. Már a 2. században római település volt, régészeti ásatások során a Metőc-patak mellett, a Pusztaszőlő-dűlőben római épületek alapfalai és gazdag sírok kerültek elő.

1212-ben Kaal néven említik először, a honfoglalás után Kál horka szállásterülete lehetett. A 13. század elején királyi birtok. 1234-ben emelték Szent Péter tiszteletére szentelt római katolikus templomát. 1421-ben Luxemburgi Zsigmondtól vásárl jogot kapott.

A 15. században a Niczkyek, a Lábatlani, a Patyi, az Unyani és Farkas családok voltak birtokosai. A Niczky család 1846-ig, majd a soproni Rupprecht Jánosnak, Sopron tanácsosának, a Rupprecht cukorgyár tulajdonosának adták el, aki cukorgyárat alapított itt. Tevékenysége Sajtoskált a környék legjelentősebb településévé emelte. Jövedelmükből intézményeket, egyházat, kórházakat, árvaházat támogattak. Rupprecht János után Rupprecht Lajos lett Sajtoskál birtokosa, ő építtette át a Rupprecht kúriát 1863-ban. A tornácos, árkaós, földszintes házból emeletes kastély lett, toronnyal, kiugrásokkal. Romantikus kiképzéseivel korának érdekes, jellegzetes emléke.

IV. Károly magyar király és felesége Zita királyné 1921. október 21-én, utolsó magyarországi tartózkodásuk első éjszakáját itt, e kastély egyik szobájában töltötték. Emlékét a "királyi szoba" mellett emléktábla őrzi. Az épületben 1950-ben szociális otthon létesült, 1958-ban „elmés” szociális otthonná alakították. Jelenleg a vármegyei önkormányzat fenntartásában, pszichiátriai betegeket foglalkoztató, gondozó szociális otthon 150 férőhellyel.

A településen található másik kastély nevét Rupprecht Alíz férjéről, Losonczy Elemérről kapta, s 1922-ben alakították át udvarházból, kastéllyá. A rendszerváltás után a német Franz Frederik Mootz megvásárolta, felújította, s a falu büszkeségeként pompázik a Metőc sétány központi helyén. 1991-ben a lakosságának összefogásával, pénzbeli adományaiból készült az Emlékparkban az I. és II. világháború hősi halottjainak emlékműve.

2005-ben új létesítménnyel, látnivalóval és szabadidős programhellyel bővült a település, melynek végén források csörgedeznek. Ezt hasznosítva látványtávot hoztak létre. A források táplálják és a Metőc-patakba folyik le a 3600 m³-es tó vize. Közepén kis sziget teszi még hangulatosabbá. A tó köré fákat ültettek, partját befűvesítették, beülők fogadják a pihenni vágyókat, és a helyi sporthorgászok előtt is nyitva áll.

A lakosságot egész évben kulturális és szórakoztató programok várják. Többéves hagyománya van a minden év augusztusában megrendezésre kerülő falunapnak és tavasszal a nyugdíjas találkozóknak. A gyerekek nyáron kézműves foglalkozásokon vehetnek részt, télen a télapó látogat el hozzájuk.

A település két civil szervezetének tagjai a falu szépítésén dolgoznak és aktív segítői a rendezvényeknek. A település vezetésének eltökélt szándéka a folyamatos fejlesztés, így minden pályázati lehetőséget megragadnak a szükséges források megszerzésére. A közelmúltban támogatásból bővült és felújításra került a kultúrház, aszfaltburkolatot kapott a Metőc-sétány, megszépült a látványtő környezete és a rézsűbiztosítás építése is megtörtént.

A település polgármestere: Haller Imre

The village is located in Vas County, in the Sárvár district, 18 km from Sárvár and 3 km from Bükfürdő, along the Metőc stream. Main road no. 84 between Sárvár and Sopron passes next to it, only a sign indicates that the by-road leads to a small settlement.

However, the name of the village is not unknown. It was a Roman settlement in the 2nd century, archaeological excavations revealed foundation walls of Roman buildings and rich graves next to the Metőc stream, in the Pusztaszőlő vineyard.

It was mentioned for the first time in 1212 under the name Kaal, and it was probably the accommodation of leader Kál after the conquest. It was a royal property in the early 13th century. The Roman Catholic church dedicated to Saint Peter was built in 1234. In 1421, Sigismund of Luxemburg gave it the right to hold fairs.

In the 15th century, the place was owned by the Niczky, Lábatlani, Patyi, Unyani and Farkas families. In 1846 the Niczky family sold it to János Rupprecht, councilor of Sopron and owner of the Rupprecht sugar factory, who also founded a sugar factory here. He turned Sajtoskál into the most significant settlement in the area and he supported institutions, churches, hospitals and orphanages. After János Rupprecht, Lajos Rupprecht became the owner of Sajtoskál and rebuilt the Rupprecht mansion in 1863. The ground-floor house with a porch and arcade was turned into a two-story mansion with a tower and avant-corps. Its romantic features make it an interesting and characteristic memory of those days.

On 21 October 1921, King Charles of Hungary and his wife Queen Zita spent the first night of their last stay in Hungary in this mansion. This is commemorated by a plaque next to the "royal room". A social welfare home was established here in 1950, and in 1958 it was converted into a psychiatric ward. Currently it is maintained by the county municipality to care psychiatric patients with 150 beds.

The other mansion of the settlement was named after Alíz Rupprecht's husband, Elemér Losonczy, and was converted into a mansion in 1922. After the regime change, the German Franz Frederik Mootz bought it, renovated it, and it is the pride of the village in the centre of the Metőc promenade. The memorial of World Wars I and II was erected in 1991 from donations by the residents.

In 2005, the settlement was expanded with a new venue for leisure programmes, with gurgling springs behind the site, which were used to create a 3,600 m³ lake. It is fed by the springs and its water flows into the Metőc stream. The small island in the middle gives the lake even more charm. There are trees around the lake, its shore is covered with grass, visitors can relax on banks and the lake is also open to local sports fishermen.

Cultural and entertainment programmes are organised to the residents all around the year. The traditional village day in August and the pensioners' meeting in the spring have been organised for several years. In summer, children can attend handcraft sessions and Santa Claus visits them in winter.

The members of the two local civil organisations actively participate in beautifying the village and organising events. The municipality makes continuous developments, so they seize every opportunity to obtain the necessary tender funds. Recently, the Cultural Centre has been expanded and renovated, the Metőc promenade has been paved, the area around the lake has been beautified and the embankments have been fortified.

The mayor of the settlement: Imre Haller

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Rupprecht-kastély; Losonczy-kastély; Szent Péter római katolikus templom; Losonczy Mootz-kastély; Kultúrház - Polgármesteri hivatal; Szent Péter gyógyszertár; Emlékpark; Játszótér; Tó; Tó körüli pihenő

SÁRVÁR

A Rába folyó mentén, gyönyörű természeti környezetben fekszik Sárvár. Az itt élők szeretett lakóhelye, ahol jó élni. A turisták örömmel és várákózással érkeznek ide, ahol egész évben számos kikapcsolódási lehetőség várja őket. A magyar és a nemzetközi gazdasági élet befektetői kedvező gazdasági lehetőségeket kínáló településként ismerik. A gazdag történelmi múlt, a több forrásból előtörő és hasznosított gyógyvizek és a ráépülő turizmus, kulturális élet, a kedvező közlekedési viszonyok Nyugat-Magyarország meghatározó, biztos jövővel rendelkező városává teszik Vas vármegye második legnagyobb települését.

Sárvár közel nyolc évszázada lakott hely. 1328-ban Károly Róbert magyar király megerősítette kiváltságait, elősegítve az itt élő polgárok gazdagodását. Jelképének számító várát az Árpád-kor végén kezdték építeni. Az évszázadok folyamán a magyar történelem meghatározó alakjainak otthona volt, mint a Kanizsaiak, Rozgonyiak és a Nádasdyak. Sárvár büszkesége, hogy itt nyomtatták ki 1541-ben Sylvester János Újszövetség fordítását, az első Magyarországon nyomtatott magyar nyelvű könyvet.

A vár ma a kultúra otthona. Múzeumában nemzetközi érdeklődésre is számot tartó kiállítások, pl. Magyarország egyetlen állandó huszárkiallítása, illetve a vár utolsó tulajdonosai, a bajor Wittelsbach királyi család hagyatékát bemutató tárlat. Dísztermének történelmi falfestményei a művészettörténet egyedülálló emlékei. A történelmi falak adnak otthont a könyvtárnak és a közösségi találkozóknak. Fesztiválok, színházi előadások, könnyű- és komolyzenei koncertek helyszíne is egyben. Magyarország egyik legrégebbi fesztiválját, a Nemzetközi Folklórnapokat szintén itt rendezik. De a modern ZeneHáza, a Sárvár Aréna szintén helyszíne ismert előadók és a város civil művészeti együtteseinek fellépéseinek. Az intézmények, a civil egyesületek, az óvodák, iskolák együttműködésével egész évben gazdag kulturális kínálat várja a sárváriakat és a városba érkezőket.

A turizmus a Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdőre épül. Az első fürdőt 1968-ban nyitották, majd az ezredfordulón végbement nagyarányú beruházásnak köszönhetően 2002-ben nyitották meg a modern, nemzetközi mércével mérve is jelentős fürdőt, mely minden korosztálynak gyógyulást és kikapcsolódást biztosít. 2012 óta a vár mellett található arborétummal együtt elnyerte a gyógyhely minősítést. A családi fürdő, a termál- és gyógyvizes fürdők, a nyári strand, az élménycsúszdák és a kalandpark magas színvonalú szolgáltatásai Sárvárt a leglátogatottabb városok sorába emelték. A fürdő környezetében található turisztikai helyszínek a sárváriaknak és a turistáknak a pihenést és az aktív kikapcsolódást egyaránt biztosítják. A Csónakázó-tó körüli modern futópálya, a kültéri fitness park, a sportpályák a rendszeres és biztonságos sportolást szolgálják. A szállodák, a vendéglátóhelyek, nemcsak itt, hanem városszerte szintén a vendégek kényelmét biztosítják.

Sárvár Város Önkormányzata folyamatos fejlesztésekkel, a helyi igények kielégítésével teszi kényelmessé polgárainak életét, segíti a kulturális intézmények, a civil egyesületek, a nevelési és oktatási intézmények munkáját. A beruházások nemcsak a sárváriaknak jelentenek hasznot, hanem a város turizmusának, illetve a város bevételeinek szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró ipari üzemeknek, szolgáltató cégeknek is. Az önkormányzat évtizedek óta vallott alapelve az együttműködés, a folyamatos fejlesztés, mely Sárvár sikeres jelenének és jövőjének egyaránt záloga.

A település polgármestere: Kondora István

Sárvár lies along the Rába River, in a beautiful natural environment. The local residents love it, as it's a great place to live. Tourists come here with joy and expectations, and they can find many recreational opportunities all around the year. Hungarian and international investors know it as a settlement offering favourable economic opportunities. The rich historical past, the healing waters emerging from several springs, tourism and cultural life built on it and the favourable traffic conditions make the second largest settlement of Vas county a defining city of Western Hungary with a secure future.

Sárvár has been inhabited for nearly 8 centuries. In 1328, King Charles Robert strengthened its privileges, promoting the wealth of the local citizens.

The castle, considered the town's symbol, was built in the late Árpád period. Over the centuries it was home to important figures in Hungarian history, such as the Kanizsai, Rozgonyi and Nádasdy families. The pride of Sárvár is that János Sylvester's translation of the New Testament was printed here in 1541, and it was the first Hungarian-language book printed in Hungary.

Today, the castle is the home of culture. The museum offers exhibitions of international interest, e.g. Hungary's only permanent hussar exhibition and the legacy of the castle's last owners, the Bavarian royal Wittelsbach family. The historical frescoes in its ballroom are unique monuments of art history. The historic walls house the library and community meetings.

The castle is also a venue for festivals, theatre shows, light and classical music concerts. One of Hungary's oldest festivals, the International Folklore Days is also held here.

The modern Music House, the Sárvár Arena, is also the venue for performances by well-known performers and the city's civic art ensembles. With the cooperation of institutions, civil associations, kindergartens and schools, a rich cultural offer welcomes the residents of Sárvár and visitors to the city all year round.

Tourism is based on the Spa and Wellness Centre. The first spa was opened in 1968, and thanks to the large-scale investment made at the turn of the millennium, a modern spa was opened in 2002 to provide healing and relaxation to all age groups at international standards. In 2012 it was certified as a health resort together with the arboretum located next to the castle. The high-quality services of the family spa, the thermal and medicinal baths, the summer beach, the adventure slides and the adventure park have elevated Sárvár to the ranks of the most visited cities. The tourist sites around the spa provide the residents and tourists with both rest and active recreation. The modern running track around the Boat Lake, the outdoor fitness park and the sports fields are available for regular and safe sports. Hotels and catering establishments also ensure the comfort of guests not just here but all over the city.

The Municipality makes the life of citizens comfortable with continuous improvements and by satisfying local needs, and supports the work of cultural institutions, civil associations and educational institutions. The investments benefit not only the residents of Sárvár but also the industrial plants and service companies, which are of prime importance for the city's tourism and revenues. Cooperation has been the basic principle of the municipality for decades, and it's the key to the successful present and future of Sárvár.

The mayor of the settlement: István Kondora

Szöveg: Takács Zoltán Bálint / Fotók: Wieder Sándor, Benkő Sándor és Takács – Reichardt Gabriella

Text: Zoltán Bálint Takács / Photos: Sándor Wieder, Sándor Benkő and Gabriella Takács-Reichardt

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hild park; Nádasdy-vár udvara; Nádasdy Ferenc Múzeum díszterme; ZeneHáza; Rába-híd; Nádasdy Ferenc Múzeum bajor kiállítása; Sárvári Fúvószenesi Várfesztivál; Nemzetközi Folklórnapok; Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdő; Naplemente a Csónakázó-tónál; Kossuth tér a Városházával; Szeretünk, Sárvár!

SÁRVÁR

SÁRVÁR

SÓTONY

A község Vas vármegyében, a vármegyeszékhely Szombathelytől 33 kilométerre, Sárvár-tól tíz kilométerre, majdnem a Rába völgyben fekszik, nagyobb része a Kemeneshát-hoz tartozik.

Első írásos említése a 12. századból maradt fenn. A község a 13. században a vasvári káptalan birtoka, lakói ekkor pénzt, különféle élelmet szállítottak a vasvári kolostorba. A 14. században első világi földesurai, a Kanizsai család elrendelte, hogy a lakosok szőlőt telepítsenek a dombok nyugati oldalán. A 16. századtól a sárvári uradalomhoz tartozó község Nádasdy Tamás tulajdona.

Sótonyt ma 642 fő lakja, a legkisebbek a közös fenntartású, elmúlt időszakban felújított nyőgéri óvodába járnak. A Sótonyban működő alsó tagozatos iskola három község tanulóit fogadja.

2011-ben sikeres pályázatnak köszönhetően megújult az 1965-ben épült Faluház, melyhez 400 m² térkövezett járda és külső fedett terasz tartozik. Gazdaságos fenntartását segíti az elmúlt évben kialakított napelemes rendszer és az épület hőszivattyús ellátottsága.

A Fő tér, a templomtér – parkolókkal, csapadékvíz-elvezetéssel, térbútorokkal, zászlótartókkal felszerelve – ünnepségek központi helye. Itt található az 1991-ben elkészült I. és II. világháborús emlékmű. A Szentháromságról elnevezett római katolikus templomot 1874-ben szentelték fel. Az egyhajós épület főhomlokzatából emelkedik ki a sokszög alapú, gúlás sisakú torony. A félkörívesen záródó szentélyhez délről sekrestye kapcsolódik. A búcsú időpontja Szentháromság vasárnapja. A templom előtt álló dór oszlopon elhelyezett Szentháromság szobor 1906-ban készült és 2023-ban lett felújítva. Az Egyesült Államokba kivándorolt sótonyiak állították, nevüket a szobor talapzata őrzi.

A községben aktív egyesületi élet folyik. Az önkéntes tűzoltók a társadalmi munkák aktív résztvevői. Külön öröm az elmúlt időszakban a fiatalok bekapcsolódása az egyesület életébe. A helyi értékek gyűjtése, megmentése, bemutatása, már régóta foglalkoztatta a közösség tagjait, és kirajzolódott egy helytörténeti gyűjtemény kialakításának gondolata. A folyamatosan bővülő gyűjtemény a múlt értékeit, a község hagyományait mutatja be, amely üde szintfoltja a településnek. Sótony északnyugati oldalán található hegylánc vonulatokról festői szépségű panoráma tárul a Rába-völgyére.

A szőlőművelést, bortermelést a török hódoltság idején tanulták meg a sótonyiak. Ragaszkodásuk bizonyítéka az 1874-re visszanyúló gyeptűjárás hagyomány. Az itt élők hagyományként őrzik a május első szombatján tartott gyeptűiprást, melynek eredeti funkciója a szőlőbirtok tavaszi szemléje volt. Májusban a gazdák a hegybíróval és a hegyemesterekkel bejárták a hegyet, megnézték, hogy keletkezett-e kár, milyen termés várható. Tapasztalataikat a hegykönyvben jegyezték le. A gyeptűiprás során a gazdák pincéikben vendégül látták egymást. Régen a Kisbíró végigjárta reggel a falut és dobszóval szólította fel a falu lakosságát a „gyepű” végigjárására. A hagyomány a mai napig él, kissé átalakult szereppel. Idén ünnepelik 150 éves évfordulóját. A közösségi élet fő szervezője a 2006-ban alakult Összefogás Sótonyért Egyesület, amely az elmúlt években a kulturális rendezvények fő lebonyolítója.

A községben étterem és egyre bővülő szálláshelykínálat várja az ide érkező vendégeket. Az itt élők az elmúlt években bizonyították tenni akarásukat lakóhelyükért, ma is óvják, védik értékeiket. A szorgalom, a hagyományok megőrzése és átadása segítheti hozzá a rendezett, élhető községet a további fejlődéséhez.

A település polgármestere: Vörös István

The village lies in Vas County, 33 km from the county seat Szombathely, 10 km from Sárvár, almost in the Rába valley, and most of it belongs to the Kemeneshát region.

It was first mentioned in the 12th century. In the 13th century, the village was owned by the Vasvár cathedral chapter and its residents supplied money and food to the Vasvár monastery. In the 15th century, its first secular landlords, the Kanizsa family, ordered the residents to plant grapes on the western hillsides. From the 16th century, the village belonged to the Sárvár manor and was owned by Tamás Nádasdy.

Today, Sótony has 642 residents. The youngest ones go to the recently renovated, jointly run kindergarten in Nyőgér. The lower school of Sótony accepts students from 3 villages.

In 2011 the Village House, built in 1965, was renovated from tender funds, now it has a 400 m² paved sidewalk and an external covered terrace. Its economical operation is supported by a solar panel built last year and a heat pump system.

Fő tér (main/church square) is the central place for celebrations with parking lots, rainwater drainage, outdoor furniture and flag stands. You can also see here the World War I and II monuments made in 1991.

The Holy Trinity Roman Catholic church was consecrated in 1874. The polygon-based, spired tower rises from the main facade of the one-nave building. A sacristy is connected to the semicircular sanctuary from the south. The farewell festival is organised on Holy Trinity Sunday. The Holy Trinity statue on a Doric column in front of the church was made in 1906 and renovated in 2023. It was erected by the people of Sótony who emigrated to the United States, and their names are written on the pedestal of the statue.

The village has an active community life. Volunteer firefighters take part in social work. It's especially good to see more and more young people get involved in the association's life.

The community has collected, saved and presented local values for a long time, and the constantly expanding local history collection showcases values from the past and village traditions.

The hills in the north-west of Sótony offer a picturesque panorama of the Rába Valley.

The residents started viticulture and wine production during the Turkish occupation. This is proved by the traditional vineyard walk dating back to 1874. It's held on the first Saturday of May, and its original function was vineyard inspection in the spring. The farmers walked the hills with the vineyard guard and the head of the wine community to see if there was any damage and what kind of harvest could be expected. The visit was recorded in the vineyard registry. During the vineyard walk, the farmers treated each other in their cellars. In the past, the Common Crier walked through the village in the morning and invited villagers to the vineyard walk with the sound of a drum. The tradition lives on today, celebrating its 150th anniversary this year with a slightly changed role.

Community life and cultural events have mainly been organised recently by the Cooperation for Sótony Association, founded in 2006.

The village offers visitors a restaurant and continuously expanded accommodation. In recent years, the locals have proven their willingness to take action for their residence, and they keep protecting and defending their values. Hard work as well as preserving and passing on traditions can help this tidy and livable village to further develop.

The mayor of the settlement: István Vörös

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Sótony látkép; Kockásliliom; Szentháromság templom; Kopjafa Hegybejáratnál; Faluház; Főtér; Tűzoltószertár; Falukép; Sportegyesületi öltöző; Helytörténeti gyűjtemény; Kómár hegy bejárat

SÓTONY

SÓTONY

SZARVASKEND

A település Vas vármegye déli felében a Vasi Hegyhát déli nyúlványának északi peremén fekszik a Rába völgye felett – a 8-as főúttól délre, hat kilométerre –, Körment és Vasvár között félúton. A Kemeneshát és a Vasi-Hegyhát (Őrség) találkozásánál, Körmentől hat kilométerre, délkeletre található községgel szomszédos falvak: Nagymizdó, Döbörhegy, Döröske és Halastó.

A lakott terület a magaslát észak-déli irányú gerincére települt. A gépjárművel északról, keletről érkezőknek a 8-as útról Molnascsecsődnél, a nyugat felől érkezőknek a 76-os főútról Katafánál kell a falu irányába letérnie. A falunak vasútja nincs, legközelebbi vasútállomás Vasváron és Körmenten van.

Szarvaskend neve a 10. századi Kond vezér szálláshelyének emlékét őrzi, Kond nemzetségének totemállata ugyanis a szarvas volt. A falut először 1236-ban említette oklevél. Kende nyári szállása volt a 10. században, jelentése a Kende szálláshelye. KENDE, azaz Kündü szent főfejedeleme a honfoglalás előtt a magyar törzsek élén. Később királyi birtokból adományozták a 13. században a Csém nemzetségnek. 1236-ban a Hodászok határjárásában említik a település nevét. 1291-ben III. András király megerősítette a Csémeket Szarvaskend birtokában, e nemzetségtől ered a szarvaskendi és óvári Sibrik család.

A falu szerkezete sokat nem változott, lakossága a magyar falvakra jellemzően előregedő, bár a lakóházak száma az utóbbi tíz évben kis mértékben növekedett. A 2023. január 1-jei adatok alapján lakosainak száma 201 fő. Szarvaskenden az óvoda, iskola 2008-ig működött.

A kistelepülésekre jellemzően a községben igen erős a közösség összetartása. Hagyományait híven, és az ősök iránti tisztelettel őrzik és örökölik át a legkisebbekben keresztül az utókorra. Számos rendezvény, program színesíti a helyi mindennapokat, ahol a falu aprajánagyja talál kedvére való kapcsolódást. A tavaszköszöntő ünnepkör része például a hagyományos közösségi fánksütés, de nagy népszerűségnek örvend a nyár nagyszabású rendezvénye a szüreti felvonulás tánccal, zenével és egy tál finom vacsorával. Minden évben remek hangulatú a lecsóparti, melyet a Kastélykertben tartanak, s a főzés öröme mellett a tagság által gyűjtött számos tombolatárgy elnyerésének lehetősége tette színessé a közösség programját. Télen a legkisebbek öröme Szarvaskenden hához megy a Mikulás. A település életében és a programok szervezésében az önkormányzat mellett aktívan közreműködik a Szarvaskendi Zöld Küllő Egyesület. De a legkisebbekről a Községi Könyvtár sem felejtkezik el, hiszen filmvetítéssel, ünnepekhez kapcsolódó kézműves foglalkozásokkal várják a szarvaskendi gyerekeket.

Ezt a gondozott, szépen fejlődő kis települést nem csak szorgalmas, de hithű emberek lakják. Ezt igazolja szépen rendben tartott portáik mellett a szépségét büszkén hirdető, közelmúltban felújított Sarlós Boldogasszony katolikus templom.

Kiváló kirándulási célpont lehet ez a kicsiny falucska, s ha már erre jár az utazó, semmiképpen nem hagyható ki nevezetes épülete, a Sibrik-Széchenyi kastély megtekintése, mely napjainkban a helytörténeti gyűjteménynek ad otthont.

A település polgármestere: Dr. Major Katalin

The settlement is located in the southern half of Vas County, on the northern edge of the southern extension of the Vasi Hegyhát ridge, above the Rába valley, 6 km south of main road no. 8, halfway between Körment and Vasvár. Neighbouring villages at the junction of Kemeneshát and Vasi-Hegyhát (Őrség), 6 km southeast of Körment: Nagymizdó, Döbörhegy, Döröske and Halastó.

The inhabited area is located on the north-south ridge of the hill. Those arriving by car from the north or east should turn off to the village from road no. 8 at Molnascsecsőd, and those coming from the west should turn off from main road no. 76 at Katafa. The village has no railway, the nearest railway stations are in Vasvár and Körment.

The name Szarvaskend commemorates the summer accommodation of Kende, also called Kündü, who was one of the chieftains heading the Hungarian tribes before the conquest in the 10th-century. The deer (szarvas) was the totem animal of his family. The village was first mentioned in a deed in 1236. Later, in the 13th century, it was donated to the Csém clan from a royal estate. In 1236, the name of the settlement was mentioned in the beaver hunters' border inspection report. In 1291, King Andrew III confirmed the Csém clan's ownership in Szarvaskend, and the Sibrik family from Szarvaskend and Óvár also originates from this clan.

The village structure has not changed much, the population is aging, which is typical of Hungarian villages, although the number of residential buildings has slightly increased in the last ten years. On 1 January 2023 there were 201 residents. Szarvaskend had a kindergarten and school until 2008.

The village has a very strong community, which is typical of small settlements. They keep their traditions faithfully and with respect for their ancestors, and pass them on to posterity through the youngest. Numerous events and programmes add colour to local everyday life, where both the young and old of the village can find recreation to their liking. For example, the traditional community donut baking is part of the spring celebrations, and the vintage parade with dance, music and delicious dinner is a very popular event in the summer. A cheerful lecsó party is held in the Palace Garden every year, and in addition to the joy of cooking, a raffle is organised offering the opportunity to win objects collected by the community. Santa Claus visits children in Szarvaskend every winter. The local Szarvaskendi Zöld Küllő (Green Woodpecker of Szarvaskend) Association actively participates in the settlement's life and organises programmes in cooperation with the Municipality. The Village Library organises film screenings and holiday-related craft sessions for local children.

The residents of this tidy and nicely developing small settlement not only work hard but they also practice their religion. This is proven by the recently renovated Catholic Church built in honour of the Visitation of Mary, which is just as nice as the neatly kept houses.

This small village can be an excellent excursion destination, and once travellers arrive here, they shouldn't miss a visit to the prominent building, the Sibrik-Széchenyi Mansion, which nowadays houses the local history museum.

The mayor of the settlement: Dr. Katalin Major

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Evangélikus templom; Kőkereszt; Sarlós Boldogasszony katolikus templom; Helytörténeti gyűjtemény; Népi pince; Házi orvosi rendelő; Sibrik-Széchenyi kastély; Szabadtéri konyha; Önkormányzat; Kultúrház

SZARVASKEND

SZARVASKEND

SZATTA

A Vas vármegyében fekvő község az Őrségi Nemzeti Park része. A falutáblánál ér véget az Őrség és Vas vármegye is, néhány kilométerre pedig már az országhatár húzódik. Rövid barangolás után fellelhetők még a valamikori Eszterházy birtok határkövei is.

Szatta mindössze egy kilométer hosszú, egyetlen utcáján elérjük a falu határát, ahol a több száz éves, védett tölgyfák rendkívüli természeti értéket képviselnek.

De megtalálható itt a turisták számára értékes csend, a béke, a nyugalom, a vadlesek. Szatta a „nyugalom szigete”, alig 70 lelkes kicsiny település, ahol lelassul az élet, abból a nagyon erős ritmusból, amiben ma az ember él és át tud váltani egy sokkal élhetőbb ritmusra, arra a fajta nyugalomra, ami itt egyszerűen adja magát.

Szatta az itt élők számára az Őrség legszebb, legkedvesebb falucskája, hiszen csupa mosolygós ember él itt. Maga a falu is reményteljes képet nyújt: bármerre tekintve mindenütt az épülés, a széplés jelei, a gondoskodás, a szülőföld szeretetének ezer apró jele látható.

Az egyutcás település középpontjában kapott helyet minden, ami fontos. A Faluház megépítése után háborús emlékművet és ökumenikus imaházat avattak. Mára már játszótérrel és a közösségi kemence mellett közösségi főzősarokkal is büszkélkedhetnek.

2000-ben a falu lakossága megválasztotta a település szimbólumának a Túlélés fáját. A Túlélés fája a falu lakóinak számára az összetartás, összetartozás legfontosabb jelképe, ugyanis évekkel ezelőtt nyilvánvalóvá vált, hogy a kistelepüléseken az összefogás, az aktív közösségi élet és a programok közös megélésének öröme a túlélés legfőbb lehetősége. A Millenium évében átadott címerben is méltó helyet foglal el a fa, középen áll egyenesen, büszkén a 400 éves öreg hársfa.

Szatta azon kevés települések közé tartozik, ahol még él a kaláka hagyománya, az itt élő emberek mindig, mindenkor önzetlenül segítik egymást. A helyiek mindennapjainak szerves részét képezik jelenleg is a társadalmi, közösségi munkák. A közösségi munkának köszönhetően épülhetett meg a faluház, a falugondnoki autó garázsa, faház, szabadtéri színpad és egy napkollektoros gyümölcsaszaló is.

2012 nyarán ismét összefogott a település és épített egy közösségi szabadtéri kemencét. A lakosság minden év szeptemberében vendégül hívja a családokat, barátokat, ismerősöket, hogy együtt ünnepelhessék a kemence elkészültét. Ilyenkor a lakosság szám szinte megháromszorozódik, hiszen a Kemence Ünnepen a meghívott vendégek mellett a falu összlakossága a legkisebbtől a legidősebbekig részt vesz. A gasztronómiai kavalkád mellett ügyességi versenyek és nívós kulturális programok köszöntik a jelenlévőket.

2023 őszén Emlékirás Gyűjteményt avattak, a szattaiak Kincses Tékáját. A Téka egyszerre idézi a régmúlt idők emlékeit, kalauzolja az érdeklődőket a jelenbe és utal a jövőre. A falubeliek számára nagyon fontos emberek emlékeit, értékeit őrzi és nekik nincs más dolguk, csak hogy megbecsüljék, tovább örökössék, és féltve, kincsként őrizték őket!

A helyi rendezvényeken szeretnék megmutatni, átadni és tovább örökösseni a közösség összetartó erejét, a valódi közösségben élés varázsát.

A falu kicsiny mérete ellenére példaértékű a közösségi élete és az emberek összefogása. A hagyományörző programokon túl a közös idő minőségi és hasznos eltöltésére törekcsenek! Szeretnék, ha nem múlna el a településen az egyik legfontosabb helyi értékük, a Kaláka hagyománya! Mert Szattán valóban ünnep minden, ami közösségben történik!

A település polgármestere: Markó Sándor

The village lies in Vas County and it's part of the Őrség National Park. Őrség and Vas County end at the village sign, and the country border stretches a few km away. After a short walk, you can even find the border stones of the former Eszterházy estate.

Szatta has only 1 street, it's 1 km long. At the village border you can see centuries-old protected oak trees, representing a special natural value.

You can also find hunting high stands as well as peace and silence, which are valuable for tourists. Szatta is a small "island of tranquility", with fewer than 70 residents, where life slows down and people can switch from life in the fast lane into a calmer and much more livable rhythm.

The locals are smiling people, for whom Szatta is the most beautiful village in the Őrség region, offering a picture full of hopes: everywhere you look, you can see signs of construction, beautification, care and a thousand small signs of love for the homeland.

Everything that's important is located in the centre of the settlement. After constructing the Village House, a war memorial and an ecumenical prayer house were inaugurated. Today, the proud locals have a playground and a community cooking corner next to the community oven.

In 2000, the residents chose the Tree of Survival as their symbol. It is the most important symbol of togetherness and unity because it became obvious years ago that cooperation, active community life and the joy of common programmes give small settlements the biggest chance for survival. The 400-year-old linden tree standing straight and proudly in the middle also occupies a worthy place in the coat of arms handed over in the year of the Millennium.

Szatta is one of the few settlements where the tradition of "kaláka" (cooperation) is still alive, and the locals always help each other selflessly. Social and community work is still an integral part of everyday life. The village house, the garage for the village caretaker's car, the wooden house, the open-air stage and a fruit dryer with solar collectors were also built with cooperation.

In the summer of 2012, the settlement joined forces again to build an outdoor community oven. Every year in September, the population invites families, friends and acquaintances to celebrate the completion of the furnace. At this time, the population almost triples, as all residents of the village, from the youngest to the oldest, participate in the Oven Festival with invited guests. In addition to the gastronomic cavalcade, skill competitions and high-quality cultural programmes greet the participants.

In the autumn of 2023, the people of Szatta inaugurated the Treasure Trove collection, which simultaneously evokes memories of the past, guides visitors into the present and hints at the future. It preserves the memories and values of people who are very important to the villagers, and they have nothing else to do but to appreciate them, pass them on and cherish their treasure. Local events are meant to show and preserve the cohesive power and the magic of living in a real community.

Despite the small size of the village, the cooperation of the locals is exemplary. Besides traditional events, they strive to spend useful quality time together, making sure that one of their most important local values, the tradition of kaláka (cooperation) shouldn't disappear from the settlement. Because everything that happens in a community is a special moment in Szatta.

The mayor of the settlement: Sándor Markó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

1. Túlélés fája; Ökumenikus Imaház; Emlékezet háza; Községi Kemence (Markó Sándor polgármester, Németh-Markó Viktória közművelődési szakember); FÉSZEK Szattán Egyesület (Falusi Értékeinkért Szattán Együtt Kalákában Egyesület); Faluház; Értékasztal Szattáról

SZELESTE

A település Vas vármegye Sárvári járásában, a szombathelyi és a csepregi kistérséggel szomszédosan helyezkedik el. Legkorábbi említése 1247-ből való, de a fellelt lovas, urnás temetkezések maradványai alapján a település ennél jóval régebbi.

Birtokosai a Ják nemzetségségből való Szelesteyek voltak, köztük Nagy Márton, a Jáki apátság alapítója. A Szelesteyek szentivánfai levéltárából elkallódott 1141-1162-es irat egészen II. Géza király korába visszautalt. Magyarszelestét – későbbi Felsőszeleste – II. Géza várjobbágyai, míg Németszelestét – későbbi Alsószeleste – a Ják nemzetség egyes tagjai szereztek meg. A Szelestey család 1318-ban építtetett kegyúri plébánia-templomot, a szertartásokat viszont csak a répceszentgyörgyi anyagyülekezet jóváhagyásával lehetett végezni. Az első templomot Szent István első vértanú tiszteletére emelték. A Szelestey család legkiemelkedőbb alakja Felsőszelestey Gosztonyi János (1527) főpap, mecénás és diplomata, a Jagelló-kori humanisták egyik legjelentősebbike.

A két Szelestén a 17. század végéig a Szelestey család a földesúr, majd 1690-es években új földesurak jelentek meg. A szomszédos Répceszentgyörgyön feltörekvő Horváth János feleségül vette Szelestey Annát, így került a szentgyörgyi Horváth család Szelestére, majd a 18. század közepétől birtokba léptek a Festetichék is. Az alsószelestei kastélyt 1855-ben szentgyörgyi Horváth Ádám építtette, angol-gót stílusban, Baich Mihály cottage-stílusának vélte. 1871-ben gróf Festetich Andor kezdte meg a kert alapjainak lerakását; a gróf az első Wekerle-kormány, majd a Bánffy-kormány földművelésügyi minisztere volt. 1910-ben báró Baich Mihály kezébe került a birtok, a park a lelkes hozzáértő és tervező báró keze nyomán Szeleste jelképévé vált. A park megmenekült a háborús pusztítástól, 1952-től országosan védett káptalárja.

A mai Szeleste 1950-ben jött létre Alsószeleste és Felsőszeleste egyesüléséből. Térségi kapcsolatait a komparatív előnyök kihasználásán alapuló együttműködés és a mikrotérségi központi szerep jellemzi. Intézményfenntartásban gesztora a fenntartó intézményi társulásnak, Ölbő és Pósfá községekkel. Oktatási, kulturális együttműködési kapcsolatot ápol a kistérség több településével, fejlesztéseit (gázhálózat, szennyvíz-elvezetés) a szomszédos települések bevonásával oldja meg. A település közigazgatási területének nagysága, lakosság száma, földrajzi fekvése, természeti adottságai, gazdasági és infrastrukturális fejlettsége kedvezőnek mondható.

A község rurális gazdasági térségben helyezkedik el, ahol a Sárvári és Szombathelyi Ipari Park, a helyi szolgáltatási és feldolgozó ipar jelent megélhetési forrást. A mezőgazdasági ágazatból élők számaránya 10% alá csökkent, az állattenyésztés megszűnőben van, a növénytermesztés gabonára alapozott, gyümölcs- és zöldségtermesztési lehetőségei tradicionálisan jók, ezek kihasználását biztosítani, támogatni kell. A terület kis környezetterheléssel járó gazdasági tevékenységek elhelyezésére alkalmas. A település szép természeti környezete, feltárt különleges minőségű gyógyvizére épült fürdője, kastélyszállodája, arborétuma, műemlékei további idegenforgalmi célú beruházások megvalósítását teszik lehetővé. Az önkormányzati fejlesztésekkel – területbiztosítás, közműfejlesztés – támogatni kell a turizmust, a helyi igényeket kiszolgáló vendéglátás, sport és szórakozási lehetőségek körének bővítését.

Szelestét az elegáns romantika jelzővel illeti több internetes portál.

A település polgármestere: Németh István

The settlement is located in Vas County, Sárvár District, next to the Szombathely and Csepreg small regions. It was first mentioned in 1247, but cemeteries where people were buried in urns and with their horses show that the settlement is much older.

Its owner was the Szelestey family from the Ják clan, including Márton Nagy, founder of the Ják Abbey. A document from 1141-1162 in the archives of the Szelestey family in Szentivánfa referred back to the time of King Géza II. Magyarszeleste – later Felsőszeleste – was acquired by the castle serfs of Géza II and Németszeleste – later Alsószeleste – by some members of the Ják clan. The Szelestey family built a patron parish church in 1318, but ceremonies could only be held with the approval of the mother congregation in Répceszentgyörgy. The first church was built in honour of Saint Stephen, the first martyr. The most prominent figure of the Szelestey family was János Felsőszelestey Gosztonyi (1527), high priest, patron and diplomat, a significant humanists of the Jagello period.

The Szelestey family owned the 2 Szeleste villages until the late 17th century, and new landlords came in the 1690s. János Horváth from the neighbouring Répceszentgyörgy married Anna Szelestey, thus the Horváth family from Szentgyörgy moved to Szeleste, and the Festetich family also had estates from the middle of the 18th century.

Ádám Horváth from Szentgyörgy built the castle in Alsószeleste in 1855 in Anglo-Gothic style, and transformed it in cottage style. In 1871, Count Andor Festetich founded the garden; he was minister of agriculture in the first Wekerle government and then in the Bánffy government. In 1910, the estate was bought by Baron Mihály Baich, and the park became a symbol of Szeleste thanks to the baron's enthusiasm and hard work. The park escaped war damage, and since 1952 it has been a nationally protected building.

Today's Szeleste was created in 1950 by merging Alsószeleste and Felsőszeleste. Its regional relations are characterised by cooperation based on comparative advantages and on its central role in the micro-region. The village functions as gestor of the institution maintenance association with the municipalities of Ölbő and Pósfá. It maintains educational and cultural cooperation and makes developments (gas network, waste water drainage) with several settlements in the small region. The settlement has a favourable size, population number, geographical location, natural features and economic-infrastructural development level.

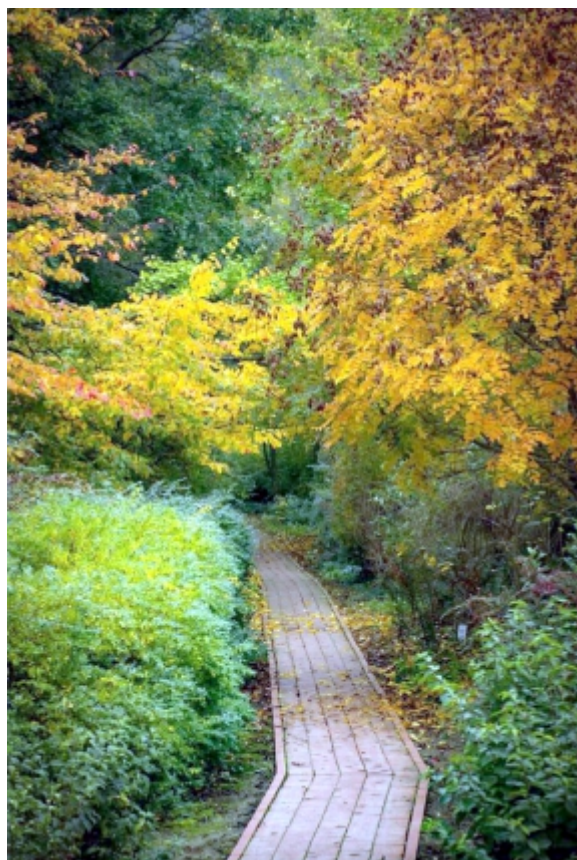
The village is located in a rural economic area where the Sárvár and Szombathely Industrial Parks and the local servicing and processing industry provide sources of livelihood. The number of people living from agriculture has fallen below 10%, animal husbandry is disappearing, plant production is based on grains, but fruit and vegetable production is traditionally good, so this must be used and supported. The area is suitable for introducing economic activities with a low environmental impact. The settlement has a beautiful natural environment, a spa built on special medicinal water, a castle hotel, an arboretum and monuments that enable further investments into tourism. Area and public utility developments by the municipality must support tourism and extend catering, sports and entertainment opportunities in order to serve local needs.

Several internet portals mention Szeleste as an elegantly romantic village.

The mayor of the settlement: István Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent József templom; Szent József templombelső; Szűz Mária Szent Neve templom; Ravatalozó; Arborétum ősszel; Szent József kápolna; Festetich-kastély; Óvoda épülete; Báró Baich Mihály „A virágok bárója”; Rózsakert; Évelőkert; Sétány az arborétumban

SZELESTE

SZEMENYE

A település Vas vármegye székhelyétől, Szombathelytől 25 kilométerre, a Rába folyót kísérő Vasi Hegyhát völgyében húzódik, a gyógyfürdőjéről híres Sárvártól 20 kilométerre, a Budapestet Grác-cal összekötő 8-as számú főút északi oldalán. A Kemeneshát dombság területén található község közigazgatási területe a Rába vízgyűjtő területéhez tartozik, városi környezetét Vasvár és Sárvár alkotja.

Irtásfalu jellegéből adódóan határának két fő meghatározója az ökológiailag értékes Farkas-erdő és a hangulatos szőlőhegy. Utcáin sétálva a falusi nyugalom és a természeti szépség egymásban feloldódva hat az emberre. Híres vendéglője a Gulyás csárda.

A vasvári káptalan birtokaként először 1217-ben említik az oklevelekben, de határában a római korból is kerültek elő emlékek. Neve a szomszédságában már a 10. században meglévő (Kaán) vezéri szálláshoz tartozó segédnép települését jelenti. A török időkben elnéptelenedő falut 1757-ben – részben német lakosokkal – újrateremtette az erdőt birtokló sárvári földesúr, ekkor rövid ideig Farkasszentgyörgy néven is szerepelt. Az 1827-ben készült szerény kis kápolna helyén – magánhagyatékából – 1932-ben épült a mostani római katolikus műemlék-temploma, Szent Vendelnek ajánlva. A hívek 2003-ban öntették újra a világháborúban elvitt harang utódját. A község címerében látható Szent Vendel a pásztorkodást választja a számára felkínált királyi korona helyett.

A Szemenyei Települési Értéktárba felvett helyi érték a Kovácsműhely, mely ma már csak múzeum. A szorgalmas szemenei emberek tevékenységének fontos kiegészítője volt a kovácsolás, a földműveléshez szükséges eszközöket (vasalatokat, kapát, fejszét, mezőgazdasági eszközöket) itt készítették, javították. Községi térként is működött a mai kultúrház, a piac szerepét is betöltötte, mivel az információ áramlás egyik fontos színtere volt. A kovácsműhelyben a szaktudás és a kézügyesség alapfeltétel volt. A mesternek kevés eszköz állt rendelkezésére, nagy munka esetén a vas kidolgozására segédek fogadott fel, olykor a henyélő falusi legényeket elcsípte egy kis munkára, általában a fűjtató működtetésére. 2008-ban még üzemelt a műhely, Bársony József (Jóska bácsi) mester kezei alatt folyt a szerszám-élezés, az izzó vas nyújtása, a kaszabeállítás, lópatkolás, vagy a sántító szarvasmarha patkolása. A korhűen felújított épület fontos szerepet játszik a falu életében, ahol a rég használt eszközök és a velük készített mezőgazdasági szerszámok is megtekinthetők. A Falunapon, vagy a Laskafesztiválon bemutatót is tartanak a kovácsműhelyben.

A település kiemelt rendezvénye a Szemenyei Lovasnapok, melynek célja a lovak és az állatok világának megismertetése és megszerettetése a programra látogatókkal. A rendezvény igen szórakoztató bármely korosztály számára. De fontos az összetartás szempontjából is, hiszen a jó közösség fennmaradásának egyik alappillére az együttműködési készség megléte, hogy tagjai együtt tudjanak működni és dolgozni. Ha jól érzik magukat együtt, nem csupán új élménnyel gazdagodnak, hanem van mit emlegetni, van miből meríteni a hétköznapiakban. A Lovasnap anno hagyományörző céllal indult útjára, de az ide látogatók száma, illetve a fellépők és a műsor színvonala miatt kijelenthető, hogy a térség meghatározó rendezvénye lett. A lovaskultúra múltját és jelenét megismertető és népszerűsítő rendezvényen a magyar lovas élet valamennyi mozzanatát bemutatják a profi lovasok éppúgy, mint az amatőrök és a lókedvelők.

A település polgármestere: Holler Ferenc

The settlement is located 25 km from county seat Szombathely, in the valley of the Vasi Hegyhát ridge along the Rába river, 20 km from Sárvár, the famous spa town, on the north side of main road no. 8 connecting Budapest with Graz. The administrative area of the village on the Kemeneshát hills belongs to the Rába catchment area, and nearby towns are Vasvár and Sárvár.

The village has the ecologically valuable Farkas forest and the cosy vineyard hill on its borders. Walking through its streets you can feel the tranquility of the village and the beauty of nature. Its famous restaurant is the Gulyás csárda.

Szemenye was first mentioned in documents in 1217 as the property of the Vasvár cathedral chapter, but relics from the Roman era were also found in its borders. Its name refers to the settlement of servants belonging to the (Kaán) chieftain's lodge, which existed in its neighbourhood already in the 10th century. The village became depopulated in Turkish times and in 1757 the land and forest owner from Sárvár settled German residents here, and for a short time the place was known as Farkasszentgyörgy. The current Roman Catholic monument church, dedicated to St. Vendel, was built in 1932 from a private legacy on the site of a modest little chapel built in 1827. In 2003, the believers cast a new bell instead of the one taken away in the World War. In the village's coat of arms, Saint Vendel chooses shepherding instead of the royal crown offered to him.

The Blacksmith's Workshop, which is now a museum, belongs to the Repository of Values of Szemenye. Blacksmith work was important for the hardworking people of Szemenye, this is where farming tools (ironware, hoes, axes, agricultural tools) were made and repaired. It also functioned as a community space and played the role of today's culture centre and market as it was an important scene of information flow. Expertise and dexterity were basic requirements in the blacksmith's workshop. The master had few tools, so in case of a big job he hired help to work the iron, and sometimes asked young lads from the village to operate the bellows. In 2008, the workshop was still in operation, Master József Bársony (Uncle Jóska) sharpened tools, stretched hot iron, adjusted scythes and shod horses or limping cattle. The authentically restored building plays an important role in the life of the village, where you can see the tools used in the past and the agricultural tools made with them. A blacksmith's workshop show is organised on the Village Day or at the Laska (pasta) festival.

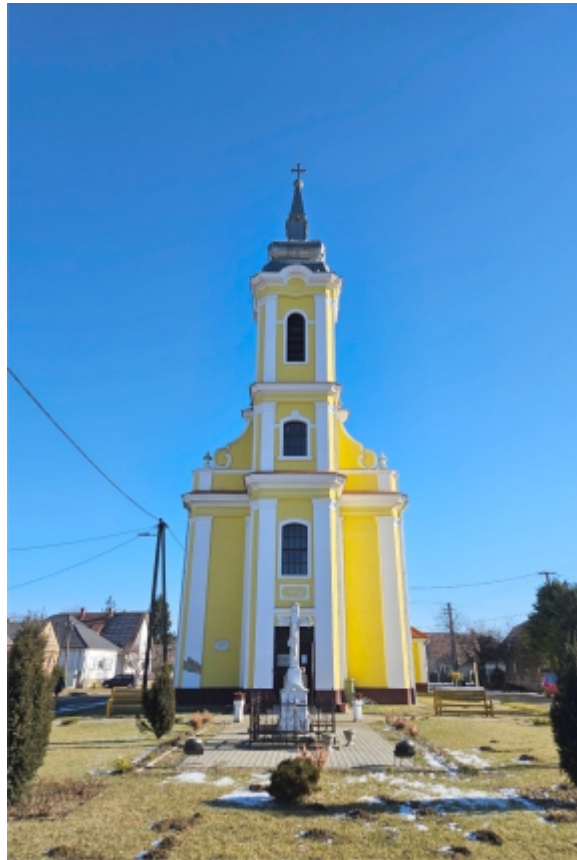
A special event is the Szemenye Horse Days, which introduce the world of horses and animals to the visitors. The event is great fun for all ages. But it is also important from the viewpoint of cohesion, since one of the pillars of a good community's survival is the ability to cooperate and that its members can cooperate and work together. If they have a good time together, they not only gain new experiences but also have something to talk about, something to draw from in everyday life. The Horse Days were launched with the aim of preserving tradition, but the number of visitors, the performers and the quality of the show have turned it into a defining event in the region. Professional riders, amateurs and horse lovers present all moments of Hungarian equestrian life at the event that introduces and popularises the past and present of equestrian culture.

The mayor of the settlement: Ferenc Holler

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

SZEMENYE

SZENTGOTTHÁRD

A Vas vármegyében fekvő Szentgotthárdot, Magyarország legnyugatibb városát különleges földrajzi helyzete festői szépségű természeti környezettel, gazdag történelme pedig gyönyörű építészeti remekművekkel ajándékozta meg.

A 840 éves települést 1183-ban III. Béla király alapította a Franciaországból érkező ciszter szerzetesek letelepítésével. 1664-ben az egyesült keresztény csapatok itt győzték le a török seregeket – a szentgotthárdi csata európai viszonylatban is óriási jelentőséggel bírt.

A 20. század elején az ipar vált meghatározóvá a város életében, s ez a mai napig sem vesztett jelentőségéből. Szentgotthárd mára a térség gazdasági, kulturális és egészségügyi központja, illetve a turizmus terén is jelentős előrelépések történtek.

Szentgotthárdon és környékén számos látnivaló és kirándulóhely várja a kikapcsolódni vágyó turistákat. A 19. századi, polgáriasodó város képét megőrző, hangulatos belváros központjában található barokk épületegyüttes, az ország egyik leggyönyörűbb barokk templomával, a település ékköve. A templom melletti kolostorépület – amely ma hivataloknak ad otthont – helytörténeti kiállításokkal és különleges termeivel csalogatja a látogatókat. A korábbi magtártemplomból átépített Színház nem csupán Szentgotthárd, hanem a kulturális élet központja is.

Egész évben színvonalas kulturális programokkal, előadásokkal, kiállításokkal és olyan nagy rendezvényekkel várják a Szentgotthárdra látogatókat, mint például a Szentgotthárdi Történelmi Napok. Megújult állandó és időszaki kiállításokat kínál látogatóinak a Pável Ágoston Helytörténeti és Szlovén Nemzetiségi Múzeum. Igazi kuriózum a TimeTourist – Időutazó Múzeum: az egykori ciszter udvarházban kialakított interaktív élménymúzeum teljesen egyedülálló, hiszen valódi időutazásra invitálja a betérőket. Öt különböző történelmi korszakba utazhatnak vissza az ide érkezők a modern technológia segítségével, miközben minden érzékszervre ható atmoszféra (látvány, hangok, illatok) veszi őket körbe. A történelmi valóság látványos megidézését korhű és magas minőségű díszletek biztosítják. Az egyes időszakokban nevezetes történelmi személyiségek is felbukkannak, a velük való kommunikáció izgalmas történetekbe sodorja az érdeklődőt. A virtuális valóság segítségével személyesen találkozhatnak a látogatók a városalapító III. Béla királlyal, beszélgethetnek egy középkori ciszter szerzetessel, de beléphetnek Montecuccoli sátrába a szentgotthárdi csata idején, és dolgozhatnak Széll Kálmán miniszterelnöknek is.

Szentgotthárd mozija, a Csákányi László Filmszínház – amely az ország egyik legrégebbi, 110 éves mozija – a filmek szerelmeseit várja. A névadó színművész a helyi gimnázium egykori tanulója volt.

Az egész évben nyitva tartó St. Gotthard & Wellness élményfürdő egyedülálló mediterrán környezetben, színes programokkal és szolgáltatásokkal áll a vendégek rendelkezésére.

A várost az Őrség kapujában hűvös erdők, gyógynövényekkel teli mezők övezik, de kiváló kirándulóhely a nyugalmat árasztó Hársas-tó is. A horgászok és a vízisportok kedvelői számára a Rába, mint az ország egyetlen igazán vadvízi evezésre alkalmas folyója nyújt lehetőséget a kikapcsolódásra.

A pályázati projekteknek, önkormányzati beruházásoknak köszönhetően folyamatosan fejlődik a település, s ezt az itt élők és az ide látogatók is érezhetik.

A település polgármestere: Huszár Gábor

Szentgotthárd is located in Vas County. It is the westernmost city of Hungary with a picturesque natural environment due to its special geographical location and with beautiful architectural masterpieces due to its rich history.

The 840-year-old settlement was founded in 1183 by King Béla III by settling Cistercian monks from France. In 1664, the united Christian troops defeated the Turkish armies here – the battle of Szentgotthárd was of great importance also in European terms.

In the early 20th century, industry became decisive in the life of the city, and it has not lost its importance to this day. Szentgotthárd is now the economic, cultural and health centre of the region, and significant progress has also been made in the field of tourism.

Tourists who want to relax can visit many sights and hiking spots in and around Szentgotthárd. The Baroque building complex in the charming city centre, with one of the most beautiful Baroque churches in the country, preserving the image of a 19th-century civil development, is the jewel of the settlement. The monastery building next to the church – which houses offices today – attracts visitors with local history exhibitions and special rooms. The theatre, rebuilt from the former granary church, is the centre of the town and its cultural life.

Visitors to Szentgotthárd are welcomed with high-quality cultural programmes, performances, exhibitions and large-scale events, such as the Szentgotthárd Historical Days, throughout the year. The Pável Ágoston Museum of Local History and Slovenian Nationality offers its visitors constantly renewed permanent and temporary exhibitions. The TimeTourist – Time Travel Museum is a real curiosity: the interactive experience museum set up in the former Cistercian manor house is completely unique as it invites visitors to a real time travel. They can travel back to five different historical eras with the help of modern technology, while being surrounded by an atmosphere that affects all senses (sights, sounds, smells). Historical reality is spectacularly evoked by a contemporary, high-quality scenery. Notable historical figures also appear in each time horizon, and communication with them brings visitors into exciting stories. With the help of virtual reality, you can personally meet King Béla III, founder of the city, talk with a medieval Cistercian monk, enter Montecuccoli's tent during the Battle of Szentgotthárd and work for Prime Minister Kálmán Széll.

The 110-year-old cinema, the oldest in the country, welcomes movie lovers. The movie was named after actor László Csákányi, who was a student of the local secondary school.

The St. Gotthard & Wellness adventure spa is open all year round and offers guests colourful programmes and services in a unique Mediterranean environment.

The city is surrounded by cool forests and fields full of herbs at the gate of the Őrség region, and the peaceful Hársas Lake is an excellent place for hiking. The Rába river, the only river in the country that is really suitable for whitewater rafting, offers anglers and water sport lovers the opportunity to relax.

The settlement is constantly developing from tender projects and municipality investments, which is visible to both residents and visitors.

The mayor of the settlement: Gábor Huszár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Nagyboldogasszony templom; Templomtér; Széll Kálmán tér; Templom látkép; Színház; Brenner kápolna; Ciszter tanösvény; TimeTourist Időutazó múzeum; Sportszarnok; Hársas-tó; St. Gotthard Spa

SZENTGOTTHÁRD

SZENTGOTTHÁRD

SZERGÉNY

Vas vármegye legkeletibb települése a Marcal mentén található. Északra a Kemeneshát (Cser) síkságba simuló lankái keretezik az erdőfoltokkal tarkított, szántóföldekkel borított határt. A község délkeleti részét a Marcal melléke foglalja el, itt fogadja be a Kemenes lejtői felől folydogáló Börhend-patakot, és a Bakonyalja irányából érkező Hajagost. A táj érdekes részlete a Kemenesmagasi felé eső határreszen emelkedő vulkanikus eredetű, alacsony dombcsoport, mely elkülönül a környező síkságtól. A lágy vonalú halmok tetejét részben erdők fedik és egy – ma már felhagyott – kőbánya, ahol a 19. századtól bazalttufát bányásztak.

A falutól délnyugatra, a Marcal mentén található Szergényi-dombról jellegetlen őskori leletek kerültek a Savaria Múzeumba. Ugyanitt római kori településre utaló edénytöredékeket is gyűjtöttek. Másik ilyen korú telepnyomra a községtől északnyugatra eső Taksi-dűlő, illetve Kőfejtő részen bukkantak.

A helység melletti révátkelőt Károly Róbert király egy 1323-ban kelt oklevelében is említi, a környék kisnemesi birtokait 1373-ban Nyéki Lőrinc fiai kapták meg. A falu neve először 1408-ban bukkan fel az iratokban, Zergyn néven. A 15. században a Garay család volt a birtokosa, 1434-ben már Kanizsai László, 1495-ben pedig Bakócz Tamás esztergomi érsek. A 16. században Ugod várának tartozéka. I. Ferdinánd 1528-ban adományozta Várallyai Horváth Jánosnak. Később birtokosai a Nádasdyak, Balassák, majd az Erdődiék. A törökök 1549-től hódoltatták. A 18. században jelentős számú zsidó kereskedő, kisiparos és bérlő telepedett itt le. Egykori katolikus temploma helyén ma tűzoltószertár áll. A 20. század elején Vas vármegye Celldömölki járásához tartozott. 1910-ben 845 lakosából 844 magyar, 102 római katolikus, 722 evangélikus, 14 izraelita volt.

A település nevezetessége a Geist-Magyar Őstermelő Rt. kúriája. Erdődy Sándor gróf, a falu földesura itteni birtokai nagyobb részét a 20. század elején a Geist családnak adta el, akik szombathelyi fakereskedők és gyárosok voltak. A Geist család 1913-ban „szergényi” előnévvel nemesi címet kapott. A kúriát Geist Lajos építtette fel 1907-08-ban eklektikus stílusban. Halála után fia, Geist Jenő lett a birtok tulajdonosa, aki 1927-től kormányfőtanácsosi címet viselt, illetve hét évig a szombathelyi izraelita hitközség elnöki posztját töltötte be. Az I. világháború után a birtokot és a kúriát a család eladta a Magyar Őstermelők Részvénytársaságának. Tőlük sajátították ki 1945-ben, helyeztek el benne tanácsi kirendeltséget és orvosi rendelőt. Napjainkban polgármesteri hivatal, orvosi rendelő és járási hivatal működik az épületben.

A reformáció idején a vidék a sárvári Nádasdi család birtokához tartozott, ezért – a földesúr vallását követve – szinte az egész falu evangélikus hitre tért át. Hitüket a – ma már omladozó – Szent Mihály templomban gyakorolták. Az ellenreformáció idején a katolikus Erdődi család visszavásárolta kemenesaljai birtokait, az evangélikusoktól elvette a templomot és plébánost hívott oda. Az egykor virágzó anyagyülekezet Gergelyi fiáiá lett. A türelmi rendelet kiadása után 1783-ban megépítették templomukat, majd 1824-ben és 1876-ban átépítették és 1949-ben bővítették. 1926-ban tornyot építettek hozzá, 1979-ben ismét átépítették és pályázat útján 2023-ban felújításra került.

2025-ben lesz 100 éves a Szergényi Sportegyesület. A labdarúgócsapat jelenleg is aktív, a Vas vármegyei bajnokság III. osztályában szerepel kiváló eredménnyel.

A település polgármestere: Piri Balázs

The easternmost settlement of Vas County lies along the Marcal River. In the north, the Kemeneshát hills frame the border. The south-east of the village is occupied by the branch of the Marcal, where the Börhend stream flows from the slopes of Kemenes and the Hajagos stream comes from the foot of the Bakony mountains. An interesting detail of the landscape is the group of low volcanic hills on the border towards Kemenesmagasi. The gently sloping hilltops are partly covered by forests and an abandoned basalt tuff quarry from the 19th century.

From the Szergényi hill, southwest of the village along the Marcal River, prehistoric finds were brought to the Savaria Museum. Pot fragments were also found here, indicating a Roman settlement. Traces of another settlement of this age were found in Taksi-dűlő and Kőfejtő, northwest of the village.

A document of King Charles Robert mentioned the river crossing near the village in 1323. The noble estates of the area were given to Lőrinc Nyéki's sons in 1373. The name of the village first appeared as Zergyn in a document in 1408. In the 15th century, it was owned by the Garay family, in 1434 by László Kanizsai and in 1495 by Tamás Bakócz, Archbishop of Esztergom. In the 16th century, it was part of the Ugod Castle. In 1528 Ferdinand I gave it to János Várallyai Horváth. Later, its owners were the Nádasdy, Balassa and Erdődi families. The Turks occupied it in 1549. In the 18th century, many Jewish merchants, small industrialists and tenants settled here. Today a fire station stands on the site of the former Catholic church. In the early 20th century, it belonged to the Celldömölk district of Vas County. In 1910 it had 845 residents: 844 Hungarians - 102 Roman Catholics, 722 Lutherans and 14 Israelis.

The settlement's landmark is the mansion of the Geist-Magyar Őstermelő Rt. In the early 20th century, Count Sándor Erdődy, the village's landlord, sold most of his properties to the Geist family, who were timber merchants and manufacturers from Szombathely. The Geist family received a noble title in 1913 with the forename "Szergényi". The mansion was built by Lajos Geist in 1907-08 in eclectic style. After his death, the owner was his son, Jenő Geist, chief adviser to the government from 1927 and president of the Israelite community in Szombathely for 7 years. After WWI, the family sold the estate and the mansion to the Company of Hungarian Primary Producers. The property was taken away from them in 1945, and a council office and a surgery were placed in it. Today, the building houses the mayor's office, the surgery and the District Office.

In the Reformation period the area belonged to the Nádasdi family from Sárvár, so – following the landlord's religion – almost the whole village converted to the Lutheran faith. They attended services in St. Michael's church, which is in a bad condition now. During the Counter-Reformation, the Catholic Erdődi family bought back their estates in Kemenesalja, took the church from the Lutherans and placed a priest there. The once flourishing mother congregation became a branch of Gergelyi. After the Patent of Toleration was issued, they built their church in 1783, rebuilt and expanded it several times, added a tower in 1926, rebuilt it in 1979 and renovated it in 2023 from tender funds.

The Szergényi Sports Association will be 100 years old in 2025. The football team gains excellent results in the third championship of Vas County.

The mayor of the settlement: Balázs Piri

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

1956-os emlékmű; I. világháborús emlékmű; Evangélikus templom; Evangélikus templom szentelési ünnepség; Vincze Lajos Művelődési Ház; Evangélikus imaterem; Polgármesteri Hivatal; Játsszótér; Sportöltöző

SZERGÉNY

SZERGÉNY

SZOMBATHELY

Szombathely a Kárpát-medence legrégebbi folyamatosan lakott városi rangú települése. A Krisztus után 43-ban alapított, közel kétezer éves város, az egykori Colonia Claudia Savaria hírnevét az elmúlt évszázadokban sokan öregbítették. A legenda szerint itt kiáltották ki császárnak Septimus Severust, de a Colóniában sokszor megfordult Marcus Aurelius és Constantinus császár is. Itt született Márton is, aki később Tours püspöke lett, s akit halála után szentté avattak és a franciák védőszentje lett. A másik híresség e korból Szent Quirinus, aki mártírhálált halt Savaria városában.

A vidék jelentőségét növelte, hogy már az i. e. első évezred kezdetétől itt haladt át az ismeretlen északot a mediterrán világgal összekötő kereskedelmi útvonal, a Borostyánkő út.

860 körül a város a salzburgi érsek fennhatósága alatt állt, majd a 11. század folyamán a Győri Püspökség birtokába került. 1578-ban a törökök támadásai elől a Vasvári Káptalant és a levéltárat a városba telepítették, így vált Szombathely a megye székhelyévé.

A város központjában a mai Fő téren tartott szombati heti vásároknak köszönheti Szombathely mai nevét. Szily János püspöksége idején (1735-1799) épült a Székesegyháza, a Püspöki Palota, a mai Megyeháza.

Az utak találkozásánál épült hajdani kereskedőváros másik virágkorát a századfordulón élte. Ehen Gyula polgármestersége alatt Szombathely modern várossá fejlődött.

Napjainkban Szombathely egyike azoknak a magyar városoknak, amelyeket az ország kulturális életének centrumaként tartanak számon. A Szombathelyen sétáló vendég joggal érezheti, hogy két évezred örököse. Barangolása során a római kori Isis Szentély és a Romkert több évezredes hangulatot árasztó világából a barokk Berzsenyi téren át a klasszicista, rendhagyó alakú Fő térig juthat.

Az érdeklődők a város számtalan gyönyörű parkjának valamelyikében pihenhetnek meg, mielőtt újból belevetnék magukat az alpokaljai város nyüzsgő forgatagába. Szombathely nagy hangsúlyt fektet a parkok és zöldövezetek gondozására, virágosítására; zöld felületeinek nagysága csaknem 200 hektár. Méltán aposztrofálják tehát Szombathelyt „zöld város”-ként. Jelentős területűek történelmi parkjai (Brenner, Gayer, Szent István, Ezredévi, Pelikán parkok) és nevezetes fasorai. A természeti szépségek, a hűs lombokkal övezett romantikus sétányok páratlan hangulatát a tiszta, egészséges levegő, a csend, s a nyugalom teszi teljessé.

A város építészeti emlékei mellett kiemelendők nagy rendezvényei is. Messze földön híressé vált az évtizedek óta nyár elején megrendezésre kerülő Savaria Nemzetközi Táncverseny, a népszerű, augusztus utolsó hétvégéjén zajló, Közép-Európában egyedülálló Savaria Történelmi Karnevál, de jó szívvel ajánlható minden év novemberében a Szent Márton-hét is. Szombathely a kultúra városa, illetve a minifesztivállá növekvő Szombathelyi Bloomsday és a kulturális Érezd Szombathelyt! és a sporteseményeket felsorakoztató Ébredj Szombathely! programsorozatok. A fentiekén túl bizonyíték erre a város pezsgő szellemi, művészeti élete, melynek műhelyei a Savaria Múzeum, a nemzetközi hírű modern gyűjteménnyel rendelkező, felújított Szombathelyi Képtár, vagy a családi gyűjteményt bemutató Smidt Múzeum, a római múltra emlékeztető Romkert, az Iseum, vagy legújabbban egy római katonai erőd rekonstrukciója a Történelmi Témaparkban.

Szombathely tárt kapukkal fogadja ma is az ide tartó vándorokat és utazókat, a város vendégzeretete évszázados hagyományokon nyugszik.

A város polgármestere: Nemény András

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Főtér; Székesegyház; Székesegyház belső; Főtér; Emlékmű; Weöres Sándor Színház; A Kultúra Napja; Szoborcsoport; Szent Márton kút; Szent Iván-éj; Scrammel múzeum; Adventi Vásár; Savaria Múzeum; Isis Istenő jelenése; Savaria Történelmi Karnevál; Csonakázó tó

SZOMBATHELY

Szombathely is the oldest continuously inhabited urban settlement in the Carpathian Basin. The reputation of the former Colonia Claudia Savaria, a nearly 2000-year-old city founded in AD 43 has been enhanced by many people over the centuries. According to legend, Septimus Severus was proclaimed emperor here, but Marcus Aurelius and Emperor Constantine also visited Colonia many times. Martin was also born here: later he became the bishop of Tours, was canonised after his death and became the patron saint of the French. Another celebrity from this era is St. Quirinus, who died a martyr's death in Savaria.

The importance of the region was increased by the Amber Road, a trading route connecting the unknown north with the Mediterranean world already from the beginning of the first millennium B.C.

Around 860, the city was controlled by the Archbishop of Salzburg, then in the 11th century it was possessed by the Bishopric of Győr. In 1578, the Vasvár Cathedral Chapter and the archives moved to the city for protection against the Turks, thus Szombathely became the county seat.

Szombathely owes its current name to the weekly fairs held on Saturdays in the city centre.

The Cathedral, the Bishop's Palace and the County Hall were built during the bishopric of János Szily (1735-1799).

The former merchant town at the crossroads lived another heyday at the turn of the century and developed into a modern city under the leadership of mayor Gyula Éhen.

Szombathely is now one of the Hungarian cities that are considered the centre of the country's cultural life. Visitors to Szombathely can rightly feel to be heirs of 2000 years: they can merge into the world of the Roman Temple of Isis and the Ruin Garden exuding an

atmosphere of thousands of years, then enjoy the Baroque Berzsényi Square and the Classicist, unusually shaped Fő tér (Main Square).

You can relax in one of the numerous beautiful parks before re-entering the bustling city at the foot of the Alps, which places great emphasis on flowers, parks and green areas, covering almost 200 hectares. No wonder that Szombathely is said to be the "green city". Its historical parks (Brenner, Gayer, Saint Stephen, Ezredévi, Pelikán) and the fancy tree rows cover huge areas. The incomparable atmosphere of natural beauties and the romantic promenades surrounded by cooling foliage is completed by the clean, healthy air, silence and tranquility.

Cultural events should also be highlighted in addition to the city's architectural monuments. The Savaria International Dance Competition, which has been held in early summer for decades, the popular Savaria Historical Carnival, which is organised on the last weekend of August and is unique in Central Europe, and the Saint Martin Week in every November have become famous far and wide. The city offers the Szombathely Bloomsday, which is growing into a mini-festival, the Feel Szombathely! cultural event and the Wake Szombathely! sport event. Further proof of the city's lively intellectual and artistic life is the Savaria Museum, the renovated Szombathely Art Gallery with an internationally renowned modern collection, the Smidt Museum with a family collection, the Ruin Garden presenting the Roman period, the Iseum or the most recent reconstruction of a Roman military fortress in the History Theme Park.

Szombathely warmly welcomes travellers and guests with hospitality based on centuries-old traditions.

The mayor of the settlement: András Nemény

TELEKES

A község Vas vármegyében, a Vasi Hegyháton fekszik.

Két dombon és a közöttük lévő völgyben épült a tatárjárás után, az 1255-ös években. A települést korábban hívták: Telekös, Thelekus, Thelekes neveket, de a „h” betű már 1408 körül kikopott. Névadója Telekessy István egri érsek volt. A falu birtokosai a Szepetki, a biki Basó, az ollári Tompa családok tagjai, földesurai a Delecskey és Ebergényi családok voltak. Középkori birtokosai az 1571-1722 közötti időszakban a Telekesi Török család tagjai. Majd Rosner II. Józsefnek Zichy Karolinával (Szegedi Sándornak, aki 1858-ig volt birtokos, az unokája) kötött házassága révén szerez a roseneki Rosner család (Krajnából származik) tulajdonjogot. A falu községi helyét, a Rosner kúriát az 1893-ban készült tervrajz alapján báró Rosner II. József építtette. Napjainkban magán tulajdonban van.

A településnek két katolikus temploma van, az egyik a falu központjában álló kápolna, mely az 1800-as évek körül épült és a Szentháromság titulust viseli. A másik 1700 körül épült, Kistelekesen található, Kisboldogasszonynak van szentelve.

A település központjától mintegy másfél kilométerre, keletre helyezkedik el az Öreghegy, melynek tetejéről jó időben gyönyörű kilátás nyílik az Alpok nyúlványaira, a Kőszegi hegyekre.

1990-ben hősi halottjainak – az I. és II. világháború áldozatainak – emlékművet állítottatott a falu vezetése. Az emlékmű Lessenyei Márta Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. Az intézményeknél látható faszobrok – összefogás kompozíció, anya gyermekével, kislány, kisfiú, ülőpadok, hirdetőtáblák – a 2008. évben Telekesen, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány és a helyi önkormányzat által megrendezett tábor eredményei. A kápolna bejárata mellé került életnagyságú szobrot Lukács Lajos plébános emlékére állították, mely szintén az Alapítvány művészeinek alkotása. Többnyire a falu lakóinak adományából készült ,kifejezve a plébános iránt érzett tiszteletet és szeretetet!

Az erre kiránduló a település Helytörténeti Gyűjtőhelyének látogatása során bepillantást nyerhet a község múltjába. A festői környezet, a nyugalom alkalmas a pihenésre, kikapcsolódásra.

A település polgármestere: Kálmán István

The village is located in Vas County, on the Vasi Hegyhát ridge.

It was built on two hills and in the valley between them after the Mongol invasion, in the 1250s. The settlement was previously called: Telekös, Thelekus, Thelekes, but the letter "h" dropped out of use around 1408. The name comes from István Telekessy, archbishop of Eger. The owners of the village were members of the Szepetki, biki Basó and ollári Tompa families, and the landlords were the Delecskey and Ebergényi families. Its medieval owners were members of the Telekesi Török family between 1571 and 1722. Then the Rosner family of Rosenek (originating from Krajna) acquired ownership through the marriage of József Rosner II with Karolina Zichy (the granddaughter of Sándor Szegedi, who was owner until 1858). The well-known location of the village, the Rosner mansion, was built by Baron József Rosner II based on a plan made in 1893. Today it's privately owned.

The settlement has two Catholic churches, one is the chapel in the village centre, which was built around the 1800s and bears the title of the Holy Trinity. The other one was built around 1700, it is located in Kistelekes and is dedicated to the Nativity of Mary.

Öreghegy (Old Hill) is located about one and a half km east of the village centre, from its top, in good weather you can enjoy a beautiful view of the extensions of the Alps and the Kőszeg mountains.

In 1990, the municipality erected a monument to the victims of World Wars I and II. The monument is the work of Márta Lessenyei, Munkácsy award-winning sculptor. The wooden sculptures displayed at the institutions – composition of unity, mother with child, little girl, little boy, benches, notice boards – are results of a camp organised by the Foundation for Village Culture and by the municipality in Telekes in 2008. The statue placed next to the entrance of the chapel was made in memory of parish priest Lajos Lukács. His life-size statue was also created by the Foundation's artists, mainly from donations by the residents of the village, expressing the respect and love for him.

Visitors to the area can learn about the village's past by visiting the settlement's Local History Collection. The picturesque surroundings and tranquility are suitable for rest and relaxation.

The mayor of the settlement: István Kálmán

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kisboldogasszony templom Kistelekes; Szentháromság templom; Lukács Lajos plébános szobra; Rosner báró sírkert; Orvosi rendelő; Telekes látkép; Óvoda; Kemence; Ravatalozó; Temető

TELEKES

TELEKES

TOMPALÁDONY

A település Vas vármegyében, a Sárvári járásban, a Metőc-patak két partján fekszik, a Répce-sík délkeleti szélén. A vármegye északi felében, egy négyes útkereszteződésben áll, a 84-es főközlekedési út mentén, ezért közlekedés-földrajzi fekvése kedvezőnek mondható. Bükfürdő 10 kilométerre, Csepreg és Sárvár egyaránt 16 kilométerre található, a vármegyeszékhely Szombathely pedig 32 kilométer távolságra.

Az írásban legkorábban megmaradt falu, Berekalja első elnevezései egyértelműen mutatják, hogy Ládonyból vált ki (Berekalialadun, 1360; Berekallyladon, 1412). Kezdetben a Berekaljai család uralta, amelynek birtokai a későbbiekben aprózódtak, így a köznemesi falvak közé került. Tompaháza a Tompa család birtoklásának köszönhető új nevét, akik a Hunyadiak korában jelentek meg tulajdonosként. A 16. században is az ő leszármazottaik éltek a lassan nemesi faluvá alakuló községben. Pórládony az előző két községgel ellentétben, története során inkább jobbágyfalunak számított, annak ellenére, hogy itt is nagyszámú nemes birtokos volt. Első írott változata 1410-ből Alsóládony formában maradt fenn, már akkor nemesi birtokként tartották számon. Először természetesen a Ládonyi család uralta, utánuk a legjelentősebb birtokosok a Niczkyek voltak. A 20. század elején még három településként tartották nyilván, majd Berekalja és Tompaháza a Berektompaháza nevet kapta, legnagyobb birtokosa Rupprecht Olivér volt. 1941-ben Pórládonnal egyesítették Tompaládony néven. 1913-ban épült a Mesterháza-Pórládony (Tompaládony) vasúti állomás épülete. A vasúti közlekedés a faluban 1974-ben megszűnt, az állomás épületét egy vállalkozás megvásárolta és szinte eredeti formájában felújította. A 84-es út mellett virágbolt, cukrászda és motel várja a helyieket és a településen áthaladókat.

A falu központja felé haladva a Faluházhoz érkezik a látogató, melynek udvarán játszótér, kötélpálya és sportpark kínál örömteli időtöltést kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Már innen látni lehet az evangélikus templom épületét, vele szemben pedig az 1911-ben épült Kisboldogasszony római katolikus templomot, és ennek szomszédságában áll a I. és II. világháború hősi áldozatainak állított emlékmű. A Metőc-patakon átérve, Nagygeresd irányában harangláb áll. Rajta az 1937-ben, a Berektompaházi Evangélikus Nőegylet készítette emléktábla, mely a háborúban elesett hősökre emlékezteti a ma emberét.

A 944 km² területen fekvő Tompaládony lakosságszáma 2023-as adatok alapján 320 fő. Büszkeséggel jelenthető ki, hogy a faluban 54 gyermek van a 0-14 éves korosztályban. Igaz iskola és óvoda nincs a településen, a gyermekek az öt kilométerre lévő Bő községben tanulnak.

A lakosságot számos kulturális és szórakoztató program várja egész évben. Több éves hagyománya van a minden év augusztusában megrendezésre kerülő falunapnak és az őszi nyugdíjas találkozóknak. A gyermekeket pedig minden évben meglátogatja a húsvéti nyuszi és a Mikulás.

A település polgármestere: Molnár Ildikó

The settlement is located in Vas County, in the Sárvár district, on both banks of the Metőc stream, on the south-eastern edge of the Répce plain. It is in the northern half of the county, at a four-way intersection, along main road no. 84, so its geographical location is favourable. Bükfürdő is 10 km, Csepreg and Sárvár are both 16 km and the county seat town Szombathely is 32 km away.

The first documented names (Berekalialadun in 1360 and Berekallyladon in 1412) of the village of Berekalja clearly show that it de-merged Ládony. In the beginning, it was ruled by the Berekaljai family, whose estates were divided later, so it became part of the noble villages. Tompaháza got its new name from the Tompa family, who became owners during the reign of the Hunyadis. Their descendants also lived in the settlement, which slowly turned into a noble village in the 16th century. Unlike the previous two villages, Pórládony was more of a serf village throughout its history, despite the fact that a large number of noble owners also lived here. Its first written version survived in the form of Alsóládony from 1410, when it was already considered a noble estate. At first, of course, it was controlled by the Ládonyi family, followed by the most significant owners, the Niczky family. At the beginning of the 20th century, it was still registered as three settlements, then Berekalja and Tompaháza were named Berektompaháza, and its largest owner was Olivér Rupprecht. In 1941 it was merged with Pórládony under the name Tompaládony. The building of the Mesterháza-Pórládony /Tompaládony/ railway station was built in 1913. Railway traffic in the village ceased in 1974, the station building was bought by a company and renovated almost in its original form. Along road no. 84, locals and travellers can find a flower shop, a confectionery shop and a motel.

Moving towards the centre of the village, visitors arrive at the Village Hall, where the courtyard has a playground, a rope course and a sports park, offering a pleasant pastime for both young and old. From here you can already see the building of the Lutheran church and opposite the Roman Catholic church of the Nativity of Mary, built in 1911, and next to it the monument erected to the heroic victims of World Wars I and II. Crossing the Metőc stream, there is a belfry in the direction of Nagygeresd. The memorial plaque on it was made in 1937 by the Evangelical Women's Association of Berektompaháza to commemorate the heroes who fell in the war.

Tompaládony is located on an area of 944 km², and it has 320 residents. We can proudly say that the village has 54 children in the 0-14 age group. It is true though that the settlement has no school or kindergarten, so children study in the village of Bő, 5 km away.

Many cultural and entertainment programmes are offered to the population throughout the year. The village day in August and the autumn pensioners' meeting have been organised traditionally for several years. Children are visited every year by the bunny at Easter and by Santa Claus at Christmas.

The mayor of the settlement: Ildikó Molnár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Harangláb; Hősi emlékmű; Evangélikus templom; Kisboldogasszony római katolikus templom; Emléktábla; játszótér; Sportpark; Faluház-polgármesteri hivatal; Motel; Régi vasútállomás épülete

TORMÁSLIGET

Tormásliget közel 300 fő lakosú település Vas vármegyében, a Kőszegi járásban, Bükfürdőtől nem messze, mintegy tíz kilométer távolságra. Szépen fejlődő község fogadja az érkező utazót, főutcáját 2022-ben felújították, a mellékutak felújítása folyamatban van.

A mai Tormásliget eredeti neve Tormás, egyesek szerint a nevét Árpád dédunokájáról, Tormás hercegről kapta. Az elmúlt évszázadokban a Sopron vármegyéhez tartozó Tormáspusztá különböző nemesi családok tulajdonában állt, kalandos történelme során többször is érdekes körülmények között cserélt gazdát.

Nádasdy Ferenc országbírótól 1671-ben elkobozták, amikor király elleni összeesküvésért „fej és jószágvesztéssel fizetett”. Aztán a Rákóczi-szabadságharc idején Esterházy Antal vezetésével kurucok állták itt útját a labanc előretörésnek, majd Draskovich grófnő váltotta meg a birtokot száz gyémántkő fejében. 1731-ben a Zinzendorf Joachimné lett a tulajdonosa, akinek lánya 1775-ben gróf Jankovich Antalnak adta el. Egy 1784-es összeírás már említette. A továbbiakban is csak majorként tartották számon. 1850-ben két majorsági lakóépület állt itt, amelyben 31 személy lakott. A 19. század második felében a Markovich, majd a Bauer család birtoka lett, akik az 1860-as években mintagazdaságot alapítottak a környéken és a major ennek központja lett. Bauer Ferenc építtette a kétszintes kastélyt, mely az eltelt időben nagyon sok átalakításon ment keresztül. A kastéllyal szemben álló parkban kápolnát építtetett, amely 1996-ban lett templommá bővítve. 1887-ben megteremtette a cselédgyerekeknek a tanulási lehetőséget, iskolát nyitott. 1894-ben megengedte, hogy saját birtokát két-felé szelve vasutat építsenek, azzal a kikötéssel, hogy Tormáson vasútállomás legyen, ami a jelenben is megvan.

A mezőgazdasági akadémiát végzett Bauer Ottó nemzetközi hírűvé tette a gazdaságot, miközben politikai tehetségéről és emberi nagyságáról is gyakran tett tanúbizonyságot. Az egykori Tormáspusztából 1975-ben Tormásliget lett, mely 1993-tól – Vas megye legfiatalabb településeként, önálló községként létezik. Napjainkban – szemben az 1850-es összeírással, melyben 31 fő szerepelt – immár csaknem 300 ember él itt mindennapjait.

A Bauer-kastély ma is áll és közösségi térként szolgál, az egykori kis kastélykápolna pedig mára templom lett. A falak őrzik az ősök szellemét, akik utat és példát mutattak az utókornak. A település közössége igyekszik méltó módon tovább vinni a történelmi örökséget, egyrészt a közelmúltban történt infrastrukturális fejlesztések, másrészt pedig a testet-lelket felüdítő színes programok által. A dinamikusan fejlődő község 45 főt befogadó közösségi szintérrel, könyvtárral, orvosi rendelővel rendelkezik. A település vezetésének és lakosainak nemes küldetése, hogy a Bauer-kastély egyszer visszanyerhesse eredeti pompáját.

„A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek.”

(Vörösmarty Mihály)

A település polgármestere: Mester Árpád

Tormásliget is a settlement with nearly 300 inhabitants in Vas County, Kőszeg district, not far – approx. 10 km away – from Bükfürdő. A nicely developing village welcomes travellers, its main street was renovated in 2022 and the renewal of the by-roads is in progress.

The original name of today's Tormásliget is Tormás, according to some sources, it was named after Árpád's great-grandson, prince Tormás. In the past centuries, Tormáspusztá belonged to Sopron County, it was owned by various noble families and during its adventurous history it changed owners several times under interesting circumstances.

It was confiscated from judge royal Ferenc Nádasdy in 1671 as a penalty for conspiracy against the king. Then, during the Rákóczi War of Independence, Kuruc soldiers, led by Antal Esterházy, stopped the Austrian advance, then Countess Draskovich bought the property for a hundred diamond stones. In 1731, Mrs. Joachim Zinzendorf became owner, then her daughter sold it to Count Antal Jankovich in 1775. It was already mentioned in the census of 1784. Later it was recorded as a manor. In 1850, two residential buildings stood here, in which 31 people lived. In the second half of the 19th century it became the property of the Markovich family, then it was bought by the Bauer family, who founded a model farm in the area in the 1860s and the manor became its centre. Ferenc Bauer built the two-story mansion, which has undergone many changes over time. He erected a chapel in the park opposite the mansion, and he expanded it into a church in 1996. In 1887, he opened a school to provide education to the children of servants. In 1894, he allowed his own property to be divided into two parts to build a railway, with the stipulation that there should be a railway station in Tormás, which still exists today.

Ottó Bauer, who graduated from the agricultural academy, made the farm internationally famous, and he also proved his political talent and human greatness. The former Tormáspusztá became Tormásliget in 1975, and it has existed as an independent village – and the youngest settlement in Vas County – since 1993. Today, almost 300 people live here compared to 31 residents registered in the 1850 census.

The Bauer mansion still stands today and serves as a community space, and the former small palace chapel has become a church. The walls preserve the spirit of the ancestors, who set a path and an example for posterity. The community of the settlement tries to carry on the historical heritage in a worthy manner, on the one hand, through recent infrastructural developments, and on the other hand, through colourful programmes that refresh body and soul. The dynamically developing village has a community space accommodating 45 people, a library and a doctor's surgery. It is the noble mission of the municipality and the residents of the settlement that one day the Bauer mansion should regain its original splendour.

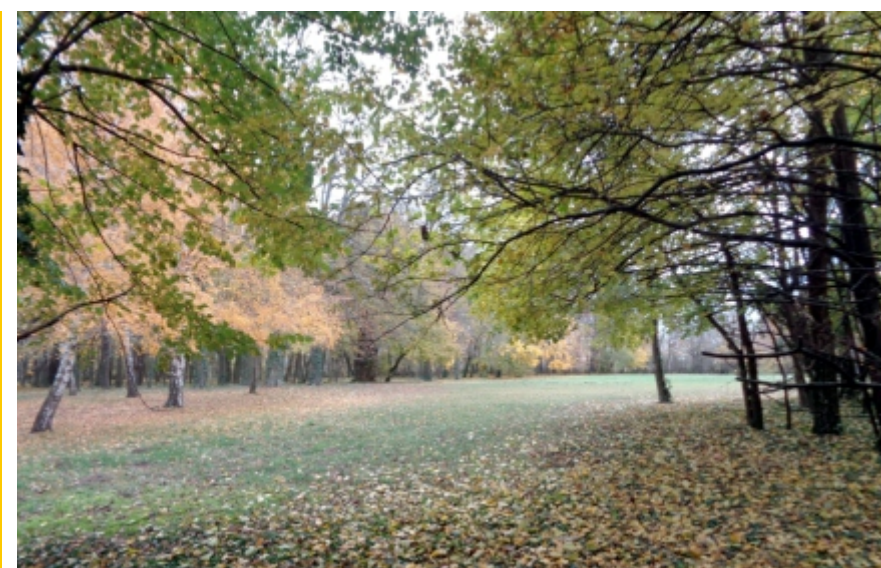
"Respect the past in the present and keep it for the future." (Mihály Vörösmarty)

The mayor of the settlement: Árpád Mester

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Katolikus templom; Bauer-kastély; Gróf Nádasdy Tamás; Bauer-kastély homlokzata; Angol park; Tormásliget madártávlatból; Játsszótér; Polgármesteri hivatal; Vasútállomás

TORMÁSLIGET

TORMÁSLIGET

TÖMÖRD

Vas vármegyében a Csepregi kistérség „ékszerdoboz” a Csepreg-Szombathely összekötő út mentén fekszik, a vármegyeszékhelytől mintegy 15 kilométer távolságra. Megannyi épített és természeti értékkel büszkélkedik az Ablánc-patak mentén elterülő, 2023-ban 285 fő lakost számláló település.

Már az őskortól lakott, első írásos említése azonban csak 1233-ból maradt fenn. Az Ablánc völgyében kohó nyomaira bukkantak, a Szent Ilona szobor mellett 30 méter átmérőjű favár állott az Árpád-korban, nyomai ma is megtalálhatók, ez az Ilona-vár. A község középkori templomát a törökök elpusztították, de a hívek a 17. században újjáépítették, s Szent Ilona tiszteletére szentelték a római katolikus templomot.

A Chernel család két kastélyt hagyott az utókorra, az 1809-ben épült Chernel György kastélyát, és fia, Chernel Antal 1890-ben épült kastélyát. Mára mindkét kastély magántulajdonba került, nem látogathatók. A kastélyokhoz hatalmas ősfás park tartozik. Az egykori soproni Lenck család kúriája maradt még fenn, melyet az önkormányzat birtokol, s napjainkban Faluházként működik, számos kulturális rendezvény helyszíne. Parkjában 2008-ban a falubeliek közösségi kemencét építettek összefogással, emellett homokos röpladapálya, focipálya, játszótér, kosárpálya is megtalálható itt.

Tömördön halad át az Országos Kéktúra útvonal, mely mentén található a Gradics-forrás, iható vize a túrázók számára felfrissülést hoz. A forrást és területét egy hat fős tömördi társaság alakította ki.

A túraútvonal mentén, 2023 tavaszán alakította ki az Írott-kő Natúrparkért Egyesület a „Chernel nyomában” című tanösvényt, mely a Madárvárhoz vezet, s a Madárvárta tevékenységét, az Ablánc és a Nagy-tó élővilágát mutatja be. Nevét az egykori Chernel István ornitológusról kapta. A Madárvárta a gazdag élővilággal bíró Nagy-tó körül helyezkedik el, ahol a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Vas Vármegyei Helyi Csoportja madárgyűrzést, kutatásokat végez, szakmai terepgyakorlatokat, táborokat, bemutatókat tartanak.

A Nagy-tó is a Chernel család birtokához tartozott, a 20. század elején Chernel István naplójában még közel 19 hektáros nyílt vízfelületet említ, mely a feltöltődés eredményeként mára egy hektárra zsugorodott. Mélysége 60-150 centiméter, a mindenkori csapadékmennyiség függvényében jelentősen ingadozik. 1996-ban a tavat és a környező rétek, bokrosok 15 hektáros területét az MME megvásárolta, 1997-ben építette fel a Madárvárta épületét, 1998-tól folyik a madárgyűrzés. Mára nemzetközi jelentőségű madárgyűrző- és madárvonuláskutató állomássá vált. 2019 októberében a Vas Megyei Értéktár Bizottság döntése nyomán bekerült a Madárvárta a megyei értéktárba, azóta méltán viseli a Vas Megyei Érték címet.

Sok-sok túrázó érkezik, tíz fő elhelyezése biztosítható. A buszfordulónál lévő kis parkban található az Európai Unió Csatlakozás Emlékműve, a katolikus templom kertjében az önkormányzat 2019-ben állíttatta fel a turulmadárral díszített, világháborús hősök emlékművét.

2016-ban alapították a Tömörd Községért Közalapítványt, mely részt vállal a faluszépítésben, rendezvények megvalósításában. A falubeliek őrzik a csicsókázás, Pünkösödölés hagyományát.

Tömörd szeretettel vár megannyi kincsével!

A település polgármestere: Kollárits Gábor

This jewel box settlement lies in Vas County, in the Csepreg small region, about 15 km from the county seat town, along the road connecting Csepreg and Szombathely. The village is located along the Ablánc stream, it had 285 residents in 2023, and boasts many built and natural values. It's been inhabited since prehistoric times, but was first mentioned in writing only in 1233. Traces of a smelter were found in the Ablánc valley, and the 30-m-wide, wooden St. Helena castle stood next to the statue of St. Helena, and its traces can still be found today. The Turks destroyed the village's medieval church but the believers rebuilt it in the 17th century and dedicated the Roman Catholic church to St. Helena.

The Chernel family had two mansions here: built by György Chernel in 1809 and by his son, Antal Chernel, in 1890. Both buildings are now privately owned and cannot be visited. Both places have a huge park with ancient trees. The mansion of the former Lenck family from Sopron is also standing, it's owned by the municipality, today it functions as a Village Hall and the venue for many cultural events. In 2008, the villagers joined forces to build a community oven in its park, which also has a sand volleyball court, a soccer field, a playground and a basketball backboard.

The National Blue Trail passes through Tömörd, along which you can find the Gradics spring with drinkable water that refreshes hikers. The spring and its area were developed by 6 local people.

In the spring of 2023, the Association for the Írott-kő Nature Park built the “In the wake of Chernel” study trail, which leads to the Bird Observatory (*Madárvárta*), presenting ornithological activities and the wildlife of the Ablánc stream and the Nagy Lake. It was named after the former ornithologist István Chernel. The Bird Observatory is located around Nagy Lake, which is rich in wildlife, where the Vas County Group of Birdlife Hungary conducts bird ringing and research and organises professional field exercises, camps and demonstrations.

Nagy Lake also belonged to the Chernel family. In the early 20th century István Chernel mentioned an open water surface of nearly 19 hectares in his diary, which shrunk to 1 hectare as the lake filled up. It is 60-150 cm deep, which fluctuates significantly depending on the rainfall. In 1996, Birdlife Hungary bought the lake and the 15-hectare area of surrounding meadows and bushes, built the Bird Observatory in 1997, and bird ringing has been done since 1998. It has become a bird ringing and bird migration research station of international importance. In October 2019, the Vas County Repository Committee decided to add the Bird Observatory to the county values, and since then it has deservedly held the “Value of Vas County” title.

Hikers visiting the village can stay in the Municipal Guest House, which can accommodate 10 people in 3 apartments. In the small park by the bus terminal you can see the Monument erected for Hungary's EU Accession, and in 2019 the municipality erected the monument of world war heroes, decorated with the turul bird, in the garden of the Catholic church. The Public Foundation for Tömörd was set up in 2016 to take part in village beautification and in organising village events. The local residents keep the tradition of *csicsókázás* (carnival procession to drive away bad spirits), *pünkösödölés* (collecting donations at Pentecost).

Tömörd welcomes visitors with lots of treasures.

The mayor of the settlement: Gábor Kollárits

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Ilona templom; Világháborús emlékmű; Szent Ilona szobor; Chernel Antal kastély; Chernel György kastély; Tömörd látképe; Lenck villa, mai Faluház; Vendégház; Gradics-forrás; Községi kemence a Faluháznál; Chernel tanösvény - Kéktúra; Madárvárta

TÖMÖRD

VASVÁR

A település Vas és Zala vármegyék határvidékén, a Rába folyó mentén futó Vasi-Hegyhát oldalában, különlegesen szép természeti környezetben fekszik. Határa a folyó felől kiterjedt árterekkel indul, a belterülettel a dombvonulat egy kisebb medencéjében folytatódik, majd a dombhátat fedő nagy erdőségekben ér véget. A Hegyháton futó – ma is Katonák útja néven ismert – évezredes hadi és kereskedelmi útnak köszönhetően környéke fontos szerepet kapott a korai határvédelemben: itt épült fel a Vasvári sánc, védve ezt a természetes kelet-nyugati irányú közlekedési folyosót. A sánc északi végében álló korai, föld-fa szerkezetű vár az államalapítás idején megyeszékhellyé vált.

Vasvár elnevezése is a határvédelemhez kapcsolódik, a kora Árpád-korban ebben az erődítményben tárolták és osztották el a Nyugat-Dunántúlon feldolgozott nyersvasat.

A 16. század második feléig a megye központja, amely innen nyerte nevét: Vasvár megyéje, azaz Vas vármegye. A település egyházi központ is volt, a 11-12. század fordulóján speciális papi testület, társaskáptalan jött létre, amely egyházi feladatai mellett, mint hiteles hely a világi írásbeliségben is fontos feladatokat töltött be. A jelentős település 1279-ben Kun László királytól kapott királyi városi jogokat, amelyeket egészen a 15. század elejéig megőrzött, ettől kezdve azonban a környéken birtokos Gersei Pethő család földesúri mezővárosa lett. Központi funkcióit nem vesztette el, továbbra is itt tartották a megyegyűléseket, a káptalant a Vas és Zala megyei nemesek rendszeresen felkeresték ügyes-bajos dolgaikkal, a város heti piacait és országos vásárait pedig az iparosok és kereskedők látogatták. A középkori város egykori jelentőségét öt temploma jelzi: a két plébánia és egy kápolna mellett, a káptalan székhelye és a domonkos rend kolostortemploma.

A város fejlődésének a török fenyegetés vetett véget, a hódoltság határvidékére eső települést előbb intézményei, majd lakói is elhagyták, aki tehetett a Rába védettebb, északi oldalára települt át, így került az új megyeszékhely is Szombathelyre. A pusztulásnak induló városban egyetlen szilárd épület maradt, a domonkos kolostorból kialakított végvár, amely azonban csak a kisebb határ menti csatározásokban kapott szerepet. A török kor egyetlen jelentős eseménye az 1664-ben megkötött vasvári béke, a keresztény győzelemmel zárult szentgotthárdi csata után a Rába mentén visszavonuló török fővezír itt egyezett meg a békekötés feltételeiről a császári követtel.

A 17-18. század fordulójától újjáépülő település már nem nyerte vissza régi fényét, kisebb mezőváros és uradalmi központ lett, melynek ismertségét nagyban növelte, hogy a török után visszatérő domonkosok révén Mária-kegyhellyé vált. Jelentősebb fejlődés csak a 19-20. század fordulóján történt, amikor mint járási székhely közigazgatási funkciókat is kapott, egyre növekvő kereskedő és iparos zsidó népessége révén pedig gazdasági helyzete is erősödött; ugyanakkor a domonkos nővérek megtelepedésével – akik polgári iskolát és internátust is létesítettek – egyházi-kulturális szerepe is megnőtt. A két világháború közötti fejlődést a szocialista időszak megakasztotta, a klerikális jellegűnek tartott Vasvárt hosszú ideig elkerülték a fejlesztések. 1986-ban visszakapta városi rangját, majd 2013-ban a járások újrászervezésével a Vasvári Járás központja lett. A rendszerváltás után folyamatosan bővül a város közigazgatási, gazdasági, turisztikai, kulturális súlya a járásban.

A település polgármestere: Tóth Balázs

The settlement lies on the border of Vas and Zala Counties, on the side of the Vasi-Hegyhát ridge along the Rába River, in a beautiful natural environment. Its border starts from the river with extensive floodplains, continues with the inland area in a smaller basin of the hill range and ends in large forests on the hillside. The area played an important role in early border protection since a 1000-year-old military and trading road crossed the Hegyhát ridge – still known as the Soldiers' Road: the Vasvári rampart was built here to protect this natural east-west route. The early earth-and-wood castle in the north of the rampart became county seat when the country was founded.

The name Vasvár (Iron Castle) is related to border protection, and in the early Árpád period pig iron processed in Western Transdanubia was stored and distributed in this fortress.

The place was a county seat until the 2nd half of the 16th century and also a church centre. At the turn of the 11th and 12th centuries a special body of priests, the cathedral chapter college, was set up to perform important tasks in secular literacy besides its ecclesiastical duties. The settlement received royal city rights from King Ladislaus the Cuman in 1279, kept them until the early 15th century, and later became the market town of landlord Gersei Pethő. It did not lose its central functions, county assemblies were still held here, the nobles of Vas and Zala Counties regularly visited the cathedral chapter with matters to be managed, and industrialists and merchants attended the weekly markets and national fairs. The former importance of the medieval town is shown by its 5 churches: 2 parishes, a chapel, the cathedral chapter seat and the monastery church of the Dominican order.

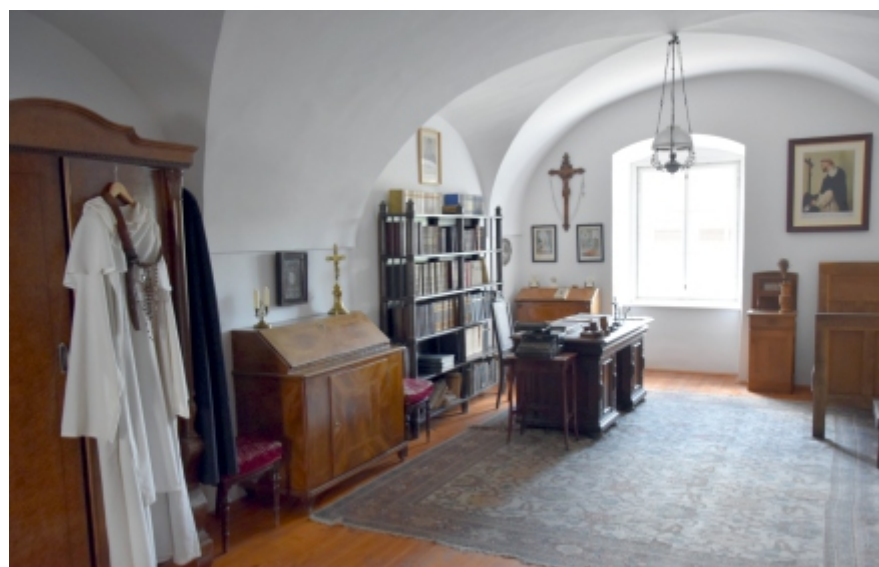
Development was broken by the Turkish occupation, the settlement was first abandoned by its institutions and then by its residents, who moved to the more protected, northern side of the Rába River, so the new county seat moved to Szombathely. Only one solid building remained in the decaying city: the castle built from the Dominican monastery, however, it only played a role in minor border fights. The only significant event of Turkish times was the peace treaty of Vasvár in 1664: after the battle of Szentgotthárd, which ended with Christian victory, this is where the retreating Turkish grand vizier made peace with the imperial envoy.

The settlement was rebuilt at the turn of the 17th and 18th centuries but lost its former glory. It became a small market town and estate centre but gained fame as the returning Dominicans turned it into a Shrine to the Virgin Mary. Significant development only came at the turn of the 19th-20th centuries, when the town was given administrative functions as a district seat and its economic position strengthened thanks to its growing merchant and industrial Jewish population. Its ecclesiastical and cultural role increased with the arrival of the Dominican sisters, who also established a civil school and boarding school. Progress between the 2 world wars was interrupted by the socialist period, and no developments were made for a long time as Vasvár was considered a clerical town. In 1986, it regained its city status and in 2013, with the reorganisation of districts, it became centre of the Vasvári District. The city's administrative, economic, touristic and cultural weight increased continuously after the regime change.

The mayor of the settlement: Balázs Tóth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A Nagy Gáspár Művelődési Központ; A város főtere az egykori domonkos templommal és kolostorral; A Békeház képzőművészeti gyűjteménye; A Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény kiállítása a kolostorban; A szentkúti búcsújáróhely; A Békeház; A város madártávlati képe; A Szentkút Fürdő; A Vaskapu és a Feneketlen-tó

VASVÁR

VASSZENTMIHÁLY

Vasszentmihály az ország nyugati részén, Vas vármegyében, az osztrák határ közelében fekszik. Ausztria közúton tíz kilométerre, míg kerékpárral vagy gyalogosan Nemesmedvesen keresztül négy kilométerre elérhető.

A 8-as főút és a Rába mellett elhelyezkedő település első okleveles említése 1336-ból származik. Katolikus egyháza már 1600-ban fennállt. Nevét középkori eredetű, dombon épült templomának védőszentjéről kapta. Mai formáját a 18. század végén nyerte, berendezése is ebből a korból származik. 1910-ben 720 magyar lakosa volt, Vas vármegye Szentgotthárdi járásához tartozott.

A 20. század két nagy háborúja a község lakosságától is áldozatokat követelt. Az I. világháborúban mintegy 100-an vettek részt, közülük 20-an haltak hősi halált. A trianoni diktátumot követően a revíziós törekvések 1938-41 között részleges sikerrel jártak, azonban az ország belesodródott a II. világháborúba is. Ez utóbbi a helység lakosai közül 18 főnyi áldozatot követelt. Jellemző a század történelmének mostohaságára, hogy róluk csak közel fél évszázad múlva, a rendszerváltozást követően lehetett hivatalosan is megemlékezni.

1910-ben a község össznépsége már 720 fő, 360 férfi és ugyanannyi nő. Amíg 1910-ben 39,9%-ot tett ki a 14 éven aluliak aránya, 1941-ben már csupán 29,4%-ot, 1990-ben pedig 14%-ot. 1960 óta több a halálozás, mint a születés. Az I. világháború előtt elég sokan vándoroltak ki Amerikába, az óhazával a kapcsolatuk fennmaradt. A II. világháború óta tovább csökkent a község lakóinak száma, részben a kitelepítés – 15 főt telepítettek ki –, részben a magas halálozás, de az elvándorlás miatt is. Vasszentmihály lakóinak száma 1990-re 400 főre csökkent. Napjainkban a község lakossága 350 főre változott.

A településen munkalehetőséget csupán egy kis faüzem és egy állattartó telep (pulyka-telep) kínál. A két üzem mindössze kb. tíz főt foglalkoztat, ezért a munkaképes lakosság nagy része Ausztriában vállal munkát, valamint az Opel szentgotthárdi gyárában dolgoznak többen a községből.

Közigazgatásilag a Rátóti Közös Hivatal 2013-as megalakulása óta annak társközsége. Fenti hivatalt hat település hozta létre Rátót, Gasztony, Rábagyarmat, Rönök, Nemesmedves és Vasszentmihály részvételével. A hat településnek egy jegyzője, valamint mindegyiknek külön polgármestere és képviselő-testülete van.

A falu kulturális életében a 2016-ban megalakult Szenior Örömtánc Csoport fontos szerepet tölt be. Huszár Jánosné, a csoport alapítója és vezetője irányításával, azóta több országos rendezvényen is dobogós helyezést ért el. A csoport tevékenysége jobbra vasszentmihályi hölgyek részvételével zajlik. Heti rendszerességgel tanulják, gyakorolják a különböző táncokat, és szinte minden helyi, valamint környékbeli rendezvényen sikeresen szerepelnek.

2010-től napjainkig a településen jelentős fejlesztések történtek. Felújításra került az összes önkormányzati út, a járdák, a polgármesteri hivatal és kultúrotthon épülete, a háziorvosi és védőnői szolgálat épülete, a ravatalozó és a temető, megtörtént a falugondnoki busz, és kommunális gépek beszerzése, új játszótér létrehozása, összesen mintegy 220 millió forint értékben. A község fejlődéséhez jelentős társadalmi munkával járult hozzá a település lakossága.

Vasszentmihályon a Német Nemzetiségi Önkormányzat jelentős részt vállal a település fejlesztésben, valamint a Vasszentmihályért civil egyesület is aktívan működik.

A település polgármestere: Császár István

Vasszentmihály is located in the west of Hungary, in Vas County, near the Austrian border. Austria is 10 km away by road, and 4 km away via Nemesmedves by bike or on foot.

The settlement, located next to main road no. 8 and the Rába River, was first mentioned in a document in 1336. Its Catholic church existed as early as 1600. It was named after the patron saint of its medieval church built on a hill. Its present form and furnishings date back to the end of the 18th century. In 1910, it had 720 Hungarian inhabitants and belonged to the Szentgotthárd district of Vas County.

The two world wars of the 20th century also demanded sacrifices from the population of the village. About 100 people took part in World War I, and 20 of them died a heroic death. After the Treaty of Trianon, the revision efforts were partially successful between 1938 and 1941, but the country also drifted into World War II, which claimed the lives of 18 local residents. It is typical of the cruel history of the century that they could be officially remembered only nearly half a century later, after the change of regime.

In 1910, the total population of the village was already 720 people, 360 men and the same number of women. While the proportion of people under the age of 14 was 39.9% in 1910, it was only 29.4% in 1941 and 14% in 1990. Since 1960, there have been more deaths than births. Before World War I, quite a lot of people immigrated to America, but kept their relationship with the old country. After World War II, the number of residents continued to decrease due to high mortality, emigration and partly due to the fact that 15 people were displaced. The number of residents of Vasszentmihály decreased to 400 by 1990. Nowadays, the population of the village has changed to 350 people.

Only a small wood-processing plant and a livestock farm (turkey farm) offer job opportunities in the settlement. The two plants employ only approx. 10 people, so most of the working-age population work in Austria, and several villagers work at the Opel factory in Szentgotthárd.

Administratively, the village belongs to the Rátót Joint Municipality since its establishment in 2013 by 6 villages: Rátót, Gasztony, Rábagyarmat, Rönök, Nemesmedves and Vasszentmihály. The 6 settlements have a common notary, and each has a separate mayor and a representative body.

The Senior Joy Dance Group, founded in 2016, plays an important role in the cultural life of the village. Under the guidance of founder and leader János Huszár, the group has achieved podium positions at several national events. The members of the group are mainly women from Vasszentmihály. They learn and practice different dances on a weekly basis and successfully perform at almost every local and neighbouring event.

Significant developments have been made in the settlement from 2010 to the present. All municipal roads, sidewalks, the mayor's office, the cultural centre, the family doctor and district nurse service, the funeral home and the cemetery have been renovated, a village caretaker's bus and communal machines were purchased and a new playground was built at a total value of about 220 million forints. The local residents contributed to the development of the village with a lot of social work.

The German Nationality Self-Government takes a significant part in developing the settlement, and the Civil Association for Vasszentmihály is also active.

The mayor of the settlement: István Császár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Légifotó – Vasszentmihály; Falubusz-átadás; Templom; Polgármesteri hivatal és kultúrotthon; Hősök emlékmű; Egészségház; Szenior táncscsoport; Völgyhíd; Játszótér; St. Michael panzió és étterem

VÁT

A község Vas vármegyében, a Szombathelyi járásban, Gyöngyös-sík keleti részén fekszik. Közúton jól megközelíthető, Szombathelytől és Sárospáctól is 14-14 kilométerre található. A szomszédos települések: északkelet felől Szeleste, kelet felől Ölbő, délkelet felől Csénye és Bögöt, dél felől Porpác, délnyugat felől Vép, nyugat felől Nemesbőd, északnyugat felől pedig Vasszilvagy. A szomszédos települések közül csak Szelestével, Nemesbőddel és Vasszilvagygal van közvetlen közúti kapcsolata.

Régi magyar szalagtelkes, ma nyolcutcás, családi házas település. Első írásos említése 1226-ból való, egy birtokvita kapcsán. Ekkor még Wald néven volt ismeretes a település. Wald jelentése vadon, ami a település vadon eredetére utal. Az 1800-as évek végétől Vát néven szerepel. Az első hivatalos helységnévtár 1873-ban jelent meg.

Vát lakossága 645 fő. A nemek aránya szinte egyenlő, a női lakosok száma 332 fő, a férfiak száma 338 fő. A településen élők több mint 50%-a az aktív korosztály, a gyerekek és nyugdíjasok aránya szinte azonos, kb. 20-20%. Vát vallásos közösség, ezt a statisztikai adatok is alátámasztják. Az itt élők 76,6%-a római katolikus.

Vát nevezetessége a két temploma: az egyik a Szent Kozma és Szent Damján római katolikus templom, mely a település Fő utcájában található. A másik a Szent István kápolna, Vát külterületéhez tartozik, és a Szentkút nevű forrás mellett található. A 17. század második felétől vált ismertté a Vát határában lévő forrás, amelynek gyógyító vizétől a néphit szerint a betegségekben szenvedők közül sokan meggyógyultak. 1967-ben avatták fel a korábbi szentély falainak felhasználásával készült kápolnát. Pár éve ismételten elindult a környékbeli hívek zarándoklata. Jelenleg az egyház tulajdonában van.

A település helyi értékének számít még a Vát történetét bemutató könyv, mely 2015-ben jelent meg, s Barcsi Istvánné Márkus Mária írása.

A községben két civil szervezet működik, a Rózsa-Vát Faluszépítő és Kulturális Egyesület 2021 év végén alakult, s fő célja Vát község méltó faluképének kialakítása és a helyi hagyományok ápolása. Szoros együttműködésben, egymást támogatva végzik tevékenységeiket a helyi intézményekkel: az önkormányzattal, az egyházzal és az általános iskolával, illetve a helyi civil szervezetekkel, társulásokkal is. Az Önkéntes Tűzoltó Egylet Vát, 2011-ben alakult meg. A helyi rendezvényeken rendszeresen résztvesznek játékos tűzoltó bemutatókkal. A korábbi évekhez képest az aktivitásuk csökkent az utóbbi pár évben, sajnos a tagok száma is kevesebb lett.

Intézményekben elég erős a falu, ami segíti a lakosság helyben maradását és az újabb lakosok érkezését. Vát általános iskolája a Táplánszentkereszt Ápáczai Csere János Általános Iskola tagintézményeként működik. Szomszédos településekről is idejárnak iskolába a gyerekek.

A település rendelkezik továbbá orvosi intézménnyel, könyvtárral és kultúrházzal. Az orvosi ellátás nagyon jól működik, minden hétköznap van rendelési idő. Védőnői szolgálat is működik hetente egyszer, havonta egy alkalommal pedig gyerekorvos is érkezik a településre, az újszülöttek ellátására. Óvoda nincs Váton, a Nemesbődi Gyöngyvirág Óvodába jár a váti gyerekek többsége, szállításuk 2020 óta a falubusszal történik.

Az elmúlt néhány év tendenciái alapján megnövekedett a falu lakóingatlanai iránti és az új ipari beruházások utáni kereslet.

A település polgármestere: Pup József István

The village lies in Vas County, Szombathely district, in the eastern part of the Gyöngyös plateau. It is easily accessible by road, and it's located 14 km from Szombathely and Sárospác. Neighbouring settlements are: Szeleste (northeast), Ölbő (east), Csénye and Bögöt (southeast), Porpác (south), Vép (southwest), Nemesbőd (west) and Vasszilvagy (northwest). There is a direct road connection only with Szeleste, Nemesbőd and Vasszilvagy.

Vát is an old Hungarian strip-plot settlement, with single-family houses on eight streets. It was first mentioned in writing in 1226 in connection with an estate dispute. At that time, the settlement was still known as Wald. Wald means wilderness, which refers to the wild origin of the settlement. It was mentioned as Vát from the late 1800s. The first official registry of settlements was published in 1873.

Vát has 645 residents. The gender ratio is almost equal, there are 332 women and 338 men. More than 50% of the people living in the settlement are in the active age group, the proportion of children and pensioners is almost the same, about 20-20%. Vát is a religious community, which is also supported by statistical data: 76.6% of the local people are Roman Catholic.

Vát is notable for its 2 churches: one is the St. Cosmas and St. Damian Roman Catholic Church in the main street. The other one is the St. Stephen Chapel in the outskirts of Vát, next to the spring called Szentkút. The spring became known from the second half of the 17th century, and according to folklore, its healing water cured many sick people. The chapel built by using the walls of the former sanctuary was inaugurated in 1967. A few years ago, the pilgrimage of believers from the neighbourhood started again. The chapel is currently owned by the Church.

The book presenting the history of Vát, written by Istvánné Barcsi Mária Márkus and published in 2015, is another local value of the settlement.

The village has 2 civil organisations. The Rózsa-Vát Association for Culture and Village Beautification was founded at the end of 2021 in order to create a worthy village image and to nurture the local traditions. They work in close cooperation and by supporting each other with local institutions: the municipality, the church, the elementary school as well as other local organisations and associations. Vát's Volunteer Firefighter Association was founded in 2011. They regularly participate in local events with playful firefighting demonstrations. They have been less active in the last few years compared to the previous period, and unfortunately the number of members has also decreased.

The village has a strong institutional base, which helps to keep people in the village and to attract new residents. Vát's primary school is run as a member institution of the Ápáczai Csere János Primary School in Táplánszentkereszt. Children also come to the local school from neighbouring settlements.

The village has a Medical Institution, a Library and a Cultural Centre. Medical care works well, the surgery has office hours every weekday. District nurse service is provided once a week, and a paediatrician comes once a month to care for newborns. Vát has no kindergarten, most children go to the Gyöngyvirág Kindergarten in Nemesbőd, and since 2020 they have been transported by the village bus.

The demand for residential properties and new industrial investments in the village has increased over the last few years.

The mayor of the settlement: József István Pup

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

VELEM

A „szelídsztenye fővárosa” Vas vármegyében, a Kőszegi járásban, az ország nyugati határszélén, a Kőszegi-hegység szívében, az Írottktő (883 m) tövében fekszik, Kőszegtől nyolc, Szombathelytől 21 kilométerre. A lakosság száma 373 fő.

Velem nevét a Vasvári Káptalan Levéltárában említik először 1279-ben. Az Alpok közelsége különleges mikroklimát eredményez. Környezeti adottságának, tiszta levegőjének köszönhetően az 1930-as évektől megindult Velemben az idegenforgalom. Az asztmás betegek panaszai enyhültek, vagy meg is szűntek, ezért a községet az asztmások gyógyhelyeként is emlegetik. A község azóta népszerű üdülőhely, az Országos Kéktúra kiindulópontja közelében található.

A természeti szépségek mellett a község nagyon gazdag történelmi örökséggel rendelkezik. A faluba beérve a látogatót a Szent Vid hegy látványa fogadja, csúcsán a Szent Vid kápolnával. Magassága 568 m. Első írásos említése a Karoling időszakból való, azóta folyamatos a védőszent, Szent Vitusz tisztelete, több száz éve búcsújáráhely. Az Árpád-korban 1271-ben említik először Castrum Viti néven. A hegyen báró Miske Kálmán végzett ásatásokat 1896-1929 között. Sok értékes leletet találtak, köztük egy aranydiadémot, különféle bronz tárgyakat és a 2000 éves római kori vízvezeték egy részét is. A kutatások megállapították, hogy a hegy oldala már 7000 éve folyamatosan lakott hely volt, amely a Borostyánkő kereskedelmi útvonal közelsége miatt a bronzkorban várossá fejlődött és Európa nagyvárosai közé tartozott a vaskor végéig.

1944-45-ben, a világháború utolsó hónapjaiban a menekülő Szálasi-kormány rendezkedett be a községben. A miniszterelnökséget a Stirling villában helyezték el. A villa közelében őrizték a Szent Koronát 1944. december 29-től 1945. március 19-ig. 1944. december 24-én a Stirling-villában tartották az utolsó országgyűlést. Velem ebben az időszakban a maradék ország fővárosának szerepét töltötte be.

Kőszegszerdahely határában, a Velem község közigazgatási területén található évszázados Schuller-féle vízimalom. Jelenlegi állapotában nem látogatható.

Az óvoda 2024-ben ünnepli a századik, a pálinkafőzde a százötödik évfordulóját.

A falu közepén található a Hősök Kapuja, mely az 1940-es évek elején épült. Külön érdekessége, hogy a jelenlegi Magyarország területén összesen négy hasonló található, melyből kettő Vas vármegyében van és a négyből ez az egy épült falun.

A régi boronafalú, zsuppfedeles borospincék közül az utolsó műemléki védelmet kapott, felújítása a közelmúltban megtörtént.

A Stirling-villa (Alkotóház, Népművészeti Műhelyek) és környezetének felújítása jelenleg is tart, s elkészülte után rendezvényeknek, kiállításoknak ad majd helyet.

Közel 50 évig a községben lakott Törőcsik Mari, a Nemzet Színésze. Egy újonnan nyitott utca róla lett elnevezve. Pilinszky János költő két évet szintén Velemben élt.

A község híres a szelídsztenye természetéről. Június hónapban a gesztenyevirágzás kezdetekor van a gesztenyevirágzás ünnepe, mely rendezvényekkel egy hétig tart.

Október második hétvégéjén idén már 31-ik alkalommal került megrendezésre a gesztenyeünnep (Velemi Gesztenyenapok) elnevezésű gasztronómiai fesztivál kulturális programokkal, kézműves vásárral. A rendezvény határon innen és túlról is több ezer tömeget vonz. Szeptemberben vármegyei szervezésben első alkalommal, de hagyományörző céllal óriási érdeklődés mellett került megrendezésre az Asztalkő fesztivál.

A település polgármestere: Bakos László

The "capital of sweet chestnuts" is located in Vas County, Kőszeg District, on the western country border, in the heart of the Kőszeg Mountains, at the foot of Írottktő (883 m), 8 km from Kőszeg and 21 km from Szombathely. It has 373 residents.

Velem's name was first mentioned in the Archives of the Vasvári Cathedral Chapter in 1279. The proximity of the Alps gives a special microclimate. Local tourism began in the 1930s due to the environmental features and clean air, which is great for lung patients, so the village is also known as a cure for asthmatics. The village has become a popular resort and lies near the starting point of the National Blue Trail.

In addition to natural beauties, the village has a rich historical heritage. Entering the village, the visitor is greeted by the view of the 568-m-high Saint Vitus mountain, with the Saint Vitus chapel on top. It was first mentioned in writing in the Carolingian period, since then it's been a pilgrimage site for hundreds of years in honour of the patron St. Vitus. It was first mentioned in 1271 in the Árpád era, under the name Castrum Viti. Baron Kálmán Miske conducted excavations on the mountain between 1896 and 1929. Many valuable finds were found, including a gold tiara, various bronze objects and part of a 2,000-year-old Roman aqueduct. Research established that the side of the mountain has been continuously inhabited for 7,000 years, and due to the proximity of the Amber Road it developed into a city in the Bronze Age and was one of the largest cities in Europe until the late Iron Age.

In 1944-45, at the end of World War II, the fleeing Szálasi government settled in the village. The Prime Minister's Office was housed in the Stirling Villa, where the last National Assembly was held on 24 December 1944. The Holy Crown was kept near the villa from 29 December 1944 to 19 March 1945. During this period, Velem served as the capital for the remaining part of the country.

The century-old Schuller watermill stands in the administrative area of Velem, near Kőszegszerdahely, however, it can't be visited in its current state.

The kindergarten will celebrate its 100th anniversary in 2024, and the pálinka distillery its 110th anniversary.

In the middle of the village is the Heroes' Gate, built in the early 1940s. An interesting fact about it is that there are altogether 4 similar gates in the current territory of Hungary, 2 of which are in Vas county and this is the only one built in a village.

The last of the old wine cellars with timber wall and thatched roof has become a protected monument and was recently renovated.

The reconstruction of the Stirling villa (Creative House, Folk Art Workshops) and its surroundings is currently ongoing, and after its completion, it will host events and exhibitions.

Mari Törőcsik, Actress of the Nation, lived in the village for nearly 50 years. A newly opened street was named after her. The poet János Pilinszky also lived in Velem for 2 years.

The village is famous for its sweet chestnuts. A chestnut blossoming festival is held in June, at the beginning of chestnut blossoming, and it lasts for a week with various events.

The gastronomy festival with cultural programmes and a craft fair was held this year for the 31st time on the 2nd weekend of October. The event attracts thousands of people from here and beyond the border.

In September, the county organised the first tradition-preserving Asztalkő festival with huge success.

The mayor of the settlement: László Bakos

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hősök Kapuja; Stirling-villa; Koronaőrzési hely; Szent Imre, Szent István, Boldog Gizella (Bálint József faszobrász alkotása); Vizimalom; Szent Vid hegy; Szent Vid látkép; Szent Vid kápolna; Gesztenyeünnep; Gesztenyeszedők (Bálint József faszobrász alkotása); Sült gesztenye a serpenyőben; Hagyományos gesztenyesütés

VELEM

VELEMÉR

A község Vas vármegyében, az Őrségben, a Körömdi járásban, Magyarország nyugati határán, a Vendvidék, a Vasi-Hegyhát és a Zalai-dombság által határolt háromszögben, Hetés tájegység északnyugati szegletében lelhető fel.

Az Őrségi Nemzeti Park részét képező völgyet, ahol meghúzódik ez a csodás ékszerdoboz, Zürich-völgynek is nevezték, de említik Belső Őrségként, mivel nem a Szalaőrök vidékéhez, hanem a Kerka köré szerveződő Őrséghez tartozott. A Magyarszombatfa, Szentgyörgyvölgy, Magyarföld, a szlovéniai Szécsiszentlászló (Motvarjevci) ölelésében fekvő településen átfolyó kis Szentgyörgyvölgyi-patakot korábban Velemér-pataknak nevezték.

A település történelme összefonódik a gypűk és a Szentháromság-templom történetével. Első írásos említése a 13. század végére tehető. Szenttrinitás-ként említik, de mellette használatos volt a Velemér – sláv eredetű, a Velimir személynévből származik, jelentése nagyságos, jelentőségteljes – elnevezés is. 1800 előtt a Habsburgok által kialakított Tótsági járáshoz, majd 1800-1848, illetve 1860-1872 között az Őrségi, azt követően a Mura-szombati, később a Szentgotthárdi járáshoz tartozott. A Belső-Őrség elnevezés a 19. század második felében alakult ki, a 20. században vált általánossá.

1732-től több mint 50 éven át a reformátusok Kustánszegre jártak templomba a katolizáció következményeként. Vallásszabadságukat 1783. november 2-án nyerték vissza. A két világháború, majd a rendszerváltás előtti korszak ipari, gazdasági fejlődést nem hozott a település számára. Ma jellemzően az idegenforgalomból, valamint mezőgazdasági munkából tudja fenntartani magát a lakosság.

A kis község, melynek teljes népessége 74 fő, bővelkedik látnivalókban. Jelentős műemléke a Papréten emelkedő, a Szentháromság tiszteletére szentelt, egyhajós, nyugati tornyos (azaz keletelt), a nyolcszög három oldalával záródó szentéllyel ellátott, kőből és téglából épült katolikus templom. A templom építésének pontos évszámát nem lehet tudni, a stílus alapján az 1200-as évek végére teszik. Freskóit Aquila János festette 1378-ban. A templomot és a freskókat több alkalommal restaurálták, de őrzi az 1300-as évek végén megteremtett képét.

A 9,55 km² területű, lélekszámához képest meglehetősen hosszú falu házainak, csűrjeinek (pajtáinak) többsége megőrizte az őrségi építkezés sajátosságait. A régebbi épületek még boronafalúak (fagerendákból épültek), az újabbak téglából vannak. Pajtákat és ólakat is lehet még látni, a régi házakban műemlék jellegű cserépkályhákat, bútorokat talál a látogató. Az Őrségben található több tanösvény és kulturális útvonal, az Őrizők útja, a Fűrge cselle tanösvény, a Szent Márton út, a Dél-Dunántúli Kéktúra (Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra), valamint a Sárgaliliom tanösvény – amely utóbbi Veleméren vezet keresztül, és az itt őshonos virágról kapta a nevét. Az őrségi jelkincs eredetét és a székely írással való kapcsolatát kutatja és mutatja be a Fő utca 7. szám alatt található Sindümúzeum, amely előzetes egyeztetés esetén látogatható.

További nevezetességek a településen a református templom, az Önkormányzati tájház, és maga a csodálatos környék, aminél nem is kell szebb. Hiszen a városban élő ember, aki nem szokott ennyi csodához, csak ámul, ha szétnéz az Őrség e mesés táján. Mindenképpen érdemes ide ellátogatni, aki egyszer megteszi, visszatérő vendége lesz a helyieknek.

Veleméren orvosi ügyelet, háziorvosi szolgálat és gyógyszertárak is a lakosság rendelkezésére állnak.

A település polgármestere: Balogh Ernő

The village lies in Vas County, Őrség region, Körömdi district, on the western border of Hungary, in the triangle formed by Vendvidék, Vasi-Hegyhát ridge and the Zala Hills, in the north-western corner of the Hetés region.

This jewel box is located in a valley that is part of the Őrség National Park, its name was Zurich Valley but it is also called as Inner Őrség, as it did not belong to the Szalaőr (Zala Guard) region but to the guards organised around Kerka.

The small Szentgyörgyvölgy stream flowing through the settlement embraced by Magyarszombatfa, Szentgyörgyvölgy, Magyarföld and Szécsiszentlászló (Motvarjevci) in Slovenia, was previously called Velemér stream.

The history of the settlement is attached to the story of its bordering areas and the Holy Trinity Church. It was first mentioned in writing in the late 13th century as Szenttrinitás (Holy Trinity), but the name Velemér – the Slavic personal name Velimir, meaning great, significant – was also used. Before 1800, it was part of the Tótság district created by the Habsburgs, in 1800-1848 and 1860-1872 it belonged to the Őrség district, then to the Muraszombat and later to the Szentgotthárd district. The name Belső-Őrség developed in the 2nd half of the 19th century and became common in the 20th century.

For more than 50 years from 1732, Reformed believers went to church in Kustánszeg due to Catholicisation, and regained their religious freedom on 2 November 1783. The two world wars and the era before the regime change did not bring any industrial and economic development to the settlement. Today, the population mainly makes a living from tourism and agriculture. The small village has 74 residents, and it's full of attractions. Its main monument is the stone and brick Catholic church rising on Paprét, dedicated to the Holy Trinity, with a single nave, west tower (i.e. the church is oriented to the east) and a sanctuary closing on 3 sides of the octagon. The exact year of construction is not known, based on the style, it is dated to the end of the 1200s. Its frescoes were painted by János Aquila in 1378. The church and the frescoes have been restored several times, but it has retained its image created in the late 1300s.

Most houses and barns of the 9.55 km² village, which is quite long compared to its population, have preserved the architectural style of the Őrség region. The older buildings still have timber walls (built of wooden beams), the newer ones are made of brick. Visitors can see barns and sheds as well as historic tile stoves and furniture in the old houses. The Őrség has several study trails and cultural routes: Őrizők útja, Fűrge cselle study trail, St. Martin trail, Pál Rockenbauer Southern Transdanubian Blue Trail and Sárgaliliom (Yellow daylily) study trail (the latter goes through Velemér and was named after the native flower). The Sindümúzeum – located at 7 Fő utca and open for visitors by prior arrangement – researches and presents the origin of the decorative symbols of Őrség and their connection with the Old Hungarian script.

Other attractions are the Reformed church, the Municipal Country House and the unique landscape. People living in cities who are not used to so many miracles are amazed to see the fabulous Őrség region. It's definitely worth a visit, and if you come once, you'll surely be a repeat guest.

On-call doctor service, a general practitioner and pharmacies are available to the local population.

The mayor of the settlement: Ernő Balogh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz, ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

VÉP

A Vas vármegyében fekvő város Szombathely szomszédságában, keleti irányban, a vármegyeszékhelytől hét kilométerre található.

Első okleveles említése 1186-tól ismert, 1217-1924 között mezővárosként említik, 1988-tól nagyközség, 2009-ben pedig városi rangot kapott. III. Béla király 1186-ban állított ki oklevelet a vépi királyi udvarnokok jogairól. Vép lélekszáma a középkor után fokozatosan nőtt, napjainkban közel 3500 fő lakja. 1386-ban új birtokosként jelenik meg az Ellerbach család, 1499-ben a vagyon Bakócz Tamásra és unokaöccsére, Erdődy Péterre szállt. Az Erdődyek 1945-ig birtokolták, impozáns kastélyuk nem látogatható.

Vép barokk temploma 1774-ben épült, latinkereszt alaprajzú építészeti formáját és a torony mai alakját az 1848-53-as átépítéskor nyerte. Egyes faragványos részei középkori eredetre utalnak. Az 1978-81-es külső felújításkor a templom déli falába befalazott, feltehetőleg román kori, hengeres kőfaragványokat találtak. A Vépen élt és itt plébánosként tevékenykedő papok névsorát az egyházközség 1683-tól anyakönyvben vezette.

Vép közigazgatási életét a polgármester és hat képviselő irányítja. A teljes infrastruktúrával rendelkező város fejlődése a rendszerváltás óta látványosan felgyorsult, intézményei megújultak, újak épültek. 2023-ban Kiváló Európai Önkormányzat (ELOGE) díjat nyertek.

Két háziorvos, egy gyermekorvos és egy fogorvos látja el a betegeket, és egy gyógyszertár áll a lakosság rendelkezésére. Vépen vasútállomás, és a város kialakított belső útvonalán végighaladó autóbuszos tömegközlekedési lehetőség is biztosított.

2022-ben elkészült a Szombathellyel összekötő, igen népszerű kerékpárút. A többcsoportos óvoda bővítéseként 2021-ben adtak át egy 24 férőhelyes, kétszobás bölcsődét, mely teljes létszámmal működik. Az alapfokú művészetoktatást biztosító, teljes informatikai hálózattal felszerelt Hatos Ferenc Általános Iskolában korszerű, akadálymentesített környezetben több mint kétszázötven diák tanul.

A városban működő Kisalföldi ASZC Vépi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium a korszerű oktatás mellett turisztikai szálláslehetőséget is biztosít, s egy különálló épületében Mezőgazdasági Múzeum várja az érdeklődőket.

A Művelődési Házban több szakkör és klub működik, a 7000 kötetes könyvtárban az internetezési lehetőség is biztosított. A Dr. Zmertych Aurél gondozási központban működő Idősek Klubja nappali ellátást is biztosít.

Vép nem az unatkozók találkahelye. A helyiek és a vendégek válogathatnak a koncertek, irodalmi estek, fesztiválok, sportversenyek, és a nyelvi táborok közül. A programokról – tavaszi Hatos Fogat Fesztivál, Vép a Világ Közepe Fesztivál, Reneszánsz Forgalag, éjszakai focikupa – a havonta megjelenő, ingyenes Vépi Krónika tájékoztat.

A Sportközpont két labdarúgópályával, tenispályákkal és öltöző helyiségekkel várja a sportolni vágyókat, míg az ingyencet a Mad Mexican Grill étterem. Sokan pihennek meg a vármegye első szélerőműve tövében kialakított zöld energia útvonal állomáshelyén is. Különleges élmény feltekinteni a hatalmas, forgó lapátokra.

Vép főképp a mezőgazdaságnak kedvez. De jelentős foglalkoztató az SFL Technologies Kft., a Galambos Cégcsoport, a Karyon Kft., a GEOMÉ út és mélyépítő Kft., és a Vasber Zrt. is. Mindemellett a településen több mint háromszáz vállalkozás áll a megrendelők és az ügyfelek rendelkezésére. A folyamatosan fejlődő Vép vonzza a beköltözőket. Gondosan rendben tartott épületei, köztéri igazi otthonot biztosítanak számukra.

A település polgármestere: Kovács Péter

The town lies in Vas County, 7 km east of the county seat Szombathely.

It was first recorded in 1186, became a market town between 1217 and 1924, a large village in 1988 and a city in 2009. King Béla III issued a certificate on the rights of royal courtiers in Vép in 1186. The population of Vép gradually increased after the Middle Ages, and today it has nearly 3,500 residents. In 1386, the Ellerbach family came as a new owner, and in 1499 the property passed to Tamás Bakócz and his nephew, Péter Erdődy. The Erdődy family owned it until 1945. They had an imposing mansion but it cannot be visited now.

The Baroque church of Vép was built in 1774, its architectural form with a Latin cross floor plan and the current tower shape were reconstructed in 1848-53. Some of its carved parts refer to a medieval origin. During the external renovation in 1978-81, cylindrical stone carvings, presumably from the Roman period, were found in the southern church wall.

From 1683, the church community kept a registry of the priests who lived in Vép and worked as parish priests.

Administrative life is managed by the mayor and 6 deputies. The city has full infrastructure and it has spectacularly developed since the regime change, its institutions have been renewed and new ones have been built. In 2023, they won the European Label of Governance Excellence (ELOGE) award.

Two GPs, a pediatrician, a dentist and a pharmacy are available to the residents. Vép has a railway station and a public bus service along the inner route of the city.

The very popular bicycle path to Szombathely was completed in 2022. The multi-group kindergarten was extended with a two-group nursery for 24 children in 2021, and it's operating with full capacity. More than 250 students study in a modern, accessible environment at the Hatos Ferenc Primary School, which provides basic art education and is equipped with a complete IT network.

In addition to modern education, the Kisalföldi ASZC Vép Agricultural Technical School, Vocational School and Dormitory also provides tourist accommodation and an Agricultural Museum welcomes visitors in a separate building.

Several clubs and special sessions are run in the Culture Centre and the 7,000-volume Library also provides Internet access. The Elderly Club in the Dr. Zmertych Aurél care centre also provides day care.

Vép is not a meeting place for the bored. Locals and guests can choose from concerts, literary evenings, festivals, sport competitions and language camps. The monthly, free Vépi Krónika magazine informs about programmes such as the Coach and Six Festival in the spring, Vép is the Centre of the World Festival, Renaissance Whirlwind, night soccer cup.

The Sports Centre is available for athletes with two football pitches, tennis courts and changing rooms, while gourmets can check out the Mad Mexican Grill restaurant. Many people take a rest at the stopover of the green energy route created at the base of the county's first wind farm. It is a special experience to look up at the huge, rotating blades.

Vép is mainly for agriculture. But other significant employers are SFL Technologies Kft., Galambos Company Group, Karyon Kft., GEOMÉ út és mélyépítő Kft. and Vasber Zrt. In addition, more than 300 businesses serve customers and clients in the settlement.

The continuously developing Vép attracts new residents, and the carefully maintained buildings and public spaces provide them a real home.

The mayor of the settlement: Péter Kovács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Erdődy-kastély, lépcsőház; A Vépi Kántorkönyv; Templom és I. világháborús emlékmű; Erdődy-kastély; Temető – Eper Katica sírja; Hatos Ferenc Általános Iskola; Városháza; Vadvirág Óvoda; Kultúrház; Bölcsőde udvar; Sportöltöző

VISZÁK

Viszák község Vas vármegyében, a Körmenti járásban, az Őrség belső részén fekszik, a Pankasz és Ivánc között húzódó 7449-es út mentén, de megközelíthető Őrimagyarósd felől a 7448-as úton. Különleges, rejtőzködő gyöngyszem, a Viszáki-patak völgyében és a környező dombokra épített házaival. Szellemi, tradicionális és kultúrtörténeti értékei páratlanok, a helyiek igazolják, hogy a szülőföld iránti elkötelezettség a lélekből fakad, s a kérdés nélküli, önzetlen, cselekvő magatartás milyen csodákra képes.

Ámulatba ejti a kirándulót az éppen most épülő faluház, aki Viszákon sétálva megcsodálhatja a falu köztéri szobrait, a felújított középületeket, a polgármesteri hivatalt, a tűzoltószertárat, az orvosi rendelőt, a könyvtárat és az iskolát. A felújított protestáns templom és katolikus iskolakápolna, a modern sportlétesítmények, a labdarúgó- és kosárlabda pálya az öltözőkkel együtt, a legújabb fogathajtó pálya is azt sugallja, hogy a háttérben egy nagyon elkötelezett, cselekvés vágygal teli településvezetés áll. Az elmúlt időszakban a középületek felújítása és a belterületi utak rendbetétele mellett az iskolát is meg kellett őrizni, s ez maradéktalanul sikerült a településvezetés elkötelezettségének köszönhetően. Az alsó tagozatos iskolát nyolc gyerekkel vette át a Klebelsberg Intézet, a felső tagozatosok Pankaszra járnak a körzeti általános iskolába.

Kialakítottak egy sportcentrumot, a labdarúgópálya mellett kosárlabdapályát is építettek. Minden évben július utolsó hétvégéjén tartják falunapi rendezvénysorozatokat, melynek keretében az új fogathajtó pályán díjugrató versenyt rendeznek. A községi szeszfőzde a kitelepített Dávid családé volt, melyet az ötvenes évek előtt a tanácsi rendszer, a rendszerváltozás után pedig az önkormányzat vett át.

A folyamatosan fejlődő településen megszépül a faluház is. Az új faluház „jelke” egy díszterem lesz, modern technikai igényeket is kielégítő színpaddal, öltözőkkel és mosdókkal. Az előtérből a mozgáskorlátozottak is feljuthatnak lifttel az emeleti galériába, ahonnan három nagy helyiség biztosít lehetőséget a civil szervezetek számára előadások, konferenciák megrendezésére.

Az önkormányzat épülete előtti Trianoni emlékművet 2010-ben avatták fel, a 90. évforduló alkalmából. A kitelepítettek emlékművét Sibinger Miklós falfaragó művész készítette 2007-ben. A Dávid, Török és Böhm család számára állítottak emléket, akiket kulákoknak nyilvánítottak és elvitték őket valahová a Hortobágyra. Mikor visszajöhettek volna, nem volt hová, mindenüket kisajátították.

Szent István szobra a közös, evangélikus, református templom kertjében áll. A településen közel azonos arányban vannak a katolikusok, az evangélikusok és a reformátusok. Ma már a temető is közös, melynek ravatalozóját szintén felújították. Katolikus templomuk a régi iskolaépületből lett.

A Tündérkertet is az önkormányzat keltett életre. Célja, hogy a szülőföldhöz kötődő gyökerek, az elkötelezettség érzése egy életre, sőt a generációk során is megmaradjon. Minden kis újszülött viszáki lakos egy őshonos gyümölcsfa tulajdonosa lesz. A területet az önkormányzat vásárolta meg, kerítette be, a gyümölcsfa csemetéket pedig Kovács Gyula pórszombati erdész adományozta. Az elültetett gyümölcsfák mellé táblákat is készített az önkormányzat, amin a fajok, és a „tulajdonosok” neve és a gyümölcsfa neve és lakóhelye olvasható. A kert közepén álló kopjafát Joó László falfaragó készítette, ő faragta a Szent István szobrot is.

A település polgármestere: Avas József

The village lies in Vas County, Körment district, in the Őrség region, along road no. 7449 between Pankasz and Ivánc, but can also be reached from Őrimagyarósd on road no. 7448. It's a hidden gem, with houses built in the valley of the Viszáki stream and on the surrounding hills. Its spiritual, traditional and culture-historical values are unique. The locals prove that commitment to the homeland comes from the soul, and modest, unselfish and active attitude can make miracles.

The village house that is currently built will amaze hikers, and if they visit Viszák, they can admire the public statues, the renovated public buildings, the mayor's office, the fire station, the doctor's surgery, the library and the school. The renovated Protestant church and the Catholic school chapel, the modern sports facilities, the football and basketball field with changing rooms and the newest carriage driving field show that the village leadership is active and committed. Recently, besides renovating public buildings and internal roads, the school also needed maintenance, which was completely achieved thanks to the determined settlement management. The Klebelsberg Institute took over the lower grade school with 8 children and the upper grade students go to primary school in Pankasz.

A sports centre was set up, and a basketball court was built next to the soccer field. The village day events are held every year on the last weekend of July, when a show jumping contest is also organised on the new carriage driving track. The village distillery belonged to the deported Dávid family. It was taken over by the council system before the 1950s and by the municipality after the regime change.

The village hall is also beautified in the continuously developing settlement. The "soul" of the new village house will be an event hall with a stage, dressing rooms and toilets meeting modern technical needs. People with reduced mobility can also take the elevator from the lobby to the upstairs gallery, where 3 large rooms are available for civil organisations to hold lectures and conferences.

The Trianon monument in front of the Municipality building was inaugurated in 2010, on the occasion of the 90th anniversary. The deportation monument was created by woodcarving artist Miklós Sibinger in 2007 in memory of the Dávid, Török and Böhm families, who were declared "kulák" (wealthy peasants) and taken away somewhere to Hortobágy. When they were allowed to come back, they had no place because all their properties had been taken away.

The statue of Saint Stephen stands in the garden of the common, evangelical-reformed church. Catholics, evangelicals and reformed people are in almost equal proportions in the settlement. The cemetery is also shared, where the funeral home has been renovated. The Catholic church was built from the old school building.

Tündérkert (Fairy Garden) was built by the municipality. Its goal is to preserve the roots and the feeling of commitment to the homeland for a lifetime, even through generations. Every newborn resident of Viszák will be owner of a native fruit tree. The fruit tree saplings were donated by forester Gyula Kovács from Pórszombat. The municipality placed signs next to the planted trees with the name of the tree species and the name and address of the "owners" of the fruit trees. The grave post in the middle of the garden was made by woodcarver László Joó, who also carved the statue of Saint Stephen.

The mayor of the settlement: József Avas

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Trianon emlékmű; Református templom; Székelykapu; Kitelepítés emlékmű; Faluház; Kultúrpajta; Színházi előadás; Pezsgő kulturális élet; Tündérkert; Kemence kápolna

VISZÁK

TARTALOM

KEDVES OLVASÓ! – MAJTHÉNYI LÁSZLÓ / 5

ELŐSZÓ – SÁRI ANDREA / 7

TELEPÜLÉSEK / 8

ALSÓÚJLAK / 9

APÁTISTVÁNFALVA / 12

BAJÁNSENYE / 15

BŐ / 18

CÁK / 21

CELLDÖMÖLK / 24

CSEHI / 27

CSEHIMINDSZENT / 30

CSEMPESZKOPÁCS / 33

CSÉNYE / 36

CSEPREG / 39

CSIPKEREK / 42

CSÖNGE / 45

CSÖRÖTNEK / 48

DÖBÖRHEGY / 51

DÖRÖSKE / 54

EGERVÖLGY / 57

EGYHÁZASHETYE / 60

EGYHÁZASHOLLÓS / 63

GASZTONY / 66

GENCSAPÁTI / 69

GERSEKARÁT / 72

GÓR / 75

GYÖNGYÖSFALU / 78

HALASTÓ / 81

HEGYFALU / 84

HEGYHÁZSZENTPÉTER / 87

IKERVÁR / 90

JÁK / 93

JÁNOSHÁZA / 96

KARAKÓ / 99

KELÉD / 102

KEMENESMAGASI / 105

KENYERI / 108

KÖRMEND / 111

KŐSZEG / 114

KŐSZEGDOROSZLÓ / 117

KŐSZEGPATY / 120

KŐSZEGSZERDAHELY / 123

LÓCS / 126

LUKÁCSHÁZA / 129

TARTALOM

MAGYARSZECSŐD /	132
MERSEVÁT /	135
MESZLEN /	138
MIKOSSZÉPLAK /	141
NÁDASD /	144
NAGYRÁKOS /	147
NÁRAI /	150
NARDA /	153
NEMESBŐD /	156
NEMESCSÓ /	159
NEMESKOCS /	162
NEMESKOLTA /	165
NEMESREMPEHOLLÓS /	168
OLASZFA /	171
OSTFFYASSZONYFA /	174
ŐRISZENTPÉTER /	177
PÁCSONY /	180
PERENYE /	183
PETŐMIHÁLYFA /	186
PUSZTACSÓ /	189
RÁBAHÍDVÉG /	192
RÁTÓT /	195
RÖNÖK /	198
RUM /	201
SAJTOSKÁL /	204
SÁRVÁR /	207
SÓTONY /	210
SZARVASKEND /	213
SZATTA /	216
SZELESTE /	219
SZEMENYE /	222
SZENTGOTTHÁRD /	225
SZERGÉNY /	228
SZOMBATHELY /	231
TELEKES /	237
TOMPALÁDONY /	240
TORMÁSLIGET /	243
TÖMÖRD /	246
VASVÁR /	249
VASSZENTMIHÁLY /	252
VÁT /	255
VELEM /	258
VELEMÉR /	261
VÉP /	264
VISZÁK /	267
TARTALOM /	270
IMPRESSZUM /	272

IMPRESSZUM

Felelős szerkesztő
Sári Andrea

Szöveg, fotók
A magyar nyelvű szöveget és valamennyi fotót a kötetben szereplő települések önkormányzatai
bocsátották rendelkezésre.
A fotókat az önkormányzatok hozzájárulásával szerkesztettük a kötetbe.

Angol fordítás
Exalon Fordítóiroda

Grafika
Vincze László

ISBN 978-615-6523-04-4

Készült a Dono Te Libro Kiadó gondozásában.
2024.

Nyomdai munka:
Center-Print Nyomda Kft., Debrecen.

Azt kívánom a Kedves Olvasónak, hogy a könyv lapozgatása után kerekedjen fel bátran, hogy felkeresse Vas vármegye „szíve-javát”! És ne feledjék Weöres Sándor sorait: „Vas megye országunk legváltozatosabb megyéje. Sűrítve és kicsiben majdnem az egész Európa benne megtalálható”.

Majthényi László

*címzetes egyetemi docens
a Vas Vármegyei Közgyűlés elnöke*

